

საქართველოს რეგიონალური განვითარების და
ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო
გზების დეპარტამენტი

შინაარსი

ზოგადი სპეციფიკაციები	11
სიმბოლოები და შემოკლებები	11
სერია 100 ზოგადი ნაშილი	14
101 სფერო	14
102 სკეცივიკაციები	14
103 სტანდარტები და ნორმები	14
104. კონტრაქტორის მიერ სამუშაოების დაპროექტება	15
105. საგაჭრო სახელმოდებები (Trade ames)	16
106 მასალები და სამრეწველო ნაკეთობა	16
107 მასალისა და სამრეწველო ნაკეთობის შენახვა	16
108 სამუშაოებისთვის განკუთხილი მასალის წყაროები და ტიკებები	17
109 წყალი და ელექტრონურებია	17
110 მშენებლობის მეთოდი	17
111 1 კროების გენერირისთვის „წარდგინების“ გადაცემა	18
112 შეტყობინება სამუშაოების დაწყების შესახებ	20
113 სამშენებლო უპარი	21
114 მშენებლობა	21
115 5 წყლისბან დაცვა	22
116 დაბინძურება	22
117 არსებული ნაგებობებისა და კომუნალური მომსახურების საშუალებების დაცვა	23
118 ასაქცევი ბზები და საბზაო მოძრაობის რეგულირების ღონისძიებები	23
119 კომუნალური მომსახურების სამუშალებების გადაადგილება	27
120 სამუშაოების მიმღინარეობის ფოტომასალა	28
121 სამუშაოთა მსვლელობის მაუწყებელი წარწერები	28
122 ჯანდაცვა, უსაფრთხოება და უგედური შემთხვევები	28
123 სამშენებლო სამუშაოების გარემოზე ზემოქმედების შემცირების სპეციფიკაციები	30
124. კონტრაქტორის გენერირისთვის განკუთხილი აღჭურვილობა და საშუალებები	33
125 კონტრაქტორის ოფისი, სატყობის და სახელმოსწოდები	33
126 მიწის ზედაპირის არსებული დონეები	33
127 სამშენებლოების ნახახები	34
128 ბამოცდები	34
129 სერია 100-ის ანაზღაურება	35
სერია 200 – ტრასის დამატებება და სამშენებლო მოედნის გაზმენდა	36
201 საბაზო ბამოცდება	36
202 ღეტალური მონიტორი	36
203 სიმაღლის ნიშეულები	36
204 ორიენტირები	37
205 სამშენებლო მოედნის გაზმენდა	37
206 არ ბამოიყენება	39
სერია 300 – შემოღობება	40
301 ქირითადი	40
302 მოთხოვნები დროებითი და გუდივი ღობებისათვის	40
303 დროებითი ღობები	40
304 ხე-ტყის მასალის ხარისხი	41
305 ვასონური ნაშილები	41
306 მუდმივი შემოღობება	41

ხოგადი სპეციფიკურები	2
307 არ გამოიყენება.....	43
308 ჰიპპოვები	43
309 არ გამოიყენება	43
310 არ გამოიყენება	43
311 ხის მასალის დაცვა	43
312 ხის მასალის ღობების, საფეხურები, და ბობების შეღება 45 სერია 400 – საბზაო ზღუდარები (ტრანსპორტის და ჩეირიად მოსიარულებიათვის)	46
401 ზოგადი.....	46
402 სატრანსპორტო საშუალებების ზღუდარების	47
კომარნენტები	47
403 უსაფრთხოების გარიერების, დაგოლოვების, ბადასვლების და თვალამრიდების დამონტაჟება – საერთო მოთხოვნები	51
404 ადგილის ტესტირება	54
სერია 500 – დოკუმენტი და საკომუნიკაციო არხები	66
501 სადრენაჟი და საკომუნიკაციო არხების მიღება	66
502 მიწის სამუშაოები მიღებისა და ჭებისთვის	70
503 მიღების გაღიზის მოწყობა, ჩაღაბება და გარშემოყრა 71	71
504 მიღების შეერთება	73
505 თხრილებისა და სადრენაჟი ფილტრების ამოვსება	75
506 არსებულ სადრენაჟი ჭებთან და არხებთან შეერთება	78
507 ჭები	78
508 წყალჩასადინარები და მიღების შეერთებები	81
509 გამოცდა და გაზმენდა	82
510 სანიაღვრე არხები და სადრენაჟი არხის გლობები	83
511 მოკირფვლა ძვით	83
512 მიწის მაღებისა და პიღების ამოვსება ხიდებზე	84
513 დოკუმენტები ვენა საყრდენი კედლის უკანა მხარეს	84
514 – 518 არ გამოიყენება	85
519 გეტონის ჯებირი	85
520 არსებული სადრენაჟი სისტემების გაზმენდა	86
521 სადრენაჟი სისტემების გაზმენდა დიდი მოცულობის დაბალი წევის წყლის ჭავლით	88
სერია 600 – მიწის სამუშაოები	92
601 მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი მასალების კლასიფიკაცია, ბანსაზღვრება და გამოყენება	92
602 ზოგადი მოთხოვნები	95
603 ჭრილის და ჭრილის ძანობის ფორმირება	98
604 საძირკვლების ამოთხრა	100
605 არ გამოიყენება	100
606 წყალსადინარები	101
607 ვეტენებადი ნივთიერებები და ავეიტების სამუშაოები გათხრებისთვის	101
608 ჭრილების მოწყობა	103
609 მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი მასალების განსაცალკევებლად გამოსაყენებელი გეოტექსტილები	106
610 ჭრილები ნაგებობებისთვის	107
611 ჭრილების მოწყობა გეტონის ნაგებობის საფუძველზე	108
612 ჭრილების დატკენა	109
613 სუბზორმაცია და საბზაო საფუძვლის დამატებითი ვენა 113	113
614 დამატებითი ვენის ფორმირებისთვის ცემენტი სტაბილიზაცია	116
615 არ გამოიყენება	118

სოგადი სპეციფიკურები	3
616 ვორმაციის მომზადება და ზედაპირული დამუშავება	118
617 სუბზორმაციის ან ვორმაციის გამოყენება სამშენებლო მექანიზმების მიერ	119
618 ბრუნტის დაფარვა ნიადაგის ზედა ვენით	120
619 ნაპირდამცავი ყრილები	121
620 – 622 არ გამოიყენება	121
623 მიწის სამუშაოები გოგორილებული ვოლადის ჩასადებად 121	
624-625 არ გამოიყენება	123
626 გაბიონები	123
627 ჩასადინარები და ბუნებრივი წარმოშობის სხვა ღრმულები..124	
628 – 630 არ გამოიყენება.....	124
631 მიწის სამუშაოებისთვის განკუთნილი მასალების გამოცდა .124	
632 მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი მასალების ტენიანობის მაჩვენებლის (CV) განსაზღვრა	125
633 ვორმირებული წებადი მასალის ძვრისადგი წინაღობის განსაზღვრა გაუმჯრალ მდგომარეობაში	125
634 არ გამოიყენება.....	125
635 ნაწილაკების სიმტკიცის დასაღები ლოს-ანჰელესის ცდა 125	
636 მიწის სამუშაოებისას გამოსაყენებელი მასალების შიდა ხახუნის ეფექტური კუთხისა (φ ') და ეფექტური შეჭიდულობის (c') განსაზღვრა	126
637 კუთრი წინაღობის (r) განსაზღვრა ნიადაგის, ქანის ან მიწის სამუშაოებისთვის განკუთხილი მასალების კოროზიული აქტივობის შესავასებლად	127
638 – 641 არ გამოიყენება.....	128
642 გოგორილებული ვოლადის ჩასადებად განკუთვნილი მიწის სამუშაოების მასალების ნიადაგის დეფორმაციის კომპარასიული მოდელის (*) განსაზღვრა	128
643 არ გამოიყენება.....	130
644 სულფატის შემცველობის განსაზღვრა.....	130
სერია 700 საბზაო სამოსი – ზოგადი	166
701 საბზაო სამოსის მოწყობა.....	166
702 კორიზონტალური მიმართულებანი, ზედაპირის დონეები, სამოსის ვენების ზედაპირის სისწორე	166
703 -705 არ გამოიყენება.....	170
706 არსებული ზედაპირების გათხრა, მოკირპეთება და აღდგენა..171	
707 – 708 არ გამოიყენება.....	172
709 პიტუმით შეკავშირებული დოკები საბზაო საფარის ციცად ვრეზირება	172
სერია 800 საბზაო სამოსი – შეუკავშირებელი, ცემენტით და სხვა კიდრავლიკურად შეკავშირებული ნარევები	174
801 ზოგადი მოთხოვნები შეუკავშირებელი ნარევებისთვის 174	
802 შეუკავშირებელი ნარევების ტრანსპორტირება, დაბება, დატვენა და მათზე აპტოსატრანსპორტო საშუალებების მოძრაობა	180
803 1 ტიპის შეუკავშირებელი ნარევები.....	184
804 გვ-2 ტიპის შეუკავშირებელი ნარევები	186
805 გვ-3 ტიპის (დიად ვორმებიანი) შეუკავშირებელი ნარევები 187	
806 პატებორია (დახურულ ვორმებიანი) შეუკავშირებელი ნარევები 188	
807- 809 არ გამოიყენება.....	189
810 ცემენტისა და კიდრავლიკურად შეკავშირებული სხვა ნარევებისადმი მისასადაბებელი ზოგადი მოთხოვნები	189

სოგადი სპეციფიკურები	4
811 ცემენტისა და ჰიდრაციულად შეკავშირებული სხვა ნარევების კომპონენტები	191
812. ცემენტისა და ჰიდრაციულად შეკავშირებული სხვა ნარევების კომპონენტების შენახვა	193
813 ჰქმ -ის ზარმოვასთან და ჰქმ ვენების დაგენასთან დაკავშირებული ზოგადი მოთხოვები	193
814 მასის დოზირებით შემრევ დანადგარში შერეული ჰქმ -ის დაგების მეთოდი	 194
815 მოცულობის დოზირების გამოყენებით შემრევ დანადგარში შერეული ჰქმ -ის დაგების მეთოდი	196
816 ადგილზე შერეული ჰქმ -ის დაგების მეთოდი	196
817 გეორგის ვორმულირება და სადემონსტრაციო მონაკვეთი ჰქმ -ის დაგების ყველა მეთოდისთვის	197
818 ჰქმ -ის ინდუცირებული დაბზარვა	198
819 ზრდითი ფენარატულული გაფართოვების კოეფიციენტი	198
820 ჰქმ -ის შემავსებლები	199
821 ცემენტით შეკავშირებული კლასის მარცვლოვანი ნარევები	199
822 ცემენტით შეკავშირებული კლასის მარცვლოვანი ნარევები	200
823 ცემენტით შეკავშირებული C კლასის მარცვლოვანი ნარევები	201
824 ციცად გადამუშავებული ცემენტით შეკავშირებული მასალა	202
825-დან 869-მდე არ გამოიყენება	210
870 ცემენტისა და ჰიდრაციულად შეკავშირებული სხვა ნარევების გამოცდა, კონტროლი და შემოწმება	210
871- 879 არ გამოიყენება	213
880 ლაბორატორიული ნარევის მომზადების პროცედურა ჰქმ - 0სივის	 213
სერია 900 საბზაო სამოსი – გიტუმით შეკრული მასალები	214
901 საბზაო სამოსის გიტუმით შეკრული მასალები	214
902 რეგისტრირებული გიტუმის მასალები	219
903 დატკეპნილი ღორლის საფუძველი	221
904 დატკეპნილი ასვალტის საფუძველი	221
905 დატკეპნილი ასვალტის შუალედური შრე	226
906 ნარევის რეცეპტები: მკვრივი ფუძისა და შუალედური შრის ხრეში გზის მოსაპირეთებელი კლასის გიტუმით 227	227
907 შემასწორებელი ვენა	227
908 არ გამოიყენება	228
909 დატკეპნილი მაკადამის ზედა ვენა (0/6მ)	228
910 დატკეპნილი ასვალტის ზედაპირული ვენა (ნარევის რეცეპტი) 228	228
911 დატკეპნილი ასვალტის ზედაპირული შრე (პროექტი გათვალისწინებული ნარევი)	229
912 გაკადამის ზედაპირული შრე	230
913 არ გამოიყენება	230
914 ზერილმარცვლოვანი მაკადამის ზედაპირული შრე	230
915 არ გამოიყენება	230
916 მსხვილმარცვლოვანი ხრეშის ზედაპირული შრე	230
917 – 918 არ გამოიყენება	231
919 საცვეთი ვენა, რეცეპტის საცვიფირია	231
920 შემკვრელი ვენები, შემაკავშირებელი ვენები და გიტუმის სხვა მისამსევებელი სახეები	...

<u>სოგადი სპეციფიკაციები</u>	5
234	
921 ბიტუმიანი ზედაპირული შრეების ზედაპირული მაპროსტრუქტურა ჩქაროსნელ ტრასებზე	237
922 - 924 არ გამოიყენება	237

სოგადი სპეციფიკურები	6
925 პიტუმის ნარჩენებისა და მათი შემაღებელი მასალების გამოცდა	237
926 ოციპლირება ადგილზე: ხელახლა შერევისა და ხელახლა დაბების პროცესები	237
927 -928 არ გამოიყენება	240
929 პროექტით გათვალისწინებული მასალები: საფუძველის და საფარის ქვედა ვენის მაკადამი	240
930 არ გამოიყენება	247
931 ნარჩენების რეცეპტები: მძიმე რეჟიმის ღორღის საფუძვლის და საფარის ქვედა ვენის მაკადამი	247
932-936 არ გამოიყენება	247
937 ქვის ასფალტის მასტიპის (S) საფარის ქვედა და შემასწორებელი ვენები	247
938 არ გამოიყენება	254
939 გიტუმისა და გიტუმიანი შემკვრელების შეჭირულობის განსაზღვრა	254
940 არ გამოიყენება	266
941 მოდიულიცირებული შემკვრელის შენახვის სტაბილურობის გამოცდა	266
942 არ გამოიყენება	268
943 ცელად დატკენილი ასფალტის ტვრილებარცვლოვანი (ზედა) და მსხვილებარცვლოვანი (ქვედა) ვენები (შესრულება - პროექტით გათვალისწინებული ნარევი)	268
944 საექსპლუატაციო მასასიათებლების მძრევ საფუძველის და საფარის ქვედა ვენების აბებულება, გამოცდა და შესაბამისობა 270	
945 ამინდის პირობები გიტუმიანი მასალების დაბებისთვის 271	
946 -947 არ გამოიყენება	274
948 ციზი რეციპლირებული ასფალტის შემაკავშირებელი მასალა 274	
949 რომელის შეკეთება	284
950 ამომტკრეული ადგილები	285
951 დაკერება	285
952 საფარის ქვედა და საფუძვლის ვენების მედებობა დეფორმაციის მიმართ	286
953 გიტუმიანი მასალების გამდება - გაჯერებულ დაძვლების ელასტიკურ სიხისტეზე გამოცდა (S TS)	288
სერია 1000 გზის საფარი - გეტონის შემაღებელობა....	296
1001 გეტონის სიმტკიცის კლასები და გზის საფარის შეგაღებელობა	296
1002 ჰაერის შემცველობა	300
1003 სიმკვრივე	301
1004 საბზაო სამოსის გეტონის სიმტკიცე	302
1005 კონსისტენცია (ვარბისიანობა).....	303
1006 არ გამოიყენება.....	304
1107 გამიჯნავი და ტყაღგაშმტარი მემბრანები.....	304
1008 ვოლადის არმატურა	304
1009 განივი ნაკერები	306
1010 გრძივი ნაკერები	309
1011 კილოები	310
1012 განივი შემკვრელი არმატურა	312
1013 ნაკერის კილოები	315
1014 კილოს ზალიბები და ზსკერის ბზარების საინდუსტრიო კოშები 316	

სოგადი სპეციფიკურები	7
1015 ნაკრის შემავსებლის ზრე.....	316
1016 ნაკრის კილოგრამის მომზადება და ჰერმეტიზაცია	319
1017 ნაკრის მამზილროვებლები	323
1018 ნაკრები ლიუპებისა და ტყალჩასადინარის ფილები ა.325	325
1019 კილოგრამის შემოწმება	325
1020 გეტონის საფარის კილო ზორმები, რელსები და ერთსადენიანი ბაზამცემი ხაზები	326
1021 არ გამოიყენება	327
1022 არ გამოიყენება	327
1023 ფრანსესორტირება და მიღოდება	327
1024 მანქანური მშენებლობა	328
1025 მშენებლობა მცირე ზომის გეტონჩამსხელი მანქანებითა და ხელი 00	331
1026 მოთხოვნები საბოლოოდ დამუშავებული ზედაპირისადგი 332	332
1027 კონსერვაცია	334
1028 საცდებლი მონაკვეთი	335
1029 ბამზარებული გეტონის ტესტურირება	337
1030 კლასტიური მჭლე გეტონი	338
1031 მაკროსტრუქტურის სიღრმის გაზომვა – კოტენციალის მოცულობით ფიქსაციის მეთოდი	340
1032 მსუბუქი ბამამზარებული რემონტი	340
1033 შეკეთება მთელ სიღრმეზე და აღდგენა	341
1034 გზის ზედაპირის ვენეპისათვის განკუთვნილი გეტონის ნიმუშების შერჩევისა და ტესტირების სიხშირის მოკლე რეზიუმე	347
1035 - 1042-მდე არ გამოიყენება	349
1043 ქავბეტონი	349
1044 გეტონის შემავსებლის თავისუფალ ზედაპირიანი საბზაო სამრსი 349	349
1045 შემაკავშირებებული მასალების დაბების კლიმატური კოროზები 356	356
1046 - 1047 არ გამოიყენება	356
1048 ზედაპირების გამოყენება სატრანსპორტო მოძრაობისა და სამშენებლო მანქანა-დანადგარების მიერ 356	356
სერია 1100 გორდიურის ქვები, ტროტუარები და დაბებული არებები	358
1101 ქარხანაში დამზადებული გეტონის გორდიური, პიღეები, არხები, კვადრანტები	358
1102 არ გამოიყენება	359
1103 ადგილზე დამზადებული გორდიურის ნაპირების, არხებისა და კილების დეტალები	359
1104 გორდიურები და დაბებული არებები, ქარხენულად დამზადებული გეტონის ფილები და გუნებრივი ქვის ფილები	360
1105 გორდიურები და დაბებული არებები (არახისტი საფარი) 360	360
1106 არ გამოიყენება	360
1107 გორდიურები და დაბებული არებები (გეტონის გლობების დაბება) 360	360
1108 გორდიურები და დაბებული არებები (მიხის დამბებები) 361	361
1109 არ გამოიყენება	361
1110 არ გამოიყენება	361
სერია 1200 საბზაო ნიშნები	362
1201 დეგულებები, ნიშანია კლასიფიკაცია და სტანდარტები	362
1202 ზოგადი მოთხოვნები მუდმივი საბზაო ნიშნების მიმართ.....	362

სოგაფი სპეციფიკურები					8
1203 სამირკვლები	მუდმივი	საბზაო	ნიშნებისთვის	60შნებისა	და
სიბნალებისთვის					363
1204 მელები მუდმივი საბზაო ნიშნებისთვის.....					363
1205 სანიჭე დაფები მუდმივი საბზაო ნიშნებისთვის.....					364
1206 მუდმივი საბზაო ნიშნების წინა მხარე					364
1207 მუდმივი საბზაო ნიშნების აწყობა					365
1208 მუდმივი საბზაო ნიშნების ბანთავსება და აღმართვა.....					366
1209 მუდმივი საბზაო ნიშნების საფარი.....					367
1210 არ გამოიყენება					368
1211 მუდმივი მარკერების მელები					368
1212 საბზაო მონიშვნა, ზოგადი.....					368
1213 არ გამოიყენება					371
1214 საბზაო მოძრაობის კონუსები, საბზაო მოძრაობის ცილინდრები, პრტყელი საბზაო დელინეატორები (გსდ)					371
1215 არ გამოიყენება					376
1216 დროებითი საბზაო ნიშნები.....					376
1217 - 1218 არ გამოიყენება.....					378
1219 გადასასვლელები.....					378
1220 საბზაო ნიშნები და საყრდენები					378
1221 ლითონისა და სხვა ზედაპირების მომზადება და დახვეწა 379					
სერია 1600 ხიმინჯები და შეჭრილი საყრდენი კედლები					381
1601 ზოგადი მოთხოვნები ხიმინჯებისა და შეჭრილი საყრდენი კედლებისთვის					381
1602 ქარხნული დამზადების არმირებული და წინასწარ დაპატული გეტონის ხიმინჯები და ქარხნულად დამზადებული არმირებული გეტონის სებმენტური ხიმინჯები					384
1603 ნაბურლი მონოლითური გეტონის ხიმინჯი					397
1604 გურილი ხიმინჯები, აბებული უჯყვატად მოშავა სემური გურლებით და გეტონის ან ხსნარის ინჟექცია გურლის ღრუ ღეროდან					407
1605 ადგილზე დაგეტონებული მონოლითური ხიმინჯები					
412					
1606 ფოლადის მზიდი ხიმინჯები					417
1607 ხახუნის შემცირება ხიმინჯებზე					424
1608 ხიმინჯების ტესტირების არარაცევითი მეთოდები					
425					
1609 ხიმინჯის ტესტირება სტატიკურ დატვირთვაზე					429
1610 - 1614 არ გამოიყენება					442
1615 ფოლადის ფურცელის ხიმინჯები					442
სერია 1700 გეტონი ხელოვნებრი ნაბებობებისთვის					446
1701 გეტონი - ზოგადი					446
1702 გეტონი - გეგადგენები მასალები					446
1703 გეტონი - ზემოქმედების კლასები					447
1704 გეტონი - მირითადი მოთხოვნებულებები					448
1705 გეტონი - მოთხოვნები					449
1706 გეტონი - წარმოება					449
1707 გეტონი - გესაბამისობა და იღენტურობაზე გამოცდა..450					
1708 გეტონი - ზედაპირის მოკირპეთება					450
1709 არ გამოიყენება					452
1710 გეტონი - მგენებლობა, ზოგადი					452
1711 გეტონი - ჩასხმა და არხების სისტემები საყრდენებზე დაჭმული არგატურისთვის					459
1712 არმირება - მასალები					467
1713 ნახშირბადრგანი ფოლადის არმატურა და უპანგაზი ფოლადის არმატურა - არმატურის სემატური ბაზომილებანი - დაჭრა და დაღუნვა					468
1714 არმატურა - ფიქსირება					468

სოგადი სპეციფიკურები	9
1715 არმატურა - ზედაპირის მდგრადარეობა.....	469
1716 არმატურა - გადაფარვები და შემოწმები.....	469
1717 არმატურა - შედუღება.....	469
1718 ჭინასწარ დაჭიმული არმატურები - მასალები	470
1719 ჭინასწარდაპაპული არმატურები - მოპყრობა და შენახვა 471	471
1720 ჭინასწარდაპაპული არმატურა - ზედაპირის მდგრადარეობა ..	471
1721 ჭინასწარდაპაპულ არმატურა - სისწორე.....	471
1722 ჭინასწარდაპაპული არმატურა - დაჭრა.....	472
1723 ჭინასწარდაპაპული არმატურა - ჭინასწარდაჭიმული არმატურის, ბარსაცვების და გვირაბის შაბლონების ბაზიაზება	472
1724 ჭინასწარდაპაპული არმატურა - ბაჭიმვა	472
1725 ჭინასწარ დაჭიმული არმატურა - დაცვა და მიმა 475	475
1726 უქანგავი ფოლადის დუბელები - მასალები	475
1727 ნაგებობების და კომპონენტების შემოწმება და გამოცდა 475	475
სერია 1800 ფოლადის მზიდი კონსტრუქცია	480
1801 ზობადი მიმოხილვა	480
1802 ზედაპირის დამუშავება და კოროზიისაბან დაცვა.....	480
1803 შესწორებები და დამატებები შ 5400-ზე: ნაწილი 6: 1999 (ცვლილებები. №. 13715, 3 ოქტომბერი, 2002).....	480
სერია 1900 ფოლადის კონსტრუქციის დაცვა კოროზიისაბან	493
1901 შესავალი.....	493
1902 ზედაპირის მომზადება – საერთო მოთხოვნები.....	493
1903 ზედაპირის მომზადება – მასალები და მეთოდები	494
1904 საჭარმოო სტანდარტები სილაპავლური წმენდისთვის, სილაპავლური წმენდისთვის და მოხვევისთვის ზედაპირის მოსამზადებლად	496
1905 საჭარმოო სტანდარტები სილაპავლური, სილაპავლური მეთოდებით, მოხვევით ფოლადის საზარის ზედაპირის მოსამზადებლად	497
1906 შეპირაკირებების ტექნიკური კროცედურა	499
1907 ზედაპირის მექანიკური დაზიანების ან სხვა სახის დეფექტების აღმოფხვრის კროცედურა	502
1908 დამცავ სავარგი ლოკალური დაზიანებების აღმოფხვრის კროცედურა	504
1909 ლითონის სავარი	505
1910 ლითონის გაფრქვეული სავარის გამოცდა.....	506
1911 საღებავის და მისი ანალოგიური დამცავი სავარი	507
1912 საღებავის გამოცდა.....	515
1913 მოთხოვნები საღებავების დასაწყიბებებისა და შენახვის პერიოდზე	516
1914 საღებავის გამოყენება.....	517
1915 კროცედურული შემოწმება	520
1916 ფოლადისა და აზერგილი ფოლადის კონსტრუქციის შენახვა და ტრანსპორტირება	521
1917 გეტონთან შესხებაში არსებული ზედაპირები.....	522
1918 მისაწვდომობა და განათება	522
1919 დაგატებითი მოთხოვნები ფოლადის დასაცავად ხილის გზიდ საყრდენებზე გალებს შორის	522
სერია 2000 ჰიდროზოლაცია გეტონის ნაბეჭობებისთვის	524
2001 ზობადი	524
2002 ხილის საცალი ნაწილის წალგაუმტარობის დაცვა მშენებლობის დროს	524

სოგადი სპეციფიკურები	10
2003 მასალები ხიდის საგალი ნაწილის წყალბაზტარი გეტონისთვის	524
2004 მასალები მიზისქვეშა ცემენტის ზედაპირის ჰიდროზოლაცია	525
2005 ხიდის საგალი ნაწილის გეტონის ჰიდროზოლაციის კვალიფიკაცია	525
2006 მიზისქვეშა ცემენტის ზედაპირის ჰიდროზოლაციის კვალიფიკაცია	526
2007 ხიდის გეტონის საგალი ნაწილის ჰიდროზოლაციის სამრთო გამოცდა	526
2008 ხიდის საგალი ნაწილის ჰიდროზოლაციის შეკვეთება და შეცვლა	526
სერია 2100 ხიდის საჭრდენი ნაწილები	527
2101 ზოგადი	527
2102 ზედაპირის მომზადება და დაცვა კოროზიის წინააღმდეგ	527
2103 საფუძველის ხსნარი	527
2104 ცელილებანი და დამატებები S 5400 : ნაწილი 9: სექცია 9.2:1983-თვის	527
სერია 2300 ხიდის სადევორმაციო ნაკრები და ნაკრალების ამოცსება	530
2301 ზოგადი	530
2302 ხიდის სადევორმაციო ნაკრების ინსტალაცია	530
2303 ნაკრების ამოცსება	532
2304 დამცავი ზომები	534
სერია 2400 აგურის წყობა, გლობის წყობა და ქვის წყობა	535
2401 ცემენტი	535
2402 შემაგრებლები	535
2403 წყალი	535
2404 საამშენებლო ხსნარი	535
2405 კირიანი ხსნარი	536
2406 ქვის ნაკრები (აგურები)	536
2407 გლობები	537
2408 ოკონსტუქტირებული ქვა	537
2049 გუნებრივი ქვა	537
2410 არმატურა	537
2411 დამაბრებები, დუზები, ვიქსატორები და შემკვრებლები	537
2412 აგურის წყობა და გლობის წყობა	538
2413 ქვის სამუშაოები	538
2414 სამუშაოები ციცი ამინდის კირიებები	540
2415 სივრცისილის ზომები ახალ სამუშაოსთან დაკავშირებით	540
2416 ცემენტზე მიმაბრებული აგურის, გლობის და ქვის გარებანი ნამუშევარი	540
2417 გაუმაბრებელი ქვის თაღის ხიდები	541
სერია 2500 საციიალური ნაგებობები	544
2501 გოგორილებული ფოლადის მიზისქვეშ მოქცეული ნაგებობები	544
2502 - 2503 არ გამოიყენება	546
2504 აპტოგუსის განვითარების ფარდული	546
2505 სადრენაცი ნაგებობები	546
2506 მიზანი ჩაფლული ხისტი მილები და სადრენაცი ნაგებობები	547
სერია 2600 სხვადასხვა	552
2601 საფუძველის საამშენებლო ხსნარი	552
2602 ცემენტი დამხმარე მიზნებისთვის	558
2603 ვორებიანი არასქელი გეტონი	560

სოგადი სპეციფიკური	11
2604 პლასტიკური გარსი ღობების გიმებისთვის და	560
ჭიშკრებისთვის	... 560
2605 გაღალი ქაბზის ხაზების პლასტიკური გარსი.....	560
2606 არ გამოიყენება	561
2607 ბრანოლიტური გეტონის გაღმება და გამასწორებელი.....	561
სერია 3000 – ლანდგაზტი და ეკოლოგია.....	562
3001 ზოგადი ინფორმაცია	562
მოს დაცვის მართვის დაგებმგა	562
კონტრაქტორის მიერ ზარსალგენი მეთოდების, დასაბუთების და	
გეგმების ჩამონათვალი	571
3002 არ გამოიყენება.....	572
3003 არ გამოიყენება.....	572
3004 ტერიტორიის მომზადება.....	572
3005 ბალანის თესვა, ყვავილების დარგვა და კორდის მოწყობა ..573	573
3006 დარგვა.....	574
3007 ბალანის, გოლგვების და მინდვრის ყვავილების მოვლა ..583	583
3008 მოწყვვა	587
3009 დავუსტიანებული მცენარეების მოვლა და მომზადება	
დასარბავად	588
3010 ვესგბადგმული ხეებისა და პუჩების მოვლა.....	588
3011 ზეალსატევების კონტროლი	592
3012 სკეციალური ეკოლოგიური ღონისძიებანი	593
დანართი I: პროექტის მენეჯერისა და პერსონალის საოფისე	
ადგილით უზრუნველყოფა	
დანართი II: ინსტრუმენტები და მოწყობილობები პროექტის	
მენეჯერის და მისი შტატის მოხმარებისთვის	
დანართი III: გრუნტების და გასაღების ლაბორატორიის	
მოწყობილობები.	
დანართი IV: გზის საფარის სპეციფიკაციების დამატებები	
დანართი V: ბეტონის აღდგენითი/სარემონტო სამუშაოები	
დანართი VI: ბეტონის ნაგებობების აღდგენისთვის გამოყენებული	
მასალები	
დანართი VII: ელექტრო მოწყობილობების მოვლა-შენახვა	
დანართი VIII: სპეციფიკაციების შესაღენად გამოყენებული	
ლიტერატურა	

ზოგადი სპეციფიკაციები

სიმბოლოები და შემოკლებები

1) საზომი ერთეულების სიმბოლოები შეესაბამება SI სისტემას ისე როგორც ეს აღნიერილია S 5775 (IS 31/1) სტანდარტში. მაგალითები მოყვანილია ქვემოთ:

C	C	egrees Celsius	გრადუსი ცელსიუსით
dia	dia	diameter	დიამეტრი
გ	g	gram = kg x 10 ⁻³	გრამი = გX10 ⁻³
ჰა	ha	ectare	ჰექტარი
სთ	hr or h	hour	საათი
კმ	km	kilometre	კილომეტრი
კმ ²	km ²	Square kilometre	კვადრატული კილომეტრი
კგ	kg	kilogram	კილოგრამი
კგ/მ ³	kg/m ³	kilogram per cubic metre	კილოგრამი კუბურ მეტრში
ლ	l	itre	ლიტრი
		icron = m x 10 ⁻⁶	მიკრონი = მ x 10 ⁻⁶
მ	m	etre	მეტრი
მ ²	m ²	Square metre	კვადრატული მეტრი
მ ³	m ³	Cubic metre	კუბური მეტრი
მგ	mg	illigram = kg x 10 ⁻⁶	მილიგრამი = გ x 10 ⁻⁶
მგ/ლ	mg/l	milligrams per litre	მილიგრამი ლიტრში
წთ	min	inute	წუთი
მმ	mm	millimetre	მილიმეტრი
მმ ²	mm ²	Square millimetre	კვადრატული მილიმეტრი
ნ		ewton	ნიუტონი
ნ/მ ²	/m ²	ewton per square metre	ნიუტონი/კვდ
რად	rad	Radian	რადიანი
წმ	sec	Second	წამი
ტ	t	Tonne = kg x 10 ³	ტონა = გგ x 10 ³
	wt	Weight	

2) აბრევიატურები

S T	merican ssociation of State ighway and Transportation fficials	აშშ სახელმწიფო გზებისა და ტრანსპორტის მოხელეთა ასოციაცია
V	ggreate braison Value	შემაგსებლის აბრაზიის მაჩვენებელი
CV	ggreate Crushing Value	შემაგსებლის მსხვრევადობის მაჩვენებელი
IV	ggreate Impact Value	აგრეგატის წინაღობის უნარი მყისიერ ზემოქმედებაზე
	verage east imension. (The east imension of a particle is the vertical height of the particle when resting in	შემაგსებლის ზომის მახასიათებელი. (სტაბილურ მდგომარეობაში მყოფი ნაწილაკის

	its most stable position).	ვერტიკალური ზომის საშ. მნიშვნელობა)
	itumen ffinity	ბიტუმის თავსებადობა
	Standards – ridges and Structures	ხიდები და ნაგებობები (სტანდარტი)
S	British Standard	ბრიტანული სტანდარტი
C R S	Certification for the Construction Industry (. .)	სამშენებლო საქმიანობის სერტიფიცირება (გაერთიანებული სამეფო)
CCTV	Closed Circuit Television	საზედამხედველო ვიდეოთვალი (გზაჯვარედინებზე, საგზაო უბნებზე)
C R	California bearing Ratio	კალიფორნიის მზიდუნარიანობის კოეფიციენტი
C I	ortland Cement complying with S 197-1 Class 42.5	პორტლანდ ცემენტი, S 197-1-ის კლას 42.5 - სთან შესაბამისი
C	British Standard Code of Practice	ბრიტანული სტანდარტის პრაქტიკული ნორმები
CRC	Continuous Reinforced Concrete pavement	უჭრი რკინაბეტონის საფარი
	uropean Standard	ევროპული სტანდარტი
I	lakiness Index (percentage, by mass, of the particles whose least dimension is less than three-fifths of the mean dimension)	შემავსებლის I მახასიათებელი (იმ შემავსებლების მასის პროცენტული რაოდენობა, რომლის მახასიათებელი საშუალო მნიშვნელობის 3/5-ზე ნაკლებია)
R	iber Reinforced olymer Composite aterials	ბოჭკოვანი ტექნოლოგიით გამტკიცებული პოლიმერის კომპოზიტური მასალა
T	lat Traffic elineators	დელინეატორი, პროფილის მზომი
	Standards - ighways	სტანდარტი (მაგისტრალები)
ITS	Indirect Tensile Stiffness modulus	არაპირდაპირი ელასტიკური სიხისტის მოდული
	os ngeles brasion Value	ლოს ანჯელესის აბრაზიის მაჩვენებელი
	iquid imit	ტენიანობის ლიმიტი
S	linear Shrinkage	გრძივი შეკუმშვა
C	oisture Content	ტენშემცველობა
	aximum dry ensity	მაქსიმალური მშრალი სიმკერივე (მმს)
	inistry of nvironment of eorgia	საქართველოს გარემოს დაცვის სამინისტრო
C	ptimum oisture Content	ოპტიმალური ტენიანობა
C	rdinary ortland Cement	წვეულებრივი პორტლანდ ცემენტი
C	ortland Cement	პორტლანდ ცემენტი
I	lasticity Index	პლასტიკურობის ინდუქსი
	lastic imit	პლასტიკურობის ლიმიტი
	lasticity odulus (I x %)	პლასტიკურობის მოდული (I x %)

	passing 0.425 mm sieve)	0.425 მმ საცერში გავლილის % -ზე)
R T	Repeated load Test	დატვირთვაზე აქსიალური ცდა
S TS	Saturation geing Tensile Stiffness	გაჭერებული დაძველების ელასტიკური სიხისტის ცდა
SCC	Self-Compacting Concrete	თვითგაეპნადი ბეტონი
S	Sand equivalent	ქვიშის ექვივალენტი
S	Specific ravity	კუთრი წონა
SI	International Standard nits of easurements	ზომების საერთაშორისო სტანდარტი
S 4	Sulphate	სულფატი
SR C	Sulphate-resisting ortland Cement	სულფატმედეგი პორტლანდ ცემენტი
SSS	Sodium Sulphate Soundness Test, loss on 5 cycles	სოდის სულფატის ტესტი
STV	Standard Tar Viscosity	კუპრის სტანდარული ტესტი
TR	Transport Research aboratory (. .)	თრანსპორტის დესეარცეპ აბორატორი (ტრანსპორტის კვლევის დაბორატორია, გაერთიანებული სამეცნ)
TS	Tensile Strength	შიმტკიცე გაჭიმვაზე
C	niformity Coefficient	ერთგვაროვნების კოეფიციენტი
CS	nconfined Compressive Strength	შეუზღუდავი კუმშვის ტესტი
VI	Voids in ix	ფორების რაოდენობა ნარევში
V	Voids in ineral ggregates	ფორების რაოდენობა მინერალურ შემავსებლებში
w/c	Water cement (ratio)	წყალი/ცემენტი (თანაფარდობა)

ზოგადი სპეციფიკაციები – გზის მშენებლობა და მოვლე-შენახვა

სერია 100 ზოგადი ნაწილი

101 სვერტ

წინამდებარე სპეციფიკაციები განსაზღვრავს “სამუშაოების შესრულების შედეგებზე დაფუძნებულ კონტრაქტებში” განსახორციელებელ სამშენებლო და მოვლა-შენახვის სამუშაოების წარმოებისას გამოყენებული მასალებისა და სამუშაოების შესრულების სტანდარტებს და ხარისხს.

ყველა იმ დოკუმენტთან ერთად, რაც მოცემულ კონტრაქტს შეადგენს, წინამდებარე სპეციფიკაციები განხილული უნდა იქნეს როგორც კონტრაქტის ერთ-ერთი შემადგენელი ნაწილი. ხებისმიერი ორაზროვნება საკონტრაქტო დოკუმენტებს შორის, კონტრაქტის პირობების შესაბამისად, განმარტებისთვის უნდა გადაეცეს პროექტის მენეჯერს.

კონტრაქტორი უნდა იცნობდეს საქართველოში მოქმედ ყველა კანონს, დადგენილებას, კანონქვემდებარე აქტს, ნორმას, წესება და კანონის ძალის მქონე სხვა დოკუმენტებს, მათ შორის და არა მარტო, იმ დოკუმენტებს, რომლებიც დაკავშირებულია გარემოს, ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დაცვასთან, მუშახელის იმპორტთან და სწავლებასთან, ბაჟთან, მოსაკრებლებთან, სალიცენზიო და სხვა გადასახადებთან.

102 სპეციფიკაციები

იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის მითითებული, წინამდებარე კონტრაქტის სპეციფიკაციები ჩართულია წინამდებარე დოკუმენტში.

103 სტანდარტები და ნორმები

შესაძლებლობის გაფართოებისა და ხარისხის მინიმალური სტანდარტის უზრუნველყოფის მიზნით, წინამდებარე სპეციფიკაციაში მითითებები მოცემულია ყოფილი საბჭოთა კავშირის, ბრიტანულ, ამერიკულ, გერმანულ I და სხვა საერთაშორისო სტანდარტებზე დაყრდნობით. პროექტის მენეჯერის თანხმობის შემთხვევაში, შესაძლებელია ხებისმიერი ეროვნული ან საერთაშორისო სტანდარტის გამოყენება, რომელიც შეესაბამება ხარისხის მოთხოვნილ სტანდარტს.

მითითებული სტანდარტები უნდა წამოადგენდეს ტენდერის დროისთვის გამოქვენებულ უახლეს გამოცემებს. იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის შეთანხმებული პროექტის მენეჯერთან, ამგვარ სტანდარტებში შესული მასალების, სამუშაოების შესრულებისა და გამოცდების სტანდარტების ყველა პირობა და დებალი უნდა შეესაბამებოდეს სამუშაოთა სახეობებს. კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს მისი წერილობითი მოთხოვნიდან 14 დღის ვადაში უნდა გადასცეს სამუშაოებთან დაკავშირებით

კონტრაქტორმა შესაძლოა, პროექტის მენეჯერის თანხმობის შემთხვევაში, ამ სპეციფიკაციებით მოთხოვნილი მასალები და შესრულებული სამუშაოების სერტიფიკატები წარმოადგინოს წინამდებარე სპეციფიკაციების ექვივალენტური სხვა ეროვნული სპეციფიკაციების მოთხოვნების მიხედვით. ასეთი ეროვნული სპეციფიკაციების ასლი გადათარგმნილი ინგლისურ და ქართულ ენებზე წარდგენილი უნდა იქნეს პროექტის მენეჯერთან დასამტკიცებლად.

იმ შემთხვევებში, როდესაც სტანდარტები და ნორმები არის ეროვნული ხასიათის ან დაკავშირებულია კონკრეტულ ქვეყანასთან ან რეგიონთან, და უზრუნველყოფებ განსაზღვრული სტანდარტების ან ნორმების მსგავს ან უფრო მაღალ ხარისხს, ისინი უნდა გახდეს პროექტის მენეჯერის განხილვის საგანი. განსაზღვრულ სტანდარტებსა და შემოთავაზებულ ალტერნატიულ სტანდარტებს შორის განსხვავება სრულად უნდა აღწეროს (წერილობით) კონტრაქტორმა და გადასცეს პროექტის მენეჯერს სულ ცოტა, 15 დღით ადრე, იმ თარიღამდე, რომლისთვისაც კონტრაქტორს სურს პროექტის მენეჯერის თანხმობის მიღება. იმ შემთხვევაში, თუ პროექტის მენეჯერი გადაწყვეტს, რომ შემოთავაზებული განსხვავებები არ უზრუნველყოფს მსგავს ან უფრო მაღალ ხარისხს, კონტრაქტორმა უნდა დაიცვას დოკუმენტაციაში განსაზღვრული სტანდარტები. დამატებითი ანაზღაურება არ გაიცემა იმ შემთხვევაში, თუკი სხვა, თუნდაც უკეთესი სტანდარტების გამოყენება გამოიწვევს კონტრაქტორის დანახარჯების ზრდას.

104. პონტორაქტორის მიერ სამუშაოების დაპროცესება

ნაგებობები

- 1) კონტრაქტორმა უნდა მოამზადოს ნახაზებში მითითებული ნაგებობების სარემონტო და სარეაბილიტაციო სამუშაოების პროექტი, სპეციფიკაციების შესაბამისად, ყველა “მუდმივი სამუშაოს” და “დროებითი სამუშაოს” გათვალისწინებით, უნდა გაიაროს ტექნიკური დამტკიცების პროცედურა, რომლის დროსაც კონტრაქტორი დამპროექტებლად განიხილება. ნაგებობის პროექტის წარმოდგენის დროს კონტრაქტორმა უნდა გაითვალისწინოს წინამდებარე სპეციფიკაციები.
- 2) იმ შემთხვევაში, როდესაც კონტრაქტორს მოეთხოვება “პრინციპულად შესათანხმებელი სქემატური ფორმის” შევსება, მან პროექტის მენეჯერს დასამტკიცებლად უნდა გაუგზავნოს შევსებული “ფორმის” ორი ასლი.
- 3) კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს დასამტკიცებლად უნდა გაუგზავნოს თითოეული ნაგებობის სარემონტო და სარეაბილიტაციო სამუშაოების დასრულებული საპროექტო დოკუმენტაციისა და ნახაზების ორი ასლი.

ხელოვნური ნაგებობები და სხვა კომპონენტები

კონტრაქტორმა უნდა დაგეგმოს სარემონტო-სარეაბლიტაციო და სამშენებლო სამუშაოები, როგორც ეს ნაჩვენებია ნახაზებზე, რათა შეასრულოს წინამდებარე დოკუმენტში განსაზღვრული საპროექტო სპეციფიკაციები. ალტერნატივის სახით კონტრაქტორს შეუძლია მწარმოებლის მიერ დაპროექტებული ელემენტის ან კომპონენტის შეთავაზება. ნებისმიერ შემთხვევაში კონტრაქტორმა საკუთარი შეთავაზებები უნდა წარუდგინოს პროექტის მენეჯერს მოსაწონებლად.

როცა ეს მოითხოვება პროექტის მენეჯერის მიერ, კონტრაქტორის მიერ სამუშაო ნახაზები უნდა შესრულდეს პროექტის ყველა ასპექტის გათვალისწინებით, მიწის სამუშაოების, საგზაო სამოსის, სადოკუმენტების, ხელოვნური ნაგებობების და ა.შ. ჩათვლით. სამუშაო ნახაზები დაეფუძნება კონტრაქტორის მიერ ჩატარებულ ტოპოგრაფიულ აზომებს და შემოწმდება პროექტის მენეჯერის მიერ.

კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს დასამტკიცებლად უნდა წარუდგინოს ნახაზების და შესაბამისი გაანგარიშებების ხარისხის კონტროლის პროცედურა. პროექტის მენეჯერის მიერ შესამოწმებლად და წერილობითი ფორმით დასამტკიცებლად საჭირო პერიოდი ორი კვირაა, კონტრაქტორის მიერ მასალების წარდგენიდან.

პროექტის მენეჯერის მიერ გაცემული კომენტარები წარმოდგენილი უნდა იქნეს სტანდარტული ფორმით. სამშენებლო სამუშაოები არ უნდა დაიწყოს პროექტის მენეჯერის თანხმობის მიღებამდე.

105. საგაჭრო სახელმოღვავი (Trade Names)

სპეციფიკაციებში ან სამუშაოთა მოცულობების უწყისში მითითებული სავაჭრო სახელწოდებები ან მწარმოებლის კატალოგის ნომრები გამოიყენება იდენტური კომპონენტის ან მასალის ტიპის აღსანიშნავად და გამოყენებული უნდა იქნეს პროექტის მენეჯერის თანხმობის საფუძველზე.

106 მასალები და სამრეწველო ნაკეთობა

სამუშაოებში გამოსაყენებელ მასალასა და სამრეწველო ნაკეთობაზე ნებისმიერი შეკვეთის გაცემამდე კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა წარუდგინოს იმ ფირმების დასახელება, რომლებისგანაც აპირებს მასალისა და სამრეწველო ნაკეთობის მიღებას, ასევე მოსაწოდებელი მასალისა და სამრეწველო ნაკეთობის აღწერილობა, მათი წარმოშობა, მწარმოებლის სპეციფიკაცია, ხარისხი, წონა, სიტყიცე და სხვა მონაცემები. მოთხოვნის წარდგენისას კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა გადასცეს მასალებისა და სამრეწველო ნაკეთობის ნიმუშები და საჭიროების შემთხვევაში მწარმოებლის მიერ გაცემული უახლესი გამოცდების სერტიფიკატები.

კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა გადასცეს საჭირო მასალებისა და სამრეწველო ნაკეთობის მოსაწოდებლად გაცემული ყველა იმ შეკვეთის ასლი, რომელიც შეიძლება მოითხოვოს პროექტის მენეჯერმა.

107 მასალისა და სამრეწველო ნაკეთობის შენახვა

ყველა მასალა და სამრეწველო ნაკეთობა შენახული უნდა იქნეს ადგილზე პროექტის მენეჯერისთვის მისაღები წესით. კონტრაქტორმა კლიმატური მოვლენებისგან და მავნებლებისგან უნდა დაიცვას ყველა ის სამუშაო, მასალა და სამრეწველო ნაკეთობა, რომელმაც შეიძლება განიცადოს მათი ზემოქმედება. ხანგრძლივი შენახვის შედეგად ფუჭებადი მასალები გამოყენებულ უნდა იქნეს მათი მოწოდების ან წარმოების თარიღის შესაბამისად.

კონტრაქტორი პასუხისმგებელია მასალების განთავსებასა და შერჩევაზე, ასევე სამუშაოებში გამოყენებული მასალების წარმოებაზე სპეციფიკაციების შესაბამისად. არ შეიძლება ისეთი მასალის გამოყენება, რომელიც არ არის ლიცენზირებული საქართველოს მთავრობის მიერ და მისაღები პროექტის მენეჯერისთვის. წყაროს დამტკიცება არ გულისხმობს ამ წყაროდან მიღებული ყველა მასალის ვარგისიანობას.

109 ტყაღი და ელექტრონური

კონტრაქტორმა

- საკუთარი რისკით და ხარჯით უნდა უზრუნველყოს სამუშაობისას გამოსაყენებელი მოელი წყალი, განათება და ელექტროენერგია, დაფაროს ამასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი, გადასახადი და მოსაკრებელი და მისცეს ყველა ქვეპონტრაქტორს წყლით, განათებითა და ელექტროენერგიით თავისუფლად სარგებლობის საშუალება.
- საკუთარი ძალებით უზრუნველყოს სამუშაოების მიზნებისთვის გამოსაყენებელი წყლის მოპოვება, დროებითი წყალსაცავისა და ნებისმიერი აუცილებელი წყლის გამანაწილებელი მილსადენის უზრუნველყოფით და მომსახურებით და პროექტის მენეჯერის თანხმობით განახორციელოს ყველა ხსენებული ნაგებობის შემდგომი დემონტაჟი;
- უნდა უზრუნველყოს სამუშაოებისთვის საჭირო განათება და ელექტროგაუგანილობა.

110 მშენებლობის მეთოდი

საკონტრაქტო პირობების მიხედვით, კონტრაქტორმა, კონტრაქტით განსაზღვრული დროის გასვლამდე, პროექტის მენეჯერს უნდა წარუდგინოს მშენებლობის წარმოების პროგრამა, ასევე ღონისძიებებისა და მშენებლობის წარმოების მეთოდების ზოგადი აღწერილობა, მათ შორის მიხოვის და პროექტის მენეჯერისთვის განკუთხილი საველე ოფისების, საველე ლაბორატორიის, შენობების, მისაღომი გზების, ასაქცევი გზების, სამშენებლო დანადგარებისა და მის მიერ წარმოებული პროდუქციის ადგილების, სამუშაო ცელების, კვალიფიციური და არაკვალიფიციური მუშახლის რაოდენობრივი შემადგენლობის, საზედამხედველო ღონისძიებების, ელექტრომომარაგების, მასალების მოწოდების, ასფალტის წარმოებისა და მიწოდების, ქვის სამსხვრევის, შემაგრებლების წარმოებისა და შენახვის, ცემენტის დამუშავების, ბეტონის შერევისა და დამუშავების, მიწის სამუშაოების წარმოების მეთოდების, წყლის გამოყენების, გამოცდის მეთოდებისა და მოწყობილობების ჩათვლით. პროგრამაში ნათლად უნდა ჩანდეს “კრიტიკული კვალი” (critical path) (იგულისხმება რომ პროგრამა წარმოდგენილი იქნება MS Project-ის გამოყენებით, სადაც “კრიტიკული კვალი” დაბეგმის მნიშვნელოვანი მახასიათებელია. რედ.).

კონტრაქტორმა კონტრაქტის პირობების შესაბამისად უნდა წარმოადგინოს ფულადი სახსრების მოძრაობის გრაფიკი.

კონტრაქტორმა უნდა მოიპოვოს პროექტის მენეჯერის წინასწარი თანხმობა “ბარის დიაგრამის” ფულადი სახსრების მოძრაობის გრაფიკის ფორმატსა და

სტილზე (აქაც იგულისხმება *MS Project*. რედ.). პროექტის მენეჯერს უფლება აქვს მოითხოვოს ცვლილებები სამუშაოთა წარმოების პროგრამისა და ფულადი სასრების ნაკადის გრაფიკის დამტკიცებამდე.

სამუშაოების განხორციელებისას კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა წარუდგინოს აგრეთვე სრული და დეტალური ინფორმაცია ნებისმიერი შემოთავაზებული “დროებითი სამუშაოს” შესახებ და ამის შესაბამისად წარმოდგენილი ღონისძიებებისა და მეთოდების შესწორებები სამუშაოების დაწყებამდე სულ მცირე 21 დღით ადრე.

ავტომატურად, ყოველთვიურად და ნებისმიერ დროს, როდესაც პროექტის მენეჯერი მიიჩნევს, რომ სამუშაოების ფაქტობრივი მიმდინარეობა არ შეესაბამება კონტრაქტორის პროგრამას, კონტრაქტორმა, პროექტის მენეჯერის მოთხოვნის შემდეგ, უნდა მოამზადოს და პროექტის მენეჯერს დასამტკიცებლად წარუდგინოს შესწორებული პროგრამა შვიდი დღის განმავლობაში, რომელშიც ასახული იქნება სამუშაოების დასრულების ვადის უზრუნველსაყოფად აუცილებელი შესწორებები.

კონტრაქტორის პროგრამას ეხება შემდეგი შეზღუდვები:

კველა კონტრაქტი

“კონტრაქტორმა” უნდა დაიცვას მის მიერ კონტრაქტისათვის მომზადებული გარემოზე ზემოქმედების მართვისა და ზემოქმედების შემცირების ღონისძიებების გეგმა, ჯანდაცვის,, უსაფრთხოების და საგზაო მოძრაობის მართვის გეგმების მოთხოვნები.

“კონტრაქტორმა” სათანადო ყურადღება უნდა დაუთმოს კარიერებიდან და რეზერვებიდან მასალების ტრანსპორტირებას ხიდებზე, რომელთა სიგანეც შემცირებული იქნება სარემონტო სამუშაოების დროს. “კონტრაქტორმა” იმგვარად უნდა დაგეგმოს თავისი სამუშაოები, რომ მინიმუმადე შეამციროს ხიდების რემონტის ზეგავლენა მასალების ტრანსპორტირებაზე. ხიდის სიგანის შეზღუდვამდე “კონტრაქტორმა” უნდა შეასრულოს მიწის და გზის საფარის სამუშაოების მაქსიმალური მოცულობა იმ პირობით, რომ ეს სამუშაოები და მათთან დაკავშირებული სამშენებლო ტრანსპორტის მოძრაობა საფრთხეს არ შეუქმნის ხიდების კონსტრუქციულ მდგრადობას.

III პროექტის მძნევერისთვის “წარდგინების” გადაცემა

იმ შემთხვევაში, როდესაც კონტრაქტორს კონტრაქტის შესაბამისად მოეთხოვება პროექტის მენეჯერისთვის “წარდგინების” გადაცემა, პროექტის მენეჯერმა თითოეული “წარდგინება” უნდა განიხილოს და საჭიროების შემთხვევაში კონტრაქტორს უპასუხოს კონტრაქტის მოთხოვნების შესაბამისად. კონტრაქტორმა ამ “წარდგინებების” გადაცემა უნდა განახორციელოს კონტრაქტის მოთხოვნების შესაბამისად იმ დროში, რომელიც საკმარისი იქნება პროექტის მენეჯერის მიერ მათ განსახილველად სამუშაოების შეფერხების გარეშე.

ტერმინი “წარდგინება” მოიცავს მეთოდურ მითითებებს, შეთავაზებებს, დეტალებს, ნახაზებს, გამოთვლებს, პროგრამებს, ანგარიშებს სამუშაოების მიმდინარეობის შესახებ, ინფორმაციას, ლიტერატურას, მასალებს, საგამოცდო ოქმებს, სერტიფიკატებს, სამუშაოების დახურვაზე თანხმობის მოთხოვნებს და ყველაფერ იმას, რისი წარდგენაც მოეთხოვება კონტრაქტორს ან რისი წარმოდგენის დასაბუთებულად მოთხოვნაც შეუძლია პროექტის მენეჯერს კონტრაქტის საფუძველზე.

ზოგადი სპეციფიკური

იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის შეთანხმებული პროექტის მენეჯერთან, ნახაზებისა და მწარმოებლის ბეჭდვითი მასალების გარდა ნებისმიერი სხვა დოკუმენტაცია წარდგენილი უნდა იქნეს 4 ფორმატით. ყველა დოკუმენტი უნდა შედგეს ინგლისურ ენაზე. გამოხაკლისა მწარმოებლის ბეჭდვითი მასალა, რომელიც შეიძლება მოწოდებულ იქნეს სხვა ენაზე, იმ პირობით, რომ მას დაერთვება ინგლისურენოვანი თარგმანი. ყველა შემოკლება სრულად უნდა განიმარტოს.

ყველა გამოორგლა და ტექნიკური ინფორმაცია წარმოდგენილი უნდა იქნეს საერთაშორისო სისტემის (Système Internationale) ერთეულებში. იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის შეთანხმებული პროექტის მენეჯერთან, ყველა ნახაზი წარმოდგენილი უნდა იქნეს 1 ზომით. ყველა შენიშვნა მითითებული უნდა იყოს ინგლისურ ენაზე, ყველა ზომა – მეტრებში და/ან მილიმეტრებში, ყველა წონა – მეტრული სისტემის ერთეულებში.

ყველა ნახაზი ქვედა ნაწილში უნდა შეიცავდეს კონტრაქტის სახელწოდებას, რომლის ქვემოთ უნდა მიეთითოს თავად ნახაზის დასახელება. ყველა ნახაზი ცალ-ცალკე უნდა დაინომროს და მათზე აღინიშნოს შესაბამისი მასშტაბი და თარიღი. იმ შემთხვევაში, თუ ნახაზი წინა ვარიანტის შესწორებაა, მასზე მითითებული უნდა იყოს შესწორების დეტალები და თარიღი. პროექტის მენეჯერმა უნდა დაამტკიცოს ნახაზის ფორმა, სახელწოდება და ნომერი, რისთვისაც კონტრაქტორმა მას უნდა გადასცეს ნახაზის ნიმუში. ნახაზების შემდგომი გადაცემისას კონტრაქტორმა უნდა დაიცვას პროექტის მენეჯერთან შეთანხმებული წარმოდგენის ფორმა.

პროექტის მენეჯერის მხრიდან კონტრაქტორის მიერ განხორციელებული ნებისმიერი გადაცემის დამტკიცება კონტრაქტორს არ ათავისუფლებს მასზე კონტრაქტით დაკისრებული პასუხისმგებლობისაგან.

კონტრაქტორმა უნდა მოამზადოს და პროექტის მენეჯერს წარუდგინოს ზუსტი, სრული ზომისა და მასშტაბის ნახაზები, რომლებზეც ნაჩვენები იქნება კონკრეტული დროისთვის შესრულებული სამუშაოები არსებული და საბოლოო დონეებით (ზედა, ქვედა და გრუნტის დონეები, გეგმები, განივი და გრძივი ჭრილები, ლუკის, სანიაღვრე ჭის ადგილმდებარეობა, ბეტონის საფუძვლებისა და ნაგებობების ზომები და დასრულებული სამუშაოების შესახებ სრული ანგარიშის შესადგენად აუცილებელი ყველა სხვა დეტალი). ნახაზებზე ნაჩვენები უნდა იქნეს აგრეთვე კომუნალური მომსახურების საშუალებების ადგილმდებარეობა. საკონტრაქტო ნახაზების ცალკე კომპლექტი უნდა შეინახოს კონტრაქტორმა მშენებლობის ადგილზე არსებულ ოფისში. ნახაზების ამ კომპლექტში უნდა აღინიშნოს თავდაპირველ ნახაზებში შეტანილი ყველა ცვლილება და ყველა მიწისქვეშა სამუშაოს ზუსტი კოორდინატები.

კონტრაქტორმა უნდა მოამზადოს და არაუგვიანეს მომდევნო თვის მეორე დღემდე წარადგინოს ყოველთვიური ანგარიში სამუშაოების მიმდინარეობის შესახებ. ანგარიში უნდა შევიდეს, სულ ცოტა, შემდეგი ინფორმაცია:

- პროექტის საკონტრაქტო რეზიუმე;
- კონტრაქტორის გრაფიკი;
- სამუშაოების ყოველთვიური მიმდინარეობა კომპონენტების მიხედვით;
- სამუშაოების თითოეული კომპონენტის განხორციელების მსვლელობა ფაქტორივი და დაგეგმილი მდგომარეობის შედარებით;

სოგადი სპეციფიკაციები

- საანგარიშო პერიოდში მოთხოვნილი თანხების შეაღედური გადახდების, ანგარიშის თარიღისთვის მოთხოვნილი თანხებისა და კონტრაქტორის მიერ ფაქტობრივად მიღებული თანხების ანგარიშების შეჯამება;
- მომავალი სამუშაოები და ხარჯები;
- ყველა მიზეზით გამოწვეული სამუშაოს შეფერხებები;
- ანგარიშის დროს პროექტის მენეჯერის მხრიდან მიღებული ცვლილებები და მითითებანი;
- კონტრაქტორის პრეტენზიები;
- ტექნიკური და ადმინისტრაციული საკითხები და საანგარიშო პერიოდში გამოვლენილი პრობლემები;
- ხარისხის კონტროლის ცდის შედეგების შეჯამება, კონსულტანტის მიერ განხორციელებული შემოწმებებისა და შეფასებების ჩათვლით;
- მშენებლობის მსვლელობის, მიმდინარე და დასრულებული სამუშაოების ფოტომასალა;
- კონტრაქტორისა და ქვეკონტრაქტორის პროექტის მმართველი და ზედამხედველი პერსონალის, მათ შორის ხარისხის მაკონტროლებელი და ტექნიკური ზედამხედველობის განმახორციელებელი ინჟინერების სია;
- კონტრაქტორისა და ქვეკონტრაქტორის მოწყობილობებისა და აღჭურვილობის ჩამონათვალი და პროექტის განხორციელებისას აღჭურვილობის გამოყენება, მათ შორის გაცდენის ჩათვლით;
- მშენებლობის ადგილზე შენახული კონტრაქტორის მასალების ჩამონათვალი;

კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა წარუდგინოს ყველა ნახაზის მარკირებული ბეჭდვითი ვარიანტის ერთი სრული კომპლექტი, მათ შორის, მსხვილმასშტაბიანი ნახაზების ჩათვლით იმ შემთხვევაში, როდესაც აუცილებელია დეტალების გარკვევით ჩვენება, და ყველა იმ კომუნალური მომსახურების საშუალების ნახაზი, რომლის მოდიფიკაციაც განხორციელდა წინამდებარე პროექტის მიზნით ან მისი ნაწილის სახით.

კონტრაქტორმა სამუშაოების დამთავრებიდან 28 დღეში უნდა წარმოადგინოს საშემსრულებლო ნახაზების სამი ასლი, მათ შორის ამ ნახაზების ელექტრონული ვერსიები autoCad-ის ფაილების სახით. გადახდის საბოლოო სერტიფიკატი არ გაიცემა მანამ, სანამ არ დამტკიცდება და პროექტის მენეჯერს არ წარუდგინება ყველა მოთხოვნილი საშემსრულებლო ნახაზი.

112 შეტყობინება სამუშაოების დაწყების შესახებ

არც ერთი სამუშაო არ შეიძლება დაიწყოს კონტრაქტორის მიერ პროექტის მენეჯერისთვის წინასწარი წერილობითი შეტყობინების მიწოდების გარეშე-შეტყობინებაში მითითებული უნდა იყოს განსახორციელებელი სამუშაოს სრული დეტალები და ის საკმარისი უნდა იყოს იმისთვის, რომ სამუშაოების დაწყებამდე პროექტის მენეჯერის მიერ აუცილებლად მიჩნეული დათვალიერებისა და შემოწმების ღონისძიებები განხორციელდეს. სამუშაოების თითოეული ეტაპი ეჭვემდებარება პროექტის მენეჯერთან შეთანხმებულ შემოწმებებსა და მიღებას.

სამშენებლო უბანი მოიცავს ნახაზებზე მითითებულ ან კონტრაქტისთვის განსაზღვრულ ტერიტორიებს სხვადასხვა გზისპირა ზონის, კარიერის, რეზერვის, ასფალტის ქარხნის, ნაგავსაყრელის, მისადგომი გზისა და ასაქცევების, კონტრაქტორის სამშენებლო მოედნისა და დანადგარების, შენახვის ადგილების, ბანაკების, პროექტის მენეჯერის ოფისების, ლაბორატორიებისთვის.

მოლაპარაკებები სამუშაოებისთვის ნებადართული ზოლის გარეთ არსებული ტერიტორიის დროებით გამოყენებაზე, რომელიც ნებისმიერი მიზნით შეიძლება მოითხოვოს კონტრაქტორმა, უნდა აწარმოოს თავად კონტრაქტორმა.

კონტრაქტორის სამშენებლო მოედანზე ან კარიერში ნებისმიერი შენობის ან ქარხნის მშენებლობამდე პროექტის მენეჯერს უნდა მიეწოდოს ნახაზი, რომელზეც ნაჩვენები იქნება ადგილის გეგმა. ადგილები, რომლებსაც კონტრაქტორი გამოიყენებს თავისი ნაგებობებისთვის, ლობით უნდა შემოიფარგლოს.

იმ შემთხვევაში, როდესაც აუცილებელი იქნება იმ მიწაზე შესვლა, რომელიც სამშენებლო უბნის შემადგენელი ნაწილი არ არის, პროექტის მენეჯერი ინფორმირებული უნდა იქნეს დეტალების შესახებ და მიწის მფლობელთან ან მოიჯარესთან კონსულტაციის შემდეგ კონტრაქტორმა უნდა მიიღოს მისი წერილობითი ნებართვა. თუ მიწის მფლობელი ან მოიჯარე უარს იტყვის ნებართვის გაცემაზე, ეს უნდა შეიიტყოს პროექტის მენეჯერმა და მისგან ინსტრუქციების მიღებამდე არ განხორციელდეს არავითარი შემდგომი ქმედება.

არ შეიძლება მიწაზე „მუდმივი სამუშაოების“ ან „დროებითი სამუშაოების“ შესრულება დამტკირავებლისგან ნებართვის მიღების გარეშე.

სამშენებლო უბანზე შესვლის უფლება გაიცემა მთელი სამუშაებისთვის მათი დაწყების თარიღიდან. სამუშაოები წარიმართება პროექტის მენეჯერის მიერ დამტკიცებული კონტრაქტორის პროგრამის შესაბამისად.

სამშენებლო უბანზე შესვლის უფლების თარიღიდან დაწყებული დასრულების სერტიფიკატის მიღებამდე კონტრაქტორი პასუხისმგებელია ძველი და ახალი გზების დამაკმაყოფილებლად მოვლა-შენახვაზე.

კონტრაქტორი პასუხისმგებელია სამუშაო ტერიტორიის დაცვაზე და მიმდებარედ არსებული საკუთრების და საზოგადოების უსაფრთხოებაზე და უნდა იყოს მოპასუხე საჩივრებზე, რაც წამოიჭრება ნებისმიერი დანაკარგის ან დაზიანების შემთხვევაში.. ამ მიზნებისთვის კონტრაქტორმა უნდა დაიქირავოს დარაჯი. საპროექტო ზონაში არ აღინიშნება სხვა დამატებითი ეროვნული უსაფრთხოების ლონისძიებანი.

114 მშენებლობა

114.1 ზოგადი

სამშენებლო უბანზე ხელმისაწვდომი მასალები ან დამტკირავებლის მიერ უზრუნველყოფილი ან მოწოდებული მასალები გამოყენებულ უნდა იქნეს მხოლოდ სამუშაოების შესრულების მიზნით.

კონტრაქტორს უნდა დაეკისროს სრული და ერთპიროვნული პასუხისმგებლობა „დროებითი სამუშაოს“ შესაბამისობაზე, უსაფრთხოებასა და დაცვაზე.

კონტრაქტორმა მინიმუმამდე უნდა შეამციროს სამშენებლო უბანზე და მის გარშემო მიწების, გზებისა და სხვა ადგილების დაზიანების შესაძლებლობა და გაითვალისწინოს გარემოსდაცვის 116 მუხლის და სერია 3000-ის მოთხოვნები. არც ერთი ხე ან მცენარე არ უნდა მოიჭრას იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს აუცილებელია სამუშაოების შესასრულებლად, და ეს შეთანხმებული უნდა იყოს პროექტის მენეჯერთან.

უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს მისადგომი სამშენებლო უბნის ახლოს მდებარე ყველა ობიექტთან. საჭიროების შემთხვევაში გაყვანილი და კონტრაქტის მოქმედების ვადაში შენარჩუნებულ იქნეს დროებითი გზები პროექტის მენეჯერისთვის მისაღებ დონეზე.

კონტრაქტორის მიერ სამშენებლო უბანზე აგებული ყოველი შენობა შესაბამისობაში უნდა იყოს ყველა ნორმასთან.

კონტრაქტორი პასუხისმგებელია შესაბამისი ორგანიზაციებისაგან კომუნალური მომსახურების საშუალებებთან დაკავშირებული აუცილებელი ნებართვების მიღებაზე.

114.2 გეოსაშიშროება

კონტრაქტორი პასუხისმგებელია აუცილებელი ღონისძიებების გატარებაზე ყველა იმ შემთხვევებში, როცა წამოიჭრება გეოლოგიური პროცესებით გამოწვეული საფრთხეები, როგორიცაა დიდი მასშტაბის მეწყრული პროცესები.

ღონისძიებები შესაძლოა მოიცავდეს:

- არამდგრადი ქვის ლოდების მოცილებას;
- კლდის აფეთქება მცირე დეტონატორებით
- კლდის გამაგრება/გრუნტის დაკავება
- ბეტონის გადევრების აშენება
- მაგთულის ბადეების გამოყენება გამსაკუთრებულ ადგილებში
- ჰორიზონტალური დრენაჟის მოწყობას

115 ტყლისბან დაცვა

კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს ყველა სამუშაოს დაცვა წყლისაგან. იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად იქნება განსაზღვრული, ის პასუხისმგებელი იქნება წყლის გაყვანაზე არსებული სადრენაჟე სისტემებიდან, საირიგაციო სისტემებიდან, წყალსადინარებიდან, მიწისქვეშა წყაროებიდან, ატმოსფერული ნალექებიდან და ნებისმიერი სხვა წყაროდან. წყლის გადაღვრის ან მიმართვის დროს თავიდან უნდა იქნეს აცილებული სხვა ნაგებობების, კომუნალური მომსახურების საშუალებების ან ახლომდებარე ობიექტების დატბორვა-დაზიანება და ეროზია.

116 დაბინძურება

კონტრაქტორს ეკისრება სრული პასუხისმგებლობა სამშენებლო უბნიდან ყველა ნარჩენის გატანაზე, წყალსადინარების, მეზობლად მდებარე მიწებისა და ზოგადად გარემოს დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით ყველა აუცილებელი ღონისძიების განხორციელებაზე, ძირითადად გარემოსდაცვის მართვის გეგმის და შემარბილებელ ღონისძიებათა გეგმის მიხედვით (რაც

ზოგადი სპეციფიკური
მომზადებულ იქნა კლიენტის მიერ გზშ-ს მომზადების პროცესში) და ამ
სპეციფიკურის სერია 3000-ის მიხედვით.

117 არსებული ნაბეჭობებისა და კომუნალური მომსახურების საშუალებების დაცვა

კონტრაქტორმა უნდა დაადგინოს კომუნალური მომსახურების არსებული საშუალებების – მიღებადების, საკანალიზაციო კოლექტორების, სანიაღვრე დრენაჟების, ელექტრო და სატელეფონო კაბელების, საჭარო ხაზებისა და წყალსადენების ადგილმდებარეობა გათხრების ან სხვა ისეთი სამუშაოს დაწყებამდე, რომლის დროსაც შესაძლებელია მათი დაზიანება.

იქ, სადაც სამუშაოები უნდა შესრულდეს საჭარო ელექტროგადამცემი ხაზების სიახლოვეს, კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს, რომ ასეთ ადგილებში მომუშავე ყველა პირმა იცოდეს იმ მანძილის შესახებ, რომელზეც მაღალი ძაბვის ელექტროენერგიას შეუძლია მოკლე ჩართვა ამწევების ან სხვა დიდი მოცულობის ფოლადის აღჭურვილობის ელექტროგადამცემ ხაზებთან ახლოს განლაგების დროს. კონტრაქტორმა ყურადღება უნდა დაუთმოს სტანდარტ S 162-ს, რომელშიც მოცემულია დასაშვები შუალედები სხვადასხვა ძაბვისთვის.

კონტრაქტორს უნდა დაეკისროს პასუხისმგებლობა არსებული ნაგებობების ან კომუნალური მომსახურების საშუალებების დაზიანებაზე და მან დამტირავებელი უნდა დაიცვას ამასთან დაკავშირებული ნებისმიერი პრეტენზიისგან (შემდგომი ზარალის ანაზღაურების ჩათვლით). კონტრაქტორი პასუხისმგებელია დაზიანებული კომუნალური მომსახურების საშუალებების აღდგენაზე.

ყველგან, სადაც შესაძლებელია ზემოქმედება ნაგებობებსა და კომუნალური მომსახურების საშუალებებზე, უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს მათი სათანადოდ გამაგრება, გამყარება ან სხვაგვარად დაცვა. განსაკუთრებული სიფრთხილით უნდა დაიტკეპნოს მიწა მიღებადენებისა და კაბელების ქვემოთ, დაუფარავი უნდა დარჩეს წყალსაზომები, ჩამკეტი ონგანები და სხვა აქსესუარები.

კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს, რომ არ დაზიანდეს არც ერთი ღობე ან ჭიშკარი, იმ ღობეების ან ჭიშკრების გარდა, რომელთა აღება ან გადაადგილება აუცილებელია სამუშაოების შესრულების მიზნით, დია არ უნდა დარჩეს არც ერთი ის ჭიშკარი, რომელმაც შესაძლოა შინაურ ცხოველებს გაქცევის საშუალება მისცეს.

სამუშაოების შესრულების სიახლოვეს მდგბარე ნაგებობები უნდა იქნეს დაცული სამუშაოს დამთავრებამდე. დაზიანების შემთხვევაში კი უნდა აღდგდეს პირვანდელი სახით.

ზემოთ აღნიშნული მოთხოვნების მიუხედავად და კონტრაქტორის პასუხისმგებლობის შეზღუდვის გარეშე, კონტრაქტორმა დაუყოვნებლივ უნდა შეატყობინოს პროექტის მენეჯერს ნებისმიერი ნაგებობის ან კომუნალური მომსახურების საშუალების გამოჩენის, განთავსების ან დაზიანების შესახებ.

118 ასაქცევი გზები და საბზაო მოძრაობის რებულირების ღონისძიებები

118.1 ზოგადი

სოგადი სპეციფიკაციები კონტრაქტორს ეკისრება პასუხისმგებლობა საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოებაზე და რეგულირებაზე, მათ შორის, ისეთი დროებითი ასაქცევი გზების მშენებლობაზე, რომლებიც შეიძლება აუცილებელი იყოს სამუშაოების მსვლელობის დროს და რომლებიც უნდა პასუხობდეს დამტკიცებულ სატრანსპორტო მოძრაობის მართვის გეგმას.

იმ შემთხვევაში, თუ არსებულ გზებზე მოძრაობა, ან ასაქცევი გზების მშენებლობა და მოვლა-შენახვა ვერ პასუხობს ამ დოკუმენტის მოთხოვნილებებს, პროექტის მენეჯერი უფლებამოსილია კონტრაქტორს დაუქვითოს ამ სამუშაოებით გათვალისწინებული თანხები მთლიანად ან ნაწილობრივ, არაშესაფერისი მონაკვეთის სიგრძის პროპორციულად. დაქვითვასთან და გადახდის შეჩერებასთან დაკავშირებული პროექტის მენეჯერის გადაწყვეტილება საბოლოოა.

118.2 საგზაო მოძრაობის რეგულირების გეგმა

პოლიციის და ადგილობრივი ხელისუფლების მოთხოვნების და შესაბამის ორგანიზაციებთან სათანადო კონსულტაციების საფუძველზე, კონტრაქტორმა საზოგადოებრივ და კერძო უფლებებზე გავლენის მქონე ნებისმიერი სამუშაოს დაწყებამდე 28 დღით ადრე პროექტის მენეჯერს დასამტკიცებლად უნდა წარუდგინოს საგზაო მოძრაობის რეგულირების გეგმა. გეგმაში ნაჩვენები უნდა იყოს საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოებისა და რეგულირების ღონისძიებათა სქემა, მათ შორის, მშენებლობის ყველა დეტალი, დროებითი განათება და ნიშნები და სამუშაოების პროგრამა. ამის შემდეგ კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს შემდგომი დეტალები, რომლებიც აუცილებელია სამუშაოებისთვის ან რომლებსაც მოითხოვს პროექტის მენეჯერი.

ზემოთ მითითებული მოთხოვნების გარდა, საგზაო მოძრაობის რეგულირების გეგმაში უნდა შევიდეს საგზაო მოძრაობის რეგულირების განხორციელების ნახაზები და ალტერნატიული შემოთავაზებები, რომლებიც შედგება:

- (i) დეტალური დიაგრამისგან, რომელზეც ნაჩვენები უნდა იყოს საგზაო მოძრაობის მარეგულირებელი ყველა მოწყობილობის ადგილმდებარეობა, მათ შორის, მშენებლობის წინა ნიშნებისა და მოძრაობის სიჩქარის შემზღვდავი ნიშნების, გზის ჩაკეტვის მეთოდის, სიგრძისა და დროის, მესიგნალის ადგილმდებარობისა და სიგნალის ხანგრძლივობის ჩათვლით.
- (ii) დეტალურ დიაგრამაზე ნაჩვენები საგზაო მოძრაობის მარეგულირებელი ყველა მოწყობილობის ცხრილისგან.
- (iii) მშენებლობის განმავლობაში ყველა საჭირო ობიექტთან მისადგომის უზრუნველყოფის გეგმისგან. გეგმაზე მითითებული უნდა იქნეს აგრეთვე სამშენებლო მოედნის ფარგლებში აღჭურვილობის შენახვის, სატრანსპორტო საშუალებების დაყენების, სამშენებლო ნიშნებისა და მასალების შენახვის ადგილები.
- (iv) ქვეითად მოსიარულეთა მოძრაობის რეგულირებისგან.

უოველი წლის ნოემბრის შუა რიცხვებიდან კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფი საგანგებო ღონისძიებები, რათა სამშენებლო უბანი საგზაო მოძრაობისთვის საშიში არ იყოს ზამთრის განმავლობაში. ეს ღონისძიებები ითვალისწინებს გზის გადაკეტვის, მოძრაობის შეფერხებისა და სხვა რისკების თავიდან აცილების მიზნით მიწის სამუშაოების შეზღუდვას და ხიდებზე მნიშვნელოვანი სამუშაოების შესრულების თავიდან აცილებას. კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს დასამტკიცებლად უნდა წარუდგინოს სპეციალური პროგრამა ხომრიდან მარტამდე დროის მონაკვეთისთვის, რომელშიც დეტალურად იქნება

ზოგადი სპეციფიკური მის მიერ შეთავაზებული: а) ზამთრის დაწყებამდე განსახორციელებელი უსაფრთხოების დონისძიებები და ბ) ზამთრის პერიოდში სამშენებლო უბის ფარგლებში არსებული გზების ტექნიკური მომსახურების დონისძიებები.

კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს შესაბამისად მომზადებული საგზაო მოძრაობისა და უსაფრთხოების მაკონტროლებელი კომპეტენტური პირი, რომელსაც

- ა. გავლილი უნდა ჰქონდეს მისაღები მომზადება საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების სფეროში და ჰქონდეს გამოცდილება გზის სამშენებლო პროექტების განხორციელების დროს საგზაო მოძრაობის მარეგულირებელი მოწყობილობების მომსახურებასა და საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების დაცვაში; რომელიც
- ბ. შეამოწმებს ექსპლუატაციაში მყოფი საგზაო მოძრაობის მარეგულირებელი მოწყობილობების მდგომარეობას და მდებარეობას;
- გ. განიხილავს უსაფრთხო და ეფექტური საგზაო მოძრაობის უზრუნველსაყოფად აუცილებელი საგზაო მოძრაობის მარეგულირებელი მოწყობილობების პროექტს;
- დ. გამოასწორებს საგზაო მოძრაობის რეგულირების თვალსაზრისით არსებულ ყველა ნაკლოვანებას;
- ე. უზრუნველყოფს საგზაო მოძრაობის მომსახურების კოორდინირებას პროექტის მენეჯერთან და საგზაო პოლიციასთან;
- ვ. შეამოწმებს სამშენებლო უბანს, ადგურვილობის მუშაობასა და შენახვას და საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული მასალების დამუშავებასა და შენახვას;

გამართავს საგზაო მოძრაობის უსაფრთხოების საკითხებისადმი მიძღვნილ ყველა კონტრაქტორის თანამშრომლებთან, ურჩევს პროექტის მენეჯერს უსაფრთხოების დაცვის გაუმჯობესებისკენ მიმართულ დონისძიებებს.

118.3 ასაქცევი გზების მოწყობა

118.3.1 ზოგადი

ასაქცევი გზის სიგრძე უნდა იყოს უმოკლესი, მისაღები ვარიანტებიდან, ქანობის და შეფერხებების გათვალისწინებით. დეტალები შეთანხმებულ უნდა იქნეს პროექტის მენეჯერსა და მშენებელს შორის.

საგზაო მოძრაობის მართვის გეგმით გათვალისწინებული ნებისმიერი ასაქცევის მშენებლობამდე 28 დღით ადრე კონტრაქტორმა უნდა შეატყობინოს პროექტის მენეჯერს წერილობითი ფორმით. ასეთი შეტყობინება უნდა შეიცავდეს გადასასვლელების, ცალმხრივი მოძრაობის ოპერაციების, სიგანის შემცირების, სადრენაჟების, ხილების, ხიდების, მიწის სამუშაოების, საგზო ნიშნების, ბარიერების, შუქნიშნების და მთელი სისტემის მოქმედების მეთოდების შესახებ დეტალურ ინფორმაციას. შეტყობინების პროექტის მენეჯერის მხრიდან მოწყობის შემდეგ კონტრაქტორი ხდება ვალდებული მოცემულ სექციაზე გასასვლელების და ასაქცევების მშენებლობაზე.

118.3.2 გეომეტრია

ზოგადი სპეციფიკური გენეტიკური მოძრაობა

ცალმხრივი მოძრაობა არ უნდა იქნეს ნებადართული, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც პროექტის მენეჯერის თვალსაზრისით არ არის მიზანშეწონილი ორმხრივი მოძრაობის უზრუნველყოფა. ცალმხრივი მოძრაობის სავალი ნაწილი არ უნდა იყოს 4 მეტრზე ნაკლები, საგზაო კონტროლით და დაახლოებით 250 მეტრიანი ინტერვალებით.

118.3.3 დროებითი დრენაჟები და ქანობები

დროებითი სადრენაჟები მიღები, ჭები და ქანობები მოწყობილ უნდა იქნეს კონტრაქტორის მიერ იმ შემთხვევაში, თუკი არსებული სადრენაჟები სისტემა არაადექვატურია. პროექტი მომზადებულ იქნება კონტრაქტორის მიერ და დასამტკიცებლად გადაეცემა პროექტის მენეჯერს 28 დღით ადრე, ასეთი სამუშაოების დაწყებამდე.

118.4 დროებითი სახიდე გადასასვლელები

დროებითი სახიდე გადასასვლელი კონტრაქტორის მიერ აშენებული იქნება არსებულის გამოუსადებარობის შემთხვევაში, ან თუკი არსებულის გამაგრება შეუძლებელია. პროექტი მომზადებულ იქნება კონტრაქტორის მიერ და დასამტკიცებლად გადაეცემა პროექტის მენეჯერს 28 დღით ადრე, ასეთი სამუშაოების დაწყებამდე.

118.5 ასაქცევი გზებისთვის გამოყენებული ტერიტორიის აღდგენა

კონტრაქტორმა ასაქცევი გზის გამოყენების შემდგომ უნდა უზრუნველყოს ასაქცევის მოწყობამდე არსებული ან მსგავსი მდგომარეობა, თუკი ასაქცევი გზა გადის სხვის საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიაზე, კონტრაქტორმა უნდა მოიპოვოს მფლობელის ხელმოწერილი ნებართვა, თუკი ასაქცევი გზა გადის თვითონ გზის დარჩენილ ნაწილზე, ან მთავრობის საკუთრებაზე, კონტრაქტორმა უნდა აღადგინოს ტერიტორია გამოყენებამდე არსებულ მდგომარეობამდე, ან პროექტის მენეჯერთან თანხმობის შემთხვევაში – სხვა პირობებით.

118.6 ასაქცევი გზების მოვლა-შენახვა

კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს ასაქცევი გზის მოვლა-შენახვა, შესაბამისი სექციის მშენებლობის დამთავრებამდე და მის ხელახლა ექსპლუატაციამდე.

118.7 სამუშაო ადგილზე ან მის გვერდით სატრანსპორტო მოძრაობა

ტრანსპორტის სამშენებლო უბანზე ან მის გვერდით მოძრაობის დროს კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს სამშენებლო სამუშაოები შემცირებულ სიგანეზე ან სიგრძეზე.

ასეთ უბანზე ტრანსპორტის მოძრაობა არ უნდა შეეწვნდეს 30 წუთზე მეტად, პროექტის მენეჯერის თანხმობის გარეშე და ჩვეულებრივ 5 წუთზე მეტად. ნებისმიერი სამუშაო, რომელიც დააყოვნებს მოძრაობას 30 წუთზე მეტად, შეთანხმებულ უნდა იქნას პროექტის მენეჯერთან 48 საათით ადრე, პროექტის მენეჯერმა შეიძლება უარყოს გზის გადაკეტვა არაშესაბამისად მომზადებული შეტყობინების ან გზის დაკეტვის გადაგადების მიზეზით.

სამუშაო უბანზე ტრანსპორტის გადადგილების დროს კონტრაქტორის მიერ უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს უსაფრთხოების ზომები, ბარიერების და დამის განათების სახით.

118.8 საგზაო ნიშნები, ბარიერები და შუქურები

კონტრაქტორმა უნდა განათავსოს და მოუაროს დროებით საგზაო ნიშნებს, ბარიარებს და ა.შ. არსებული და ასაქცევი გზაბის გასწვრივ.

ასეთი ნიშნების, ბარიერების და ა.შ. რაოდენობა და სახეობა განთავსებულ უნდა იქნას საგზაო მოძრაოის მართვის გეგმის ან პროექტის მენეჯერის მითითებების შესაბამისად.

საგზაო ნიშნებულ განთავსებულ უნდა იქნას საქართველოს საგზაო მოძრაობის წესების შესაბამისად.

ცალმხრივი მოძრაობის ადგილებში კონტრაქტორმა უნდა განათავსოს შუქნიშნები. შეჩერების და მოძრაობის გაგრძელების ნიშნების განთავსება შესაძლებელია შუქნიშნების ნაცვლად, დღედამის განათებულ დროს, სხვა საათებში – პროექტის მენეჯერის ნებართვის დროს, მხოლოდ მცირე ინტენსივობის შემთხვევაში.

118.9 საზოგადოების დახმარება

კონტრაქტორმა უნდა გაუწიოს დახმარება საზოგადოებას და უზრუნველყოს მოძრაობის უსაფრთხოება ყოველ დროს.

118.10 კონტრაქტორის შეზღუდვა საგზაო გადაზიდვებზე

ახალი ან მშენებარე გზის გამოყენება

კონტრაქტორს არ მიეცემა ახალი, ასაქცევი ან მშენებარე გზის გამოყენება მასალების ტრანსპორტირებისთვის იმ შემთხვევაში, თუკი ტრანსპორტის დერძული დატვირთვა დადგენილ ლიმიტს გადააჭარბებს. შემდგომში აკრძალულ იქნება მშენებლობა დასრულებული საგზაო სექციების გამოყენება, თუკი პროექტის მენეჯერის აზრით ასეთი მოქმედება ზიანს მიაყენებს ნაგებობებს, საგზაო საფუძველს თუ საფარს.

კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს ნება უნდა დართოს ტრანსპორტის დერძული დატვირთვების შემოწმებისთვის და უნდა გაითვალისწინოს პროექტის მენეჯერის მითითებანი დატვირთვების შესამცირებლად.

119 პომუნალური მომსახურების საშუალებების გადაადგილება

კონტრაქტორი პასუხისმგებელი იქნება შესაბამის ორგანიზაციასთან თანამშრომლობით კომუნალური მომსახურების იმ საშუალებების – მილსადენების, ელექტრომომარაგებისა და სატელეფონო ხაზების, წყალსადენი მაგისტრალების, საკანალიზაციო კოლექტორებისა და სანიაღვრე დრენაჟების გადაადგილებაზე ან შეცვლაზე, რომლებიც განიცდიან სამუშაოების ზეგავლენას. ასეთი გადაადგილების ან შეცვლის დონისძიებები უნდა განხორციელდეს პროექტის მენეჯერთან და შესაბამის ორგანიზაციასთან წერილობითი შეთანხმების საფუძველზე.

ნავარაუდევია, რომ საპროექტო გზების განთვისების ზოლში დამონტაჟდება ოპტიკურ-ბოჩკოვანი კაბელები. კონტრაქტორი პასუხისმგებელია საკუთარი სამუშაო პროგრამის ოპტიკურ-ბოჩკოვან კაბელების მონტაჟთან შესაბამისობაზე, რათა არ მოხდეს მისი სამუშაოების წარმოება კაბელების მონტაჟის ადგილებში ერთი და იგივე დროს.

120 სამუშაოების მიზანისარეობის ზოტომასალა

სამუშაოების მიმდინარეობის ამსახველი ციფრული ფერადი ფოტოსურათები გადაღებული უნდა იქნეს კონტრაქტორის მიერ ყოველთვიურად პროექტის მენეჯერის მიერ შერჩეული ადგილებიდან. ფოტოსურათების ხარისხი უნდა იყოს არანაკლებ 5 მეტაპიქსელისა და მათზე მითითებული უნდა იყოს ადგილმდებარეობა, გადაღების თარიღი და მოკლე დახასიათება ან სახელწოდება. თითოეული კომპლექტი უნდა შედგებოდეს 6 კომპაქტ დისკისა და 2 5 ზომის სურათებისგან. ყველა დისკი უნდა დაინომროს და ასლი შენახულ იქნეს სამუშენებლო უბანზე. სამუშაოების დამთავრების შემდეგ ნებატივები უნდა გახდეს დამქირავებლის საკუთრება. 2 დისკი და 2 ფოტოსურათი ხელმოწერილი და დათარიღებული უნდა იქნეს პროექტის მენეჯერის და კონტრაქტორის მიერ. თითო-თითო დისკი და სურათი უნდა შეინახონ დამქირავებელმა და პროექტის მენეჯერმა შეთანხმებული ანგარიშის სახით.

121 სამუშაოთა მსვლელობის მაუწყებელი წარწერები

კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს, დაამონტაჟოს და შეინარჩუნოს მაჩვენებლები პროექტის მენეჯერის მიერ დამტკიცებულ ადგილებში. კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა წარუდგინოს პროექტები შემდეგი მინიმალური მახსიათებლებით:

- I) დაფის ზედაპირის ზომა, არანაკლებ 2.5 მეტრი 2.0 მეტრზე
- II) ორმაგი ცილინდრული საყრდენები ბეტონის საძირკვლებით
- III) ფერადი გზაგნილები და ლოგოები პროექტის, დამქირავებლისა და კონტრაქტორის სახელწოდებების, პროექტისა და მაკონტროლებელი კონულტანტების სახელების, დამფინანსებელი საგენტოს სახელწოდებისა და დასრულების საგარაუდო თარიღის მითითებით.

მაჩვენებლები უნდა დამონტაჟდეს მიღების შესახებ წერილის დღიდან 42 დღის განმავლობაში. კონტრაქტორს შეუძლია აგრეთვე თითოეული კონტრაქტისთვის არა უმეტეს ორი კონტრაქტორის მაჩვენებლის დამონტაჟება პროექტის მენეჯერთან შეთანხმებულ ადგილებში.

კონტრაქტორმა მაჩვენებლების დემონტაჟი უნდა განახორციელოს დევეპტებზე პასუხისმგებლობის პერიოდის დასრულებისთვის.

122 ჯანდაცვა, უსაზროლოება და უბედური შემთხვევები

კონტრაქტორმა შესაძლებლობების ფარგლებში უნდა უზრუნველყოს საკუთარი თანამშრომლების, მათ შორის, ქავერნტრაქტორების თანამშრომლებისა და სამუშაოების განხორციელების ადგილზე მყოფი ყველა სხვა პიროვნების ჯანმრთელობა, უსაფრთხოება და კეთილდღეობა. სამუშენებლო მოედნებისა და სამუშაო ადგილების ორგანიზება უნდა განხორციელდეს უსაფრთხოების დაცვის ეროვნული ნორმების და ჯანდაცვის და უსაფრთხოების მართვის გეგმის, შესაბამისად. მის მოვალეობებში შედის (და არ შემოიფარგლება):

- a) განათებული, დაცული და ჯანმრთელობისთვის უსაფრთხო სამუშენებლო მოედნის, სამუშაო აღჭურვილობისა და სისტემების უზრუნველყოფა და შენარჩუნება.

- ბ) შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობისთვის რისკების არარსებობის უზრუნველსაყოფად ნავთობებისა და ნივთიერებების გამოყენებასთან, დამუშავებასთან, შენახვასთან, ტრანსპორტირებასთან და განადგურებასთან დაკავშირებით.
- გ) დამცავი ტანსაცმლისა და აღჭურვილობის, აუცილებელი პერსონალით და ეკიპირებით აღჭურვილი პირველადი დახმარების მუხლებისა და ისეთი ინფორმაციის, ინსტრუქციების, მომზადებისა და კონტროლის უზრუნველყოფა, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად აუცილებელია სამუშაოების განმახორციელებელი ყველა ადამიანის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოებისთვის.
- დ) კვალიფიციური თანამდებობის პირის წარდგენა პროექტის მენეჯერთან, დასამტკიცებლად, რომელსაც აქვს უსაფრთხოების ნორმების სპეციფიკური ცოდნა, მხედვის სამუშაოებისას უსაფრთხოების უზრუნველყოფის გამოცდილება და რომელმაც უნდა გასცეს რჩევები მუშების უსაფრთხოებასთან და ამ უსაფრთხოების დაცვის ხელშემწყობლის მიერ დაკავშირებით.
- ე) სამუშაოების განხორციელების ადგილზე მდებარე ყველა ობიექტისადმი უსაფრთხო მისადგომის უზრუნველყოფა და შენარჩუნება.
- ვ) საქართველოს კანონმდებლობისა და ყველა ადგილობრივი კანონქვემდებარე აქტის შესაბამისი და პროექტის მენეჯერისთვის დამაქმაყოფილებელი სანიტარიულ-პროფილაქტიკური ღონისძიებების, ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის უზრუნველყოფა ბანაკში ან სამუშაოების განხორციელების ადგილებში აგებულ ყველა სახლში, ოფისში, სახელოსნოსა და ლაბორატორიაში.
- ზ) სამშენებლო უბანზე საკმარისი რაოდენობის პორტატიული საპირფარებლების უზრუნველყოფა და ადგილის სამედიცინო სამსახურის უფროსისთვის დამაქმაყოფილებელი სხვა სანიტარიულ-პროფილაქტიკური ღონისძიებების განხორციელება სამუშაოების მიმდინარეობისას.
- თ) შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელება საზოგადოებრივი ჯანდაცვის შესაბამის ორგანიზაციასთან კონსულტაციით სამშენებლო უბანზე და ბანაკში კოლეგის, ბუზებისა და მაგნებლების კონტროლისთვის, მათ შორის, მათი გამრავლების ადგილებში საჭირო ქიმიური ნივთიერებების გამოყენების ჩათვლით.
- ი) პროექტის მენეჯერისა და, შესაბამისად, პოლიციისთვის ნებისმიერი უბედური შემთხვევის დეტალების მიწოდება ამ შემთხვევის მოხდენიდან უმოკლეს ვადაში.

კონტრაქტორმა საკუთარი პერსონალის ერთი პასუხისმგებელი წევრი სრული სამუშაო დღის განმავლობაში უნდა დანიშნოს უსაფრთხოების სამსახურის უფროსის თანამდებობაზე და ამ დანიშნის შესახებ შეატყობინოს პროექტის მენეჯერს. უსაფრთხოების სამსახურის უფროსს უნდა ჰქონდეს გამოცდილება სამშენებლო უბანზე ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დაცვასთან დაკავშირებულ ყველა საკითხში და იცნობდეს უსაფრთხოების დაცვის ნორმებსა და კანონმდებლობას. უსაფრთხოების სამსახურის უფროსს უნდა ჰქონდეს სამშენებლო უბანზე პერსონალის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დაცვასთან და სამუშაოების უსაფრთხოდ წარმართვასთან დაკავშირებულ ყველა საკითხზე პროექტის მენეჯერისგან ინსტრუქციების მიღების უფლება.

ზოგადი სპეციფიკურები

სამუშაო უბანზე ყოვნის პირველივე კიორას უსაფრთხოების სამსახურის უფროსმა ორგანიზება უნდა გაუწიოს საინფორმაციო/უსაფრთხოების შესავალ კურსებს, რომელზე დასწრებაც სავალდებულოა ყველა მუშაკისათვის. საინფორმაციო კურსი მოიცავს უსაფრთხოების და სქესობრივი გზით გადამდები დაბადებების საკითხებს. საჭიროა მისი კოორდინირება სახელმწიფო უწყებების, არასამთავრობო ორგანიზაციების ან სხვა ორგანიზაციების მსგავს ინიციატივებთან პროექტის ფართობზე.

123 სამშენებლო სამუშაოების გარემოზე ზემოქმედების შემცირების სპეციალისტი

თუ პროექტისთვის მომზადდება გარემოზე ზემოქმედების შეფასება (I), რომელიც მოიცავს “გარემოზე ზემოქმედების მართვის გეგმას და ზემოქმედების შემცირების ღონისძიებებს”, “კონტრაქტორმა” უნდა შეასრულოს ამ გეგმის და ღონისძიებების ყველა მოთხოვნა. მათი შესრულება “კონტრაქტორის” საკონტრაქტო ვალდებულებათა განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, წინამდებარე “სპეციალისტის” მე-3000 სერიაში მითითებულ მოთხოვნებთან ერთად.

123.1 ხეებისა და ბუჩქების შენარჩუნება/დაცვა

მშენებლობის გარეთ, მაგრამ გზისპირა ზონაში მდებარე ხეები და ბუჩქები შესაძლებლობის ფარგლებში დაცული უნდა იქნეს მშენებლობასთან დაკავშირებული დაზიანებული დაზიანებებისგან.

პროექტის მენეჯერმა უნდა უზრუნველყოს მშენებლობის განმავლობაში მონაკვეთების საგანგებოდ განცალკევება და ხეებისა და ბუჩქების შემოღობვა. აუცილებლობის შემთხვევაში, პროექტის მენეჯერთან შეთანხმების შემდეგ, სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე მშენებლობისთვის საჭირო დერეფინის ახლოს განლაგებული ხეების ტოტები უნდა გადაიჭრას.

ხეების მოჭრა დაუშვებელია პროექტის მენეჯერის წინასწარი თანხმობის გარეშე რომელმაც მსგავსი გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს გარემოს დაცვის სამინისტროსთან კონსულტაციის შემდგომ. პროექტის მენეჯერს შეუძლია აგრეთვე განკარგულების გაცემა, რომ კონტრაქტული ხეები არ მოიჭრას სამშენებლო მოედნის გაწმენდის დროს და დაზიანებული ან მოჭრილი ხის ნაცვლად დაირგოს ახალი.

123.2 სამშენებლო დერეფინის გაწმენდა

ზემოთ აღნიშნულ პროექტის დერეფინში ხეები და ბუჩქები უნდა გაიჩეხოს მხოლოდ გარეული ფრინველების გამრავლების პერიოდამდე ან მის შემდეგ. შესაბამისად, ხეებისა და ბუჩქების გაჩეხვა აკრძალულია აგვისტოდან მარტამდე დროის მონაკვეთში, თუკი კონტრაქტორი ვერ დაარწმუნებს პროექტის მენეჯერს რომ ცალკეული, შერჩეული მოქმედება არ შეაწუხებს ფრინველებს. დიდი ფრინველებისთვის, რომლებიც საბუდარად იყენებენ ბოძებს, საჭიროა ალტერნატიული საბუდარი ადგილების შექმნა. სამუშაოების დაწყებამდე პროექტის მენეჯერმა და კონტრაქტორმა უნდა ჩაატარონ საკუთარი პერსონალის ინსტრუქტაჟი ამ საკითხთან დაკავშირებით.

123.3 წყლის რესურსების დაცვა

- 1) მშენებლობის განმავლობაში კონტრაქტორს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად უნდა ეკისრებოდეს სრული აღმინისტრაციული და სამართლებრივიპასუხისმგებლობა ზედაპირული წყლების ნებისმიერ სამუშაოებთან დაკავშირებული მიზეზით დაბინძურების გამო.
- 2) კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს, რომ მდინარეებში, საირიგაციო ან სადრენაჟო ნაგებობებში არ მოხვდეს ნავთობპროდუქტები, საწვავი, საპოხო მასალები, გამხსნელები, საღებავი ან სხვა მავნე ნივთიერებები.
- 3) ნარჩენების ან საწარმოო ნარჩენების შენახვა, მექანიზმებისა და ავტომანქანების საწვავით გამართვა და დაყენება დაუშვებელია ნებისმიერი მდინარიდან, საირიგაციო ან სადრენაჟო ნაგებობიდან, მდინარეებიდან და ტბებიდან 100 მეტრზე ახლო მანძილზე. აკრძალულია ზეთისა და საწვავის დია ნიადაგზე დაღვრა. ნებისმიერი მექანიზმი საწვავით უნდა გაიმართოს და დაიზეთოს მხოლოდ სტაციონარულ ან მობილურ გასამართ სადგურებში ონკანების ან ფრენევანების გამოყენებით. კონტრაქტორმა მის ხელო არსებული შესაძლებლობების ფარგლებში უნდა განახორციელოს ყველა აუცილებელი დონისძიება ნიადაგისა და გრუნტის წყლების დაბინძურების თავიდან აცილების მიზნით. მოძრავი გასამართი სადგურები აღჭურვილ უნდა იქნეს საწვეთარი ჭურჭლებით, რომლებიც დაიდგმება საწვავით შეგსებამდე, ჩასასხმელი წერტის ქვეშ. ჭურჭლებში მოგროვებული ნებისმიერი დანაკარგი შემდგომში გადაიღვრება შესაბამისად ლიცენზირებულ ადგილებში.
- 4) კონტრაქტორმა შესაბამის ორგანიზაციებს უნდა წარუდგინოს გეგმა, რომელშიც აღნიშნული იქნება ნაგებობების ტიპი და მათი ადგილმდებარეობა. მაგ. საწვავისა და მასალის საწყობები, სტაციონარული ბენზინგასამართი სადგურები, ასფალტის ქარხანა, შემრევი დანაღვარი, მანქანების სამრეცხაო და ა.შ. თითოეული ნაგებობის შემთხვევაში კონტრაქტორმა დაახლოებით უნდა მიუთითოს უმოკლესი მანძილი საირიგაციო და სადრენაჟე არხებიდან და საზოგადოებრივი მოხმარების ან კერძო ჭებიდან. ზემოთ აღნიშულის გარდა, თითოეული ნაგებობისთვის კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს წინასწარ წერილობით უნდა შეატყობინოს მიახლოებითი უმოკლესი მანძილი კონკრეტული გამწვანების ან დაცული ზონიდან, რომელიც არ უნდა იყოს 250 მეტრზე ნაკლები.
- 5) კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა წარუდგინოს სახიფათო დაღვრისა და გაფონგის შემთხვევაში განსახორციელებელ ქმედებათა ავარიული გეგმა, რომელიც უნდა დამტკიცდეს სამუშაოების დაწყებამდე. ეს დებულება არ ზღუდავს წინამდებარე პარაგრაფის 1) განაყოფის მოთხოვნებს.
- 6) მუშაოთა ბანაკებიდან გამდინარე წყლების ნებისმიერ მდინარეში უშუალო ჩაღვრა აკრძალულია. გამდინარე წყლები ამ ნაგებობებიდან უნდა შეგროვდეს სეპტიკურ რეზერვუარებში ან ჭებში.
- 7) ერველივე ზემოთ ჩამოთვლილი შესაბამისობაში უნდა იქნას ამ სპეციფიკაციების სერია 3000-სთან.

123.4 სმაურის კონტროლი

კონტრაქტორმა უნდა დაიცვას სამუშაოებისას, ასფალტის ქარხისა და კარიერში მუშაობისას ხმაურის კონტროლთან დაკავშირებით მოქმედი ყველა კანონი და ნორმა. კონტრაქტორმა შესაბამის ორგანიზაციებს უნდა წარუდგინოს გეგმა, რომელშიც აღნიშნული იქნება ნაგებობების ტიპი და

მათი ადგილმდებარეობა, მაგ. ასფალტის ქარხანა, შემრევი დანადგარი და ა.შ. ეს გეგმა უნდა დამტკიცდეს სამუშაოების დაწყებამდე.

123.5 მტგრის კონტროლი

კონტრაქტორმა უნდა წარმოადგინოს გეგმა, რომელშიც მითითებული იქნება მასალების ტრანსპორტირების შემოთავაზებული მარშრუტები და მტგრის კონტროლის მეთოდები იმ შემთხვევებში, როდესაც შეუძლებელია სატრანსპორტო საშუალებების დასახლებულ პუნქტებზე გავლის თავიდან აცილება.

123.6 მყარი ნარჩენების დამუშავება სამშენებლო მოედანზე და ბანაკებში

123.6.1 ზოგადი

- 1) ყველგან, სადაც ეს შესაძლებელია, გათვალისწინებულ უნდა იქნეს მასალების გადამუშავება/ხელახლი გამოყენება.
- 2) როგორც წესი, უნდა ხორციელდებოდეს მშენებლობის განმავლობაში გამომუშავებული მყარი ნარჩენების სისტემატური შეგროვება, შენახვა და გატანა.

123.6.2 სამშენებლო ნარჩენები (ხიდის დემონტაჟის, წყალსატარების შეცვლის, ჯებირების ან ხიდის მოაჯირების დანგრევის და ა.შ. შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენები) დროულად უნდა იქნეს გატანილი სამშენებლო უბინდან და განადგურდეს მოქმედი ნორმების შესაბამისად.

123.6.3 სუფთა ნიადაგური მასალა, რომელიც შემდგომში განიხილება როგორც ნარჩენი მასალა, რომლის ხელახლა გამოყენება შეუძლებელია, გატანილი უნდა იქნეს სამშენებლო უბინდან და ტრანსპორტირებულ იქნეს პროექტის მენეჯერის მიერ დამტკიცებულ ნიადაგის საყრელ ადგილებში.

123.6.4 საყოფაცხოვრებო ნარჩენები დროებითი სამშენებლო ბანაკებიდან სისტემატურად უნდა შეგროვდეს და გატანილ იქნეს პროექტის მენეჯერის მიერ დამტკიცებულ ადგილებში. თუ სამშენებლო ბანაკები აგებულია მსხვილი დასახლებების სიახლოეს, ბანაკში შეგროვებული მყარი ნარჩენები, ამ დასახლებებში მცხოვრებთა თანხმობით, შეიძლება დაიყაროს დასახლებებთან არსებულ ნაგავსაყრელებზე.

123.7 სამუშაოების წარმოებისა და სასაწყობე ადგილების, სამშენებლო მოედნის გზების აღდღენა

როგორც წესი, კონტრაქტორმა უნდა აღადგინოს სამუშაოების შესრულების დროს სამუშაოს წარმოების ყველა ადგილი. ეს მოიცავს:

- ყველა მანქანა-მექანიზმის გატანას
- ყველა ნარჩენის გატანას
- ადგილის გამწვანებას
- სამშენებლო უბანზე ნიადაგის ზედა ფენის გასწორებას

ზოგადი სპეციფიკური
 კონტრაქტორმა უნდაწარმოადგინოს მისი გარემოზე ზემოქმედების
 მართვის გეგმა, რომელიც უნდა მომზადდეს წინამდებარე ზოგად
 სპეციფიკაციებშიგანსაზღვრული დებულებების საფუძველზე. პროექტის
 მენეჯერს შეუძლია შეაჩეროს კონტრაქტორის მიერ სამუშაოს შესრულება იმ
 შემთხვევაში, თუ არ იქნება დაცული გარემოს დაცვის ღონისძიებათა
 დამტკიცებული გეგმის დებულებები. კონტრაქტორი ვალდებულია აგრეთვე
 თავისი ერთ-ერთი ხელმძღვანელი მუშაკი დანიშნოს გარემოს დაცვის
 ღონისძიებათა გეგმის განხორციელებაზე პასუხისმგებელ პირად, რომელიც,
 გარდა ამისა, პასუხისმგებელი იქნება დანარჩენი პერსონალის ინსტრუქტაჟსა
 და პროექტის მენეჯერისთვის ანგარიშების წარდგენაზე.

გარემოს მართვის გეგმა უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს ტექნიკური
 სპეციფიკაციების შესაბამისი მუხლების მოთხოვნების თანახმად
 კონტრაქტორის მიერ შეთავაზებული სამუშაოების განხორციელების
 მეთოდებისა და ღონისძიებათა ნაწილის სახით.

124. პროექტის მანეჯერისთვის განვითარების აღჭურვილობა და საშუალებები

კონტრაქტორს არ მოეთხოვება პროექტის მენეჯერის უზრუნველყოფა რაიმე
 აღჭურვილობითა და საშუალებებით, გარდა იმისა რაც განსაზღვრულია
 "სამუშაოთა შესრულების შედეგებზე დაფუძნებული კონტრაქტის"
 "კონკრეტული სპეციფიკაციებით.

125 პრეტრაქტორის როლი, საჭყრები და სახელოსნოები

კონტრაქტორმა დამტკიცებულ ადგილებში უნდა უზრუნველყოს და
 საექსპლუატაციოდ ვარგის მდგრმარეობაში შეინარჩუნოს შესაბამისი ოფისები,
 საქმარისი მოცულობის საწყობები, რეზერვუარები და სახელოსნოები
 მასალების, საწვავის, სამეცნი წყლის, მოწყობილობებისა და აღჭურვილობის
 სათანადოდ შესანიხად. საწყობები უნდა იყოს ისეთი ზომისა და
 კონსტრუქციის, რომელიც უზრუნველყოფს მასალების, საწვავის, სათანადოიგო
 ნაწილებისა და ა.შ. მარაგების სათანადოდ შენახვას და დაცვას იმ
 რაოდენობით, რომელიც შესაძლებელს გახდის სამუშაოების შეუფერხებლად
 შესრულებას. სამუშაოს მსვლელობისას კონტრაქტორმა სათანადოდ უნდა
 აღჭურვოს სახელოსნოები ყველანაირი მოწყობილობითა და აღჭურვილობით
 კაპიტალური რემონტის, შეკეთებისა და მოდიფიცირების უზრუნველსაყოფად.

კონტრაქტორი პასუხისმგებელია წყალმომარაგებაზე, ელექტროენერგიის
 მოწყობებაზე, სატელეფონო კავშირზე, სანიტარიულ და სხვა მომსახურებებზე,
 რომლებიც აუცილებელია სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო მიზნებისთვის
 კონტრაქტის ვადის განმავლობაში. მან უნდა გააფორმოს ყველა აუცილებელი
 შეთანხმება შესაბამის ორგანიზაციებთან ან პირებთან ელექტროენერგიის
 მოწყობებისა და სატელეფონო კავშირის თაობაზე და განახორციელოს
 ღონისძიებები წყალმომარაგებისა და სანიტარიული მომსახურების
 უზრუნველსაყოფად.

126 მიზის ზედაპირის არსებული ღონებები

იქ სადაც ეს მოითხოვება, კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერთან ერთად უნდა
 გაზომოს არსებული ზედაპირის საწყისი ღონებები. კონტრაქტორმა პროექტის
 მენეჯერს უნდა წარუდგინოს მდგრმარეობისა და ღონებების განივი კვეთები.
 მიწის დონე არ უნდა დაირღვეს ან გადაიფაროს პროექტის მენეჯერის მიერ
 გაზომვებისა და ანგარიშების მიღებამდე. პროექტის მენეჯერის

გადაწყვეტილებით, აუცილებლობის შემთხვევაში, შესაძლებელია გაიცეს ახალი სამშენებლო სიმაღლეები.

127 საშემსრულებლო ნახაზები

კონტრაქტორმა უნდა მოამზადოს საშემსრულებლო ნახაზები კონტრაქტის ნახაზებისა და ფაქტობრივად განხორციელებული სამშენებლო სამუშაოების საფუძველზე.

ამ ნახაზებზე კონტრაქტორმა უნდა აჩვენოს ფაქტობრივად შესრულებული სამუშაოები, დამტკიცებული პროექტის მენეჯერის მიერ და წარმოდგენილ უნდა იქნას 1 ფორმატში, სამ კომპაქტ დისკზე. კონტრაქტორისთვის ნახაზების მომზადების გასაადვილებლად გადაცემულ იქნება კონტრაქტის საპროექტო ნახაზების ელექტრონული ვერსია, მომზადენული საპროექტო კონსულტანტის მიერ.

შესრულების ყველა ნახაზი ხელმისაწვდომი უნდა იყოს მთლიან სამუშაოებთან დაკავშირებით მიღება-ჩაბარების აქტის გაცემიდან 30 დღის ვადაში. ამ მოთხოვნის შესრულებამდე, გადახდის სერტიფიკატის დამტკიცება არ მოხდება.

128 გამოცდები

კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს და მშენებლობის პერიოდის განავლობაში შეინარჩუნოს შესაბამისი I , S, ST & S T , СНИП/ ST ლიტერატურა სპეციფიკაციებსა და ნახაზებში მითითებული გამოცდებისთვის. ამ ბიბლიოთეკით სარგებლობა უნდა შეეძლოს პროექტის მენეჯერსაც.

საგამოცდო აღჭურვილობა უნდა შედგებოდეს აპარატურისგან და გამოცდების ტექნიკური სპეციფიკაციების, სტანდარტებისა და ნორმების შესაბამისად განხორციელებისთვის საჭირო ყველა სხვა კომპონენტისგან.

თუ ადგილზე არსებული აღჭურვილობა/საშუალებები აღმოჩნდება არასაკმარისი, მაგრამ ამით არ შეფერხდება სამუშაოს მსკლელობა, გამოცდები შეიძლება განხორციელდეს დამტკიცებულ ლაბორატორიებში კონტრაქტორის ხარჯით.

ყოველთვის, როდესაც ეს მოთხოვნილი ან ნაგულისხმები იქნება, მასალების სასპეციფიკით, შესრულებულ სამუშაოზე განსახორციელებელი და მშენებლობის საკონტროლო გამოცდები უნდა ჩატარდეს და მასალები შესაბამისობაში იყოს შემდეგი სპეციფიკაციების მოთხოვნებთან:

СНИП/ ST - ყოფილი საბჭოთა კავშირის სტანდარტი

I - გერმანული სტანდარტები

S - ბრიტანული სტანდარტები

S C ან C - ბრიტანული სტანდარტული ნორმები

- ევროპული სტანდარტი

S T - ამერიკის სახელმწიფო საგზაო და სატრანსპორტო ორგანიზაციების ასოციაცია

ST - ამერიკის მასალების გამოცდის ასოციაცია

ცალკეული **СНИП/ ST, I , S, S T** და **ST** სპეციფიკაციები ჩამოთვლილია წინამდებარე სპეციფიკაციის სხვადასხვა ნაწილში კონტრაქტორის სახელმძღვანელოდ, თუმცა კონკრეტული სტანდარტის მითითება არ გამორიცხავს პროექტის მენეჯერის მიერ მიღებული სხვა სტანდარტების შესაბამის მასალებს.

მასალებისა და დასრულებული სამუშაოს პროექტის მენეჯერისთვის გადაცემამდე კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს მასალებისა და მშენებლობის საკონტროლო გამოცდები და პროექტის მენეჯერს მიაწოდოს მათი შედეგების ანგარიში.

წინამდებარე სპეციფიკაციის შესაბამისად, ნიმუშების შერჩევასთან, გამოცდის განხორციელებასთან, ნიმუშების აღებისა და საცდელი ადგილების ადდგენასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ითვლება კონტრაქტორის მიერ საკონტრაქტო ფასში მითითებულ ფასებსა და განაკვეთებში ჩართულად.

ლაბორატორია უნდა იყოს ექსპლუატაციისთვის ვარგის მდგომარეობაში და სრულად აღიჭურვოს მუდმივი სამუშაოების დაწყებამდე, ან კონტრაქტორმა ლაბორატორიების მომზადებამდე უნდა უზრუნველყოს დროებითი ნაგებობანი პროექტის მენეჯერის მოსაზრებების გათვალისწინებით.

გამოცდების განხორციელება პროექტის მენეჯერის მიერ

პროექტის მენეჯერს დროდადრო და მაშინ, როდესაც ის ამას აუცილებლად მიიჩნევს, შეუძლია ისეთი გამოცდების განხორციელება, რომლებიც საჭიროა წინამდებარე სპეციფიკაციაში მითითებულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.

ასეთ შემთხვევებში პროექტის მენეჯერი ნებისმიერ დროს უნდა სარგებლობდეს თავისუფალი დაშვებით კონტრაქტორის ლაბორატორიასა და საცდელ საშუალებებთან და შეეძლოს დამქირავებლის მხრიდან ყოველგვარი ხარჯის გარეშე ნებისმიერი იმ გამოცდის განხორციელება, რომელსაც ის აუცილებლად მიიჩნევს სამუშაოებთან დაკავშირებით. კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერი უნდა უზრუნველყოს ყოველგვარი დახმარებით, მაგ. კონტრაქტორის ლაბორატორიის ტექნიკოსებით, რომელიც შეიძლება ესაჭიროებოდეს პროექტის მენეჯერს.

სპეციფიკაციის შესაბამისად ნიმუშების აღებასთან, მასალებისა და შესრულებული სამუშაოს გამოცდებთან, საცდელი ადგილების დამუშავებასთან, ასფალტებრინის ნარევის მოცემული შემადგენლობის განსასაზღვრავ ცდებთან დაკავშირებით, ნიმუშების აღებისა და საცდელი ადგილების აღდგენასთან დაკავშირებით გაწეული ყველა ხარჯი ითვლება კონტრაქტორის მიერ საკონტრაქტო ფასში მითითებულ ფასებსა და განაკვეთებში ჩართულად.

129 სტრიქ 100-ის ანაზღაურება

აღნიშნულ სერიაში მოცემული სამუშაოებისთვის არ მოხდება ცალკე ანაზღაურება და კონტრაქტორის მიერ ყველა ხარჯი გადანაწილებული უნდა იქნეს სხვა სამუშაოების ერთეულ გაფასებებზე.

სერია 200 – ტრასის დამაბრება და სამშენებლო მოედნის გაფინანსება

სფერო

წინამდებარე სერია შეეხება გზის მიმართულების პორიზონტალურ დამაგრებას, დონეების აღებასა და განსაზღვრას (ორიენტირები) და სამუშაოების განხორციელების ადგილის ზოგადად გაწმენდას, ნიადაგის ზედა ფენის, ბუჩქების, ხეებისა და შეფერხებების მოშორებას.

201 საბაზო გამოკვლევა

პროექტის მენეჯერმა უნდა უზრუნველყოს საბაზო გამოკვლევის საკმარისი ინფორმაცია, რათა კონტრაქტორმა შეძლოს სამუშაოების მონიშვნა. კონტრაქტორი პასუხისმგებელია ყველა აუცილებელი ორიენტირის განსაზღვრასა და მათ მომსახურებაზე.

თუ კონტრაქტორი პროექტის მენეჯერის მიერ მოწოდებულ საბაზო გამოკვლევის ინფორმაციაში აღმოაჩენს ნებისმიერ შეცდომას ზოლის დონეში ან განზომილებებში, ამის შესახებ დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს პროექტის მენეჯერს. პროექტის მენეჯერის მიერ არასწორი ინფორმაციის მოწოდების ფაქტის დადასტურების შემთხვევაში, პროექტის მენეჯერმა უნდა გასცეს შესწორებული ნახაზები ან შეცდომის გასწორებასთან დაკავშრებული მითითებები.

შშენებლობის დაწყებამდე კონტრაქტორმა გზისპირა ზონის განსაზღვრის მიზნით გზის ორივე მხარეს უნდა დააყენოს ორიენტირები 100 მეტრის შუალედებით ან პროექტის მენეჯერის მიერ მითითებული სხვა შუალედებით.

კონტრაქტორმა გზის გასწორივ არა უმეტეს 200 მეტრის შუალედებით უნდა დააყენოს დროებითი რეპერები და უზრუნველყოს პროექტის მენეჯერი მათი დონეებისა და ადგილმდებარეობების ჩამონათვალით.

202 დეტალური მონიშვნა

კონტრაქტორმა უნდა მონიშნოს სამუშაო ზოლი და დონე არა უმეტეს 25 მეტრის შუალედებით ან ისეთი მცირე შუალედებით, რომლებიც აუცილებელია სამუშაოების განსახორციელებლად. ყველა შესაბამისი ინფორმაციით მკაფიოდ და წაუშლელად მარკირებული ორიენტირები უნდა განლაგდეს გზიდან მოშორებით, მისგან სწორი კუთხით და მათგან ნებისმიერ დროს შესაძლებელი იყოს შუა ზოლისა და დონის აღდგენა. მათი მომსახურება უნდა განახორციელოს კონტრაქტორმა იმ დროის განმავლობაში, სანამ ისინი საჭირო იქნება პროექტის მენეჯერისთვის სამუშაოს შესამოწმებლად.

203 სიმაღლის ნიშნულები

სამუშაოს განხორციელების ადგილის მონიშნისა და გაწმენდის შემდეგ კონტრაქტორმა უნდა განსაზღვროს მიწის განივი პროფილები 25 მეტრის შუალედებით ან ისეთი შუალედებით, რომლებიც შეიძლება მოითხოვოს პროექტის მენეჯერმა. ეს პროფილები უნდა მომზადეს და დასამტკიცებლად გადაეცეს პროექტის მენეჯერს. თუ კონტრაქტორი ვერ შეძლებს მოთხოვნილი

ზოგადი სპეციფიკური
დონეების განსაზღვრას, სწორ დონეებად უნდა ჩაითვალოს პროექტის მენეჯერის მიერ განსაზღვრული დონეები.

კონტრაქტორმა უნდა მოამზადოს პროგრამა 21 დღის პერიოდისთვის მიწის განივი პროფილების პროექტის მენეჯერისთვის გადაცემიდან საბოლოო გზის ვაკისების გაცემამდე. თავდაპირველი დონეების შესწავლის შემდეგ გზის საბოლოო დონეებს განსაზღვრავს პროექტის მენეჯერი და შეიძლება განსხვავდებოდეს ნახაზებზე ნაჩვენები გზის ვაკისებისგან.

204 მრიგნები

კონტრაქტორმა არ უნდა გადაადგილოს, დააზიანოს, შეცვალოს ან გაანადგუროს არც ერთი ეროვნული თუ საპროქეტო კომპანიის მიერ დამაგრებული ორიენტირი.

თუ კონტრაქტორი მიიჩნევს, რომ რომელიმე ორიენტირი ხელს უშლის სამუშაოს განხორციელებას, ამის შესახებ უნდა შეატყობინოს პროექტის მენეჯერს, რომელიც, იმ შემთხვევაში, თუ ჩათვლის, რომ ეს აუცილებელია, მიიღებს გადაწყვეტილებას ორიენტირის გადაადგილებისა და შეცვლისთვის.

თუ კონტრაქტორი პროექტის მენეჯერის ნებართვის გარეშე გადაადგილებს ან დაარღვევს ორიენტირს, ის ვალდებული იქნება დაფაროს მისი შეცვლის სრული დირექტულება და გადაიხადოს ჯარიმა მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

205 სამშენებლო მოედნის გაწმენდა

205.1. ზოგადი

მომსახურების საშუალების არავითარი გაწმენდა ან აპარატის ცვლილება არ შეიძლება განხორციელდეს პროექტის მენეჯერის საგანგებო ბრძანების გარეშე.

სიგრძე და სიგანე, რომლის მიხედვითაც უნდა გაიწმინდოს ადგილი, უნდა შეიზღუდოს სამუშაოების განხორციელებისთვის აუცილებელი მინიმუმით.

ადგილის გაწმენდა კარიერების, გრუნტის რეზერვების, კავალიერების, გრუნტის საყრელი ადგილების, გზის შეერთებების, არხების, დრენაჟებისა და სხვ. ტერიტორიაზე უნდა განხორციელდეს ნახაზების მიხედვით.

პროექტის მენეჯერს შეუძლია გასცეს მითითება, რომ კონკრეტული ხეები, კუნძები და ობიექტები არ იქნეს მოშორებული ადგილის გაწმენდისას

205.2 გაწმენდა

- 1) კონტრაქტორმა უნდა დაშალოს, დაანგრიოს და მოაშოროს შენობები და ნაგებობები (როგორც ეს ნაჩვენებია ნახაზებზე), მოშალოს სამუშაოების განხორციელების ადგილზე გზაზე მდებარე ან მუდმივი სამუშაოების შემაფერხებელი ზედაპირული დაბრკოლებები. კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს ყველა ცალკეული ხის, ბუჩქის და სხვა ობიექტისა და ადგილის სათანადოდ გამორჩევა, რომელიც დაცული უნდა იქნეს პროექტის მენეჯერის მითითების საფუძველზე. თუ ნებისმიერი დასაცავი ხე, ბუჩქი ან სხვა მცენარე მოკვდება, მოშორებული იქნება ან დაზიანდება კონტრაქტორის მიერ სამუშაოების განხორციელების დროს, ისინი უნდა

სოგადი სპეციფიკური

- შეცვალოს კონტრაქტორმა იმავე სახეობისა და იმავე ზომის
მცენარეებით ან აღადგინოს სამუშაოების საშუალებით, ან
შეიცვალოს ან აღდგენილ იქნეს. ეს სამუშაო უნდა განხორციელდეს
კონტრაქტორის ხარჯით.
- 2) როდესაც არსებული დობის, ჯებირის ან კედლის ზოლი ირდვევა
სამუშაოს განხორციელების ადგილის საზღვრებით, იმ შემთხვევების
გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის ნაჩვენები ნახაზებში, დარღვევა
უნდა გამოსწორდეს დობის, ჯებირის ან კედლის სხვა მიმართულებით
გაგრძელებით ან მათი დასრულებით. გაჭიმული მავთულისგან ან
ჯაჭვისგან გაკეთებული დობის შემთხვევაში, დობე უნდა გაიჭიმოს
თავიდან, ახლად დამოწმებული ბოძების საშუალებით.
  - 3) მიწისქვეშა ნაგებობები, სათავსოები და საძირკვლები საჭიროებისამებრ
უნდა დაინგრეს, სათანადოდ გასუფთავდეს და ამოიგსოს. თავისუფალი
დრენაჟის უზრუნველსაყოფად 500 მმ ხვრელები უნდა გაკეთდეს იმ
ფილების, საფუძვლების ა.შ. თავზე, რომლებიც არ ექმდებარებიან
მოშორებას და შეუძლიათ შეინარჩუნონ წყალი.
  - 4) გამოუსადეგარი ნიადაგი და სანიაღვრე დრენაჟები, საკანალიზაციო
კოლექტორები, კაბელები და მილები ნებისმიერ საფუძველთან ან საგებთან
ერთად ნულოვანი დონიდან ერთ მეტრით უფრო დაბლა უნდა მოშორდეს,
ხოლო ნულოვან დონეზე ერთ მეტრით უფრო დაბლა უნდა შენარჩუნდეს,
თუ ამას სხვაგვარად არ მიუთითებს პროექტის მენეჯერი. იმ დრენაჟებისა
და კოლექტორების ბოლოები, რომლებიც საჭირო აღარ არის დრენაჟის
განლაგების შეცვლის გამო, პერმეტულად უნდა დაიკეტოს. ყველა თხრილი
უნდა ამოიგსოს 505-ე მუხლის შესაბამისად, იმ შემთხვევების გარდა,
როდესაც ამას პროექტის მენეჯერი სხვაგვარად მიუთითებს.
  - 5) კონტრაქტორმა, კონტრაქტის შესაბამისი ნებისმიერი ინსტრუქციის ან მათ
საპირისპირო მიღებული მითითებების საფუძველზე, უნდა
განახორციელოს კანონის საფუძველზე დაფუძნებული მეწარმის,
საზოგადოებრივ ან კერძო მფლობელობაში არსებული კომუნალური
სამსახურის მიერ მოთხოვნილი ყველა დონისმიერი ზედმეტი დრენაჟისა და
კომუნალური მომსახურების საშუალების დალუქვის და სათანადო
იზოლირების მიზნით.
  - 6) სამუშაოების განხორციელების ადგილის გაწმენდის დროს წარმოქმნილი
მთელი მასალა, რომელიც საჭირო არ არის ან მიუღებელია მუდმივ
სამუშაოებში გამოსაყენებლად, გატანილი უნდა იქნეს კონტრაქტორის მიერ.

სამშენებლო უბნის გაწმენდის შედეგად მიღებული მასალები ფრთხილად
უნდა იქნეს დამოწირებული, მოხსნილი ან ჩამოტანილი, უნდა გაიწმინდოს
და შენახული იქნეს შემდგომი გამოყენებისათვის, დალაგებული,
მარკირებული და დაცული უნდა იქნეს ან უნდა დაიტვირთოს და
ტრანსპორტირებული იქნეს შენახვის ადგილას “პროექტის მენეჯერის”
მითითების შესაბამისად. თუ რამე დაზიანდა ამ ოპერაციების დროს ის
კონტრაქტორმა თავისი ხარჯით უნდა გამოცვალოს, თავდაპირველის
ეკივალენტურით ან უკეთესი ხარისხით.

აუცილებლობის შემთხვევაში, მოშორებული კომპონენტების ადგილზე
დარჩენილი დიოდები დაუყოვნებლად უნდა ამოიგსოს 600 სერიის
შესაბამისი მუხლების თანახმად.

- 7) მოაჯირის ან სასაზღვრო კედლების ახალ ზოლებზე გადასაადგილებლად
ან სამუშაოების განხორციელების ადგილის საზღვრების ასაგებად
ამოთხოვნილი ნიადაგის ზედა ფენა შენახულ უნდა იქნეს ხელმეორედ
გამოსაყენებლად. კედლების აგების შემდეგ ნიადაგის ზედა ფენა უნდა
დაიყაროს გათხოვილ გრუნტზე. ნებისმიერი დარჩენილი ნიადაგი უნდა
განიკარგოს 602-ე მუხლის შესაბამისად.
- 8) მოძრაობისთვის გახსნილ გზის სავალ ნაწილზე არსებული ყველა საგზაო
აღნიშვნა და ქვეითად მოსიარულებით გადასასვლელი მოშორებული უნდა
იქნეს მაშინვე, როგორც კი ისინი გახდება ზედმეტი ან შექმნის საფრთხეს

სოგადი სპეციფიკურები

საგზაო მოძრაობისთვის და აღდგება გზის სავალი ნაწილი. საგზაო აღნიშვნები უნდა მოშორდეს 1212.18-ე ქვემუხლის შესაბამისად.

- 9) არსებული გაჭიმული უსაფრთხოების ჯებირები უნდა მოიშვას ჯებირის მონაკვეთის აწევის ან მოშორების წინ. ბოძის მოსაჭიმი ჭანჭიკები უნდა მოიშვას იმ დაჭიმულ კვანძებს შორის, რომლებიც, სულ ცოტა, სამი ძელის სიგრძეზეა ასაწევი ან მოსაშორებელი მონაკვეთის ბოლოდან, რის შემდეგაც უნდა მოიშვას რეგულირების ჭანჭიკები ამ კვანძებსა და თითოეულ შუალედურ კვანძში. ბოძის ნებისმიერი მოშვებული მოსაჭიმი ჭანჭიკი ახლით უნდა შეიცვალოს.

205.3 არსებული ხეები, ბუჩქები, მცენარეული ღობეები და ყვავილები

- 1) მოსაცილებლად შერჩეული ხეები, და ბუჩქები ამოითხაროს ან გადაიჭრას მიწის დონესთან მაქსიმალურ სიახლოვეს და მოჭრილი ხის მასალა გატანილი უნდა იქნეს “კონტრაქტორის” მიერ, თუ არ არსებობს პროექტის მენეჯერის სხვაგვარი მითითება.
- 2) ხეების, ბუჩქების და მცენარეული ღობეების კუნძები და ფესვები უნდა მოიძირკოს ან აფეთქებით განადგურდეს 205.4 პარაგრაფის მოთხოვნათა შესაბამისად და გატანილი იქნეს “კონტრაქტორის” მიერ. კუნძების და ფესვების ამოღების შედეგად დარჩენილი ორმოები ერთი კვირის ვადაში უნდა ამოიგოს შესაბამისი მასალით, როგორც ეს 601 პარაგრაფსა და 8/1 ცხრილშია მითითებული და უნდა დაიტკეპნოს, როგორც ეს 612 პარაგრაფსა და 6/4 ცხრილშია მითითებული.
- 3) “პროექტის მენეჯერის” წინასწარი თანხმობით, არსებული ხეები, ბუჩქები და მცენარეული ღობეები უნდა მოიჭრას დაშვებულ საზღვრებში, რომ გზის დერეფანი თავისუფალი იყოს მცენარეული საფარისაგან.

205.4 ფეთქებადი ნივთიერებები და აფეთქების სამუშაოები

სამუშაოების ადგილის გასაწმენდად აფეთქების სამუშაოები უნდა განხორციელდეს 607-ე მუხლის შესაბამისად. ასეთი აფეთქების სამუშაოები უნდა შემოფარგლოს პროექტის მენეჯერმა დამტკიცებული ადგილმდებარეობითა და საზღვრებით.

გზასთან ახლოს მდებარე კარიერში აფეთქების სამუშაოების წარმოების დროს კონტრაქტორმა უნდა ჩადგას ჭიშკრები და განათავსოს შესაბამისი ნიშნები, აფეთქების სამუშაოების დროს ტრანსპორტის და ფეხით მოსიარულეთა ტერიტორიაზე მოხვედრის თავიდან ასაცილებლად. ჭიშკრები ასაფეთქებელი ადგილიდან სამკარის მანძილზე უნდა იქნეს დაშორებული, რათა არ მოხდეს მათი დაზიანება.

205.5 სახიფათო მასალები

- 1) სამუშაოების ადგილის გასაწმენდად გამოსაყენებელ სახიფათო მასალებთან მოპყრობა უნდა შესაბამებოდეს გარემოს დაცვის სამინისტროს მიერ გაცემულ სპეციფიკურ მოთხოვნას.
- 2) წინამდებარე მუხლის 1 ქვემუხლთან შესაბამისობა არ უზრუნველყოფს იმუნიტეტს შესაბამისი სამართლებრივი მოთხოვნებისგან.

206 არ გამოიყენება

სერია 300 – შემოღობება

301 ძორითადი

1) დროებითი და მუდმივი დობები უნდა შეესაბამებოდეს ამ სერიებს და ხარისხის მენეჯმენტის სქემებს, რომელიც დეტალურადაა მოცემული კონტრაქტში.

302 მოთხოვნები დროგითი და მუდმივი დობებისათვის

1) როგორც პი კონტრაქტორს ეძლევა მფლობელობა ადგილის ნებისმიერი ნაწილისა, მან დაუყოვნებლივ უნდა აღმართოს დობები შესაღობი მიწის საზღვრებზე, როგორც ეს ნაჩვენებია ხახაზებზე და/ან მითითებულია პროექტის მენეჯერის მიერ. იმ ადგილებში, სადაც მუდმივი დობების დაუყოვნებლივი აღმართვა შეუძლებელია, საჭიროების მიხედვით კონტრაქტორი აღმართავს, განახოეციელებს მოვლა შენახვის სამუშაოებს და შემდგომ დაშლის დროებით შემოღობვას. დროებითი შეღობების ტიპი კონტრაქტორის მიერ შეირჩევა, თუკი სხვაგვარად არ არის აღწერილი ხახაზებში, და შეიძლება შეირჩეს მუხლ 303-ში აღწერილი სამუშაოს ოთხი სტანდარტული ტიპიდან, მიმდებარე მიწის გამოყენების მხედველობაში მიღებით. თუკი სხვაგვარად არ არის აღწერილი ხახაზებში, კონტრაქტორი არ გამოიყენებს ეკლიან მავთულს ხალხისათვის ხელმისაწვდომ არებში. დროებითი შეღობებით გაკეთდება მისასვლელი მიმდებარე მიწების მფლობელთათვის გამოყენების მიზნით.

2) დროებითი დობები უნდა დარჩეს თავის ადგილზე ან მანამ სანამ ის შეიცვლება მუდმივი შედობებით ან სანამ ის სრულად მოცილდება სამუშაოების დასრულებისას.

3) როდესაც ბეტონი არის საჭირო ბოძების ძირებისათვის, ის უნდა შეესაბამებოდეს მუხლ 2602-ს.

303 დროგითი დობები

1) დროებითი დობები მიმდებარე მიწის გამოყენებას უნდა შეესაბამებოდეს და უნდა შეირჩეს შემდეგი ტიპებისაგან:

- (i) ბოძის და მავთულის შეღობვა ტიპი SW 120, რომელიც შეესაბამება S 1722-ს: ნაწილი 2 სულ მცირე 2 ეკლიანი მავთულით.
  - (ii) ბოძის და მავთულის ბადით შეღობვა როგორც ზემოთ მოცემული ქვე-პუნქტი (i), მაგრამ ეკლიანი მავთულის გარეშე.
  - (iii) Cleft წაბლის მესერის შეღობვის ტიპი CW 120, რომელიც შეესაბამება S 1722: ნაწილ 4-ს.
  - (iv) ხის ბოძის და მავთულის შეღობვა - ტიპი C8/80/30, რომელიც შეესაბამება S 1722: ნაწილ 2-ს
- 2) თუკი დროებითი შეღობვა დროებით მოცილდება სამუშაოთა ნებისმიერი ნაწილის შესრულების მიზნით, ის უნდა აღდგენილ იქნას რაც შეიძლება დროულად და შეღობვის არარსებობის პერიოდში უნდა

სოგადი სპეციფიკიზმი
დანიშნულ იქნას დაცვა, რათა არ მოხდეს მიმდებარე მიწებზე
არაკანონიერი შეღწევა და საქონელი არ დაიკარგოს მიმდებარე
მიწებიდან.

3) დროებითი შეღობვისათვის ხე-ტყის მასალა საჭიროებს დაცვას.

304 ხე-ტყის მასალის ხარისხი

- 1) გრძელვადიან სამუშაოებში ხე-ტყის მასალა უნდა იყოს ან შესაბამისი ბუნებრივი გამძლეობის ან დამუშავდეს ხის დაცვით მუხლ 311-ის შესაბამისად. იქ, სადაც კრიტერიუმად მიიჩნევა ბუნებრივი გამძლეობა, ხის მასალა უნდა იყოს კლასი 1-ის თუკი ის დამიწების კონტაქტისას გამოყენებული (მაგ. ღობის ბოძებ და კლასი 2-ის ან უკეთესი, თუკი გამოიყენება მიწიდან მოცილებით (მაგ. ღობის ძელები) S 350- 1-ში მოცემული კლასიფიკაციის შესაბამისად.
- 2) ხის მასალა მუდმივ შეღობვისათვის უნდა შეესაბამებოდეს S 1722-7-ს, ხე-ტყის მასალა მინდვრის ჭიშკრებისა და ბოძებისათვის უნდა შეესაბამებოდეს S 3470-ს, და ხის მასალა საფეხურებისათვის, ორფთოიანი და ცალფრთიანი ჭიშკრისთვის უნდა შეესაბამებოდეს S 5709-ს.
- 3) მუდმივ შეღობვისათვის მთელი ხე-ტყის მასალა, და საველე ჭიშკრის ბოძები, საფეხურები, ცალ და ორფრთიანი ჭიშკრები უნდა იყოს დახერხილი ხის მასალის, რომელიც შეესაბამება S 1722 დანართ -ს. არასტრუქტურული ხე-ტყის მასალა, გარემოს ბარიერებში უნდა შეესაბამებოდეს ქვე-მუხლ 2504.6-ში მოცემულ მოთხოვნებს. სტრუქტურული ხე-ტყის მასალა გარემოს ბარიერებში მარკირებული, რომ შეესაბამოს S 4978, S 5756 ან S 519-ს ან სხვა წესებს, რომელიც მიღებულია S 5268- 2-სა და S 1912-ში.
- 4) სიმტკიცის მოთხოვნებთან შეესაბამისობის შემოწმებისათვის, ნიმუშები უნდა იქნას აღებული მწარმოებლის ან მიმწოდებლის მიერ S 1722-7-ის დანართ -ში მოცემული ნიმუშების აღების შერჩეული გეგმის მიხედვით.

305 ვასონური ნაზილები

- 1) ჭანჭიკები, ხრახნები და ქანჩები უნდა შეესაბამებოდეს S IS 4016, S IS 4018 და S IS 4034-ს, IS 898-ისათვის საკუთრების კლასს 4.6 ან 4.8. შუასადები უნდა შეესაბამებოდეს S 4320-ს. ლურსმნები უნდა შეესაბამებოდეს S 1202-ს. ჭანჭიკების საყელურები და ლურსმნებიუნდაგალვანიზირებულ იქნას, S IS 1461-ის შესაბამისად, თუკი ისინი არ არის უჟანგავი ფოლადისგან დამზადებული.

306 გუდმივი შემოღობება

- 1) ყველა მუდმივი შეღობვა, თუკი სხვაგვარად არაა აღწერილი ნახაზებში, უნდა აღმართულ იქნას გეგმის და ნიშნულების მიხედვით, საჭიროების შემთხვევაში კონტრაქტორი მოასწორებს მიწას დასამონტაჟებული ღობის გასწვრის, როცა ეს ნახაზებშია მოთხოვნილი. როდესაც ნიადაგი უსწორმასწოროა ან ტალღოვანი, კონტრაქტორი

ზოგადი სპეციფიკაციები

დაამონტაჟებს დამატებით ბოძებს, სვეტებსა და მიწის ანკერებს, შემოღობვის ქვედა მავთულის მიწიდან არაუმეტეს 50 მმ დაშორების უზრუნველსაყოფად. შეღობვა უნდა სუფთად და ეფექტურად უნდა იქნას მიმაგრდეს არსებულ ზღუდეებზე, დობებსა და სხვა სტრუქტურებსა და პარაპეტებზე, რომ შესაბამისობაში იყოს ნახაზებთან. ნათესების ირგვლივ შემოვლებული ლობები არსებულ სტრუქტურებზე ისე უნდა იქნეს მიმაგრებული, რომ უზრუნველყოფილი იქნეს ნათესების კურდღლისგან და სხვა დიდი ცხოველებისგან დაცვა.

2) ხის მასალით შედობვა უნდა შედგებოდეს ხის ბოძისა და ძელის ღობისგან ოთხი ძელით S 1722: ნაწილ 7-თან შესაბამისობაში, ნახაზებზე მოცემული ზომებით. როგორც ბოძების ძირები, ასევე ძელები უნდა იქნას განივალ გაჭრილი, სწორ კუთხეებზე ნაწილის სიგრძის გასწვრივ. ხის მასალის სახეობები და და დამცავი ფენა უნდა შეესაბამებოდეს მუხლ 311-ს და ნებისმიერი დამატებითი საჭირო შემოწმება შესრულდება ისე, როგორც აღწერილია ნახაზებში.

შეღებვა, თუკი ეს ნახაზებში მოითხოვება, უნდა შეესაბამებოდეს მუხლ
312-ს, ხოლო ნეტონი, რომელშიც ბოძებია ჩამაგრებული უნდა
შეესაბამებოდეს ქვე-მუხლ 302.3-ს.

3) მავთულის საკიდარი დობები უნდა ნაჩვენები იყოს ნახაზებზე. ისინი უნდა შეესაბამებოდეს S 1722 : ნაწილი 2-ის მონაკვეთ 6 და 7-ს, შემდეგი მუხლებით, როგორც ქვემოთაა შესწორებული და ნახაზებში აღწერილ ნებისმიერი დამატებით მოთხოვნას.

ხაზოვანი მავთულის დაჭიმვის დასრულებისას ყველა არმატურა, საკიდარი და კავშირები უნდა შეიღებოს ღობის ბოძებისა და მავთულებისაგვე ფერის პლასტიკური საღებავით, აღმართვიდან 24 საათის ფარგლებში.

ნათესების

შემოღობვა

4) დარგული არების დასაცავად შეღობგა შემდეგი სახისა უნდა იყოს, როგორც ნაჩვენებია ნახაზებზე ან მითითებულია პროექტის მენეჯერის მიერ:

(i) ექვსკუთხა მავთულის ბადით შეღობგა, რომელიც შეესაბამება S 1722: ნაწილი 2-ის მონაკვეთ 8-ს

(ii) მართკუთხა მავთულის ბადის და ექსკუთხა მავთულის ბადით შეღობგა, რომელიც შეესაბამება S 1722: ნაწილი 2-ის მონაკვეთ 8-ს

(iii) ხის ბოძებისა ოთხი ბელის ღიპი S R 13/4,
რომელიც შექსაბამება S 1722: ნაწილი 2-ის მონაკვეთ 7-ს

(iv) ხის ჩასასობი ბოძებით შეღობგა ნახაზების შესაბამისად.

5) ექსპუთხა მავოულის ბადით მ ოწყობილი კურდღლებისგან დასაცავი ღობის უკანა მხარე მომზადებ ული უნდა იქნეს ერთ-ერთი შემდეგი მეთოდით:

- (i) ბადის 100 მმ ნაწილი, რომელიც ღობის ქვეშ ვერტიკალურადაა მიწაში ჩამარხული, შემდგომი 150 მმ-ით მიმართული გარეზონისკენ. ამოთხრილი ორმო უნდა ამოივსოს და დაიტკეანოს.
- (ii) gare zonis ბადის 250 მმ-ით მიმართული, მიწის კონტურებზე ბრტყელად დადებული 400 მმ-ზე მიბმული, მიბმული 400 მმ ცენტრით 300 მმ სიგრძის x 4 მმ დიამეტრზე გალვანიზებული მავთულის ხრახნებით, რომლებიც მობრუნებულია მკვეთრად.
- (iii) ბადის 50 მმ ვერტიკალურად ჩამარხულია მიწაში ღობის ქვეშ, შემდგომი 200 მმ ღობით, რომელიც მიმართულია გარეზონისკენ და დაფარულია მცენარეული საფარით. კონტრაქტორი მოჭრის და მოაცილებს სულ მცირე 30 მმ სისქის მცენარეულ საფარს ღობის აღმართვის არების შიგნით რომ დაფაროს შეღობვის მთლიანი ამობრუნებული ნაწილი.
- (iv) ბადე უნდა დამარხულ იქნას ვერტიკალურად, არსებული მიწის დონიდან 250 მმ სიღრმეზე. ამოთხრილი არები უნდა ამოივსოს და დაიტკეანოს.

მუდმივი ან არსებული ღობის მავთულბადე

6) კონტრაქტორმა უნდა შეამოწმოს არსებული ღობის მდგომარეობა, იმის დასადგენად, თუ რომელ ნაწილს ჭირდება მავთულბადით გამაგრება სამუშაოების დაწყებამდე. იქ სადაც არსებული ღობები დაზიანებულია, კონტრაქტორმა ამის შესახებ უნდა მოახსენოს პროექტის მენეჯერს ბადის მიმაგრების დაწყებამდე.

307 პრ გამოიყენება

308 ჰიშპრები

1) ჭიშკრები და ბოძები უნდა შეესაბამებოდეს S 3470 და 304 და 311 მუხლებს. საღებავი, თუკი საჭირო იქნება, უნდა შეესაბამებოდეს მუხლ 312-ს.

309 პრ გამოიყენება

310 პრ გამოიყენება

311 ხის გასაღის დაცვა

1) S 13183- 1 ან S 13183- 2-ის მიხედვით, დამცავი ფენის წასმამდე, და როცა ტენიანობის მაჩვენებელი არის 28% ან უფრო დაბალი, ხის გასაღის ხარისხი უნდა შეესაბამებოდეს მუხლ 304-ს. დეფექტები, რომელიც არაა გამოწვეული ტენიანობით არ უნდა იქნას მიღებული.

2) ხის მასალის დამცავი ფენა უნდა შეესამაბებოდეს S 351- 1-ს.

- (i) გამოყენებული დამცველი საშუალება უნდა შეესაბამებოდეს ხის მასალისთვის დამცველი საშუალების საშიშროების კლასი 3-ის ბიოლოგიური ტესტირების მოთხოვნებს, რაც უნდა გამოყენებულ იქნას მიწისზედა კონტაქტისათვის (მაგ. ღობის ძელები) ან საშიშროების კლასი 4-ის ხის მასალის დაცვისათვის, რომელიც გამოიყენება მიწასთას კონტაქტის დროს (მაგ. ღობის ბოძები), როგორც განსაზღვრულია S 599- 1-ში.
- (ii) თუკი ხის მასალაში არის შედარებით რბილი (გულარის გარეთა ნაწილი), გულარის ბუნებრივი გამძლეობის მიუხედავად, ხის მასალა უნდა დამუშავდეს დამცველი საშუალებით.
- (iii) დაცვის დონე მიწასთან კონტაქტში მყოფი წიწვიანისათვის უნდა შეესაბამებოდეს S 351- 1-ის 8 შეღწევადობის კლასს. მიწასთან კონტაქტში მყოფი სხვა ხის მასალის სახეობის დამცველი საშუალების შეღწევადობის სპეციფიკაცია და მიწის ზედა კონტაქტისას გამოსაყენებელი ყველა ხის მასალისათვის უნდა დაფუძნებული იყოს S 8417-ზე (ყოფილ 239-ზე). ამ მოთხოვნის შესრულების შეფასება უნდა განხორციელდეს იმ სქემით, რომელიც აღწერილია ქვეპუნქტ (v)-ში ქვემოთ.
- (iv) ხის მასალა, რომელიც საჭიროა შეიღებოს დამუშავების შემდეგ, არ უნდა იქნას დამუშავებული კრეოზოტით.
- (v) ირბილ მასალაში დამცავი ფენის შეღწევადობაში დასარწმუნებლად უნდა შესრულდეს S 351- 1-ში აღწერილი ნიმუშების აღების სქემა პირდაპირი ტესტირებისათვის. ნაწილების რაოდენობა, რაც უნდა ნიმუშებად შეირჩეს შემთხვევითად, დამუშავებული გროვიდან უნდა დადგინდეს ძირითადი ინსპექციის დონე II-ის გამოყენებით, როგორც განსაზღვრულია IS 2859 -1-ში. შეღწევადობა უნდა შეფასდეს ქვე ნიმუშებიდან თითოეული შერჩეული ნაწილისათვის (მაგ. პინცეტითაღება) აღებულიისე, როგორც ეს რეკომენდირებულია S 351- 2-ში. იმის დასადგენად თუ დამუშავებულმა გროვამ მიაღწია საჭირო შეღწევადობის, ხარისხის 10% საჭირო დონე ( ) წყალგამტარი ხის მასალისათვის (მაგ. ფიჭვი) და 25% გამძლე ხის მასალისათვის (მაგ. წიწვიანი) უნდა გამოყენებულ იქნას, რათა დადგინდეს წარმატების/მარცხის კრიტერიუმები IS 2859 -1-დან.
- (vi) შენახვის მოთხოვნების შესრულება დამუშავებული ხის მასალის გროვაში უნდა გამოთვლილ იქნას შეღწევადობის დასადგენად აღებული ქვე ნიმუშების კომბინირებული ანალიტიკური ზონების ქიმიური ანალიზიდან. შენახვა უნდა იყოს ტოლი ან მეტი ვიდრე შესაბამისი სიდიდე, მოცემული (vii) და (viii)-ში ქვემოთ.

(vii) მიწასთან კონტაქტში მყოფი წილვიანისათვის

- (a) იქ, სადაც დამცველი საშუალება არის სპილენძი/ქრომი/დარიშხანი (CC), დამცველი საშუალება, რომელიც შეესაბამება S 4072-ს, დამცველი საშუალების შენახვა ანალიტიკურ ზონაში არ უნდა იყოს ნაკლები 4.15 კგ/მ²-ზე ოქსიდზე დაფუძნებულ ფორმულაზე (ოქსიდზე დაფუძნებული შედგენილობა), და 6.83 კგ/მ² მარილზე დაფუძნებულ შედგენილობაზე.
  - (b) იქ, სადაც დამცველი საშუალება არის კრეოზოტის შედგენილობა, S 144-თან შესაბამისად, დამცველი საშუალების შენახვა ანალიტიკურ ზონაში არ უნდა იყოს ნაკლები 130 კგ/მ²-ზე.
- (viii) იქ, სადაც დამცველი საშუალება არის ნებისმიერი სხვა მისაღები ფორმულის შედგენილობა, ეფექტური დამცველი საშუალების შენახვა ანალიტიკურ ზონაში, მიწასთან კონტაქტში მყოფი ხის მასალისთვის, უნდა დადგინდეს 10 წლიანი სავალე ტესტების მონაცემებიდან S 7282-ის მიხედვით. წილვიანის ანალიტიკურ ზონაში დამცველი საშუალების შენახვის მინიმუმი, რაც ასოცირებულია შეღწევადობა S 351- 1-ის კლას 8-სთან, უნდა უდრიდეს 4.15 კგ/მ²-ს სპილენძის/ქრომის/დარიშხანის ოქსიდის ფორმულის შედგენილობა S 4072 თან მიმართებაში, როცა ტესტირებულია S 351- 1-ის მიხედვით. სპეციფიკაცია დამცველი საშუალების შენახვისათვის, მათ შორის CC და კრეოზოტი, მთელი ხის მასალისათვის, რაც გამოიყენება მიწის ზედა კონტაქტებში, უნდა დაფუძნებული იყოს S 8417-ზე (ადრინდელი 239).

312 ხის გასაღის დოკუმენტის, საჭეშრების, და ბოძების შეღებება

- 1) შეღებვა უნდა განხორციელდეს S 6150-ზე მოცემული რეკომენდაციების მიხედვით.
- 2) მთელი შესაღები ხის მასალა, ნაწილებად დამზადებული, ადგილზე მიწოდებამდე, სამუშაოების დროს იქნება წინასწარ მომზადებული.

წინასწარ მომზადება

- 3) ხის ზედაპირები უნდა გასუფთავდეს და გაშრეს მანამ სანამ იქნება წინასწარ მომზადებული. წინასწარ მომზადებული საღებავი უნდა შეესაბამებოდეს ან ტიპ C-ს S 7956 ან გამზადებულ არეული ალუმინის წინასწარ მომზადებულ საღებავს, რომელიც შეესაბამება S 4756-ს.

სერია 400 – საგზაო ზღუდარები (ტრანსპორტის და ქვეითად მოსიარულებისთვის)

სატრანსპორტო საშუალების ზღუდარები

ძირითადი მოთხოვნები

401 ზოგადი

- 1) სატრანსპორტო საშუალებების ზღუდარები, როგორც განსაზღვრულია S 1317- 1-ში, შესაბამისობაში იქნება წინამდებარე სერიის მუხლებთან და ნებისმიერ სხვა მოთხოვნებთან, რაც აღწერილი იქნება კონტრაქტში ან S T ან I ექვივალენტში.
- 2) წინამდებარე სერიის შესაბამის მუხლებში შეტანილი შესწორებების მიხედვით, კრიტერიუმები:
  - (i) უსაფრთხოების ბარიერებისათვის უნდა შეესაბამოს S 1317- 1-ისა და S 1317- 2-ის მოთხოვნებს.
  - (ii) სატრანსპორტო საშუალებების საშუალების პარაპეტები, გარდა ბეტონის პარაპეტებისა, უნდა შეესაბამოს S 1317- 1-ის, S 1317- 2-ის, S 1317- 1-ისა და S 6779- 1: 1998-ს (შესწ. ი. 14290, 2003 წ. 21 მარტი) და S 6779- 3 როგორც შესწორებულია საგზაო ზღუდარების მოწყობის (IRRS) შუალედური მოთხოვნების შესაბამისი თავებში, მუხლი 402 და მუხლები 406 და 410 შეტანილი შესწორებების გათვალისწინებით;
  - (iii) ბეტონის პარაპეტები უნდა შეესაბამოს S 6779- 2-ის მოთხოვნებს;
  - (iv) დაბოლოებანი და გადასვლები უსაფრთხოების ბარიერებზე და პარაპეტებზე უნდა შეესაბამოს V 1317- 4 : 2002 მოთხოვნებს; და
  - (v) თვალამრიდები უნდა შეესაბამოს S 1317- 3-ის მოთხოვნებს.

წინადაღებათა მიღება

- 3) კონტრაქტორი მიმართავს პროექტის მენეჯერს, ტრანსპორტისთვის ზღუდარების მისაღებად, უსაფრთხოების ბარიერების, პარაპეტების, დაბოლოებათა, გადასვლების და თვალამრიდების უსაფრთხოების მოთხოვნებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.
- 4) კონტრაქტორის მიერ შეთავაზებული ზღუდარები წარედგინოს პროექტის მენეჯერს მოსაწონებლად შემდეგ თანმხლებ ინფორმაციასთან ერთად, რაც ადასტურებს შესაბამისობას S 1317-ის და V 1317- 4 : 2002 ან S T ან I ექვივალენტის მისაღებ ნაწილთან.

5) უსაფრთხოების ბარიერები, პარაპეტები, დაბოლოებანი, გადასვლები და თვალამრიდები შესაბამისობაში უნდა იქნეს შემდეგ მოთხოვნებთან:

(i) ყველა კომპონენტი შემუშავებულ უნდა იქნას იმისათვის, რომ მიაღწიოს გამძლეობის არანაკლებ:

- (a) 20 წლის ვადას ლითონის უსაფრთხოების ბარიერების, დაბოლოებების, გადასვლების და თვალამრიდების შემთხვევაში;
- (b) 50 წლის ვადას ბეტონის უსაფრთხოების ბარიერების შემთხვევაში, გარდა დროებითი უსაფრთხოების ბარიერებისა, სადაც გამძლეობის ვადა არ უნდა იყოს 10 წელზე ნაკლები; და
- (c) 60 წლის ვადას პარაპეტების შემთხვევაში.

402 სატრანსპორტო საშუალებების ზღუდარების პომარნებები

1) პარაპეტებისთვის წაყენებული მოთხოვნების მიზნით, ეს მუხლი უნდა წაკითხულ იქნას მუხლ 406-თან ერთად.

მასალები

2) მასალები და კომპონენტების წარმოება დამონტაჟება უნდა მოხდეს ისე, როგორც აღწერილია და დეტალურად მოცემულია კონტრაქტორის მიერ წარმოდგენილ ნახაზებზე, ქვე-მუხლ 401.4-თან და ამ სერიების სხვა მოთხოვნებთან შესაბამისობაში.

3) ბეტონის, რკინაბეტონის, მოპირკეთების და სხვა მოთხოვნები უნდა შეესაბამოს სერია 1700-ის შესაბამის მოთხოვნებს. სტანდარტის საფუძველზე შერეული ბეტონი, რკინაბეტონი, მოპირკეთება და სხვა მოთხოვნები უნდა შეესაბამოს სერიები 1700-ის შესაბამის მოთხოვნებს. სტანდარტის საფუძველზე შერეული ბეტონი უნდა შეესაბამოს მუხლ 2602-ს.

კოროზიისგან დაცვა

4) კოროზიისგან დაცვა უნდა აღწერილ იქნას კონტრაქტორის მიერ წარმოდგენილ ნახაზებზე ქვე-მუხლ 401.4-თან და შემდეგთან შესაბამისობაში.

- (i) ფოლადის ყველა კომპონენტი, უჟანგავი ფოლადის ნაწილების, გამამყარებელი რგოლების და არმატურის საყრდენების გარდა, გალვანიზებულ უნდა იქნას წარმოების შემდეგ როგორც ეს აღწერილია მუხლ 1909-ში; და
- (ii) ზედაპირის მომზადება და კოროზიისგან დაცვა უნდა შეესაბამოს სერია 1900-ს.

დასაშვები გადახრა

5) წარმოების დროს ნორმებიდან დასაშვები გადახრა, მათ შორის ხვრელის დიამეტრისაც, უნდა შეესაბამებოდეს კონტრაქტორის მიერ წარმოდგენილ ნახაზებს და ქვე-მუხლ 401.3-ს. კომპონენტები, რომლებიც უნდა გალვანიზებულ ან ლითონით მოპირკეთებულ იქნას, უნდა გაიზომოს გალვანიზებამდე ან ლითონით მოპირკეთებამდე.

შედუღება

6) (i) ზოგადი: ფერიტული ფოლადის ელექტროშედუღება უნდა შეესაბამოს S 1011- 1 და S 1011- 2-ს. ქვე-მუხლ 401.3-ის შესაბამისად კონტრაქტორის მიერ წარმოდგენილ ნახაზებზე ნაჩვენები შედუღების წერტილები უნდა იყოს ისეთი, როგორიც აღწერილია S 22553-ში. შედუღება არ უნდა მოხდეს გარდა იმ შემთხვევებისა, რომელიც დეტალურადაა მოცემული ქვე-მუხლ 401.3-ის შესაბამისად კონტრაქტორის მიერ წარმოდგენილ ნახაზებზე. უქანაგავი ფოლადის ელექტროშედუღება უნდა შეესაბამოს S 1011- 3-ს. ალუმინის შენადნობების ელექტროშედუღება უნდა შეესაბამოს S 1011- 1-სა და S 1011- 4-ს.

(ii) პროცედურები: შედუღების პროცედურები უნდა გამოყენებულ იქნას ტესტირებისთვის S IS 15607, S IS 15609- 1 და S IS 15614- 1 ფოლადისათვის და S IS 15607, S IS 15609- 1 და S IS 15609- 2 ალუმინის შენადნობებისათვის და უნდა შეეხოს წარმოებისა და შეკეთების ყველა პროცედურას. უნდა დაექვემდებაროს ხელახალ შემოწმებას შვიდწლიანი პერიოდის შემდეგ. S IS 15607, S IS 15609- 1 და S IS 15614- 1-ს გამოყენების დროს, შედუღების გამოყენებული მასალები და პროცედურები უნდა იყოს ისეთი, რომ შედუღებული ლითონის მექანიკური მახასიათებლები არ უნდა იყოს ნაკლები თავდაპირველი ლითონის (რომლის შედუღებაც ხდება) შესაბამის მინიმალურ განსაზღვრულ სიდიდეებზე. შედუღების პროცედურები უნდა მოწონებულ იქნას S IS 15613-თან შესაბამისობაში. წარმოების წინა საცდელი ნიმუშები უნდა წარმოადგენდნენ ძირითად ტიპებს.

(iii) შემდუღებლის კვალიფიკაცია: ყველა შემდუღებელს უნდა ჰქონდეს მოწონების სერტიფიკატი S 287- 1-ზე და S 1418-ზე ფოლადისათვის, ხოლო S IS 9606- 2-ზე ალუმინის შენადნობებისათვის. ტესტები დამატებით უნდა მოიცავდეს გამოყენების ტესტს განივ შედუღების ნაწილურზე კოჭებზე. შემდუღებლები, რომლებიც ასრულებენ კუთხის შედუღების ნაწილურს) შეიძლება მოწონებულ იქნას მხოლოდ S 4872- 1-ზე.

(v) რღვევითი მეთოდით გამოცდა: უნდა იქნას წარმოდგენილი ადრეული კონტრაქტების საფუძველზე მოწოდებული კომპონენტების რღვევითი მეთოდით გამოცდის სერტიფირებული ანგარიშების ასლები.

(vi) რღვევითი მეთოდით გამოცდის სისშირე

კონტრაქტორი წარმოადგენს კომპონენტებს ან კომპონენტებიდან მოჭრილ შედუღების ადგილების ნიმუშებს რღვევითი მეთოდით გამოსაცდელად, შერჩეულს პროექტის მენეჯერის მიერ. შერჩევის საფუძველი უნდა იყოს შემდეგი:

- (a) 100-ზე ნაკლები განივი შედუღების მქონე კოჭების ჯგუფისთვის წარმოდგენილი უნდა იქნეს ერთი ნიმუში, შეერთების ადგილი უნდა იქნას წარმოდგენილი თუკი იმავე სამუშაოდან შეერთების ადგილის იდენტური ნიმუში არ იქნა რღვევითი მეთოდით გამოცდილი წინა 4 კვირის განმავლობაში. 100-ზე მეტი პარტიისთვის, ერთი ნიმუში შეერთების ადგილი უნდა იქნას წარმოდგენილი თითოეული შესაბამისი ნიმუშის პარტიისათვის, რომელიც 100-ს არ აჭარბებს.
- (b) შედუღებული დამჭერი კრონშტეინებისთვის წარმოდგენილი უნდა იქნეს 1 ნიმუში 300 ცალზე ან უფრო ნაკლებ პარტიაზე.
- (c) ბოძების თითოეული ტიპისთვის უნდა იქნას წარმოდგენილი 1 ნიმუში, 1000 ან ნაკლები პარტიისთვის.
- (d) ზედაპირზე დამონტაჟებული ბოძის თითოეული ტიპისთვის უნდა იქნას წარმოდგენილი 1 ნიმუში, 100 ან ნაკლები პარტიისთვის.
- (e) პარაპეტების ბოძების 150-მდე ერთეულისთვის: ტესტი არ არის საჭირო. იმის გათვალისწინებით, რომ მონაცემები, რაც სერტიფიცირებულია ზედამხედველი ორგანიზაციების წარმომადგენლის მიერ, მიღებულია ერთი და იმავე შედუღების ჯგუფის ბოძებზე წარმატებულად წარმოებული ტესტირების შედეგად წინა 3 თვის განმავლობაში. თუკი არ არსებობს დამაკმაყოფილებელი მონაცემები, ერთ ბოძს უნდა ჩაუტარდეს ტესტირება. 150-დან 300-მდე პარაპეტების ბოძების პარტიისთვის: ერთ ბოძს უნდა ჩაუტარდეს ტესტირება. 300-ზე მეტი პარაპეტების ბოძების პარტიისთვის: 2 ბოძს უნდა ჩაუტარდეს ტესტირება.
- (f) ანკერის თითოეული ტიპისთვის, პარაპეტების კავშირები და მაკავშირებელი ნაწილისთვის ნიმუში უნდა იქნას წარმოდგენილი 6 თვიანი პერიოდის განმავლობაში მწარმოებლის თითოეული სამუშაოსთვის.
- (g) ქარხნული წესით შედუღებული პარაპეტების 150-მდე ნაკეთობისთვის და/ან სამონტაჟო შედუღებით მიღებული ნაკერის მქონე პარაპეტების 50-ზე ნაკლები პარტიისთვის, ერთი ნაჭერი უნდა იქნას წარმოდგენილი ტესტირებისათვის, თუკი წარმატებული ტესტირება არ ჩატარებულა გასული 3 თვის მანძილზე მსგავს ნაჭერზე (ნაჭრებზე), სადაც ეს ნაჭერი შერჩეულ იქნა პროექტის მენეჯერის წარმომადგენლის მიერ და შედუღება უნდა შესრულდეს იმავე პერსონალის მიერ. ქარხნული წესით შედუღებული და/ან სამონტაჟო შედუღებით მიღებული ნაკერის მქონე პარაპეტების 150-ზე მეტი ნაკეთობისთვის ჩატარდება 2 ნაჭერის გამოცდა.

(h) სხვა შედუღებული კომპონენტები უნდა იქნას წარმოდგენილი არაუმეტეს 12 თვიანი პერიოდის ინტერვალით მწარმოებლის თითოეული სამუშაოსთვის.

(vii) მიღების კრიტერიუმები: მიღების კრიტერიუმები იქნება ის, როგორც განსაზღვრულია ქვე-მუხლ 402.6 (vi)-ში, იმის გათვალისწინებით, რომ ქვე-მუხლ 402.6 (iv) (ა)-ში შედუღების ხვრელი და საყრდენი შეეხება ნამდვილ და არა ხილულ ზომას.

(viii) ტექნიკური პირობების შეუსაბამობა: მასალაში, მომზადებაში, შეგროვებისას ან შედუღების პროცედურებში გადახრის შედეგად გამოწვეული ტექნიკური პირობების შეუსაბამობის შემთხვევაში, მოცემული პარტია უარყოფილი იქნება და დაზიანებული კომპონენტების შემდგომი წარმოება შეჩერდება იმ დრომდე, სანამ არ გამოსწორდება შეცდომა. თუკი ნიმუშების შემდგომი შერჩევა და ტესტირება უჩვენებს, რომ შეცდომა არაა განმეორებადი და ამგვარად არ დაასუსტებს სტრუქტურულ მთლიანობას. თუკი შეიძლება თვალი მივადევნოთ პრობლემას მისი წარმოების გარკვეულ პერიოდში, ოპერატორს, აღჭურვილობას ან მასალის პარტიას და თუკი შესაძლებელი იქნება ინდივიდუალური კომპონენტების სწორი დადგენა, მხოლოდ ასეთი დაზიანებული პარტიები იქნება უარყოფილი.

(ix) სარემონტო სამუშაო: შედუღებები, რომლებიც არ შეესაბამება სპეციფიკიას, შეიძლება შეკეთდეს მიღებული პროცედურით, როგორც აღწერილია ქვე-მუხლ 402.6 (ii)-ში. ალუმინის შენადნობებში შედუღებები ერთზე მეტად ვერ შეკეთდება.

მარკირება

7) ყველა კომპონენტი, გარდა მოჭერებისა, გამამყარებელი რგოლებისა და არმატურისა, უნდა გარკვეულად და ხანგამდლედ იქნას მარკირებული მწარმოებლის საიდენტიფიკაციო ნიშნით და ციფრებით, რომელიც აღნიშნავს წარმოების თვეს და წელს. S IS 898-1-ის მარკირების მოთხოვნების გარდა მოჭერები, უნდა გარკვეულად იქნას მარკირებული შემდეგით:

(i) უსაფრთხოების ბარიერის, დაბოლოების, გადასვლების მწარმოებლის საიდენტიფიკაციო ნიშნით; და

(ii) მოჭერის ნომრით, როგორც ეს მითითებულია მწარმოებლის სამშენებლო ნახაზებზე.

ძვალიფიკაცია და ტესტირება

8) ყველა კომპონენტი იქნება წარმოებული ისე, რომ ხელი შეუწყოს მიღებული სისტემების აწყობას იმ დასაშვებობის ფარგლებში, რაც აღწერილია ქვე-მუხლებში 403.2 და 403.4 და კონტრაქტორის მიერ მოწოდებული მიღებული ნახაზების შესაბამისად.

სოგადი სპეციფიკაციები

9) თუკი სხვაგვარად არაა მითითებული კონტრაქტორის მიერ პროექტის მენეჯერისათვის მიწოდებულ მიღებულ ნახაზებზე, კომპონენტების მთელი წარმოება დასრულდება გალვანიზებამდე ან ლითონით მოპიკეთებამდე.

10) კონტრაქტორი მიაწოდებს პროექტის მენეჯერს იმის დამადასტურებელ საბუთს, რომ მწარმოებელმა ჩაატარა გაჭიმვის ტესტი რღვევამდე, რომელიც უნდა განხორციელდეს ტესტის ჩამტარებელი ლაბორატორიის მიერ ყოველწლიურად და იმ შემთხვევაში, როცა წარმოების ტექნიკა იცვლება.

მოვლა და შენახვა

11) ყველა კომპონენტი იქნება დაზიანებისაგან დაცული და დამუშავდება და დშეიკრიბება იმგვარად, რომ დაზიანება არ გამოიწვიოს, განსაკუთრებით შედუღებული კომპონენტებისა. გამოყენებულ იქნება საშუალებები, რომ თავიდან იქნას აცილებული გალვანიზებული მოპირკეთებების დაზიანება. ნებისმიერი წარმოქმნილი დაზიანება გამოსწორდება S IS 1461-ის მიხედვით.

უსაფრთხოების ბარიერები, გადასვლები და შეჯახების თვალამრიდები

403 უსაფრთხოების ბარიერების, დაპოლოებების, გადასვლების და შეჯახების თვალამრიდების და თვალამრიდების დამოწამება – სამრთო მოთხოვნები

სქემა

1) მოლიანი სქემა და უსაფრთხოების ბარიერების, დაბოლოებების, გადასვლებისა და თვალამრიდების განლაგება აღნიშნული უნდა იყოს კონტრაქტის ნახაზებზე.

2) უსაფრთხოების ყველა ბარიერი, ყველა დაბოლოება და გადასვლა აგებული იქნება ისე, რომ წარმოადგინოს მოსწორება შემდეგთან შესაბამისობაში:

(i) განლაგება გეგმაზისგან არ უნდა განსხვავდებოდეს მოცემული 30 მმ-ით და არც გადაიხაროს არცერთ 10 მ სიგრძეზე პირდაპირი ან მითითებული რადიუსიდან 15 მმ-ით მეტად.

მიწის სამუშაოები ბეტონის საფუძვლის და ანგერის ბლოკებისათვის

3) მიწის სამუშაოები ბეტონის საფუძვლისა და ანგერის ბლოკებისათვის იწარმოებს კონტრაქტორის მიერ პროექტის მენეჯერისათვის წარდგენილი მიღებული ნახაზების შესაბამისად.

4) იქ, სადაც მიწის პროფილი ვერ შენარჩუნდება ვერტიკალური ბეტონის დასხმამდე, შესაფერისი მუდმივი თუ დროებითი შეფიცვრა გამოიყენება. შეფიცვრა გათხრის შემდეგ დაუყოვნებლივ დამონტაჟდება და შეივსება ბეტონით, რომელიც შეესაბამება S 8500 2-ს.

5) საფუძველზე დაიდება 125 მიკრონის სისქის შეუღწევეადი პლასტიკური ფენები რომელიც ფილტრის დრენაჟებშია განლაგებული.

ბეტონი საძირკვლებსა და ანკერის ბლოკებში

6) საძირკვლებსა და ანკერის ბლოკებში გამოყენებული ბეტონი შესაბამისობაში იქნება ამ სერიის შესაბამის მუხლებთან და კონტრაქტორის მიერ პროექტის მენეჯერისათვის მიწოდებულ ნახაზებთან.

7) კონტრაქტორი უზრუნველყოფს იმას, რომ ნებისმიერი ბეტონი, რომელიც სისტემის ნაწილს წარმოადგენს, აღწევს მიღებულ ნახაზებზე მითითებულ სიძლიერეს გაჭიმვამდე, მანამ სანამ გაჭიმვა მომხდარა.

კოჭები

8) მიუხედავად წარმოებაში მიღებული ნორმებიდან დასაშვები გადახრისა, რაც ნებადართულია ინდივიდუალური კოჭებისათვის, კუმულატიური დასაშვები ნორმიდან გადახრა იქნება იმგვარი, რომ კოჭები და ბოძები განლაგებულ იქნას მათ განსაზღვრულ ლოკაციებში და შესრულდება ქვე-მუხლ 403.1-სა და 403.2-ში მოცემული მოთხოვნები. უსაფრთხოების ბარიერების, დაბოლოებების ან გადასვლების სიგრძის დასრულებისათვის საჭირო სპეციალური ტიხერების გარდა კოჭის სიგრძეები არ განსხვავდება მათგან, რაც აღწერილია კონტრაქტორის მიწოდებულ მიღებულ ნახაზებზე ქვე-მუხლ 401.4-ის შესაბამისად.

ბოძები

9) გამოყენების შემთხვევაში, ბოძები, საძირკვლები და ბოძების ფოსოები უნდა იქნას ნაჩვენები კონტრაქტორის მიერ წარმოდგენილ ნახაზებზე ქვე-მუხლ 401.4 –ის მიხედვით.

10) სადაც ბოძები ჩასმულია დამჭერებში, ბოძის დამჭერი უნდა დაცულ იქნას, რომ თავიდან ავიცილოთ მასში დეტრიტის დაგროვება.

11) როცა ფოლადის ბოძები ჩაიდება მიწაში, ეს უნდა შესრულდეს ბოძებისა და დამცავი მოპირკეთების დაზიანების გარეშე. გალვანიზების ნებისმიერი მცირე დაზიანება დამუშავდება S IS 1461-ის შესაბამისად.

კომპონენტების დაჭრა

12) გალვანიზების შემდეგ არ უნდა იქნას დაშვებული ბურღვა, დაჭრა (მათ შორის ცეცხლის ალით ჭრა ან კოჭებისა და ბოძების შედუღება).

13) გალვანიზებამდე მოხდება შესაერთებელი ნაწილების შეერთება.

აწყობა

14) პირდაპირი კონტაქტი განსხვავებული დეტალებს შორის უნდა თავიდან იქნას აცილებული არალითონის შუასადებების ჩასმით ან მოპირკეთებით, როგორც ეს კონტრაქტორის მიერ წარმოდგენილ მიღებულ ნახაზებზეა დეტალურად მოცემული.

ანკერებისა და მიმაგრებული სისტემები ზედაპირზე აღმართული ბოძებისათვის

15) დამონტაჟებამდე სულ მცირე 4 კვირით ადრე კონტრაქტორმა უნდა წარუდგინოს პროექტის მენეჯერს კარგად დადასტურებული და დოკუმეტირებული დასაბუთება იმისა, რომ მოცემულ ანკერებსა და მოწყობილობის სისტემებს გაბურდულ ორმოებში აქვს უნარი გაუძლოს უკიდურეს საპროექტო დატვირთვას გაჭიმვაზე მოცემული უსაფრთხოების ბარიერების, დაბოლოებების ან გადასვლების სისტემისათვის. ნებადართული იქნება გაფართოებული ტიპის ანკერები.

16) ფოლადის ანკერები და მოწყობილობის სისტემები უნდა იქნას გამოყენებული ზედაპირზე აღმართული ბოძების დასაცავად ბეტონის ან ფოლადის საყრდებზე.

17) იქ, სადაც ბოძები უნდა დამონტაჟდეს ხიდების ფილებსა და სხვა სტრუქტურებზე, ანკერები უნდა მოიცავდეს შიდა ჩატანებულ კომპონენტებს. ანკერების ყველა ნაწილი ხიდების ფილებზე და სხვა სტრუქტურებზე (სადაც ანკერები საყრდენი ბეტონის ზედა ზედაპირის 80 მმ-ს ფარგლებშია ან სადაც ანკერების ნაწილებია ჩატანებული, დამჭერი ჭანჭიკისთვის) უჟანგავი ფოლადის უნდა იყოს აღნიშვნით 1.4401 ან 1.4436 S 10088- 1. ჭანჭიკები, ლუსმნები და ქანჩები ხიდის ფილებზე და სხვა სტრუქტურებზე უნდა უჟანგავი ფოლადის იყოს 4-80 S IS 3506- 1 და S IS 3506- 2 ხარისხის. შეასადებები ხიდის ფილებზე და სხვა სტრუქტურებზე უნდა შეესაბამებოდეს S 4320-ს და დამზადებული იყოს უჟანგავი ფოლადის ზოლით აღნიშვნით 1.4401 ან 1.4436 S 10029, S 10048, S 10051, S 10258 da S 10259.

18) გარდა იმ შემთხვევებისა, სადაც ბოძები მიმაგრებულია ფოლადის საფუძველზე, ისინი უნდა დამაგრებული იქნას სამშენებლო ხსნარით, რომელიც შეესაბამება მუხლ 2601-ს. ხსნარს უნდა ჰქონდეს 10 მმ-ის მინიმალური და 30 მმ-ის მაქსიმალური სისქე.

19) ანკერებისათვის გაბურდულ ორმოებში, თითოეული ორმოს ადგილმდებარეობა უნდა შემოწმდეს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ გაბურდვამდე ორმო თავისუფალია არმატურისგან. იქ, სადაც ჩატანებული არმატურებს გარეშე არსებული გაბურდული ორმოს ადგილმდებარეობის დადგენა შეუძლებელია, კონტრაქტორი მიაწოდებს პროექტის მენეჯერს სპეციალისტების ანგარიშს გაბურდვის შედეგების ან არმატურის გაჭრის შესახებ. პროექტის მენეჯერის წინასწარი წერილობითი ნებართვის გარეშე არ შესრულდება ბურდვა ან ჭრა.

20) ანკერების გაბურდულ ორმებში დამონტაჟებამდე ყველა ორმო უნდა იყოს საღი, სუფთა და მშრალი და ორმოს პარამეტრების დასაშვები გადახრა უნდა იყოს იმ სიდიდეების ფარგლებში, რომელიც მოცემულია ანკერების მწარმოებლის მიერ.

21) მოწყობილობის სისტემები უნდა დაიჭიმოს განსაზღვრულ მომენტამდე და უნდა ჰქონდეს ხრახნზე მინიმალური დამაბულობა რაც, მწარმოებლის მიერ არის განსაზღვრული.

22) უქანგავი ფოლადის ჭანჭიკები, ხრახნები და ქანჩები უნდა შეესაბამებოდეს S IS 3506-1 და S IS 3506-1-ს, ხარისხი 4-80. ჭანჭიკების, ხრახნებისა და ქანჩების ზომები და ნორმიდან დასაშვები გადახრა უნდა შეესაბამებოდეს S IS 4016-ს, S IS 4018-სა და S IS 4034-ს.

23) უქანგავი ფოლადის შუასადებები უნდა შეესაბამებოდეს S 4320-ს და უნდა დამზადებული იყოს უქანგავი ფოლადისგან აღნიშვნით 1.4401 ან 1.4436 S 10029, S 10048, S 10051, S 10258 და S 10259.

24) ფოლადის ანკერების ჩატანებები უნდა იყოს მოსწორებული საცხით, რომელსაც აქვს სრიალზე უკუქმედების გაწევის დიდი უნარი და შეეფერება ცხელ და ცივ შეზეოვას.

25) ანკერებში, მოწყობილობის სისტემებსა და საყრდენი ფილებში და ყველა სიცარიელე უნდა ამოიგხოს არაჯდომადი პასიური შემავსებელით.

26) ბაგირით მოწყობილი უსაფრთხოების ბარიერის ყველა სისტემისათვის, რომლის სიგრძეც აჭარბებს 1000 მ-ს, გამოყენებული უნდა იქნეს შუალედური ანკერები. ისინი უნდა განლაგდეს დაახლოებით თანაბარი დისტანციით კიდურა ანკერებს შორის, იმგვარად, რომ ბაგირის ზღუდარის ყველა ბარიერისათვის მაქსიმალური სიგრძე არ აჭარბებდეს 1000 მ-ს. მავთულების დაბოლოებებმა უნდა უზრუნველყოს ნებისმიერ წერტილზე მოსული შემაჩერებელი დატვირთვის ნორმალური სიდიდის სულ მცირე 50%, ბაგირის დაბოლოების მონაკვეთებში. მინიმალური დაშორება ანკერების ბლოკებს შორის შუალედური დაბოლოებების მონაკვეთების ფარგლებში იქნება 30 მ და მაქსიმალური - 60 მ. ეს მოთხოვნები წარმოდგენილი იქნება მწარმოებლის ნახაზებზე.

404 პდგილის ტსტირება

ანკერები გაბურღულ თრმოებში

1) კონტრაქტორი განახორციელებს დატვირთვისტესტებს გაბურღულ ორმეობში ჩამონტაჟებულ ანკერებზე. ამ ქვე-მუხლის გათვალისწინებით S 5080- 1-ის მუხლ 1-ში განმარტებული “ჩამაგრება” უნდა გულისხმობდეს “ანკერებს”. იქ, სადაც ანკერების ტესტირება ხდება, ისინი დაიტვირთება მზარდად, დაძაბვით S 5080- 1-ის მიხედვით, გარდა ამისა მათ ექნება საპროექტო დატვირთვის ამტანობის უნარი მოცემული ზღუდარის, დაბოლოებებისა და გადასვლების სისტემისათვის ავარიაზე ტესტირების ნაცვლად. ზრდადი დატვირთვა უნდა განხორციელდეს არანაკლებ ნახევარი წუთისა და ტესტირების დატვირთვა არ უნდა იყოს 5 წუთზე ნაკლები. მონაცემები აღებული უნდა იქნეს დატვირთვის შემდეგ დაუყოვნებლივ და ზემოთ აღნიშნული დროის ინტერვალის ბოლოს.

2) ანკერების სრული გადაადგილება ცდის დროს არ უნდა აღემატებოდეს 1.0 მმ-ს. დატვირთვის დროს დაცურების ნებისმიერი დამამტკიცებელი საბუთი, რაც შეიძლება გამოიხატოს მნიშვნელოვანი

ცვლილებით daტვირთის/ გაფართოების დიაგრამაზე, უნდა
მიჩნეული იქნეს გამოცდის უარყოფით შედეგად.

3) ტესტირების სიხშირე იქნება 300 ანკერზე 1. ცდა.

ბოძების საძირკვლები

4) კონტრაქტორი უზრუნველყოფს გამოსაცდელი აღჭურვილობის მოწოდებას და განახორციელებს დატვირთვის ცდებს ბოძების საძირკვლებზე, მწარმოებლის სპეციფიკაციებთან შესაბამისობის დასადგენად, ზღუდარის, დაბოლოების და გადასვლის სისტემისათვის. ცდები განხორციელდება და პასუხები მიწოდება პროექტის მენეჯერს ზღუდარის, დაბოლოების და გადასვლის სისტემის შესაბამისი სიგრძეების დამონტაჟებამდე სულ მცირე ერთი კვირით ადრე. ცდების სიხშირე იქნება 1000 ბოძზე 1 ცდა.

5) კონტრაქტორი დაამონტაჟებს საცდელ ბოძებს და საძირკვლებს მიწის მომზადების დასრულების შემდეგ.

7) დატვირთვაზე ცდების დასრულებისას კონტრაქტორი მოაცილებს ყველა საცდელ ბოძს და საძირკვლებს და აღადგენს დასრულებულ ნიადაგს კონტრაქტის მოთხოვნების შესასრულებლად.

8) შესაფერის შემთხვევაში, კონტრაქტორი დაადგენს და შეინარჩუნებს ტრანსპორტის უსაფრთხოებისა და მენეჯმენტის ზომებს, რომელიც შეესაბამება მუხლ 118-ს – ინსტალაციის, დატვირთვისა და ტესტის ბოძებისა და საძირკვლების მოცილებისას.

405 დროებითი ზღუდარები

1) კონტრაქტორი დაამონტაჟებს და შეინარჩუნებს დროებით ზღუდარებს და სამუშაოების დასრულებისას, მოაცილებს მათ.

სატრანსპორტო საშუალებათა პარაპეტები

406 ზოგადი

1) სატრანსპორტო საშუალებათა პარაპეტები, გარდა ბეტონის პარაპეტებისა, დაიგეგმება, დამონტაჟდება და ტესტირებას გაივლის შემდეგი მოთხოვნების შესაბამისად, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ესენი

ეწინააღმდეგება S 1317- 1-ს და S 1317- 2-ს, რომელ შემთხვევაშიც S 1317- 1 და S 1317- 2 უმჯობესია.

- (i) მუხლები 401 და 402;
- (ii) S 6779-1: 1998 (შესწ. ი. 14290,21 მარტი 2003);
- (iii) S 6779-3;
- (iv) მუხლები 406–დან 411–მდე, და
- (v) შუალედური მოთხოვნები საგზაო ზღუდარებისთვის (IRRS).

407 ანგარები და მოწყობილობის სისტემები მიმოსვლის საშუალების პარაპეტებისათვის

ზოგადი სპეციფიკაციები

- 1) ანკერებისა და მოწყობილობის სისტემების დიზანი, წარმოება და მონტაჟი უნდა შეესაბამებოდეს მწარმოებლის ნახაზებს და სპეციფიკაციებს და S 131-1, S 131-2, და S 6779-1 : 1998 (შესწ. o. 14290, 21 მარტი, 2003.)-ის მოთხოვნებს.
- 2) ანკერები და დამაგრების სისტემები აგებული იქნება საგზაო ზღუდარების სისტემების შუალედური მოთხოვნების – თავი 6 და S 6779- 1 : 1998 (შესწ. o. 14290, 21 მარტი, 2003) –ის შესაბამისად.
- 3) ანკერებს უნდა ჰქონდეთ ამჟამინდელი ბრიტანეთის მმართველობის government S გზებისა და ხიდების სერტიფიკატი (ან ექვივალეტური), რომელიც შეესაბამება ამ მოთხოვნებს. გაფართოებული ტიპის ანკერები არ დაიშვება.
- 4) გარდა იმ შემთხვევისა, როცა პარაპეტები მიმაგრებულია ფოლადის საფუძველზე, ისინი უნდა ჩამაგრდეს სამშენებლო ხსნარით 2601-ის შესაბამისად. ხსნარი უნდა იყოს მინიმუმ 10 მმ და მაქსიმუმ 30 მმ სისქის.
- 5) გაბურღულ ორმოებში ჩამონტაჟებული ანკერებისათვის, თითოეული ორმოს ადგილმდებარეობა უნდა შემოწმდეს, რომ ორმო უნდა იქნეს არმატურის გარეშე ბურღვის დაწყებამდე. იქ სადაც შეუძლებელია არმატურებიანი გაბურღული ორმოების ადგილის დადგენა, კონტრაქტორი პროექტის მენეჯერს წარმუდგენს სპეციალისტების ანგარიშს ბურღვის და არმატურის გაჭრის შემთხვევებში მოსალოდნელ შედეგების შესახებ. ბურღვა და ჭრა არ შესრულდება პროექტის მენეჯერის წინასწარი წერილობითი თანხმობის გარეშე.
- 6) თითოეული ანკერების გაბურღულ ორმებში დამონტაჟებამდე ყველა ორმო უნდა იყოს სუფთა და მშრალი და ორმოს პარამეტრების ნორმებიდან დასაშვები გადახრა უნდა იყოს იმ სიდიდეების ფარგლებში, რომელიც მოცემულია ანკერების მწარმოებლის მიერ.
- 7) მიმაგრებული სისტემები უნდა დაიჭიმოს განსაზღვრულ მომენტამდე და ხრახნეს უნდა ჰქონდეს მინიმალური დაძაბულობა, რაც განსაზღვრულია მწარმოებლის მიერ.
- 8) უჟანგავი ფოლადის ჭანჭიკები, ხრახნები და ქანჩები უნდა შეესაბამებოდეს S IS 3506-1 და S IS 3506-1-ს, ხარისხი 4-80. ჭანჭიკების, ხრახნებისა და ქანჩების ზომები და ნორმებიდან დასაშვები გადახრა უნდა შეესაბამებოდეს S IS 4016-ს, S IS 4018-სა და
S IS 4034-ს.
- 9) უჟანგავი ფოლადის შუასადებები უნდა შეესაბამებოდეს S 4320-ს და უნდა დამზადებული იყოს უჟანგავი ფოლადისგან აღნიშვნით 1.4401 ან 1.4436 S 10029, S 10048, S 10051, S 10258 და S 10259.
- 10) ფოლადის ანკერების ხრახნები უნდა იყოს დამუშავებული საცხით, რომელსაც აქვს სრიალზე უკუქმედების გაწევის დიდი უნარი და შეეფერება ცხელ და ცივ შეზეოვას.

11) ანკერებში, ჩამაგრებებსა და საყრდენი ფილებში და გველა სიცარიელე უნდა ამოივსოს არაჯდენადი პასიური შემაგსებელით.

408 BS 6779-ს შესრულებები და დამატებები

1) BS 6779-1 : 1998 (შესწ. №. 14290, 21 მარტი, 2003)

(i) პუნქტი 2:

(a) პუნქტი 2.1: პირველი პარაგრაფი, მესამე სტრიქონი წაშალეთ “71” და მის ნაცვლად ჩასვით “65”.

(ii) პუნქტი 5:

(a) ცხრილი 1 - სატრანსპორტო საშუალებათა პარაპეტების აღნიშვნა, მუხლი a) წაშალეთ არსებული ტექსტი “აღნიშვნის” და “პუნქტის” ქვეშ და ჩასვით “როგორც მოცემულია S 1317-1, S 1317-2 და V 1317-4 : 2002-ში”.

(iii) პუნქტი 6:

(a) პუნქტი 6. 1 შეკავების დონეები: წაშალეთ “პუნქტი 6.1.1-დან პუნქტ 6.1.3-მდე” და ჩასვით “როგორც მოცემულია S 1317-1, S 1317-2 და V 1317-4 : 2002-ში”.

(b) პუნქტი 6.4.1 წაშალეთ “შენიშვნა და შემდეგი ტექსტი”;

(c) პუნქტი 6.4.2 წაშალეთ პარაგრაფები დ) და ე);

(d) პუნქტი 6.5.14.1: წაშალეთ “შენიშვნა 2-ის ბოლო პარაგრაფი (ანუ “მოწონებული კავშირების დეტალები ... შემოწმებული მუშაობისას”);

(e) პუნქტი 6.6.2: ძირითადი სტრუქტურა: შეცვალეთ “ტრანსპორტის სტანდარტის 37/88 დეპარტამენტი” შემდეგით: “ტრასის სააგენტო სტანდარტი 37 (R 1.3.14)”; და

(f) პუნქტი 6.6.5: შენიშვნა 1-ის დასასრული, ჩასვით: “ბეტონის ჭიმვადი სიძლიერე უნდა იგნორირებულ იქნას გამოთვლისას”.

(iv) პუნქტი 7:

(a) პუნქტი 7.1.2: დარტყმითი მწებვარობა (?) otch toughness): შეცვალეთ “ტრანსპორტის სტანდარტის 13/90 დეპარტამენტი” შემდეგით: “ტრასის სააგენტო სტანდარტი 13 (R 1.3)”;

(b) ცხრილი 3 – ფოლადის პარაპეტების მშენებლობის მასალები : წაშალეთ და ჩასვით შემდეგნაირად:

წაშალეთ	ჩასვით
S 4848-2	S 10210-2
S 4848-4	S 10056-1
S 6363	S 10219-2
S 10113	S 10025-1, S 10025-3 და S 10025-4
S 1449-1	S 1449-1.1
S 1449-2	S 10029, S 10048, S 10051, S 10258 and S 10259

S 24016	S 10277-1 to S 10277-5 (
S 24018	S IS 4016
S 24034	S IS 4018
S 20898-1	S IS 4034
S 24014	S IS 898-1
S 24017	S IS 4014
S 24032	S IS 4017
S 24035	S IS 4032
S 20898-1	S IS 4035
S 6105	S IS 898-1
	S IS 3506-1 და
	S IS 3506-2

(c) ცხრილი 4 – ალუმინის შენადნობის პარაპეტების
მშენებლობის მასალეთ და ჩასვით შემდეგნაირად:

წაშალეთ	ჩასვით
S 1474:1987, შენადნობები 6061, 6063, 6082, 6005 და 6060	S 515, S 573-3, S 573-4, S 755-1 to S 755-9 (შემცველი), S 12020-1 და S 12020-2, შენადნობები W-6061, W-6063, W-6082, W-6005 და W-6060
S 1471:1972, შენადნობები 6061, 6063, და 6082	S 515, S 573-3, S 573-4, S 754-1, S 754-2, S 754-7 და S 754-8, შენადნობები W-6061, W-6063 და W-6082
S 4300/1:1967, შენადნობი 5251	S 1592-1 to S 1592-4 (შემცველი), შენადნობი W-5251
S 485-1:1994 S 1490:1988, შენადნობები 6 და 25	S 485-1 S 1559-1, S 1559-4, S 1676 და S 1706, შენადნობები C-47000, C-47100and C-47200
S 1449-1 S 1449-2: 1983,	S 1449-1.1 S 10029,

სოგადი სპეციფიკაციები

rades 316 S31	S	1 და 316S33	S	10048,	S	10051,	S
				10258 და	S	10259, აღნიშვნა	
				1.4401 ან		1.4436	

60

S	24016	S	IS	4016
S	24018	S	IS	4018
S	24034	S	IS	4034
S	20898-1	S	IS	898-1
S	24014	S	IS	4014
S	24017	S	IS	4017
S	24032	S	IS	4032
S	24035	S	IS	4035
S	20898-1	S	IS	898-1
S	6105	S	IS	3506-1 და
		S	IS	3506-2

(v) პუნქტი 8:

(a) პუნქტი 8.3.1. შენიშვნა: წაშალეთ ბოლო წინადადება

(vi) პუნქტი 9:

(a) პუნქტი 9.1.1. წაშალეთ ბოლო წინადადება პირველი პარაგრაფიდან;

(b) პუნქტი 9.2. ცხრილი 8 – f_k და γ_m -ის სიდიდეები: წაშალეთ და ჩასვით შემდეგნაირად:
 წაშალეთ ჩასვით

S 6105	S	IS	3506-1 და	S
		IS	3506-2	

S 1449-2	S	10029,
	S	10048,
	S	10051,
	S	10258 და S 10259

S 1490	S	1559-1, S	1559-4, S
	1676 და S	1706	

(c) პუნქტი 9.4.1.2. წაშალეთ “ფურცლოვანი დევებები” სათაურიდან და პუნქტის ტექსტიდან, ჩასვით “შიდა წყვეტილობა”;

(d) პუნქტი 9.4.2. შედუღება: წაშალეთ ქვე-პუნქტები 9.4.2.1-დან 9.4.3.2.5-ის ჩათვლით

(e) პუნქტი 9.4.4. წაშალეთ მთელი ტექსტი.

(vii) პუნქტი 10:

(a) პუნქტი 10.1.1. წაშალეთ აქ მოყვანილი ბოლო წინადადება: “ამჟამად მოწონებული სისტემები, როგორც ჩამოთვლილია დანართ -ში თავისუფალია ამ მოთხოვნისაგან”; და

(b) პუნქტი 10.1.1.: ჩასვით შემდეგი პარაგრაფი:

“დიზაინერი ან მწარმოებელი მოაწყობს მესამე მხარის სერტიფიკაციას ისე, რომ ახალი მიმოსვლის საშუალებების პარაპეტების დიზაინი შეესაბამებოდეს S 1317-1, S 1317-2 და სერიები 400-ის მოთხოვნებს.”

2) BS 6779-2

(i) პუნქტი 5

(a) პუნქტი 5.1: შენიშვნა: წაშალეთ “ბრიტანეთის რკინიგზა” და ჩასვით “რკინიგზის ქსელი”;

(ii) პუნქტი 6:

(a) პუნქტი 6.3.: ძირითადი სტრუქტურა: შეცვალეთ “ტრანსპორტის სტანდარტის დეპარტამენტი 37/88” შემდეგით: “ტრასის სააგენტოს სტანდარტი 37 (R 1.3.14)”;

(iii) პუნქტი 10:

(a) პუნქტი 10.1 ა) შენიშვნა: შეცვალეთ “ტრანსპორტის დეპარტამენტი” შემდეგით: “ტრასის სააგენტო”; და

(b) პუნქტი 10.1 დ) წაშალეთ “S6105” და ჩასვით “S IS 3506-1 და S IS 3506-2”, წაშალეთ “S 729” და ჩასვით “S IS 1461”.

(iv) პუნქტი 11:

(a) პუნქტი 11.3.5: წაშალეთ “S6105” და ჩასვით “S IS 3506-1 და S IS 3506-2”, წაშალეთ “S 1449-2” და ჩასვით “S 10029, S 10048, S 10051, S 10258 და S 10259”; და

(v) ცხრილი 4 – სიდიდეები off და U:

(a) ანკერები და მოწყობილობის სისტემები: მე-3 სვეტი, წაშალეთ “S 6105” და ჩასვით “S 3506-1 და S 3506-2”, წაშალეთ “S 1449-2” და ჩასვით “S 10029, S 10048, S 10051, S 10258 და S 10259”;

(vi) პუნქტი 13:

(a) პუნქტი 13.2.1: წაშალეთ შენიშვნა: მეტი ინფორმაციისათვის უსაფრთხოების დობებისათვის იხილეთ S 6579”; და

(b) პუნქტი 13.3.1: წაშალეთ “შენიშვნა 1 და შენიშვნა 2 სრულად”.

(vii) გამოსახულება 4: ზედა მარჯვენა მხარე, წაშალეთ “ხარისხი 316 S 33-დან S 1449 : ნაწილი 2-მდე” და ჩასვით “აღნიშვნა 1.4401 ან 1.4436-დან S S 10029, S 10048, S 10051, S 10258 და S 10259 –მდე.

3) BS 6779-3

(i) ნაწილი 1. ზოგადი:

(a) შესავალი: მე-2, მე-5 და მე-7 პარაგრაფები: წაშალეთ “S 6779-1 : 1992” და ჩასვით “S 6779-1 : 1998 (შესტ. ი. 14290, 21 მარტი, 2003)”;

- (b) მე-5 პარაგრაფი: წაშალეთ “appendix” და ჩასვით “nnex”; და
- (c) მე-7 პარაგრაფი: წაშალეთ “appendix” და ჩასვით “nnex”;
- (ii) ცხრილი 1 – მიმოსვლის საშუალებათა კომბინირებული პარაპეტების აღნიშვნა: მუხლი ა) წაშალეთ არსებული ტექსტი ”აღნიშვნის” და ”პუნქტის” ქვეშ და ჩასვით ”როგორც მოცემულია S 1317-1, S 1317-2 და V 1317-4 : 2002-ში”.
- (iii) პუნქტი 6:
- (a) პუნქტი 6.1. შეკავების დონეები: წაშალეთ ”პუნქტები 6.1 და 6.2” და ჩასვით ”როგორც მოცემულია S 1317-1, S 1317-2 და V 1317-4 :2002-ში”.
- (iv) პუნქტი 11:
- (a) პუნქტი 11.1.: ეპოლოგიური ბაზლენა, წაშალეთ მოელი პარაგრაფი;
- (b) პუნქტი 11.2: შენიშვნა 1, ”ტრანსპორტის დეპარტამენტი” შეცვალეთ ”ტრასების სააგენტოთი”; და
- (c) პუნქტი 11.4.2: წაშალეთ ”S 5493” და ჩასვით ”S IS 12994– ის ნაწილები 1-დან 8-მდე და S IS 14713 : 1999” და შენიშვნა 1, ”ტრანსპორტის დეპარტამენტი” შეცვალეთ ”ტრასების სააგენტოთი”;
- (v) პუნქტი 12:
- (a) პუნქტი 12.1.2. პირველი პარაგრაფის მერე ჩაამატეთ ”ამ სისტემის დეტალებისათვის მიღმართავთ ზედამხედველორგანიზაციებს”. მთლიანად წაშალეთ ”მე-2 და მე-3 პარაგრაფები და შენიშვნა”;
- (b) ცხრილი 6: ანკერები და მოწყობილობის სისტემები: მე-3 სვეტი, წაშალეთ ”S 6105 : 1981 ან S 1449-2:1983” და ჩასვით ”S IS 3506-1 და S IS 3506-2” ან ”S 10029, S 10048, S 10051, S 10258 და S 10259”; და
- (c) პუნქტი 12.3.5: წაშალეთ ”S 6105:1981 ხარისხი 4-80, წაშალეთ ”S 1449-2:1983, ხარისხი 316S31 ან 316S33” და ჩასვით ”S 10029, S 10048, S 10051, S 10258 და S 10259, აღნიშვნა 14401 ან 1.4436”.
- (vi) გამოსახულება 4: ზედა მარჯვენა მხარე, წაშალეთ ” ხარისხი 316S33–დან S 1449: ნაწილი 2–მდე” და ჩასვით ”აღნიშვნა 14401 ან 1.4436 S 10029, S 10048, S 10051, S 10258 და S 10259-მდე”;
- (vii) პუნქტი 15:
- (a) პუნქტი 15.3: ”ტრანსპორტის დეპარტამენტი” შეცვალეთ ”ტრასების სააგენტოთი”; წაშალეთ ”შენიშვნის” ტექსტი მთლიანად.
- (viii) პუნქტი 18:

- (a) პუნქტი 18.1.2: ფოლადის კონსტრუქცია: შეცვალეთ
 “ტრანსპორტის დეპარტამენტის სტანდარტი 13/90 [2]”
 “ტრასების სააგენტოს სტანდარტით 13 (R 1.3);”

(b) პუნქტი 18.2.3.1.2.2: სტრიქონები 8 და 14 წაშალეთ “ S
 10002-1:1990“ და ჩასვით S 10002-1“; და

(c) პუნქტი 18.2.3.1.2.3: სტრიქონი 2 წაშალეთ “ S 10002-
 1:1990” და ჩასვით S 10002-1“, სტრიქონი 3 და 4
 წაშალეთ “ეროვნული საზომების აკრედიტაციის სქემა (სტრიქონი
 S) და ჩასვით „გაერთიანებული სამეფოს აკრედიტაციის
 სერვისი”, სტრიქონი 7 წაშალეთ “ S 1474:1987, გარდა 6061 T6
 და 6082 T6 შენადნობები” და ჩასვით „ S 515, S 573-
 ის ნაწილი 3 და 4, S 755-ის ნაწილი 1-დან 9-მდე და S 12020
 ნაწილი 1 და 2 გარდა W-6061 და W-
 6082 შენადნობებისა“.

(ix) ცხრილი 7 – ს ფოლადის პარაპეტების სამშენებლო მასალები: წაშალეთ და ჩასვით შემდეგნაირად:

წაშალეთ	ჩასვით
S 4-1:1980	S 4-1
S 4848-2:1991	S 10210-2
S 4848-4:1972	S 10056-1
S 4360:1990	S 7668, of S 10025-ის ნაწილი 1-დან 6-მდე, S 10029 და S 10210-1
S 10025:1990	S 10025-1 და S 10025-2
S 1449-1	S 1449-1.1
S 1449-2:1983 ხარისხი 316S31 ან 316S33 (ორჯერ)	S 10029, S 10048, S 10051, S 10258 და S 10259 (ორჯერ)
S 10083-1:1991	S 10083-1
S 10083-2: 1991	S 10083-2
S 970-3:1991 ხარისხი 316S31 ან 316S33	S 10277-ის ნაწილი 1-დან 5-მდე და S 10278, აღნიშვნა 1.4401 ან 1.4436
S 4483:1985	S 4483
S 1449-1	S 1449-1.1
S 4190:1967	S 4190
S 3692:1967	S 3692
S 4320:1968	S 4320
S 4464:1969	S 4464
S 6105:1981 ხარისხი 4 ან S IS 3506-1 და S IS 3506-2	
ექვივალენტური S 4395:1969	S 4395

(x) 396180 19:

- (a) პუნქტი 19.1.2: წაშალეთ “ფურცლოვანი დაფექტები” სათაურისა და პუნქტის ტექსტიდან, ჩასვით „შიდა წყვეტილობა“; და

(b) პუნქტი 19.2. შედუღება: წაშალეთ ქვე-პუნქტები 19.2.1-დან 19.2.6-ის ჩათვლით.

(xi) ცხრილი 8 – ალუმინის შენადნობების პარაპეტების სამშენებლო მასალები: წამალეთ და ჩასვით შემდეგნაირად:

წაშალეთ

S 1474:1987,
შენადნობები 6060, 6061
6063, და 6082

S 1471:1972,
შენადნობები 6060, 6061
6063 და 6082

S 4300/1:1967,
შენადნობი 5251

S 1470:1987,
შენადნობები 1200, 3103
3105, 5083, 5251 and 6082

S 1473:1972

S 1474:1987, შენადნობი 5065

S 1490:1988,
შენადნობები 6 და
25

S 2901-4:1990

S 4483:1985

S 1470:1987

S 1449-1

S 1449-2:1983

rades 316S31 ან 316S33

S 4190:1967

S 3692:1967

S 4320:1968

ჩასვით

S 515, S 573-3,
S 573-4, S 755-1
to S 755-9 (შემცველი), S
12020-1 და

S 12020-2, შენადნობები
W-6060,
W-6061, W-6063
და W-6082
S 515, S 573-3,
S 573-4,
S 754-1,
S 754-2,
S 754-7 და
S 754-8, შენადნობები
W-6060,
W-6061, W-6063
და W-6082

S 1592-1 to
S 1592-4 (შემცველი),
შენადნობი W 5251

ნაწილები 1-დან 4-მდე S 485-ის,
S 515:1993 და
arts1 1-დან 4-მდე S 573-ის
შენადნობები W-1200, W-
3103, W-3105, ექვივალენტური
შენადნობი to 5083, W-5251,
W-6082

S 1473

S 515, S 573-3, S 573-4,
S 755-1 to S 755-9
(შემცველი), S 12020-1 and S
12020-2, ექვივალენტური შენადნობი to
5065

S 1559-1,

S 155-4, S 1676

and S 1706, შენადნობები
C-47000, C-47100 და
C-42000

S 2901-4

S 4483

arts1- დან 4- მდე S 485, S 515
და ნაწილები 1-დან 4-მდე S 573-ის
S 1449-1.1

S 10029,

S 10048, S 10051,

S 10258 და

S 10259

S 4190

S 3692

S 4320

S 4464:1969	S 4464
S 6105:1981	S IS 3506-1 და
rade 4	S IS 3506-2,
S 4395-1:1969	აღნიშვნა 4-70 S 4395-1

(xii) პუნქტი 29:

- (a) პუნქტი 29.1: სტრიქონი 2 წაშალეთ “ბრიტანეთის რკინიგზა” და ჩასვით “რკინიგზის ქსელი”;
- (b) პუნქტი 29.2: სტრიქონი 2 წაშალეთ “ბრიტანეთის რკინიგზა” და ჩასვით “რკინიგზის ქსელი”; და
- (c) ცხრილი 29: შენიშვნა 1, სტრიქონი 1 წაშალეთ “ბრიტანეთის რკინიგზა” და ჩასვით “რკინიგზის ქსელი”;

(xiii) დანართი ბ (საინფორმაციო): წაშალეთ მოელი დანართი.

409 სატრანსპორტო საშუალებათა პარაპეტუპის ბოძების ინსაჟირია და ტასტირება

1) ბოძების წარმოების კომპონენტები და ყველა დასრულებული წარმოებული ბოძი მისაღებ კრიტერიუმებს უნდა შეესაბამებოდეს, რომელიც აღწერილია S 6779-1:1998 (შესწ. ი. 14290, 21 მარტი, 2003)-ს პუნქტ 9.4.3.2.6.3-ში.

2) კონტრაქტორი მიაწოდებს მხოლოდ პარაპეტების ბოძების ისეთ ტიპს, რომელსაც აქვს სტატიკურ რღვევაზე გამოცდის სერტიფიკატი S 6779- 1:1998-ის (შესწ. ი. 14290, 21 მარტი, 2003) პუნქტ 9.4.3.2.6.3-ის მიხედვით. ტესტირების სერტიფიკატები ძალაში იქნება 6 თვის განმავლობაში ბოძების ტესტირებისა და სერტიფიცირებიდან მოყოლებული.

410 ადგილზე ჩატარებული ცდები რომოვაჭი ჩამონაფაჯვებულ ანგერმებზე

1) კონტრაქტორი განახორციელებს ცდების ადგილზე ჩატარებას. ამ ქვემუხლის გათვალისწინებით ჩამაგრების საშუალებათა ტიპები, რომელიც ნახსენებია S 5080-1-ის პუნქტ 1-ში, უნდა მოიცავდეს “ანკერებს”. სადაც ანკერების ტესტირება ხორციელდება, ისინი უნდა დაიტვირთოს ძაბვით ზრდადად S 5080-1-ის შესაბამისად, გარდა იმისა, რომ მათ უნდა შეეძლოთ გაუძლონ ტვირთამწეობის ტესტს, რომელიც უდრის ნომინალურ ჭიმვად დატვირთვაზე 10%-ით მეტს. ნომინალური ჭიმვადი დატვირთვა შეიძლება განისაზღვროს იმ კრიტერიუმების მიხედვით, რომელიც მოცემულია S 6779-1:1998 (შესწ. ი. 14290, 21 მარტი, 2003)-ის დანართ -ში. ზრდადი დატვირთვა უნდა შესრულდეს არა უმცირეს ნახევარი წუთისა, ხოლო საცდელი დატვირთვა არა უმცირეს 5 წუთისა. მონაცემების აღება უნდა მოხდეს დატვირთვის შემდეგ დაუყოვნებლივ და ზემოთ აღნიშნული დროის ინტერვალის ბოლოს.

2) ანკერის მთლიანი მოძრაობა არ უნდა აჭარბებდეს 1.0 მმ-ს ტესტის დროს. დატვირთვის დროს დაცურების ნებისმიერი დამამტკიცებელი საბუთი, რაც წარმოჩნდება მნიშვნელოვანი ცვლილებით დატვირთვა/ გაფართოების დიაგრამაზე, მიუთითებს ცდის უარყოფით შედეგზე.

411 მგებითად მოსიარულის მოაჯირები

- 1) ქვეითად მოსიარულის მოაჯირი უნდა წარმოებული იყოს ფოლადისაგან S T 270-ის შესაბამისად.
- 2) შედება უნდა განხორციელდეს SI/ S T / S 1.5-ის მოთხოვნების შესაბამისად.
- 3) დამჭერი ჭანჭიკები უნდა მიწოდებულ იყოს ქანჩებთან დაშუასადებებთან ერთად. დამჭერი ჭანჭიკები უნდა იყოს ფოლადის, რომელიც შეესაბამება S T 314-ს. ქანჩები უნდა შეესაბამებოდეს S T 291-ს. შუასადებები უნდა შეესაბამებოდეს S T 293-ს. შემდეგ ჭანჭიკი, ქანჩი დ შუასადები უნდა გალვანიზებულ იქნას.
- 4) ქვეითად მოსიარულის მოაჯირები უნდა შეიღებოს ამ სპეციფიკაციის შესაბამისად ორგანული თუთიის საფუძვლის გამოყენებით, ვინილის თხელი ფენის მოპირკეთებით, ვინილის ორი საბოლოო ზედა ფენის მოპირკეთებით.

სერია 500 – დრენაჟი და საკომუნიკაციო არხები

501 საღრმავაში და საკომუნიკაციო არხების მიღები

501.1 ზოგადი

- 1) წინამდებარე სერიაში ტერმინ „„დრენაჟის“ გამოყენებაში იგულისხმება აგრეთვე ტერმინები „კოლექტორი“ და „წყალგამტარი მიღები“.

კონტრაქტორმა ნახაზებზე ნაჩვენები წყალგამტარი მიღები უნდა დააპროექტოს და მათვის წარმოადგინოს მშენებლობის მეთოდოლოგია 104-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად.

- 2) მიღებისგან კონსტრუირებული ყველა დრენაჟი, აგრეთვე წყალგამტარი მიღები, რომელთა შიდა დიამეტრი 900 მმ-ია, უნდა აკმაყოფილებდეს წინამდებარე სერიაში განსაზღვრულ მოთხოვნას. 900 მმ-ზე მეტი შიდა დიამეტრის მიღების გამოყენებით კონსტრუირებული დრენაჟები, აგრეთვე სწორკუთხა და მრგვალი წყალგამტარი მიღები უნდა აკმაყოფილებდეს 2500 სერიის მოთხოვნებს. იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის ნაჩვენები ნახაზებზე, ერთ ცალკეულ დრენაჟში ან თანამიმდევრულ ჭებს შორის საკომუნიკაციო არხში გამოყენებული უნდა იქნეს მხოლოდ ერთი ტიპის მიღები. კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს, რომ პლასტმასის მიღები არ დაზიანდეს მზის სხივებისგან მათი წარმოებიდან მიწაში დამონტაჟებამდე დროის მონაკვეთში.

501.2 დრენაჟების მიღები

დრენაჟებისთვის განკუთნილი მიღები უნდა შეირჩეს 5/1 ცხრილში წარმოდგენილ ალტერნატიულ ვარიანტებს შორის და უნდა აკმაყოფილებდნენ წინამდებარე სპეციფიკაციაში განსაზღვრულ სტანდარტებსა და სპეციფიკურ მოთხოვნებს. კონტრაქტორმა უნდა უჩვენოს, რომ მის მიერ შერჩეულ მიღებს აქვთ პიდრაგლიკური დინების უნარი, რომელიც შეესაბამება კონტრაქტში განსაზღვრულ სისტემის პიდრაგლიკურ პროექტს. ის მიღები და შემაერთებლები, რომლებიც არ არის შესული 5/1 ცხრილში, დაიშვება იმ შემთხვევაში, თუ მათ აქვთ ბრიტანეთის საკვალიფიკაციო საბჭოს გზებისა და ხიდების მოქმედი სერტიფიკატი (ან მისი ეკვივალენტი), პროექტის მენეჯერის მიერ მისაღები სააგენტოსგან, რომელშიც მითითებულია, რომ ისინი წარმოადგენენ შესაფერის ალტერნატივას 5/1 ცხრილში განსაზღვრული დანიშნულებისთვის. საღრენაჟე სამუშაოების დასრულებისას კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა მიაწოდოს ჩამონათვალი, რომელშიც ნაჩვენები იქნება მიღების ყველა გამოყენებული ტიპის დეტალები, მათ შორის, ხარისხის, შეერთებებისა და მწარმოებლის სახელწოდებების ჩათვლით.

501.3 გოფრირებული ფოლადის მიღები

გოფრირებული ფოლადის მიღები დამზადებული უნდა იყოს ან:

- 1) ჭანჭიკებით დამაგრებული სეგმენტური ფურცლის მიღებისგან, რომლებიც აკმაყოფილებენ აქ ქვემუხლის მე-4 მუხლის მოთხოვნებს; ან
- 2) მოთუთიებული ფოლადის ფურცლისგან, რომელიც შესაფერისია ნარიმანდის დასამზადებლად და რომელიც აკმაყოფილებს S 10142-

ის X51 + Z600 ხარისხის მოთხოვნებს ან ალუმინიო დაფარული ფოლადის ფურცლისგან, რომელიც აკმაყოფილებს S T - ის სპეციფიკაციას 274-87(2000).

გოფრირებული ფოლადის მიღები, რომლებიც აკმაყოფილებენ წინადებარე მე-2 ქვემუხლის მოთხოვნებს, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას სხვაგვარად დაამტკიცებს პროექტის მენეჯერი, დამზადებული უნდა იყოს 1.25 მილიმეტრი მინიმალური სისქის ფოლადისგან.

- 3) გოფრირებული ფოლადის მიღები უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს ცხლად მისადაგებული ბიტუმის დამატებითი დაცვით, რომელიც უნდა აკმაყოფილებდეს S T -ის სპეციფიკაციას 190-95(2000), ან სხვა ეკვივალენტური შემოსვის სისტემით.
- 4) ჭანჭიკებით დამაგრებული სეგმენტური ფურცლის მიღები უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნებს:
  - 1) ფირფიტის ფოლადი უნდა აკმაყოფილებდეს S 1449: ნაწილი 1.1. ხარისხი 3 ან 4, მდგომარეობა R.
  - 2) ფორმირების შემდეგ გოფრირებათა სიღრმის ნომინალური ზომებისგან გადახრა უნდა შეადგენდეს 6%-ს, ხოლო გოფრირებათა დახრის გადახრა 4%-ს. ფურცლების მინიმალური შევრილი თითოეული კიდის ბოლოდან უნდა იყოს 45 მმ. ჩამოჭრის კიდეები არ უნდა შეიცავდეს ნაკაწრებს, დარებს, ჟანგს ან ხიწვებს.
  - 3) ფურცლების შემართებელი ჭანჭიკები და ქანჩები უნდა აკმაყოფილებდნენ S IS 4014, S 4017 და S IS 4032-ის მოთხოვნებს S IS 898-1 და IS 898-2-ის 8.8 კლასისთვის ნომინალური ზომით 20; ან S 4395-ის მე-2-ე ნაწილს 20 ნომინალური ზომისთვის; ან S IS 898-1 და IS 898-2-ის 10.9 კლასს.
  - 4) უველა ფურცლის აწყობის შემდეგ ქანჩები უნდა მოიჭიროს გუმბათოვან საყელურებამდე. აუცილებლობის შემთხვევაში მოჭერა უნდა გამეორდეს მწარმოებლის მიერ რეკომენდებული უკიდურესი ზომის მიღწევამდე.
  - 5) ფოლადის ფურცელი მოთუთიებული უნდა იქნეს 1909 მუხლის შესაბამისად. ფურცლები მოთუთიებული უნდა იქნეს გოფრირებათა ფორმირებისა და უველა აუცილებელი ჭრის, დარტყმისა და ბურდვის დასრულების შემდეგ. ის კომპონენტები, რომელთა თუთიის სამოსი დაიწვა შედეგებით ან სხვაგვარად დაზიანდა წარმოების, ტრანსპორტირების ან ადგილზე დამუშავების დროს, უნდა შეკეთდეს 1907 და 1908 მუხლების შესაბამისად. ჭანჭიკები და ქანჩები მოთუთიებული უნდა იქნეს 1909 მუხლის თანახმად.

ცხრილი 5/1 დრენაჟის მიღები

მასალა	დანიშნულება	სტანდარტი	კონკრეტული მოთხოვნები
მოჭიქული კერამიკა	გამდინარე წყლის დრენაჟი	S 65 ან S 295	„ჩვეულებრივი“ მიღები, როგორც ეს განსაზღვრულია S 65-ში
	სანიაღვრე დრენაჟი	S 65 ან S 295	„ჩვეულებრივი“ ან „სანიაღვრე“ მიღები, როგორც ეს განსაზღვრულია S 65-ში
	სადრენაჟე ფილტრი	S 65 S 295	არაპერფორირებული, არა უმეტეს 2.0 მეტრი სიგრძის

			გლუვი ბოლოს და ქუროს მქონე ღია შეერთებებით ან პერფორირებული დრეკადი მექანიკური შეერთებებით
ბეტონი (პორტლანდ- ცემენტით ან შესაბამისი მოთხოვნის შემთხვევაში სულფატისად მი მედუგი ცემენტით, სულფატურ- წილური ცემენტი არ გამოიყენება)	გამდინარე წყლის და სანიაღვრე დრენაჟები არა უმეტეს 900 მმ შიდა დიამეტრით	S 5911-1 და S 1916 (ჩვეულებრივად არმირებული ან არაარმირებულ ი)	
		S 5911-5	
	სანიაღვრე დრენაჟები არა უმეტეს 900 მმ შიდა დიამეტრით	S 5911-110	504.4 ქვემუხლის შესაბამის შეერთებებითან გამოსაყენებლად
	სადრენაჟე ფილტრებ ი	S 5911-114 (ფორებიანი სინუსით ან მეოთხედული შეერთებით)	
		S 5911-110	არაპერფორირებული, არა უმეტეს 2.0 მეტრი სიგრძის ღია შეერთებებით ან დაკბილული მეოთხედური შეერთებებით, კბილანებს შორის განაჭრების საერთო ფართობით, სულ მცირე, 1000 მმ მილის ერთ მეტრ სიგრძეზე ან პერფორირებული არა უმეტეს 10 მმ და არანაკლებ 3 მმ დიამეტრის მრგვალი ხვრელებით
ბოჭკოვნი მინით არმირებული პლასტიმასა (R)	გამდინარე წყლისა და სანიაღვრე დრენაჟები	S 5480	კლასი განსაზღვრული კონტრაქტში
რკინა	გამდინარე წყლისა და სანიაღვრე დრენაჟები	S 437 (თუკი) S 598 (რბილ ი რაინა)	

ცხრილი 5/1 დრენაჟის მილები (გაგრძელება)

მასალა	დანიშნულება	სტანდარტი	კონკრეტული მოთხოვნები
თერმოპლასტური მყარი კედლების მქონე მილები და შემაერთებლები არა უმეტეს 900 მმ დიამეტრით არაპლასტიფიცირ ებული პოლივინილქლორ იდი (VC-)	გამდინარე წყლისა და სანიაღვრე დრენაჟები	S 4660 ან S 5481 ან S 1401 (VC-) S 1852-1 ( ) pr 12666-1 ( )	იხ. გაერთიანებული სამეცნიერო ეროვნული მითითება შესაბამის S -ზე გამოყენებული უნდა იქნეს კონსტრუქციების გათვალის გარეშე გამოყენებისთვის შესაფერისი ხარისხი, ანუ S 8 & -სთვის და S 4 (S R 41) VC- -ისთვის

პოლიპროპილენი ( ) პოლიეთილენი ( )			
	სადრენაჟე ფილტრებ ი	S 4660 ან S 5481 ან S 1401 (VC-) S 1852-1 ( ) pr 12666-1 ( )	პერფორირებული არანაკლებ 1000 მმ ხვრელებით მიღის სიგრძის ერთ მეტრზე. პერფორირება არ უნდა ამცირებდეს მიღის სიმყარეს 5%-ზე მეტით. არა უმეტეს 10 მმ და არანაკლებ 3 მმ დიამეტრის მრგვალი ხვრელებით ან არა უმეტეს 4 მმ და არანაკლებ 0.6 მმ სიგანის სწორკუთხა განაჭერები
გოფრირებული ფოლადი	სანიალვრე დრენაჟები, სადრენაჟე ფილტრები არა უმეტეს 900 მმ შიდა დიამეტრით	S T სპეციფიკაცია 36 -01 იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის განსაზღვრული 501.4 ქვემუხლში	
900 მმ-ზე მეტი შიდა დიამეტრის მქონე დრენაჟები უნდა შეესაბამებოდეს ამ სპეციფიკაციების 2500 სერიას			

501.4 საკომუნიკაციო არხებისთვის განკუთნილი მიღები

(i) საკომუნიკაციო არხებისთვის განკუთნილი მიღები, იმ საკომუნიკაციო
არხების გარდა, რომლებიც გამოიყენება ავტომაგისტრალის საკომუნიკაციო
ნაგებობებში, უნდა შეირჩეს 5/2 ცხრილში მოცემული ალტერნატიული
ვარიანტებიდან და აქმაყოფილებდეს წინამდებარე სპეციფიკაციაში
განსაზღვრულ სტანდარტებსა და სპეციფიკურ მოთხოვნებს. საკომუნიკაციო
არხებისთვის განკუთნილ მიღებს უნდა ჰქონდეთ გლუვი შიდა დიამეტრი
მიღების დაბოლოებებში ყოველგვარი მახვილი ხიწვების გარეშე. ეს მიღები
უნდა აქმაყოფილებდეს აგრეთვე წინამდებარე სპეციფიკაციაში განსაზღვრულ
ნებისმიერ დამატებით მოთხოვნას და იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს
სხვაგვარად იქნება განსაზღვრული, ჰქონდეთ 100 მმ შიდა დიამეტრი. მათი
ცენტრირება უნდა შემოწმდეს 509.8 ქვემუხლის შესაბამისად. ის მიღები და
შემაერთებლები, რომლებიც არ არის შესული 5/2 ცხრილში, დაიშვება იმ
შემთხვევაში, თუ მათ აქვთ მოქმედი სერტიფიკატი, რომელშიც მითითებულია,
რომ ისინი წარმოადგენენ 5/2 ცხრილში განსაზღვრული მიღებისა და
შემაერთებლების შესაფერის ალტერნატივას.

(ii) თითოეული საკომუნიკაციო არხი უნდა აღიჭურვოს პიგმენტირებული,
გრეხილი პოლიპროპილენის ან მისი ეკვივალენტური არალპაბადი მასალისგან
დამზადებული დაჭიმული თოკით, მრღვევი დატვირთვით 5 k
და გამოსადევობის საანგარიშო ვადით, არანაკლებ 20 ჭელი, რომლის
ბოლოები უნდა დამაგრდეს მარკერის ბლოკებთან ან დაიფაროს ჭებში.
საკომუნიკაციო არხების დაბოლოებები მათი დამონტაჟების შემდეგ
დაუყოვნებლივ უნდა იქნეს იზოლირებული მოძრავი საცობებით ან
მთავრდებოდეს 507 მუხლში გათვალისწინებული ტიპის ჭებში.

ცხრილი 5/2: საკომუნიკაციო არხებისთვის განკუთნილი მიღები

მასალა	სტანდარტი	კონკრეტული მოთხოვნები
მოჭიქული კერამიკა	S 65 ან S 295	გლუვბოლოიანი, შიდა ბოლოებთან შეერთებული თვითრეგულირებადი დრეკადი ქუროთი, სულ მცირე, 3 მმ რადიუსით
რკინა	S 598 (რბილი რკინა)	
ბოჭკოვნი მინიო არმირებული პლასტმასა	S 5480	კონტრაქტში განსაზღვრულის შესაბამისი კლასი
თერმოპლასტური მყარი კედლების მქონე მილები და შემაერთებლები არა უმეტეს 900 მმ დიამეტრით არაპლასტიფიცირებული პოლივინილქლორიდი (VC-) პოლიპროპილენი ( ) პოლიეთილენი( )	S 4660 ან S 5481 ან S 3506 (C კლასი) ან S 1401, S 1452-1-დან მე-5 შესაბამის კლასამდე 10. S 1852-1 ( ) pr 12666-1 ( )	S 3506 (C კლასი) მილების გამოყენებისას შეერთებები უნდა აკმაყოფილებდეს შესაბამისად S 1452-1-დან მე-5 კლასამდე მოთხოვნებს
თერმოპლასტური ერთკედლიანი გოფრირებული (შეზღუდულია ზედაპირიდან, სულ მცირე, 600 მმ დამონტაჟებული საკომუნიკაციო არსებით)	S 50086-2-4	საკომუნიკაციო არხები S 50086-2-4 კლასიფიცირებული უნდა იქნეს მუშაობის ჩვეულებრივი რეჟიმის, გარეშე ობიექტების შეღწევისგან მე-3 ან მე-4 ხარისხის დაცვისა და წყლის შეღწევისგან მე-7 დონის დაცვის მქონედ
თერმოპლასტური სტრუქტურირებული კედლებით	S 50086-2-4	საკომუნიკაციო არხები S 50086-2-4 კლასიფიცირებული უნდა იქნეს მუშაობის ჩვეულებრივი რეჟიმის, გარეშე ობიექტების შეღწევისგან მე-3 ან მე-4 ხარისხის დაცვისა და წყლის შეღწევისგან მე-7 დონის დაცვის მქონედ

502 მიზანის სამუშაოები მიზანისა და შემთხვევის

- გმიშის სამუშაოები უნდა განხორციელდეს 602-ე მუხლის შესაბამისად და შემდეგნაირად:
- სუსტი ადგილის თხრილის საფუძვლის ქვემოთ უნდა იქნეს ამოდებული და გაჩენილი ღიობები ამოივსოს 803-ე მუხლის შესაბამისი გრუნტის ქვედა ფენის 1 ტიპის თავისუფალი ნარევით ან 503-ე მუხლის შესაბამისი მილების საგების დასამზადებელი მასალისგან. ორივე მასალა სათანადოდ უნდა დაიტკეპნოს ან დაბეტონდეს ST1 ბეტონით 2602-ე მუხლის შესაბამისად.

სოგადი სპეციფიკაციები

- ii) ნებისმიერი დამატებითი მიწის სამუშაო თხრილის ფსკერის ქვემოთ, რომელიც აუცილებელი გახდება კონტრაქტორის მიზეზით ფსკერის დასუსტების ან იმის შედეგად, რომ მიღსადენის ან ჭების სხვაგვარად აგება მიუღებელია, უნდა განხორციელდეს წინამდებარე მუხლის 1 (i) ქვემუხლის შესაბამისად, კონტრაქტორის სარჯებით.
- iii) ნებისმიერი თხრილი, რომელიც უფრო დიდია, ვიდრე მუდმივი სამუშაოებისთვის საჭირო სუფთა მოცულობა, ნებისმიერი მიღის დონის ქვემოთ გარშემოყრილი უნდა იქნეს მუხლის 1 (i) ქვემუხლის შესაბამისად, კონტრაქტორის სარჯებით.
- 2) იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც პროექტის მენეჯერი გასცემს სხვაგვარ მითითებას, ყველა მიღი ახალ მიწაზე მიწაყრილში ან მის ქვემოთ უნდა დამონტაჟდეს მხოლოდ მიწაყრილის ფორმირებისა და ასფალტირებულ მონაკვეთებში გრუნტის დონემდე, სხვა ადგილებში – დასრულებული მიწის სამუშაოების დონემდე ან მიღების, სულ მცირე, 1.2 მეტრით დამფარავ დონემდე დატკეპნის შემდეგ, იმის მიხედვით, თუ რომელი დონე იქნება უფრო დაბალი.

503 მიღების ბალიშის მოწყობა, ჩაღაბება და გარშემოყრა

- 1) თხრილის გათხრის შემდეგ მიღები დაუყოვნებლივ უნდა დამონტაჟდეს ბალიშებზე და შეერთდეს ერთმანეთთან. მიღები ისე უნდა დამონტაჟდეს, რომ თითოეული მათგანი ეხებოდეს ბალიშს მთელ მის სიგრძეზე. მიღები უნდა დამონტაჟდეს ნახაზებში ნაჩვენები დონეებისა და გრადიენტების მიხედვით. განსაზღვრული დონიდან გადახრა ნებისმიერ წერტილში არ უნდა აღემატებოდეს 20 მმ. ამის გარდა, დონისგან გადახრის ალგებრული განსხვავება თითოეული მიღის ორ მუხლს შორის არ უნდა აღემატებოდეს 30 მმ-ს. მიღყელით ან ქუროთი შეერთებული მიღების შემთხვევაში ბალიში ამოღებული უნდა იქნეს თითოეულ მიღყელთან ან ქუროსთან, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს, სულ მცირე, 50 მმ-ის, ან მყარი მასალის სახით განსაზღვრული მასალის თხრილებში 100 მმ-ის დონი, რათა მიღყელი ან ქურო არ ეხებოდეს ბალიშს. მიღები სამონტაჟო ბლოკებზე უნდა დამონტაჟდეს მხოლოდ იქ, სადაც გამოიყენება ბეტონის ბალიში ან საყრდენი.

მიღები და შემაერთებელი დეტალები უნდა შემოწმდეს დაზიანების არსებობაზე, ხოლო შეერთებების ზედაპირი და კომპონენტები უნდა გაიწინდოს უშეალოდ მონტაჟის წინ. უნდა განხორციელდეს დონისძიებები ნიადაგის ან სხვა მასალების მიღებში შეღწევის აღსაკვეთად და თითოეული მიღის დასამაგრებელი სამუშაოების დასრულებამდე ძვრის თავიდან ასაცილებლად.

- 2) S 4962: 1989-ის მოთხოვნების შესაბამისი მიღები – გოფრირებული ხევული პერფორირებული მიღები, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს ნებადართული იქნება პროექტის მენეჯერის მიერ, უნდა დამონტაჟდეს მხოლოდ ცალმხრივი დრენაჟების სამონტაჟო ავტომატური მექანიზმებით.
- 3) დრენაჟისთვის განკუთნილი მიღი და საგები უნდა შეესაბამებოდეს ნახაზებს. მარცვლოვანი მასალა უნდა შედგებოდეს ბუნებრივი და/ან გადამუშავებული მსხვილი შემავსებლის ან გადამუშავებული ბეტონის შემავსებლისგან, რომელიც აკმაყოფილებს S 13242-ის მოთხოვნებს ძირითად და ცხრილების 5/3 და 5/4 ის შესაბამისად. გადამუშავებული მსხვილი შემავსებლის ან გადამუშავებული ბეტონის შემავსებლის გამოყენების შემთხვევაში, ის უნდა აკმაყოფილებდეს 8/3 ცხრილში მითითებულ მოთხოვნებს.

ცხრილი 5/3 S 13242, მსხვილი შემავსებელი მიღის საგების, შევსებისა და გარშემოყრისთვის

BS EN 13242, მსხვილი შემავსებელი (მუხლები 4.3.2)		
ზოგადი საკლასიფიკაციო მოთხოვნების კატეგორია	c80-20	
საშუალო ზომის საცერებისადმი მედეგობის კატეგორია	<i>GTRN</i> (მოთხოვნების გარეშე)	
წვრილმარცვლოვანი ნაწილაკების მაქსიმალური შემცველობის კატეგორია	ღორდი- <i>f1.5</i> , ხრეში, გადამუშავებული შემავსებელი - <i>f4</i>	
მიღის ნომინალური დიამეტრი, მმ	შემავსებლის ზომა, მმ	
	დახარისხებული	ცალკეული ზომა
არა უმეტეს 140	-	4/10
140-ზე მეტი და 400-ზე ნაკლები	2/14 ან 4/20	4/10, 6/10 ან 10/20
400-ზე მეტი	2/14, 4/20 ან 4/40	4/10, 6/14, 10/20 ან 20/40

ცხრილი 5/4 S 13242, წვრილმარცვლოვანი და ბუნებრივი შემავსებელი მიღის საგების, შევსებისა და გარშემოყრისთვის

BS EN 13242, წვრილმარცვლოვანი და ბუნებრივი შემავსებელი (მუხლები 4.3.2)		
	წვრილმარცვლოვანი	ბუნებრივი
ზოგადი საკლასიფიკაციო მოთხოვნების კატეგორია	კატეგორია 80	კატეგორია 80
მწარმოებლის მიერ განცხადებული ტიპური კლასიფიკაციისადმი შესაბამისობის კატეგორია	<i>GTFNR</i> (მოთხოვნების გარეშე)	T R (მოთხოვნების გარეშე)
წვრილმარცვლოვანი ნაწილაკების მაქსიმალური შემცველობის კატეგორია	ღორდი- <i>f3</i> , ხრეში, გადამუშავებული შემავსებელი - <i>f1</i>	
მიღის ნომინალური დიამეტრი, მმ	შემავსებლის ზომა, მმ	
	წვრილმარცვლოვანი	ბუნებრივი
არა უმეტეს 140		0/10
140-ზე მეტი და 400-ზე ნაკლები		0/10 ან 0/20
400-ზე მეტი	0/1, 0/2, 0/4 ან 0/6	0/10, 0/20 ან 0/40

სადრენაჟე ფილტრების გარდა, საგების ზემოთ შემდგომი გარშემოყრა, ზემოთ აღწერილი შევსება და გარშემოყრა უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს მიღის ზედა ნაწილიდან 300 მილიმეტრის სიმაღლეზე და შედგებოდეს მე-8 კლასზე დაბალი ოხრილის შემავსებელი მასალისგან, რომელიც განსაზღვრულია 6/1 ცხრილში, ამ სპეციფიკაციების 600 სერიის მოთხოვნების შესაბამისად.

სადრენაჟე ფილტრების საგების, შევსებისა და გარშემოყრისთვის გამოყენებული მასალები უნდა იყოს 5053.3) ქვემუხლში განსაზღვრული საგები, შემავსებელი და გარშემოსაყრელი მასალების შესაბამისი და აკმაყოფილებდეს 505.3) ქვემუხლში განსაზღვრულ ამოვსების მოთხოვნებს.

4) მილების საგები, შემავსებელი და გარშემოსაყრელი მასალები არ უნდა განთავსდეს ბეტონის, ცემენტისა და სხვა მაცემებზებელი მასალებისგან ან მუდმივი სამუშაოების ნაწილის სახით არსებული სტაბილიზებული დაფარვისგან 500 მეტრის სიახლოვეს იმ შემთხვევებში, თუ TR -ის 447 ანგარიშის შესაბამისად გამოცდის შემდეგ:

- 1) წყალში ხსნადი სულფატის (WS) შემცველობა აღემატება 1500 მგ სულფატს (S 4) ერთ ლიტრზე (გამოცდა №1); ან
- 2) ჟანგგადი სულფიდების (S) შემცველობა აღემატება 0.3% სულფატს (S 4) (გამოცდა №2); ან
- 3) სულფატის სრული პოტენციური შემცველობა (T S) აღემატება 0.6% სულფატს (S 4) (გამოცდა №4).

თითოეული მასალის, სულ მცირე, ხუთი ნიმუში უნდა გამოიცადოს წყალში ხსნადი სულფატის, ჟანგგადი სულფიდებისა და სულფატის სრული პოტენციური შემცველობის გამოსავლენად. ორი უმაღლესი მაჩვენებლის საშუალო მაჩვენებელი გამოყენებული უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესადარებლად. ეს მოთხოვნა მიესადაგება აგრეთვე შემთხვევებს, როდესაც ხელმისაწვდომია ექვსიდან ცხრამდე შედეგი. იმ შემთხვევაში, თუ ხელმისაწვდომია ათი ან მეტი შედეგი, შედეგების უმაღლესი 20%-ის საშუალო მაჩვენებელი გამოყენებული უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესადარებლად.

5) იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც მილსადენი უნდა გამოიცადოს ამოვსებამდე 509-ე მუხლის შესაბამისად, უშუალოდ შეერთების შემდეგ უნდა დამთავრდეს მილების საგები, შევსება და გარშემოსაყრა. საგები, შევსება და გარშემოყრა თანაბრად უნდა განხორციელდეს მილის ორივე მსარეზე, რათა მოხერხდეს მილის გარე დიამეტრთან მისი შეხება და სათანადოდ დაიტკეპნოს არა უმეტეს 150 მმ სისქის ფენებზე, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს სრული დატკეპნა არხის კედლებამდე. საგების, შევსებისა და გარშემოყრის დროს მილები უნდა დარჩეს შესაბამის ზოლსა და დონეზე. იმ შემთხვევებში, როდესაც მილსადენები უნდა გამოიცადოს გადაფარვის წინ, საგები, შემავსებელი და გარშემოსაყრელი მასალა უნდა განთავსდეს ისე, რომ საკმარისი იყოს მხოლოდ მილსადენის დასაჭერად. შეერთებები დაუფარავი უნდა დარჩეს მანამდე, სანამ გამოცდა დამაკმაყოფილებლად დასრულდება.

504 მილების შემთხვევა

- 1) მყარი შეერთებები გულისხმობს მილყელების შემჯიდროებით ან მილტუჩების ერთიმეორესთან ჭანჭიკებით გამყარებულ შეერთებებს. დრეკადი შეერთებები გულისხმობს მილების მილისებს ან მილყელებს, ჭუროებს ან მანუეტებს შორის დეფორმირებადი რგოლებით ან შუასადებებით გაკეთებულ შეერთებებს.

სოგადი სპეციფიკაციები

- 2) სანიაღვრე დრენაჟების შეერთებები უნდა იყოს წყალგაუმტარი წინამდებარე მუხლის მე-3 ქვემუხლის შესაბამისად ან ნაწილობრივ წყალგაუმტარი წინამდებარე მუხლის მე-4 ქვემუხლის შესაბამისად. გამდინარე წყლის დრენაჟებს უნდა ჰქონდეთ წყალგაუმტარი შეერთებები. სადრენაჟე ფილტრებს უნდა ჰქონდეთ წინამდებარე მუხლის მე-6 ქვემუხლის შესაბამისი შეერთებები. საკომუნიკაციო არხებს წყალგაუმტარი შეერთებები არ ესაჭიროება.
- 3) წყალგაუმტარი შეერთებები უნდა აკმაყოფილებდეს შესაბამის ბრიტანულ სტანდარტებს, მწარმოებლის ინსტრუქციებსა და ქვემოთ მითითებულ მოთხოვნებს:
- 1) მყარი შეერთებები გამოყენებული უნდა იქნეს მხოლოდ პროექტის მენეჯერის მიერ ნებადართულ ადგილებში. მყარი შეერთებების მიღებელები და მიღებუჩები შემჭიდროებული უნდა იქნეს გაფისული კანაფით ან მისი ეკვივალენტური მასალით. მიღებელი სრულად უნდა აივხოს დუღაბით 2404-ე მუხლის შესაბამისად, კირის გარეშე-მიღებელის გარშემო დუღაბი უნდა ვრცელდებოდეს მიღებელის ზედაპირიდან არანაკლებ 50 მმ-ის სიგრძეზე. დია მიღებელების მქონე რკინის მიღები აღჭურვილი უნდა იყოს ტყვიის ბამბით ან მისი ეკვივალენტური მასალით შემჭიდროებული მყარი შეერთებებით.
  - 2) პოლიპროპილენის მიღების შეერთებები არ შეიძლება დამზადდეს პლასტმასის გამხსნელით.
  - 3) დრეკადი მექანიკური შეერთებები შეიძლება გამოყენებული იქნეს სანიაღვრე მიღებთან, რომლებიც აკმაყოფილებენ S 65-ის მოთხოვნებს.
  - 4) S 437 თუკის მიღების შეერთებები უნდა აკმაყოფილებდეს S 877-ის მოთხოვნებს.
  - 5) ნაწილობრივ წყალგაუმტარი შეერთებები სანიაღვრე დრენაჟებისთვის უნდა გამოიცადოს 509.7)-ე ქვემუხლის შესაბამისად და იყოს ბრიტანული სტანდარტის შეერთებები ან არაბრიტანული სტანდარტის შეერთებები. მჭიდრო ჩასმის შეერთებებს უნდა ჰქონდეთ რეესტრი შეერთებაში მიღის სრულად ჩასმის უზრუნველსაყოფად.
- გოფრირებული ფოლადის მიღები, რომელთა შიდა დიამეტრი არ აღემატება 900 მილიმეტრს, უნდა შეერთდეს მწარმოებლის ინსტრუქციის შესაბამისად.
- 5) როდესაც დრეკადი შეერთებების მქონე მყარ მიღებთან გამოიყენება ბეტონის საგები, საყრდენი, თაღი ან გარშემოყრა, შეერთების შუასადები უნდა განთავსდეს მიღის შეერთებასთან მიღებელის ბოლოზე და გაგრძელდეს მიღთან კონტაქტში შემავალი ბეტონის სრულ სისქეზე. ამგვარი შეერთებები ბეტონის საგებში, გვერდით ყრილში ან გარშემოყრაში უნდა განთავსდეს არა უმეტეს 5 მეტრის შუალედებით, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც მიღზე შეერთებების განლაგების მანძილი აღემატება 5 მეტრს. ასეთ შემთხვევაში ისინი უნდა განთავსდეს თითოეულ მიღის შეერთებაზე.
  - 6) სადრენაჟე ფილტრებისთვის განკუთნილი მიღების შეერთებები უნდა აკმაყოფილებდეს შესაბამის ბრიტანულ სტანდარტებს და შემდგა მოთხოვნებს:
- 1) უფორებო და არაპერფორირებული ბეტონისა და მოჭიქული კერამიკული მიღები მიღებუჩითა და მიღებელით, ნარიმანდული და სინუსური შეერთებებით უნდა დამონტაჟდეს არაიზოლირებული შეერთებებით,

თითოეული მიღის ბოლოს და მიღყელის ან ნარიმანდის შიდა ბოლოს შორის 10 მმ შუალედით. მიღები მიღყელების შიგნით წრეჭირის არა უმეტეს მესამედზე უნდა აღიჭურვოს გაფისული კანაფით ან მისი ეკვივალენტური დრეკადი შემამჟიდოროებელი მასალით, ისე რომ მიღებს შორის არ იყოს ვერტიკალური შუალედი. ასეთი მიღები გამოყენებული უნდა იქნეს მხოლოდ ტიპის საფილტრაციო მასალათან ერთად, ისე როგორც ეს აღწერილია 505-ე მუხლში.

- 2) პერფორირებული, დაკბილული ან ფორიანი ბეტონის მიღები გეოთხედური შეერთებებით და პერფორირებული კერამიკული მიღები გეოთხედური ან დრეკადი შეერთებებით მჭიდროდ უნდა დაუკავშირდეს ერთმანეთს. დაკბილული მიღების შეერთებით გაყვანილი მიღსაღენის სიგრძის გასწვრივ გაზომილი დიობების სიგანე არ უნდა აღემატებოდეს 10 მმ-ს.
- 3) პერფორირებული ან დარებიანი თერმოპლასტიკური მიღები მიღტუჩებით და მიღყელებით ან ქუროებით შეიძლება იყოს მშრალად შეერთებული ან შეერთებული წინამდებარე მუხლის მე-3 და მე-4 ქვემუხლების შესაბამისად.
- 4) სხვა პერფორირებული მიღები უნდა შეერთდეს ისევე, როგორც იმავე მასალისგან დამზადებული არაპერფორირებული მიღები.
- 7) საკომუნიკაციო არხებისთვის განკუთნილი მიღების შეერთებები უნდა აკმაყოფილებდეს შესაბამის ბრიტანულ სტანდარტებს და შემდეგ მოთხოვნებს:
  - 1) საკომუნიკაციო არხებისთვის განკუთნილი მიღები უნდა შეერთდეს ისე, რომ საკომუნიკაციო არხში არ მოხვდეს ლამი, ქვიშა, დუდაბი ან ბეტონი. მჭიდრო ჩასმის შეერთებებს უნდა ჰქონდეთ რეესტრი შეერთებაში მიღის სრულად ჩასმის უზრუნველსაყოფად.
  - 2) S 3506 მიღების შეერთებები უნდა აკმაყოფილებდეს შესაბამისად S 1452-1-დან მე-5-მდე მოთხოვნებს.

505 თხრილებისა და სადრენაცი ზოლტრების ამონება

- 1) ამონება უნდა განხორციელდეს წინა სამუშაოების დამთავრებისთანავე.
- 2) სადრენაცი ფილტრის თხრილების გარდა სხვა თხრილები უნდა ამოივსოს 503-ე მუხლში აღწერილი მიღის გარშემო დაყრილი მასალის ზემოთ პირველი, მეორე ან მესამე კლასის შემავსებლით, რომელიც აკმაყოფილებს ამ კარის მე-600 სერიის მოთხოვნებს.
- 3) სადრენაცი ფილტრები უნდა ამოივსოს ისე, როგორც ეს ნაჩვენებია ნახაზებზე, და ტიპის საფილტრაციო მასალით, რომელიც უნდა შედგებოდეს ბუნებრივი ან გადამუშავებული მსხვილი შემავსებლის ან გადამუშავებული ბეტონის შემავსებლისგან. ეს შემავსებლები უნდა აკმაყოფილებდეს S 13242-ს ან შემდეგ მოთხოვნებს:
  - 1) ტიპისთვის, თავისუფალი ნარევების ხარისხობრივ მოთხოვნებს 5/5 ცხრილისა და S 13285-ის შესაბამისად.
  - 2) ტიპისთვის, გეომეტრიულ მოთხოვნებს 5/5 ცხრილისა და S 13242 შესაბამისად.

- 3) 50 კატეგორიის ფრაგმენტაციისადმი მედეგობის მოთხოვნებს S 13242-ის 5.2-ე მუხლისა ან მე-9 ცხრილის შესაბამისად.
- 4) წყალში ხსნადი სულფატის შემცველობა უნდა იყოს 1.9 გრამ სულფატზე ნაკლები (S 3-ის თანახმად) ერთ ლიტრზე S 1744-1-ის მე-10 მუხლის შესაბამისად გამოცდისას.
- 5) S 1377-ის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გამოცდისას უნდა იყოს არაპლასტიკური.

გადამუშავებული მსხვილი შემავსებლის ან გადამუშავებული ბეტონის შემავსებლის წინამდგბარე მუხლის თანახმად გამოყენებისას და უნდა აკმაყოფილებდნენ 8/3 ცხრილის მოთხოვნებს.

ცხრილი 5/5: სადრენაჟე ფილტრის მასალის კლასიფიკაცია და გეომეტრიული მოთხოვნები

	A ტიპი	B ტიპი
სტანდარტი	S 13285	S 13242
ზომა, მმ	0/20	20/40
საკლასიფიკაციო და არაგაბარიტული კატეგორიები	(დამატებითი საცერიო)	c80-20
არაგაბარიტული კატეგორია	C ₈₀	-
საშუალო ზომის საცერებისადმი მედეგობის კატეგორია	-	(მოთხოვნის გარეშე)
წვრილმარცვლოვანი ნაწილაკების მაქსიმალური შემცველობის კატეგორია	UF ₃	fNR (მოთხოვნის გარეშე)
საკლასიფიკაციო მოთხოვნების რეზიუმე		
საცერის ზომა, მმ	გავლის პროცენტული მაჩვენებლები	
80	-	100
63	-	98 - 100
40	100	80-99
20	80-99	0-20
10	50-90	0-5
4	30-75	-
2	15-60	-
0.500	0-35	-
0.125	0-4	-
0.063	0-3	-
გრანულომეტრული შემადგენლობის ფრაქციის % 4/10	5-35	-
2/4	5-35	-

როდესაც ტიპის მასალა გამოიყენება უფორო მიღებთან ერთად, მასალის, სულ მცირე, 15% უნდა იყოს ხვრელის დიამეტრზე დიდი ან მილის დარის სიგანეზე 1.2-ჯერ ფართო.

სოგადი სპეციფიკაციები

- 4) ოხრილებისა და სადრენაჟე ფილტრების შემავსებელი მასალა არ უნდა განთავსდეს ბეტონის, ცემენტისა და სხვა მაცემენტებელი მასალების ან მუდმივი სამუშაოების ნაწილის სახით არსებული მასტაბილიზებელი გადახურვისგან 500 მეტრის სიახლოვეს იმ შემთხვევებში, თუ TR -ის 447 ანგარიშის შესაბამისად გამოცდის შემდეგ:

- 1) წყალში ხსნადი სულფატის (WS) შემცველობა აღემატება 1500 მგ სულფატს (S₄) ერთ ლიტრზე (გამოცდა №1); ან
- 2) ქანგვადი სულფიდების (S) შემცველობა აღემატება 0.3% სულფატს (S₄) (გამოცდა №2 და გამოცდა №4); ან
- 3) სულფატის სრული პოტენციური შემცველობა (T S) აღემატება 0.6% სულფატს (S₄) (გამოცდა №4).

თითოეული მასალის, სულ მცირე, ხუთი ნიმუში უნდა გამოიცადოს წყალში ხსნადი სულფატის, ქანგვადი სულფიდებისა და სულფატის სრული პოტენციური შემცველობის გამოსავლენად. ორი უმაღლესი მაჩვენებლის საშუალო მაჩვენებელი გამოყენებული უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესადარებლად. ეს მოთხოვნა მიესადაგება აგრეთვე შემთხვევებს, როდესაც ხელმისაწვდომია ექვსიდან ცხრამდე შედეგი. იმ შემთხვევაში, თუ ხელმისაწვდომია ათი ან მეტი შედეგი, მათი უმაღლესი 20%-ის საშუალო მაჩვენებელი გამოყენებული უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესადარებლად.

- 5) ოხრილებისა და სადრენაჟე ფილტრების შემავსებელი მასალა არ უნდა განთავსდეს მუდმივი სამუშაოების შემაღებელი ნაწილის სახით არსებული ლითონის კომპონენტებისგან 500 მეტრის სიახლოვეს იმ შემთხვევებში, თუ TR -ის 447 ანგარიშის შესაბამისად გამოცდის შემდეგ:

- 1) წყალში ხსნადი სულფატის (WS) შემცველობა აღემატება 300 მგ სულფატს (S₄) ერთ ლიტრზე (გამოცდა №1); ან
- 2) ქანგვადი სულფიდების (S) შემცველობა აღემატება 0.06% სულფატს (S₄) (გამოცდა №2 და გამოცდა №4).

თითოეული მასალის, სულ მცირე, ხუთი ნიმუში უნდა გამოიცადოს წყალში ხსნადი სულფატისა და ქანგვადი სულფიდების შემცველობის გამოსავლენად. ორი უმაღლესი მაჩვენებლის საშუალო მაჩვენებელი გამოყენებული უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესადარებლად. ეს მოთხოვნა მიესადაგება აგრეთვე შემთხვევებს, როდესაც ხელმისაწვდომია ექვსიდან ცხრამდე შედეგი. იმ შემთხვევაში, თუ ხელმისაწვდომია ათი ან მეტი შედეგი, მათი უმაღლესი 20%-ის საშუალო მაჩვენებელი გამოყენებული უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესადარებლად.

- 6) შემავსებელი მასალა უნდა განლაგდეს და დაიტკეპნოს 612-ე მუხლის შესაბამისად. სადრენაჟე ფილტრებისთვის განკუთნილი საფილტრი მასალა უნდა განთავსდეს არა უმეტეს 225 მმ სიღრმის ფენებად. თითოეული ფენა უნდა დაიტკეპნოს 6/4 ცხრილის მე-3 მეთოდის შესაბამისად.
- 7) მასალა უნდა განლაგდეს ცალკეულ ფენებად და არ ჩაიყაროს ოხრილებში მანამ, სანამ არ განაწილდება. განაწილება და დატკეპნა უნდა განხორციელდეს თანაბარზომიერად, მილის გადააღვილების, დეფორმირების ან დაზიანების გარეშე. ხელის დიზელური დატკეპნა არ უნდა იქნეს გამოყენებული მილის ან შეერთების ნებისმიერი ნაწილიდან 300 მმ-ის ფარგლებში.

- 8) გზის სავალი ნაწილების, სხვა ასფალტირებული ადგილებისა და პროექტის მენეჯერის მიერ მითითებული ადგილმდებარეობის გარდა, თხრილები უნდა ამოივსოს მიწის დონემდე. როდესაც არხის ზოლის ზედაპირზე მდებარეობს ნიადაგის ზედა ფენა, ამოვსების ზედა მონაკვეთი უნდა იყოს იმავე სისქისა და ხარისხის ნიადაგის ზედა ფენა, რომლითაც დაფარულია გარშემომდებარე მიწა. გზის სავალ ნაწილებსა და სხვა ასფალტირებულ ადგილებში მდებარე თხრილები უნდა ამოივსოს გრუნტის დონემდე ან, იმ შემთხვევებში, თუ საჭიროა დამატებითი ფენა, გრუნტის ქვედა დონემდე. ამოვსებისას უნდა მოშორდეს დამცავი საფარი და თხრილის სხვა საყრდენები.
- 9) თხრილების ამოვსებისას უნდა ადინიშნოს თხრილების მდებარეობა და უზრუნველყოფილ იქნეს მუდმივი მაჩვენებლები და ბოძები.

506 არსებულ საღრმაშე ჰებთან და არხებთან შემთხვევა

- 1) არსებული დრენაჟები უნდა გაფართოვდეს, დაუკავშირდეს და შეუერთდეს ახალ დრენაჟებს, ჭებს ან არხებს. ყველა ასეთი კავშირი უნდა განხორციელდეს ახალი დრენაჟის მშენებლობისას ან სხვა სამუშაოს დროს. მათი ადგილმდებარეობა უნდა ჩაინიშნოს კონტრაქტორმა, რომელმაც პროექტის მენეჯერს უნდა მიაწოდოს ანგარიში. იქ, სადაც შეერთებები ხდება არსებულ აგურის, ბეტონის ან ქვის დრენაჟებთან, ჭებთან ან არხებთან, მიღები კარგად და მჭიდროდ უნდა ჩაშენდეს ბეტონში, აგურის ან ქვის წყებაში და განთავსდეს ისე, რომ იცლებოდეს დრენაჟის ან არხის დინების მიმართულებით არა უმეტეს 60 გრადუსის კუთხით. მიღის დაბოლოება ყურადღებით უნდა ჩამოიჭრას საჭირო კუთხით. იქ, სადაც შეერთებები უნდა გაკეთდეს სადრენაჟე მიღებს შორის, უნდა დამონტაჟდეს და შეერთდეს სპეციალური დამაკავშირებელი მიღები.
- 2) არსებულ საკანალიზაციო კოლექტორში ან დრენაჟში შესვლის ან შეღწევის წინ კონტრაქტორმა საკუთარი განზრახვის შესახებ უნდა აცნობოს ამ მიღსაღებზე პასუხისმგებელ ორგანიზაციებს, რომელთანაც უნდა განხორციელდეს შეერთება.
- 3) დრენაჟები, რომლებიც ადარ არის საჭირო, ჰერმეტულად უნდა იქნეს იზოლირებული ST2 ბეტონით 2602-ე მუხლის შესაბამისად, ან ამოღებული და შეცვლილი იქნეს შემავსებელი მასალით 601-ე მუხლისა და 6/1 ცხრილის შესაბამისად, დაიტკეპნოს 612-ე მუხლის შესაბამისად.

507 ჰები

- 1) ჭები, რომლებიც არ გამოიყენება ავტომაგისტრალის საკომუნიკაციო ნაგებობებში, უნდა მოიცავდეს ჭებს, საკანალიზაციო ჭებს, სამეთვალყურეო ჭებსა და კედლებიან შთანმთქმელ ჭებს. ჭები უნდა აიგოს სტანდარტული დეტალური ნახაზების შესაბამისად. იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას სხვაგვარად მიუთითებს პროექტის მენეჯერი, წინამდებარე მუხლში მითითებული ST ბეტონი უნდა აკმაყოფილებდეს 2602-ე მუხლის მოთხოვნებს.
- 2) ჭების საძირკვლები უნდა აიგოს ST4 ბეტონით. ჭებისთვის განკუთნილი არხები უნდა მოეწყოს და გლუვად მოპირკეთდეს საძირკვლის ბეტონში ან აიგოს მზა ნახევარწრიული არხებისგან, ST4 ბეტონის ან 2404 მუხლის

მოთხოვნების დამაკმაყოფილებელი უკირო (i) მარკის დუღაბის საფეხურებიანი გვერდებით. სამეთვალყურეო ჭებისთვის, რომელთა სიღრმე არ აღემატება 1.3 მეტრს, შესაძლებელია პლასტმასის კომპონენტების ან სხვა ეკვივალენტური მასალის კომპონენტების გამოყენება, რომლებიც 150 მმ-ზე უნდა დაიფაროს ST4 ბეტონით.

- 3) აგურის წყობა უნდა აკმაყოფილებდეს 2400 სერიის მოთხოვნებს და აიგოს (i) მარკის დუღაბის გამოყენებით ინგლისური გადაბმით. აგურის წყობის ხილული შეერთებები უნდა დამუშავდეს ისე, როგორც ეს მითითებულია 2412-ე მუხლში ბლაგვი შეერთებებისთვის. ეველა მილის ბოლო აკურატულად უნდა ჩაშენდეს აგურის წყობაში და შეილესოს (i) მარკის დუღაბით.
- 4) მზა ბეტონის ჭები უნდა აკმაყოფილებდეს S 5911-3 და S 1917 და საგანგებო ტექნიკური სპეციფიკაციის II ნაწილში განსაზღვრულ ნებისმიერ კონკრეტულ მოთხოვნას. ადგილზე ჩამოსხმული ბეტონის ჭები უნდა დამზადდეს ST4 ბეტონისგან 2603-ე მუხლის შესაბამისად.
- 5) გოფრირებული მოთუთიებული ფოლადის ჭები უნდა აკმაყოფილებდეს 501-ე მუხლის მოთხოვნებს, ადგილზე ჩამოსხმული ST4 ბეტონის ფსკერით და მზა ბეტონის ჭის თავსახურით, რომელიც უნდა აკმაყოფილებდეს S5911-3-ის და S 1917-ის მოთხოვნებს. ისინი გარშემოყრილი უნდა იქნან ჭებისთვის განკუთნილი 6 კლასის მარცვლოვანი შემავსებელი მასალით, როგორც ეს აღწერილია 6/1 ცხრილში და დაიტკეპნოს 612-ე მუხლის შესაბამისად.
- 6) როდესაც ჭის (სამეთვალყურეო ჭების გარდა) ფსკერის სიღრმე აღემატება 900 მილიმეტრს გზის სავალი ნაწილის ან მიმდებარე მიწის საბოლოოდ დამუშავებული ზედაპირიდან, სათანადო ნახაზების მიხედვით უნდა აიგოს S 13101-ის შესაბამისი ჭაში ჩასავლელი სახელურები. კიბეების, სახელურებისა და სხვა შემაქრთებლისთვის გამოყენებული ფოლადის ნაკეთობები უნდა აკმაყოფილებდეს S 970-ის I ნაწილის მოთხოვნებს და მოთუთიებული იყოს დამზადების შემდეგ 1909-ე მუხლის შესაბამისად. დაკუთხული კომპონენტები მოთუთიებული უნდა იყოს 1909-ე მუხლის შესაბამისად.
- 7) თხრილები ჭების გარშემო, მათ გარდა, რომლებიც აღწერილია წინამდებარე მუხლის მე-5 ქვემუხლში, უნდა ამოიგსოს 6/1 ცხრილში აღწერილი ჩვეულებრივი შემავსებელი მასალით და დაიტკეპნოს 612-ე მუხლის შესაბამისად. მექანიკური დატკეპნის შეუსაბამობის შემთხვევაში, თხრილები უნდა ამოიგსოს ST2 ბეტონით. წინასწარ ნამზად ბეტონის ჭებთან მისადგომი მზა ბეტონის შახტების შემთხვევაში, შახტები, სულ მცირე, 150 მეტრის სისქაზე უნდა გარშემოიყაროს ST4 ბეტონით, ხოლო დარჩენილი თხრილი ამოიგსოს 6/1 ცხრილში აღწერილი ჩვეულებრივი შემავსებელი მასალით და დაიტკეპნოს 612-ე მუხლის შესაბამისად.
- 8) გამდინარე წყლის დრენაჟების ჭები უნდა შემოწმდეს წყალგაუმტარობაზე.
- 9) ჭების თავსახურები, გისოსები და ჩარჩოები უნდა აკმაყოფილებდეს S 124 და წინამდებარე მუხლის მე-10 და მე-14 ქვემუხლების მოთხოვნებს.
- 10) 400 და უფრო მაღალი კლასის კომპონენტები უნდა შეიცავდეს სამი მხრივ დაყოვნების მუდმივად არარჩევად მახასიათებელს ან მექანიკურად დამუშავებულ ზედაპირს.
- 11) თავსახურებისა და გისოსების ცალკეული სექციების თავისუფლად დასაკავშირებლად მოწოდებულ ჭანჭიკებს უნდა ჰქონდეს ფოლადის

აქვთ კუთხით თავები, რომლებიც შესაბამისობაში იქნება S IS 4016, S IS 4018 და S IS 4034-ის მოთხოვნებთან და მოთუთიებული იქნება 1909-ე მუხლის მიხედვით. მათი ზომა არ უნდა იყოს 16-ზე ნაკლები, აღჭურვილი უნდა იყოს ექვსკუთხა ქანჩებით და იცავდეს კომპონენტის სექციებს ზედმეტი მოჭერისგან.

- 12) ყველა თავსახური, გისოსი და ჩარჩო მოწოდებული უნდა იქნეს შეუმოსავად. იმ შემთხვევებში, როდესაც წინამდებარე სპეციფიკაციით განსაზღვრული იქნება შემოსვა, ის უნდა განხორციელდეს ზედაპირის გაწმენდის, ჟანგისგან გასუფთავებისა და გაშრობის შემდეგ.
- 13) პროექტის მენეჯერს უნდა მიერთოს სახურავის გასაღები ინსტრუმენტების ორი კომპლექტი სახურავების თითოეული ტიპისთვის. სულ მცირე, ორი სოგმანის კილოთი უნდა იქნეს უზრუნველყოფილი თითოეული მთლიანი სახურავი, თითო სეგმენტური თავსახურის თითოეულ სეგმენტში. ბერკეტით აწევისთვის ჭის თავსახურში განკუთხნილი დიობი გათვალისწინებული უნდა იქნეს იმ შემთხვევებში, თუ უზრუნველყოფილი არ იქნება ჩარჩოდან თავსახურის გათვისუფლების სხვა საშუალებები.
- 14) ჭის თავსახურებისა და გისოსების ჩარჩოები უნდა დამონტაჟდეს (i) მარკის ცემენტის დუღაბში 2404-ე მუხლის თანახმად ან თანაბარი ძალის სპეციალურ სწრაფად გამყარებად დუღაბში.
- 15) გორფირებული მილებისგან აგებული მილსადენების გარდა ყველა სხვა მილსადგნისთვის ნებისმიერ ჭასთან უახლოესი შეერთება უნდა მდებარეობდეს კედლის შიდა ზედაპირიდან არა უმეტეს 500 მმ-ზე და არ უნდა იყოს შეზღუდული ბეტონით. ამ და მომდევნო შეერთებას შორის სახსრულად შეერთებული მილის სიგრძე შესაბამისობაში უნდა იყოს 5/6 ცხრილთან.

ცხრილი 5/6: სახსრულად შეერთებული მილის სიგრძე

მილის ნომინალური დიამეტრი (მმ)	მილის სიგრძე (მმ)
450 და ნაკლები	500-დან 750-მდე
450-ზე მეტი	750-დან 1000-მდე

- 16) იმ შემთხვევებში, როდესაც საჭიროა არსებული ჩარჩოებისა და თავსახურების ან გისოსების კორექტირება ან შეცვლა, კომპონენტები თავიდან უნდა დამონტაჟდეს ან ახლით შეიცვალოს წინამდებარე მუხლის მე-9 - მე-13 მუხლების შესაბამისად. კომპონენტის ამოდების ან მოშორების დროს ბეტონის ან დუღაბის საგები უნდა დაინგრეს და მომზადდეს ზედაპირი. არსებული ჩარჩოებისა და თავსახურების ან გისოსების კორექტირების შემთხვევაში კონტრაქტორმა უნდა ამოიღოს კომპონენტი და გაწმინდოს ის ხელმეორედ გამოსაყენებლად. კორექტირებული ან შეცვლილი ჩარჩოები და თავსახურები ან გისოსები უნდა დამონტაჟდეს დუღაბის საგებზე წინამდებარე მუხლის მე-14 ქვემუხლის შესაბამისად. დუღაბის საგების საბოლოო სისქე უნდა მერყეობდეს 10-25 მმ-ს შორის. კორექტირებული ან შეცვლილი ჩარჩოები და თავსახურები ან გისოსები უნდა დამონტაჟდეს ახალ საფარში. ნებისმიერი დამატებითი კორექტია უნდა განხორციელდეს აგურის წყობის ცვლილებით 507.3-ე მუხლის შესაბამისად ან შესაფერისი სიღრმის ჩარჩოს გამოყენებით. სამუშაოების დასრულების შემდეგ თითოეული თავსახური უნდა აიხადოს და ჩარჩო და საყრდენი ზედაპირი გაიწმინდოს.

508 წყალჩასადინარები და მიღების შემთხვევი

- 1) წყალჩასადინარები უნდა იყოს ტრაპიანი ან უტრაპო, ისე როგორც ეს განსაზღვრულია შესაბამის ნახაზებში. წინამდებარე მუხლის მითითებული კველა ST ბეტონი უნდა აკმაყოფილებდეს 2602-ე მუხლის მოთხოვნებს.
- 2) წყალჩასადინარები უნდა აიგოს ისე, რომ დარის ან ტრაპის არც ერთი ნაწილის განვივი კვეთის ფართობი არ იყოს გამომავალი ნახვრების განვივი კვეთის ფართობის 2/3-ზე ნაკლები. წყლით საკეტის სიღრმე ტრაპიან წყალჩასადინარებში უნდა იყოს არანაკლებ 50 მმ.
- 3) წინასწარ დამზადებული ბეტონის წყალჩასადინარები უნდა აკმაყოფილებდეს S 5911-6-ის მოთხოვნებს, ხოლო მოჭიქული კერამიკის წყალჩასადინარები – S 295-ის მოთხოვნებს. ადგილზე დამზადებული ბეტონის წყალჩასადინარები კონსტრუირებული უნდა იქნეს, სულ მცირე, 150 მმ სისქის ST4 ბეტონით, მუდმივი ან მოძრავი ყალიბების გამოყენებით.
- 4) წყალჩასადინარის გისოსები, ბორდიურის ტიპის წყალჩასადინარის თავსახურები და ჩარჩოები უნდა აკმაყოფილებდეს S 124 და ქვემოთ მითითებულ მოთხოვნებს.
- 5) წყალჩასადინარის გისოსების ზედა ზედაპირი უნდა იყოს ბრტყელი. გისოსებში ან გისოსებსა და ჩარჩოებს შორის ლიობები არ უნდა იყოს ორიენტირებული საგზაო მოძრაობის პარალელურად იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ლიობების სიგრძე არის 150 მმ-ზე ნაკლები ან სიგანე არის 20 მმ-ზე ნაკლები. კველა გისოსი და ჩარჩო მოწოდებული უნდა იქნეს შეუმოსავ მდგომარეობაში. ჩარჩოები უნდა დაიგოს დუღაბზე 507.14-ე ქვემუხლის შესაბამისად. აგურის წყობა უნდა აკმაყოფილებდეს 507.3 ქვემუხლის მოთხოვნებს.
- 6) წინასწარ დამზადებული წყალჩასადინარები უნდა ამოივსოს გრუნტის ქვედა დონემდე 6/1 ცხრილში აღწერილი 1 კლასის ჩვეულებრივი შემავსებელი მასალით და დაიტესტოს 612-ე მუხლის შესაბამისად. მექანიკური დატკეპნის შეუსაბამობის შემთხვევაში, ამოვსება უნდა განხორციელდეს ST2 ბეტონით. ამოვსების დარჩენილი ნაწილი უნდა შედგებოდეს შესაბამისი გადასახური და გზის საფარის მასალებისგან. იმ შემთხვევაში, როდესაც გადახურვის მექანიკური დატკეპნა ან საფუძვლის თავისუფალი ნარევით დამუშავება შეუსაბამოა, გამოყენებული უნდა იქნეს ST2 ბეტონი.
- 7) წყალჩასადინარის შემაერთებელი მიღყელები უნდა იყოს დრეპადი ან მყარი, არა უმეტეს 0.7 მეტრის სიგრძის დრეპადი შეერთებებით წყალჩასადინარიდან 2 მეტრის მანძილზე და ჭებში შესვლისას აკმაყოფილებდეს 507.16-ე ქვემუხლის მოთხოვნებს. შემაერთებელი მიღყელები წარმოებული უნდა იყოს იმავე ტიპისა და კლასის მასალისგან, რისგანაც დამზადებულია სექციის დანარჩენი მიღები. დამონტაჟებული, მაგრამ ისეთი მიღყელები, რომლებიც დაუყოვნებლივ არ შეერთებულა, უნდა აღიჭურვოს დროებითი საცობებით ან იზოლაციით. კველა ასეთი შეერთების მდებარეობა გარეგნით განისაზღვროს სათანადოდ მარკირებული ან აღნიშნული ბოძების ან საკონტროლო მავრულების საშუალებით. შეერთებების ფორმირებისთვის ცალუდიანი საყრდენები შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ პროექტის მენეჯერის ნებართვით. 5 მმ-ზე დიდი შიდა პროექცია არ დაიშვება. აზბესტცემენტისა და პლასტმასის მიღებისთვის განკუთნილი ცალუდიანი საყრდენები უნდა დამონტაჟდეს მწარმოებლის რეკომენდაციის შესაბამისად. მოჭიქული

კერამიკის მიღებთან ცალუდიანი საყრდენები უნდა შეერთდეს (o) მარკის დუღაბით 2404-ე მუხლის შესაბამისად, კირის გარეშე. ცალუდიანი საყრდენები და მიღები უნდა გარშემოიყაროს ST2 ბეტონით.

- 8) იმ შემთხვევებში, როდესაც საჭიროა არსებული ჩარჩოებისა და გისოსების კორექტირება ან შეცვლა, კომპონენტები უნდა დამონტაჟდეს თავიდან ან შეიცვალოს ახლით წინამდებარე მუხლის მე-4 და მე-5 მუხლების შესაბამისად. კომპონენტის ამოღების ან მოშორების დროს ბეტონის ან დუღაბის საგები უნდა დაინგრეს და მომზადდეს ზედაპირი. ჩარჩოებისა და თავსახურების ან გისოსების კორექტირების შემთხვევაში კონტრაქტორმა უნდა ამოიღოს კომპონენტი და გაწმინდოს ის ხელმეორედ გამოსაყენებლად. იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას სხვაგვარად მიუთითებს პროექტის მენეჯერი, კორექტირებული ან შეცვლილი ჩარჩოები და თავსახურები ან გისოსები უნდა დამონტაჟდეს გზის ზედაპირიდან 6 მმ-ით ქვემოთ ან დუღაბის საგებზე 507.14 ქვემუხლის შესაბამისად. დუღაბის საგების საბოლოო სისქე უნდა მერყეობდეს 10-25 მმ-ს შორის. ნებისმიერი დამატებითი კორექცია უნდა განხორციელდეს აგურის წყობის ცვლილებით 507.3-ე ქვემუხლის შესაბამისად ან შესაფერისი სიღრმის ჩარჩოს გამოყენებით. სამუშაოების დასრულების შემდეგ თითოეული გისოსი უნდა აიხდოს და გაიწმინდოს ჩარჩო და საყრდენი.

509 გამოცდა და გაუგენდა

- 1) დრენაჟები, რომლებსაც აქვთ წყალგაუმტარი შეერთებები, უნდა გამოიცადოს სექციებში ანუ ჭებს შორის, წინამდებარე მუხლის მე-2 ქვემუხლში აღწერილ ჰერმეტულობაზე გამოცდის საშუალებით. ოუ მილსადენი უარყოფილი იქნება ჰერმეტულობაზე გამოცდის გაუვლელობის მიზეზით, საკორექციო სამუშაოს ნაწილისა და ალტერნატიული მისაღები გამოცდის სახით შესაძლებელია განხორციელდეს პიდრავლიკური გამოცდა. გამოცდის წინ გამოსაცდელი მილსადენის, მათ შორის, მოკლე განშტოებების დაბოლოებები ჰერმეტულად უნდა ჩაიკეტოს.
- 2) მილსადენის ჰერმეტიულობაზე გამოცდისთვის ჰაერი უნდა დაიტუმბოს მანამ, სანამ სისტემასთან დაკავშირებულ სიფონის მილში არ აღინიშნება 100 მმ სტაბილური წნევა. ჰაერის წნევა შემდგომი დაწნევის გარეშე არ უნდა დაეცეს 75 მმ-ზე ქვემოთ სტაბილიზაციისთვის განსაზღვრული საწყისი დროიდან 5 წუთის განმავლობაში. ტრაპიანი დრენაჟები უნდა გამოიცადოს 50 მმ წნევით და წნევის დასაშვები დანაკარგი შემდგომი დაწნევის გარეშე არ აღემატებოდეს 13 მმ-ს სტაბილიზაციისთვის განსაზღვრული საწყისი დროიდან 5 წუთის განმავლობაში.
- 3) მილსადენის პიდრავლიკური გამოცდისთვის მილები უნდა აივსოს წყლით არანაკლებ მილის თავიდან 1.2 მ-დე ზედა ბოლოში და არა უმეტეს მილის თავიდან 6 მ-დე ქვედა ბოლოში. მკვეთრად დახრილი მილსადენები უნდა გამოიცადოს სექციებში, ისე რომ ზემოთ აღნიშნულ მაქსიმუმს არ გადააჭარბოს. გამოცდა უნდა დაიწყოს გამოსაცდელი სექციის ავსებიდან არანაკლებ ორ საათში, როცა წყლის დონემ ვერტიკალური მოწოდების მილში უნდა უზრუნველყოს მოთხოვნილი 1.2-მეტრიანი მინიმუმი. წყლის დანაკარგი 30-წუთიან პერიოდში უნდა გაიზომოს წყლის დამატებით რეგულარული 10- წუთიანი შუალედებით წყლის თავდაპირველი დონის აღსაღენად და დამატებული ოდენობების ჩანიშვნით. დრენაჟი გამოცდას გაივლის იმ შემთხვევაში, თუ დამატებული წყლის მოცულობა არ გადააჭარბებს ერთ ლიტრს საათში დრენაჟის წრფივ მეტრზე ნომინალური შიდა დიამეტრის მეტრისთვის.

სოგადი სპეციფიკაციები

- 4) 350 მმ-ზე ნაკლები დიამეტრის ყველა მიღსაღენი, მათ შორის, საკომუნიკაციო არხები უნდა შემოწმდეს მიღების თითოეულ სრულ სიგრძეზე გამოსაცდელი მიღების ნომინალურ დიამეტრზე 10%-ით ნაკლები დიამეტრის მქონე სფერული გულარის გატარებით.
- 5) სამუშაოების განხორციელებისას ყველა ჭა და წყალჩასადინარი შენახული და დაცული უნდა იქნეს დაბრკოლებებისგან. სამუშაოების დასრულების შემდეგ ყველა ჭა, წყალჩასადინარი და დრენაჟი, მათ შორის, გზისპირა/სანიაღვრე დრენაჟები და სადრენაჟე ფილტრები, მაგრამ არა გვერდითი და ვიწრო სადრენაჟე ფილტრები, უნდა გამოირეცხოს ერთი ბოლოდან მეორემდე და გათავისუფლდეს დაბრკოლებებისგან. საკანალიზაციო ჭები უნდა გაიწმინდოს ლამისგან.
- 6) მიღებისა და სადრენაჟო ფილტრების საფილტრაციო მასაღები მუდმივად სუფთა უნდა იყოს ლამისა და დაბრკოლებებისგან.
- 7) 900 მმ-მდე (ჩათვლით) დიამეტრის მიღსადენებისთვის განკუთნილი ერთი ან მეტი ნაწილობრივ წყალგაუმტბარი შეერთების ნიმუში უნდა გამოიცადოს წყლის წნევის შენარჩუნების დონეზე მიღის თავში. შეერთება მიუდებელი იქნება იმ შემთხვევაში, თუ ერთი წუთის განმავლობაში შეერთების გავლით გამავალი ნაკადი ლიტრებში 20-ჯერ აღემატება მიღის ნომინალური შიდა დიამეტრის ფართობს მეტრებში.
- 8) საკომუნიკაციო არხები უნდა გამოიცადოს მათში ხის დერძის გატარებით საკომუნიკაციო არხების დამონტაჟებისას. თუ საკომუნიკაციო არხების ხაზი დამონტაჟებული არ არის, ხის დერძი უნდა შეიცვალოს 250 მმ სიგრძისა და ხის გულარის დიამეტრის რკინის დერძით.

510 სანიაღვრე არხები და სადრენაჟო არხის ბლოკები

- 1) სანიაღვრე არხები და სადრენაჟე არხის ბლოკები უნდა აიგოს ისე, როგორც ეს ნაჩვენებია ნახაზებზე.
- 2) სანიაღვრე არხები უნდა აკმაყოფილებდეს 1103-ე მუხლის მოთხოვნებს.
- სადრენაჟე არხის ბლოკები უნდა აკმაყოფილებდეს 1101-ე მუხლის მოთხოვნებს.

511 მოკირზებლა ქვეთ

- 1) სამუშაო შედგება ქვის დამცავი საფარის მოწყობით, რომელიც იგება გრუნტის მომზადებაზე. მოკირწყვლა უნდა მოწერილი იმ ადგილებში იმ ზომებით, რაც ნახაზებზეა ნაჩვენები ან მითითებულია პროექტის მენეჯერის მიერ.

მასალა

- 2) მოკირწყვლის მასალა მიღებისათვის და სხვა სადრენაჟო სამუშაოებისათვის უნდა შედგებოდეს მინდვრის მყარი და სანმედეგი ქვებისაგან, ან კარიერის კლდოვანი ნამტვრევებისაგან, რომელიც მედეგია გამოფიტვისადმი და წყლის ზემოქმედებისადმი და თავისუფალია ორგანული და სხვა მასალის დაბინძურებისაგან. დაუშვებელია დიდი ზომის ქვების, თიხოვანი ქვების, ან თიხოვან ჩანართებიანი კლდოვანი ქვების გამოყენება. ისინი უნდა ჰასუხობდნენ შემდეგ მოთხოვნებს:
- ა) კუთრი წონა, AASHTO T 85 მინიმუმ 2,50
 ბ) წყალგაჯერება, AASHTO T 85 მაქსიმუმ 4,2 %
 გ) ზედაპირის ხარისხის ინდექსი, AASHTO T 210 მინიმუმ 52

3) უდიდესი ქვის დიამეტრი 1,5-ჯერ უნდა აღემატებოდეს ძ50 ზომას.

მშენებლობის წარმოების მოთხოვნები

მიწის სამუშაოები მოკირწყვლისათვის

4) მოსაკირწყვლი წინსაფრისა და ფერდის ზედაპირი უნდა ამოითხაროს ისე, რომ შესაძლებელი იყოს სათანადო საფუძვლის მოწყობა, რომელზეც უნდა დაიგოს მოკირწყვლის ფენა, როგორც ნაჩვენებია ნახაზებზე ან მითითებულია პროექტის მენეჯერის მიერ. მთელი მოსაკირწყვლი ზედაპირი უნდა მოიჭრას სწორად და თანაბრად. უხრუნველყოფილი უნდა იქნას ზედაპირის მდგრადობა და დატკეპნა მოკირწყვლის მისაღებად.

დაგება

5) გეოტექნიკის საფარი უნდა მოეწყოს მომზადებულ ზედაპირზე მოკირწყვლის დაგებამდე ნახაზების მიხედვით.

6) მოკირწყვლა ისე უნდა განხორციელდეს, რომ შედარებით დიდი ზომის უველა ქვა აუცილებლად ეხებოდეს ერთმანეთს, ხოლო ყველა სიცარიელე შეივსოს უფრო წვრილმარცვლოვანი მასალით, რათა მიღებული იქნას კარგად მოსწორებული დატკეპნილი მასა. ქვები ისე უნდა დაიცალოს ფერდზე, რომ მოკირწყვლამ მიიღოს მითითებული სისქე. დაგებისას ან დაცლისას არ უნდა დაზიანდეს ქვესაგები მასალა.

7) თანაბარი სისქის მისაღებად საკმარისი რაოდენობის სამუშაო უნდა განხორციელდეს ხელით

8) მოკირწყვლის სისქის უზუსტობა დასაშვებია პლიუს 150 მმ-ის ფარგლებში, ხოლო მითითებული სისქის შემცირება დაუშვებელია.

გაწმენდა

9) მოკირწყვლის დასრულების შემდეგ მისი მიმდებარე არე უნდა გაიწმინდოს ნარჩენი ნამტკრევებისაგან.

512 მიღის მაღაბისა და კიდევების ამოვსება ხილებზე

1) მიღის მაღაბისა და კიდევების ამოვსება ხილებზე უნდა განხორციელდეს ოპტიმალური გრანულომეტრული შემადგენლობის მარცვლოვანი მასალით, რომლის ზომაც არ უნდა აღემატებოდეს 20 მმ-ს, რომელიც უნდა შეიცავდეს 0,063 მმ საცერში გამავალი მასალის არა უმეტეს 3%-ს და რომლის ერთგვაროვნების კოეფიციენტი უნდა იყოს 5-ზე მეტი. ეს მასალა უნდა დაიგოს და დაიტკეპნოს 505.6-ე და 505.7-ე ქვემუხლების შესაბამისად. მასალა უნდა აკმაყოფილებდეს სულფატოან დაკავშირებულ მოთხოვნებს, რომლებიც განსაზღვრულია 503.4, 505.4 და 505.5 ქვემუხლებში.

513 დრენირებადი ზენა საყრდენი კედლის შპანა მხარეს

1) გამტარი საფუძველი უნდა შედგებოდეს ერთ-ერთი ქემოთ მითითებული მასალისგან იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ნაგებობის მიმდებარე შევსების სახით შერჩეულია წებადი მასალა (კლასი 7), სტანდარტული განატაცი ნაცარი (კლასი 7) ან ცარცი:

- 1) ან ტიპის მასალისთვის განსაზღვრული 505-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისი 300 მმ მინიმალური სისქის მარცვლოვანი მასალა, რომელიც დამატებით აკმაყოფილებს შემდეგ მოთხოვნებს:

გამჭოლი კოეფიციენტი, რომელიც განისაზღვრება როგორც დრენაჟის მასალის ზომის 15 პროცენტი

----- <5

შემავსებელი მასალის ზომის 85 პროცენტი

გამტარობის კოეფიციენტი, რომელიც განისაზღვრება როგორც დრენაჟის მასალის ზომის 15 პროცენტი

----- >5

შემავსებელი მასალის ზომის 15 პროცენტი

სადაც მასალის ზომის პროცენტი წარმოადგენს ნაწილაკის ზომას, რომელიც შეესაბამება ნაწილაკის ზომის განაწილების დიაგრამის ორდინატის მოცემულ პროცენტს.

- 2) ფორიანი ბეტონი წვრილმარცვლოვანი შემავსებლების გარეშე, რომელიც ჩამოსხმულია ადგილზე 225 მმ სისქით და აკმაყოფილებს 2603-ე მუხლის მოთხოვნებს.
- 3) წინასწარ დამზადებული დრუ ბეტონის ბლოკები, რომლებიც აკმაყოფილებენ S 6073-1 და S 772-2 მოთხოვნებს და დამონტაჟებულია მშრალ შეერთებებთან გრძივი ბმით 225 მმ სისქის წყობაზე ვერტიკალური სვრელებით.
- 2) როდესაც ნაგებობის მიმდებარე შევსების სახით შერჩეულია წებადი მასალა (კლასი 7), სტანდარტული განატაცი ნაცარი (კლასი 7) ან ცარცი, გამტარი საფუძველი უნდა წარმოადგენდეს, სულ მცირე, 300 მმ სისქის 0/4 ან 0/2, C ან , ან ქვიშას, რომელიც აკმაყოფილებს S 12620-ის მოთხოვნებს.

514 – 518 არ გამოიყენება

519 გეტონის ჯებირი

- 1) გამოყენებულ უნდა იქნეს 2602-ე მუხლის შესაბამისი ST4 ბეტონი. ტომრების შესავსებ ბეტონს უნდა ჰქონდეს ძნელად დასამუშავებელი ზედაპირი ჯდომით 25 მმ.
- 2) ტომრები უნდა წარმოადგენდეს S 1214-ის შესაბამის მინაქსოვილის ქვიშის ტომრებს. ტომრების ზომა უნდა იყოს ისეთი, რომ შევსებისას შეადგენდეს 450მმ X 300მმ X 150მმ-ს. ტომრები უნდა განთავსდეს ნახაზებზე მითითებული ფორმით და გასწორდეს ბრტყელი ფიცრით მანამ, სანამ არ გასწორდება ყველა ზედაპირი და კიდე.
- 3) დასრულებული ჯებირის ხილული ზედაპირი არ უნდა იყოს გახვრეტილი ან დახეული, არ უნდა ჩანდეს შემოკეცილი კიდე.
- 4) ბეტონის თითოეული ტომარა უნდა მიმაგრდეს ქვედა ტომარასთან, ქვედა რიგი კი – საძირკველთან 10 მმ X 200 მმ რბილი ფოლადის შემაერთებელი

- მანქვლებით. იმ შემთხვევაში, როდესაც ბეტონის ტომრებს აქვთ ბეტონის ამოყორვა, ტომრების დამატებითი რიგები უნდა მიმაგრდეს ამოყორვის ბეტონზე 10 მმ X 200 მმ რბილი ფოლადის შემაერთებელი მანქვლებით პორიზონტალურად, 45 გრადუსით. რიგში განთავსებულ თითო ტომარაზე გათვალისწინებული უნდა იქნეს თითო შემაერთებელი მანქვალი.
- 5) იმ შემთხვევებში, როდესაც ჯებირი ქმნის საყრდენ კედელს, საყრდენი კედლის საძირკველი უნდა ჩამოისხას თხრილში და ნებისმიერი ზედმეტი ორმო ამოივსოს ST4 ბეტონით.
  - 6) 1708-ე მუხლის თანახმად, დაყალიბებული ბეტონის ზედაპირები უნდა შეიღესოს 1 კლასის, ხოლო დაუყალიბებელი ბეტონის ზედაპირები - 1 კლასის შესაბამისად.

- 7) როდესაც ჯებირი ემსახურება კალაპოტის დაცვას, ტომრების განთავსებამდე ნაპირები უნდა გაიჭრას პორიზონტალურ საფეხურებად შესაფერისი საძირკვლის უზრუნველსაყოფად და დაიფაროს გეოტექსტილით 609-ე მუხლის შესაბამისად. ტომრების ქვედა რიგი უნდა მდებარეობდეს კალაპოტიდან, სულ მცირე, 450 მმ-ით ქვემოთ. ყველა შემდგომი რიგი უნდა იყოს პორიზონტალური და ყველა ვერტიკალური შეერთება განთავსდეს საფეხურებრივად დამატებით რიგებში. ზღუდარები უნდა განთავსდეს დამატებითი რიგების ყოველ მესამე ტომარაში.

მშენებლობის შემდეგ მინაქსოვილის ტომრების დასასველებლად ჯებირი მთლიანად უნდა გაიჟდენოთ წყლით.

520 არსებული საღრენაშესის ტემპის ბაზენდა

- 1) კონტრაქტორმა უნდა გაწმინდოს არსებული საღრენაშე სისტემები წინამდებარე მუხლის შესაბამისად.
- 2) ბლოკირებული დრენაჟების გაწმენდისას კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს შესაბამისი დონისძიებები, რათა არ დაუშვას ახლომდებარე მდინარეების ან მიწისქვეშა წყლების დაბინძურება მშოთანთქავი ჭებიდან. დაბინძურება მოიცავს მდინარეში გამორეცხილ ლამს ან ნიადაგს, აგრეთვე სხვა აშკარა დამაბინძურებელ ნივთიერებას, როგორიცა დიზელის საწვავი, ზეთი და ქიმიკატები.
- 3) ბლოკირებული დრენაჟების წყლის ჭავლით გამორეცხვამდე უნდა განხორციელდეს დერძის გატარების სამუალებით გაწმენდის თავდაპირველი მცდელობები. ამ გზით გამოტანილი ნებისმიერი ნარჩენი და ლამი გატანილი უნდა იქნეს სამუშაოების განხორციელების ადგილიდან. კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა წარუდგინოს ანგარიში დრენაჟის ნებისმიერი იმ ლოკალიზებული ბლოკირების შესახებ, რომელიც არ ექვემდებარება გაწმენდას დერძის გატარებით.
- 4) დრენაჟის წყლის ჭავლით გაწმენდის შემთხვევაში დაცული უნდა იქნეს 521-ე მუხლში განსაზღვრული მოთხოვნები.

წყალჩასადინარების, საკანალიზაციო ჭების, მშოთანთქავი ჭებისა და ზეთის სეპარატორების გაწმენდა

- 5) თითოეული ჭის სიახლოეს არსებული მთელი ლამი და მცენარეულობა, რომელმაც შესაძლოა შეაფეროს წყლის დინება, უნდა მოშორდეს. ჭის თავსახურის ან გისოსის აწევის შემდეგ ჭა უნდა გაიწმინდოს მთელი წყლისგან, დეტრიტისგან, სამშენებლო ნარჩენებისა და ლამისგან, აიგსოს

სუფთა წყლით გამომავალი ღიობის დონემდე, შეიცვალოს და თანაბარზომიერად განთავსდეს ყველა თავსახური და გისოსი.

- 6) ჭები უნდა გაიწმინდოს მექანიკური საშუალებებით. ჭების გასაწმენდად გამოსაყენებელი აგტომანქანა აღჭურვილი უნდა იყოს 125 მმ დიამეტრის წყალმფრქვევებით, 5.95 მ³/წ მინიმალური სიმძლავრის გამწოვი ვენტილატორით და იყოს, სულ მცირე, 5455 ლიტრის ტევადობის. დანალექის, დეტრიტისა და სითხის ჭიდან გამომავალ ღიობში მიმართვა დაუშვებელია. ეს მოთხოვნა უნდა შესრულდეს გაწმენდის დროს გამომავალი ღიობის დაცვით ან ჭიდან სითხის ერთდროული დაწევით და ამოღებით დაბალი წნევის დიდი მოცულობის წყალმფრქვევით აღჭურვილი ავტოვზის გამოყენებით.
- 7) ნებისმიერი მიზეზის გამო გაუწმენდავი წყალჩასადინარები, ბლოკირებული შეერთებები და გატეხილი ან გაბზარული თავსახურები, გისოსები ან ჩარჩოები უნდა აღინიშნოს მათი შემდგომი იდენტიფიკაციის გასაადვილებლად.
- 8) ზეთის სეპარატორები გაწმენდის სამუშაოების შემდეგ უნდა აივხოს სუფთა წყლით.
- 9) კონტრაქტორმა სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილი ჭარბი წყალი და სამშენებლო ნარჩენები სამუშაოების წარმოების ადგილიდან უნდა გაიტანოს ლიცენზირებულ საყრელზე.

მიღებით აღჭურვილი სადრენაჟე სისტემებისა და მიწისქვეშა სადრენაჟე სისტემების გაწმენდა ან გამოცდა

- 10) მიღებით აღჭურვილი სადრენაჟე სისტემებისა და მიწისქვეშა სადრენაჟე სისტემების რეტინული გაწმენდა ან გამოცდა უნდა განხორციელდეს დერმის გატარების ან დაბალი წნევის დიდი მოცულობის წყლის ჭავლის მიმართვით 521-ე მუხლის შესაბამისად.
- 11) ნებისმიერი დაბრკოლების შემცველი ადგილი, რომლის წყლის ჭავლით გაწმენდა შეუძლებელია, უნდა აღინიშნოს მიწაზე ხის ორიენტირით ან სხვა, ნახევრად მუდმივი საშუალებით და ამის შესახებ ეცნობოს პროექტის მენეჯერს.
- 12) უნდა შეიცვალოს და თანაბარზომიერად განთავსდეს ყველა თავსახური, რომელიც აიხდება საწმენდი სამუშაოების განსახორციელებლად.
- 13) კონტრაქტორმა ყოველდღიურად ან, თუ ამას საჭიროდ ჩათვლის უსაფრთხოების მიზნებისთვის, დაუყოვნებლივ უნდა შეატყობინოს პროექტის მენეჯერს სადრენაჟე სისტემების ან მათი კომპონენტების ნებისმიერი დაზიანების ან დეფექტის შესახებ.

ბორდიურების ან არხის წყალსარინი მიღების გაწმენდა

- 14) აუცილებლობის შემთხვევაში ბორდიურის ლითონის წყალჩასადინარების გარშემო უნდა მომორდეს მთელი მცენარეულობა, სამშენებლო ნარჩენები და გაწმენდის მიზნით აიხადოს თავსახური.
- 15) წყალსარინები უნდა გაიწმინდოს ისე, რომ მიღიდან მოშორდეს მთელი ლამი და გაუჭედავი დაბრკოლებები. ეს უნდა გაკეთდეს დერმის გატარებით ან სატვირთო ავტომანქანაზე დამოტავებული დრენაჟის საწმენდი აღჭურვილობით, რომელიც შედგება დაწევითი

სოგადი სპეციფიკაციები

წყალსაფრქვევისა და გამწოვი ვენტილატორისგან. ავტომანქანა აღჭურვილი უნდა იყოს აგრეთვე ჰიდრავლიკური ამძრავის მქონე გისოსის ამწევი მოწყობილობით.

- 16) კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს წყალსარინის თითოეული ბოლოს გაწმენდა მცენარეულობის ან სხვა დაბრკოლებებისგან, მათ შორის, მილიდან მოშორებული ნებისმიერი მასალის ჩათვლით. თუ წყალსარინის ფსკერი თხრილის ფსკერზე დაბლა, მიწა უნდა გაითხაროს მილის ფსკერის გამოჩენამდე და თხრილის ფსკერი გადაკეთდეს ისე, რომ გამომავალი დიობიდან დინება გაადგილდეს.
- 17) ნებისმიერი დაბრკოლების შემცველი ადგილები, რომელთა მოშორება შეუძლებელია, უნდა აღინიშნოს მიწაზე ნის თრიენტირით ან სხვა, ნახევრად მუდმივი საშუალებით და ამის შესახებ ეცნობოს პროექტის მენეჯერს.
- 18) შეიცვალოს და თანაბარზომიერად განთავსდეს ყველა თავსახური, რომელიც აიხდება საწმენდი სამუშაოების განსახორციელებლად.

ხიდის სადრენაჟე სისტემების გაწმენდა

- 19) ხიდის მზიდი ნაწილი, მიწისქვეშა ჭები, ქვიშასაჭერები და ხიდის სხვა სადრენაჟე სისტემები უნდა გაიწმინდოს ქვემოთ მითითებული ერთ-ერთი მეთოდით:
  - 1) ვაკუუმური/საპაერო გამწოვით, რითიც შესაძლებელია მასალების ამოღება 9.0 მეტრამდე სიღრმიდან. გამწოვ მოწყობილობას უნდა შეეძლოს წუთში 55 მ³ ჰაერის გადაღვილება 95% ვაკუუმისას.
  - 2) დაბალი წნევის დიდი მოცულობის წყლის ჭავლით 521-ე მუხლის შესაბამისად.
  - 3) გამოგვით.
- 20) ნაგებობის ახლომდებარე ყველა ზედაპირი დაცული უნდა იქნეს, რომ საწმენდი სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილმა ნივთიერებამ არ ამოჭამოს. საწმენდი სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილი ყველა ნივთიერება გატანილი უნდა იქნეს სამუშაოების განხორციელების აღგილიდან.
- 21) კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა შეატყობინოს ხიდის სადრენაჟე სისტემის ნებისმიერი დაზიანების ან დეფექტის შესახებ.

521 სადრენაჟე სისტემების ბაზმენდა დიდი მოცულობის დაბალი წევზის წყლის ჰავლით

- 1) გასაწმენდი სადრენაჟე სისტემები მითითებული უნდა იყოს საკონტრაქტო ნახაზებში.
- 2) თუ მასალა უცნობია და მისი იდენტიფიკაცია შეუძლებელია როგორც დათვალიერებით, ისე დრენაჟთან დაკავშირებით არსებული ჩანაწერების სამუშალებით, ან ბლოკირების მიზეზი, სავარაუდოდ, მილსადენის დაზიანებაა, სადრენაჟე სისტემები უნდა გაიწმინდოს 5/12 ცხრილში მითითებული ტუმბოს უმცირესი წნევით.

- 3) გაწმენდა უნდა განხორციელდეს ბლოკირების აღგილის ზემოდან დინების მიმართულებით. მიღი დახშული უნდა იყოს წყლის ჭავლით გაწმენდის აღგილის ქვემოთ, რათა თავიდან იქნეს აცილებული დამაბინძურებელი ნივთიერებების მდინარეში გადინება. გაწმენდა უნდა განხორციელდეს ჭიდან, თუმცა, ზოგჯერ შესაძლოა საჭირო გახდეს მიღსაღენზე მიწის სამუშაოების დროებითი წარმოება.
- 4) თუ კონტრაქტორი მიიჩნევს, რომ ჭავლით გამორეცხვა დინების აღმავალი მიმართულებით შეუძლებელია, მიღი უნდა დაიხშოს ბლოკირების აღგილის ქვემოთ და წყალმფრქვევი გამოყენებული იქნეს გამწოვი შლანგის უკუმიმართულებით.

ცხრილი 5/12: ტუმბოს მაქსიმალური რეკომენდებული წნევები

მასალა	ტუმბოს მაქსიმალური წნევა (bar/psi)
უცნობი/სტრუქტურულად დაზიანებული	80/1200
აგური/ქვის წყობა	100/1500
პლასტმასა – სტრუქტურული კედელი	127/1900
პლასტმასა – მყარი კედელი	127/1900
ბეტონი	340/5000
მოჭიქული კერამიკა	340/5000

- 5) კონტრაქტორმა უნდა შეარჩიოს წყალმფრქვევის თავი, რომელიც შესაფერისი იქნება მიღის მასალისთვის განსაზღვრული მაქსიმალური წნევისთვის, აგრეთვე მიღის დიამეტრის შესაბამისი წყლის მინიმალური მოცულობა, რომელიც მითითებულია 5/13 ცხრილში.
- 6) წყალმფრქვევის თავი უნდა იყოს ისეთი კონფიგურაციის, რომ ჭავლის მოცულობა და მიმართულება შესაბამისი იყოს მიღსაღების გვერდებსა და სოფიტზე მისამართად, რათა თავიდან იქნეს აცილებული ნარჩენების გავლა წყალმფრქვევის თავის ზემოთ.

ცხრილი 5/13: ჭავლის მინიმალური სიჩქარე

მიღის დიამეტრი	ჭავლის მინიმალური სიჩქარე
უცნობი/სტრუქტურულად დაზიანებული	80/1200
<230მმ	156 ლ/წთ
450 მმ	270 ლ/წთ
900 მმ	300 ლ/წთ
1600 მმ	342 ლ/წთ

- 7) კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს წყლის ჭავლით გაწმენდისთვის საჭირო შესაბამისი აღჭურვილობა, რაც მოიცავს:
  - 1) მუშაობას მაქსიმალური სიჩქარით 850 ლ/წთ 150 bar/2250 psi-ისას;

- 2) სითხის რკალურ ვაკუუმურ ტუმბოს, რომელიც მუშაობს საპაერო ნაკადით 4000 მ³ სათში, სამუშაო ვაკუუმით არანაკლებ 90%;
- 3) 100 მმ დიამეტრის მქონე, სულ მცირე, 20-მეტრიან გამწოვ შლანგს 330-მდე მმ-ის დიამეტრის მილების გასაწმენდად და 150 მმ დიამეტრის მქონე გამწოვ შლანგს 330 მმ-ზე მეტი დიამეტრის მილების გასაწმენდად.
- 4) სულ მცირე, 150 მეტრი 25 მმ ან 38 მმ დიამეტრის ჭავლით გამორეცხვისთვის განკუთვნილ შლანგს წყლის 200 მეტრზე ფრქვევის უნარით;
- 5) ავტომატურ და უწყვეტ წყლის რეცირკულაციას;
- 6) ლამის, ქვიშისა და სამშენებლო ნარჩენების გაუწყლოვანებას ლიცენზირებულ საყრელზე გატანამდე.
- 8) კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს, რომ წყლის ჭავლით წმენდის დროს ჭავლით უნდა არ დაზიანდეს.
- 9) წყალმფრქვევის თავი უნდა გადაადგილდეს ბლოკირების ადგილში ან მის ზემოთ, რის შემდეგაც შლანგი უნდა გამოიწიოს უკან, რათა ჭავლის ძალით დაიშალოს გაჭედილი მასალა. ბლოკირებულ ადგილში შესაღწევად გამოყენებული უნდა იქნეს აუცილებელი მინიმალური ძალა, მაგრამ ამ ძალამ არ უნდა გადააჭარბოს 5/12 ცხრილში მითითებულ ტუმბოს წნევას.
- 10) შლანგი უნდა გადაიხვიოს წამში 100 – 200 მმ სიჩქარით.
- 11) წყალმფრქვევის თავის უძრავად გაჩერების შემთხვევაში არსებობს მილის მასალის დაზიანების შესაძლებლობა. აქედან გამომდინარე, კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს, რომ წყალმფრქვევის თავი უძრავად არ დარჩეს 60 წამზე მეტი ხნის განმავლობაში.
- 12) მილებით აღჭურვილ გზის სადრენაჟე სისტემებში ხშირად გვხვდება პერფორირებული და ფორიანი ბეტონის მილები. სამუშაოების მიმდინარეობისას მათი აღმოჩენის შემთხვევაში ეს დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს პროექტის მენეჯერს. ასეთ მონაკვეთებში გაწმენდის სამუშაოები უნდა შეჩერდეს.

გრძივი სადრენაჟე სისტემების გაწმენდა

- 13) იქ, სადაც ეს შესაძლებელია, კონტრაქტორმა გრძივი სადრენაჟე არხებსა და კომბინირებული ბორდიურული დრენაჟების კომპონენტებში არსებული ბლოკირებული ადგილები უნდა გაწმინდოს დერძის გატარებით.
- 14) როდესაც აუცილებელია ლამის მოშორება, ჭავლით გაწმენდას დიობების დროებითი დახშობის გარეშე, ლამისა და ნარჩენების გადინებასთან ერთად, შეუძლია გამოიწვიოს წნევის ვარდნა გისოსებში, დიობებსა და სადრენაჟე ხვრელებში. წნევა უნდა დარეგულირდეს ისე, რომ საკმარისი იყოს მხოლოდ წყალმფრქვევის თავის ლამში შესვლისთვის შესვლის წერტილიდან დაშორებული ადგილის მისაღწევად.
- 15) აუცილებლობის შემთხვევაში წყალმფრქვევის თავი უნდა შეიცვალოს ისეთით, რომლითაც შესაძლებელი იქნება დაბალი წნევისას ყველაზე

სოგადი სპეციფიკაციები

მეტი მოცულობის წყლის მიწოდება. წყლის წნევა საკმარისი უნდა იყოს დამის ასარევად.

- 16) შესვლის ადგილამდე პულვერიზატორი უნდა გამოიწიოს წამში 100 – 200 მმ-ის სიჩქარით.

ლამის მოშორება

- 17) სადრენაჟე სისტემის დინების ქვედა მიმართულებით უნდა განთავსდეს ისეთი საშუალებები, როგორიცაა რეზერვუარები ან შემკავებლები, რათა მინიმუმამდე იქნეს დაყვანილი დანალექით მდინარეების ან მშობლების დაბინძურების რისკი.
- 18) საჭიროების შემთხვევაში კონტრაქტორმა უნდა გამოიყენოს აღჭურვილობა ნარჩენების ერთ ატმოსფეროზე მეტ სიღრმეზე გადასატანად (სითხის გაწოვის უნარით).
- 19) გაწმენდის სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილი ყველა მასალა უნდა დამუშავდეს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად ეკოლოგიურად უსაფრთხო წესით.

ჯანდაცვა და უსაფრთხოება

- 20) მაღალი წნევით წყლის გამოყენებამ შეიძლება გამოიწვიოს სერიოზული შიდა დაზიანებები, რომელიც შეიძლება არ ჩანდეს კანის ზედაპირზე.
- 21) კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს., რომ არც ერთი შლანგი არ დაზიანდეს და აღჭურვილობა იყოს ექსპლუატაციისთვის აბსოლუტურად გამართული.
- 22) იქ, სადაც გაბმულია საპაერო ელექტროკაბელები, არსებობს მათზე წყლის ჭავლის მოხვედრის საფრთხე.

სერია 600 – მიზანის სამუშაოები

601 მიზანის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი მასალების კლასიფიკაცია, განსაზღვრება და გამოყენება

ზოგადი კლასიფიკაცია

- i) მიწის სამუშაოების მასალები უნდა შეესაბამებოდეს ქვემოთ მითითებულ ერთ-ერთ ზოგად კლასიფიკაციას:
- ii) გარგისი მასალა: სამუშაოების განხორციელების ადგილზე ამოთხრილი ან ამ ადგილზე მიტანილი მასალა, რომელიც აკმაყოფილებს 6/1 ცხრილის მოთხოვნებს მუდმივ სამუშაოებში გამოსაყენებლად.
- iii) 1 კლასის უვარგისი მასალა, როგორც ეს განსაზღვრულია წინამდებარე მუხლის 2(i)(a) და 2(i)(b) ქვემუხლებში: იმ შემთხვევაში, თუ სამუშაოების წარმოების ადგილზე ამოთხრილი მასალა ისე არ არის დამუშავებული, რომ აკმაყოფილებდეს 6/1 ცხრილის მოთხოვნებს, არ უნდა იქნეს გამოყენებული მუდმივ სამუშაოებში.
- iv) 2 კლასის უვარგისი მასალა, როგორც ეს განსაზღვრულია წინამდებარე მუხლის 2(ii)(a) და 2(ii)(b) ქვემუხლებში: იმ შემთხვევაში, თუ სამუშაოების წარმოების ადგილზე ამოთხრილი მასალა ისე არ არის დამუშავებული, რომ აკმაყოფილებდეს 6/1 ცხრილის მოთხოვნებს, არ უნდა იქნეს გამოყენებული მუდმივ სამუშაოებში, და

უვარგისი მასალები

- 2) 1 და 1 კლასის უვარგისი მასალა:
  - i) 1 კლასის უვარგისი მასალა უნდა იყოს:
    - a) მასალა, რომელიც არ აკმაყოფილებს ვარგისი მასალის კომპონენტებთან და მასალის მახასიათებლებთან დაკავშირებით განსაზღვრულ მოთხოვნებს, რომლებიც მითითებულია 6/1 ცხრილში, და
    - b) მასალა ან მასალის კომპონენტები, რომლებიც შედგება:
      - ტორფისა და ჭაობების მასალისგან;
      - მორების, კუნძებისა და სწრაფად ფუჭებადი მასალისგან;
      - გაყინულ მდგომარეობაში მყოფი მასალისგან;
      - თიხისგან, რომლის დენადობის ზღვარი, რომელიც განსაზღვრულია ს 1377-ის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, აღემატება 90-ს ან პლასტიკურობის ინდექსი, რომელიც განსაზღვრულია ს 1377-ის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, აღემატება 65-ს.

- თვითაალებადი მასალა, წინამდებარე მუხლის მე-15 ქვემუხლის შესაბამისი ქვანახშირის მაღაროს დაუწვავი ნაყარის გარდა.
- ii) 1 კლასის უვარგისი მასალა არის
- a) დაბინძურებული მასალა, ყველა სახიფათო ნარჩენისა და რადიაქტიური ნარჩენების გარდა.
- 3) 2 კლასის უვარგისი მასალა არის:
- i) სახიფათო ნარჩენები და რადიაქტიური ნარჩენები
- 4) პროექტის მენეჯერის ნებართვის შემთხვევაში, უვარგისი მასალა (2 კლასის მასალის გარდა) უნდა დამუშავდეს მექანიკური, ქიმიური ან სხვა საშუალებით მუდმივ სამუშაოებში გამოყენებისთვის ვარგისი მასალის მისაღებად 6/1 ცხრილის მოთხოვნების შესაბამისად. უვარგისი მასალა გატანილ უნდა იქნეს ნაყარში, პროექტის მენეჯერის მითითებების შესაბამისად.
- განსაზღვრებები**
- 5) ცარცი უნდა გულისხმობდეს:
- 1) ბუნებრივი წარმოშობის ნებისმიერ ფორიან მასალას, რომელიც შედგება ძირითადად კალციუმის კარბონატისგან;
  - 2) მასალას, რომელიც განსაზღვრულია, როგორც მე-3 კლასის მასალა.
  - 6) თიხოვანი ქანი უნდა გულისხმობდეს თიხოვან ფიქალს, არგილიტს, ალევრიტს, ფიქალს და ქარსოვან ფიქალს, რომლებიც შედგება თიხის, ლამის და ქარსის ნაწილაკებისგან. ეს მოიცავს აგრეთვე ქვანახშირის მაღაროს დაუწვავ ნაყარს.
  - 7) განატაცი ნაცარი უნდა გულისხმობდეს ბიტუმინოზური ნახშირით შეკეთებული დუმლების საცეცხლე აირებიდან ელექტროსტატიკური ან მექანიკური საშუალებებით ამოღებულ მყარ მასალას. მისი ნაწილაკების მაქსიმალური ზომა უნდა იყოს არა უმეტეს 3 მმ.
  - 8) დუმლის ნაცარი უნდა გულისხმობდეს აგრომელირებულ განატაც ნაცარს, რომელიც მიიღება ელექტროსადგურის დუმლის ძირიდან და რომლის ნაწილაკების მაქსიმალური ზომა უნდა იყოს არა უმეტეს 10 მმ.
  - 9) ფორმაცია უნდა იყოს საფარის ზედა ზედაპირი. როდესაც საფარი მოთხოვნილი არ არის, ფორმაცია უნდა წარმოადგენდეს მიწის სამუშაოების ზედა ზედაპირს საფუძვლის ქვეშ, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის ნაჩვენები ნახაზებზე.
  - 10) სუბფორმაცია უნდა იყოს მიწის სამუშაოების ზედა ზედაპირი საფარის ქვეშ.
  - 11) სტაბილიზაცია უნდა გულისხმობდეს ცემენტის ან კირის, ან ორივე მათგანის განაწილებას დანალექ ან დაუზიანებელ მარცვლოვან ან წებადი მასალის ფენაზე და შემდგომი პულვერიზაციისა და შერევის პროცესს, რასაც მოსდევს დატკეპნა საფარის მთლიანი ან შემადგენელი ფენის ფორმირებისთვის.

სოგადი სპეციფიკიები

- 12) თუ წინამდებარე სერიაში გამოიყენება ტერმინი „გადამუშავებული შემავსებელი”, მასალა უნდა იყოს შემავსებელი, რომელიც წარმოიქმნება მშენებლობის პროცესში გამოყენებული მასალის დამუშავების შედეგად. შემავსებელში ყველა უცხო მასალის შემცველობა (მათ შორის, ხის, პლასტმასისა და ლითონის ჩათვლით) არ უნდა აღემატებოდეს მასის 1%-ს. თუ წინამდებარე სერიაში გამოიყენება ტერმინი „გადამუშავებული შემავსებელი გადამუშავებული ასფალტის გარდა”, არ უნდა შეიცავდეს არავითარ მინერალურ შემავსებელს ბიტუმის შემკვრელით და ყველა უცხო მასალის შემცველობა არ უნდა აღემატებოდეს 1%-ს.

შემავსებელი მასალების გამოყენება

- 13) ნებისმიერ საკლასიფიკაციო მოთხოვნაზე დამატებით, ნებისმიერი შემავსებელი მასალის ნაწილაკის მაქსიმალური ზომა არ უნდა იყოს დატკეპნილი ფენის სისქის ორ მესამედზე მეტი, იმ გამონაკლისით, რომ რიყის ქვები, რომელთა ეკვივალენტური დიამეტრი 150 მმ-ზე მეტია, არ უნდა განთავსდეს ცენტრალური გზისპირა ზონის კიდეების ქვეშ საბოლოოდ დამუშავებული საფარიდან 1.30 მეტრის ფარგლებში.
- 14) მასალა არ უნდა განთავსდეს ბეტონის, ცემენტის შემკვრელი მასალებიდან, სხვა მაცემენტებელი მასალებიდან ან მუდმივი სამუშაოების ნაწილის სახით წარმოდგენილი სტაბილიზებული საფარიდან 500 მეტრის ფარგლებში, თუ TR -ის 447 ანგარიშის შესაბამისად გამოცდის შემდეგ მასში:
- 1) წყალში ხსნადი სულფატის (WS) შემცველობა აღემატება 1500 მგ სულფატს (S 4) ერთ ლიტრზე (გამოცდა №1); ან
  - 2) ჟანგვადი სულფიდების (S) შემცველობა აღემატება 0.3% სულფატს (S 4) (გამოცდა №2); ან
  - 3) სულფატის სრული პოტენციური შემცველობა (T S) აღემატება 0.6% სულფატს (S 4) (გამოცდა №4).

თითოეული მასალის, სულ მცირე, ხუთი ნიმუში უნდა გამოიცადოს წყალში ხსნადი სულფატის, ჟანგვადი სულფიდებისა და სულფატის სრული პოტენციური შემცველობის გამოსავლენად. ორი უმაღლესი მაჩვენებლის საშუალო სიდიდე გამოყენებული უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესადარებლად. ეს მოთხოვნა მიესადაგება აგრეთვე შემთხვევებს, როდესაც ხელმისაწვდომია ექვსიდან ცხრამდე შედეგი. თუ ხელმისაწვდომია ათი ან მეტი შედეგი, მათი უმაღლესი 20%-ის საშუალო მაჩვენებელი გამოყენებული უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესადარებლად.

- 15) მასალა არ უნდა განთავსდეს მუდმივი სამუშაოების ნაწილის სახით წარმოდგენილი ლითონის კომპონენტებიდან 500 მეტრის ან პროექტის მენეჯერის მიერ მითითებული სხვა მანძილის ფარგლებში, თუ TR -ის 447 ანგარიშის შესაბამისად გამოცდის შემდეგ მასში:
- 1) წყალში ხსნადი სულფატის (WS) შემცველობა აღემატება 300 მგ სულფატს (S 4) ერთ ლიტრზე (გამოცდა №1); ან
  - 2) ჟანგვადი სულფიდების (S) შემცველობა აღემატება 0.6% სულფატს (S 4) (გამოცდა №№ 2 და 4).

სოგადი სპეციფიკური

თოთოველი მასალის, სულ მცირე, ხუთი ნიმუში უნდა გამოიცადოს წყალში ხსნადი სულფატისა და ჟანგვადი სულფიდების შემცველობის გამოსავლენად. ორი უმაღლესი მაჩვენებლის საშუალო მაჩვენებელი გამოყენებული უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესადარებლად. ეს მოთხოვნა მიესადაგება აგრეთვე შემთხვევებს, როდესაცხელმისაწვდომია ექვსიდან ცხრამდე შედეგი. თუ ხელმისაწვდომია ათი ან მეტი შედეგი, მათი უმაღლესი 20%-ის საშუალო მაჩვენებელი გამოყენებული უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესადარებლად.

602 ზოგადი მოთხოვნები

- 1) 1) კონტრაქტორმა უნდა გამოიყენის მხოლოდ ის მექანიზმები და სამუშაოების განხორციელების მეთოდები, რომლებიც შესაფერისია დასამუშავებელი და გადასაადგილებელი მასალებისთვის. ის პასუხისმგებელია ვარგისი მასალის მახასიათებლების შენარჩუნებაზე, ისე რომ მისი განთავსებისა და დატკეპის შემდეგ მასალა კვლავინდებურად აკმაყოფილებდეს კონტრაქტში გათვალისწინებულ პირობებს. ის, დასაშვებია თუ არა მასალა, უნდა განისაზღვროს 6/1 ცხრილის შესაბამისად.
- 2) მიწაყრილებზე ან სხვა შესავსებ ადგილებზე მასალა გადატანილ უნდა იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც მასალის განთავსების ადგილზე 612-ე მუხლთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად მოქმედებს გამანაწილებელი და დასატკეპნი მექანიზმების საკმარისი რაოდენობა.
- 3) კონტრაქტის მოთხოვნების შესაბამისი ჭარბი მასალის გარდა, პროექტის მენეჯერის მითითების გარეშე არავითარი ამოთხრილი დასამუშავებელი ვარგისი ან უვარგისი მასალა არ უნდა იქნეს გატანილი სამუშაოების განხორციელების ადგილიდან. მასალა, რომელიც უვარგისია მხოლოდ მისი გაყინვის მიზეზით, შენახული უნდა იქნეს ამ მდგომარეობაში სამუშაოების განხორციელების ადგილზე. თუ კონტრაქტორს უფლება აქვს სამუშაოს განხორციელების ადგილიდან სამუშაო პროცედურებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად გაიტანოს გარგისი ან დასამუშავებელი დაუშვებელი მასალა, მან უნდა შეავსოს ამის შედეგად წარმოქმნილი მასალის დეფიციტი.
- 4) თუ კონტრაქტორი, შესაბამისი ნებართვის შემთხვევაში, ზოგადად შეგსების გარდა, სხვა დანიშნულებისთვის გამოიყენებს ნებისმიერ ვარგის ან უვარგის დასამუშავებელ მასალას, მან უნდა უზრუნველყოს საკმარისი რაოდენობის შემავსებელი მასალა, რომელიც დატკეპნის შემდეგ იმავე მოცულობის იქნება, რა მოცულობისაც იყო კონტრაქტორის მიერ გამოყენებული ამოთხრილი მასალა.
- 5) გარგისი მასალა (5 კლასის ან ნებისმიერი 5 კლასის მასალა, რომელიც ცვლის 5 კლასის მასალას წინამდებარე მუხლის მე-3 ქვემუხლის შესაბამისად), რომელიც აღმატება მუდმივი სამუშაოებისთვის საჭირო მასალის საერთო რაოდენობას და 1 კლასის მთელი დაუშვებელი მასალა, რომლის დამუშავების საჭიროება არ არსებობს, გატანილი უნდა იქნეს კონტრაქტორის მიერ უზრუნველყოფილ ნაყარში. 1 კლასისა და 2 კლასის უვარგისი მასალების შემთხვევაში კონტრაქტორმა უნდა შეასრულოს მასალის გატანა-განადგურებასთან დაკავშირებით ქვეყანაში მოქმედი ნებისმიერი სპეციფიკური მოთხოვნა.
- 8) თუ გათხოვების შედეგად აღინიშნა ვარგისი და უვარგისი მასალების კომბინაცია, კონტრაქტორმა მიწის სამუშაოები ისე უნდა აწარმოოს,

სოგადი სპეციფიკიზმი

რომ ვარგისი მასალები ამოითხაროს ცალკე, მუდმივ სამუშაოებში გამოსაყენებლად უვარგისი მასალებით დაბინძურების გარეშე. თუ პროექტის მენეჯერის მხრიდან სხვაგარი მითითება არ არსებობს, ცალკე მოსათავსებელი შემავსებელი მასალის კლასები უნდა ამოითხაროს განცალკევებით, სხვა კლასის მასალებით დაბინძურების გარეშე.

- 9) კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს საქუთარი დონისძიებები გარგისი მასალისა და დასამუშავებელი უვარგისი მასალის დასაგროვებლად და ამ მიზნისთვის ადგილის უზრუნველსაყოფად.
- 10) კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს, რომ მასალების დაგროვების, მექანიზმების გამოყენების ან დროებითი შენობებისა და ნაგებობების განთავსების საქუთარი მეთოდებით, უარყოფითი ზემოქმედება არ მოახდინოს თხრილების ან შევსების სტაბილურობაზე.
- 11) ნიადაგის ზედა ფენის მასალა, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ის უნდა დარჩეს ადგილზე, აღებული უნდა იქნეს 5 კლასის მასალისთვის განსაზღვრულ სიღრმემდე თხრილების გათხრის ყველა ადგილზე, მიწაჟრილით დასაფარ და სხვა შესავსებ ადგილებში.
- 12) ყოველთვის, როდესაც ეს შესაძლებელი იქნება, ნიადაგის ზედა ფენა გამოყენებული უნდა იქნეს დაუყოვნებლივ, მისი აღების შემდეგ დაუყოვნებლივ გამოყენებლობის შემთხვევაში მისი შენახვა დაუშვებელია 2 მეტრზე უფრო მაღალი შტაბელებით. თუ პროექტის მენეჯერი სხვაგარად არ მიუთითებს, ნიადაგის ზედა ფენის შენახვა დაუშვებელია ორ წელზე მეტი წელის ვადით. ნიადაგის ზედა ფენა არ უნდა გადაადგილდეს საჭიროების გარეშე აღებამდე ან შენახვის დროს. შტაბელები არ უნდა გადაიტვირთოს ან სხვაგარად დაიტვირთოს და მათი გადაადგილება დაყვანილ იქნეს მინიმუმამდე.
- 13) საძირკვლისა და სხვა თხრილები სათანადოდ უნდა გამყარდეს ყველა შემთხვევაში და იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც პროექტის მენეჯერი გასცემს სხვაგვარ მითითებას, არ უნდა იყოს დახრილი. იქ, სადაც დაშვებულია თხრილების დახრილობა, შევსებამდე და დატექნამდე ისინი საფეხურებრივად უნდა დამუშავდეს. დამატებითი სამუშაოები და მასალები უნდა უზრუნველყოს კონტრაქტორმა. თხრილი უნდა შემოიღობოს და თხრილის სხვა საყრდენები მოშორდეს შევსების დაწყებისას, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ისინი უნდა დარჩეს ადგილზე.
- 14) თხრილები, რომლებსაც ესაჭიროება შევსება, დია უნდა დარჩეს მხოლოდ მინიმალური საჭირო დროის განმავლობაში.
- 15) თხრილები, რომლებსაც ესაჭიროება შევსება არსებულ ასფალტირებულ ან სხვა ზედაპირებზე, მათ შორის, სარეკონსტრუქციო ან შესაკეთებელ ასფალტირებულ მონაკვეთებში, უნდა ამოითხაროს და აღდგეს 706-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად.
- 16) კონტრაქტორმა მიწის საშუალებები უნდა დაიცვას წყლისგან, რაც მოიცავს:
  - 1) ა) მიწის სამუშაოებზე დაგვრილი და
    - ბ) მიწის სამუშაოებში ნებისმიერი წყაროდან შედწეული წყლის სწრაფი მოშორების ორგანიზებას;

სოგადი სპეციფიკურები

- 2) თხრილებში არსებული წყლის დონის შემცირებას და შესაბამისი საშუალებებით იმ დონის შენარჩუნებას, რომელიც იძლევა მუდმივი სამუშაოების განხორციელების საშუალებას.
- 17) წინამდებარე მუხლის მე-15 ქვემუხლის მოთხოვნების განხორციელებისას კონტრაქტორმა:
- 1) უნდა გააკეთოს და პქონდეს თხრილები, მიწაყრილები და სხვა შესავსები ადგილები შესაბამისი დახრილობითა და გრადიენტით და ოზოლირებული ზედაპირებით;
  - 2) აუცილებლობის შემთხვევაში უზრუნველყოს დროებითი კალაპოტები, დრენაჟები, ამოტუმბვა და ა.შ.;
  - 3) შესაბამის შემთხვევებში სადრენაჟე სისტემების მუდმივ წყალსარინებში მიმართოს დაგროვილი და მიწისქვეშა წყლები;
  - 4) უზრუნველყოს მუდმივ სადრენაჟე სისტემებში მიმართულ დროებით სისტემებში არსებული დამის შეკავების საშუალებები.
- 18) კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს მიწისქვეშა წყლების დონის შემცირებისა და შენარჩუნებისკენ მიმართული და ამასთან დაკავშირებული სხვა აუცილებელი დონისძიებები, რაც მოითხოვება პროექტის მენეჯერის მიერ, კონტრაქტორმა უნდა გააფრთხილოს პროექტის მენეჯერი ჭარბი გრუნტის წყლების რესტრის შესახებ და წარუდგინოს წყლის დონის დასაწევი დონისძიებანი, ასეთი სამუშაოების დაწყებამდე..
- 19) როდესაც კონტრაქტში მასალები განისაზღვრება, როგორც 1 კლასის ან 2 კლასის, კონტრაქტორმა უნდა შეასრულოს პროექტის მენეჯერის მიერ მათ დამუშავებასთან დაკავშირებით მითითებული ნებისმიერი საგანგებო მოთხოვნა. თუ კონტრაქტორს ასეთი მასალები შეხვდება სამუშაოების მიმდინარეობისას, მან, გარემოს დამცავ ორგანიზაციასთან კონსულტაციის შემდეგ, უნდა განახორციელოს ყველა აუცილებელი დონისძიება მათი უსაფრთხო დამუშავებისა და განკარგვისთვის.
- 20) 613-ე მუხლსა და 616.1 ქვემუხლში მითითებული ზედაპირის დონის დასაშეგნი გადახრების შესაბამისად, მასალა არ უნდა იყინებოდეს, თუ ის გამოიყენება გზის ან ასფალტირებული ცენტრალური გზისპირა ზონის საბოლოო ზედაპირიდან 450 მმ-ის ფარგლებში, ან 350 მმ-ის ფარგლებში იმ შემთხვევაში, როდესაც სამუშაოების განხორციელების ადგილის ყოველწლიური გაყინვის ინდექსი 50-ზე ნაკლებია. მასალა კლასიფიცირებული უნდა იქნეს როგორც არაგაყინვადი, თუ კირით სტაბილიზებული საფარის შემთხვევაში მისი საშუალო მაჩვენებელი 15 მმ ან ნაკლებია 801.7-ე მუხლის შესაბამისად შესწორებული S 812-ის 124-ე ნაწილის (1989) ან S 1924-ის მე-2 ნაწილის (1990) მიხედვით გამოცდისას.

კარიერები

- 21) შემავსებელი მასალა, რომელიც საჭიროა თხრილების ამოთხრის ან გაფართოების შედეგად უზრუნველყოფილ მასალაზე დამატებით, მიღებული უნდა იქნეს წინამდებარე სპეციფიკაციის 108-ე მუხლის შესაბამისად უზრუნველყოფილი და დამუშავებადი კარიერებიდან.

მისადგომი გზები

- 22) კონტრაქტორმა უნდა უზრუნველყოს კარიერებთან, გრუნტის რეზერვებთან, გრუნტის საყრელებთან და შტაბელირების ადგილებთან მისადგომი და ავტოსატრანსპორტოსაშუალებების მუშაობისთვის საჭირო გზების მშენებლობა და ტექნიკური მომსახურება. ასეთი მისადგომი გზების უზრუნველყოფისა დაგენერიკური მომსახურების ხარჯები ჩართული უნდა იქნეს საკონტრაქტო ფასების შესაბამის მუხლებში.

თუ კონტრაქტორი პროექტისთვის განკუთვნილი საკუთარი მასალებისა და აღჭურვილობის ტრანსპორტირებისთვის იყენებს არსებულ გზებს, ის პასუხისმგებელი უნდა იყოს ამ გზების ტექნიკურ მომსახურებაზე სამშენებლო სამუშაოების წარმოების განმავლობაში. პროექტის დასრულების შემდეგ კონტრაქტორი პასუხისმგებელია მის მიერ გამოყენებული გზების თავდაპირველ მდგომარეობაში აღდგენაზე. არსებული გზების გამოყენებამდე კონტრაქტორმა ინჟინის პერსონალთან ერთად უნდა გამოიკვლიოს გზებზე არსებული მდგომარეობა და მოამზადოს შესაბამისი დოკუმენტაცია, ფოტოსურათების ჩათვლით.

603 ჰრილის და ჰრილის მანობის გორმირება

- 1) ჭრილები უნდა ამოითხაროს ნახაზებზე ნაჩვენები პროფილებისა და დონეების შესაბამისად.
- 2) ჭრილების ქანობები ან ჭრილების ძირები უნდა ამოიჭრას მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ეს გათვალისწინებულია კონტრაქტით ჭრილის ან სხვა გათხრებისთვის. ასეთი ჭრილები შეზღუდული უნდა იყოს საჭირო ფართობით და ის, სადაც ისინი საჭიროებენ ამოვსებას, მუდმივი სამუშაოების ყოველგვარი საფრთხისგან დასაცავად, ლია უნდა იყოს მხოლოდ მინიმალური აუცილებელი დროის განმავლობაში.
- 3) ჭრილების ამოთხრა შეიძლება შეჩერდეს ნებისმიერ ეტაპზე იმ პირობით, რომ, სულ მცირე, 300 მმ მასალა აგრძოსფერული მოვლენებისგან დაცვის სახით განთავსდება ფორმაციის ან სუბფორმაციის თავზე 613-ე და 616-ე მუხლების მოთხოვნების შესაბამისად.
- 4) როდესაც მოთხოვნილი ან დაშვებულია აფეთქების სამუშაოები, ისინი უნდა განხორციელდეს 607-ე მუხლის შესაბამისად. დასამტკიცებელი მეთოდებისა და ლონისტიკების სრული დეტალები უნდა უცნობოს პროექტის მენეჯერს საბურდი სამუშაოების დაწყების წინ.
- 5) იმ ჭრილების ზედაპირი, რომლებიც არ არის განკუთნილი ნიადაგის ზედა ფენის მისაღებად, დასრულების შემდეგ უნდა აგმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნებს:
  - 1) იქ, სადაც ეს შესაძლებელია, არ უნდა იყოს დაზიანებული სამშენებლო მექანიზმებისგან;
  - 2) არსებული ლოდები და ქანების სხვა ფრაგმენტები, რომელთა მოშორება შესაძლებელია ხელით, ინსტრუმენტების გარეშე, უნდა მოშორდეს;
  - 3) არსებული მასალა, რომელიც შეიძლება მოშორდეს საპაერო შლანგით, არა უმეტეს, წინამდებარე სპეციფიკაციაში განსაზღვრული წნევით, უნდა მოშორდეს;

სოგადი სპეციფიკაციები

- 4) მათ უნდა ჰქონდეთ სათანადო მისადგომი, რათა შესაძლებელი იყოს შემოწმების განხორციელება წინამდებარე ქვემუხლში გათვალისწინებული სამუშაოების მოცულობის განსასაზღვრავად.
- 6) იმ ჭრილების ზედაპირი, რომლებიც არ არის განკუთვნილი ნიადაგის ზედა ფენის მისაღებად, უნდა აკმაყოფილებდეს ერთ ან მეტ ქვემოთ მითითებულ მოთხოვნას:
- 1) რბილი, ფრაგმენტირებული ან არამყარი მასალისგან შემდგარი იზოლირებული მონაკვეთები უნდა ამოითხაროს არანაკლებ 200 მმ-ის სიღრმემდე, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც პროექტის მენეჯერი მიუთითებს სხვა სიღრმეებს, და შესაძლო უმოკლეს ვაღებში შეიცვალოს 2602-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისი ST2 ბეტონით, რომლითაც უნდა ამოივხოს გაწმენდილი დიობები.
  - 2) ჭრილის ზედაპირის ის ადგილები, რომლებიც საჭიროებს სტაბილუზაციას, ამოღებული უნდა იქნეს 50 მმ-ზე და წარმოქმნილი ზედაპირი მის გარშემო მდებარე ნებისმიერ დაუზიანებელ მასალასთან ერთად დაწნევის საშუალებით, სულ მცირე, 40 მმ სისქეზე დაიფაროს შესაფერისი ცემენტისაფუძვლიანი დუღაბით ან ტორკრეტ-ბეტონით. აუცილებლობის შემთხვევაში ბეტონის ან დუღაბის დასხმამდე ზედაპირზე უნდა დამაგრდეს არმატურა. პროექტის მენეჯერის მიერ მითითებულ ადგილებში მუდმივი ყალიბების გამოყენებით უნდა გაკეთდეს სადრენაჟე დიობები.
  - 3) რბილი ან არამყარი მასალა, რომელიც განლაგებულია ქანებს შორის, უნდა ამოითხაროს ზედაპირიდან საჭირო სიღრმეზე. წარმოქმნილი დიობები უნდა შეიცვლოს 2602-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისი ST2 ბეტონით ან 2400 სერიის შესაბამისი ქვის წყობით და აღიჭურვოს სადრენაჟე დიობებით წინამდებარე სპეციფიკაციაში განსაზღვრული მოთხოვნების თანახმად.
  - 4) ჭრილების ზედაპირი უნდა დაიფაროს ბადით ან სხვა ფურცლოვანი საფარით.
  - 7) იმ ჭრილების ზედაპირი, რომლებიც განკუთვნილია ნიადაგის ზედა ფენის მისაღებად, უნდა აკმაყოფილებდეს ქვემოთ მითითებულ ერთ ან მეტ მოთხოვნას:
    - 1) ჭრილის ზედაპირი საფეხურებრივად უნდა დამუშავდეს ნიადაგის ზედა ფენის შესანარჩუნებლად.
    - 2) ჭრილის ზედაპირი უნდა დაიფარცხოს 500 მმ-ის სიღრმეზე. ასეთი დაფარცხვა უნდა განხორციელდეს უშუალოდ ნიადაგის ზედა ფენით დაფარვამდე, დიაგონალურად, ქანობის სიბრტყეზე გაზომილი 5-დან 45 გრადუსამდე კუთხით ძირის მიმართულებით.
    - 3) რბილი, ფრაგმენტირებული ან არამყარი მასალისგან შემდგარი იზოლირებული მონაკვეთები უნდა ამოითხაროს და
      - ა) შეიცვლოს და კარგად დაიტკეპნოს იმ ქლასის შემავსებლით, რომელსაც აქვს გარშემო მდებარე დაუზიანებელი მასალის მსგავსი მახასიათებლები; ან
      - ბ) ამოითხაროს და განიკარგოს ისე, როგორც ეს მითითებულია წინამდებარე მუხლის მე-6 (1) ქვემუხლში.

- 4) სხვა ადგილები, რომლებიც საჭიროებენ სტაბილიზაციას, უნდა დამუშავდეს წინამდებარე მუხლის მე-6 (1) ქვემუხლში განსაზღვრული წესით.
- 8) წინამდებარე მუხლის მე-6 (1) და მე-6 (3) ქვემუხლებში მითითებულ ბეტონს, რომელიც მუდმივად დიად ჭრილის ზედაპირზე, უნდა ჰქონდეს ახლომდებარე დაუზიანებელი ზედაპირის მახასიათებლების მაქსიმალურად მსგავსი ზედაპირული მახასიათებლები. ასეთ ბეტონს და წინამდებარე მუხლის მე-6 (2) ქვემუხლში მითითებულ დუღაბს უნდა ჰქონდეს ახლომდებარე დაუზიანებელი ზედაპირის ფერის მაქსიმალურად იდენტური მყარი შეფერილობა.

604 საძირკვლების ამოთხრა

- 1) ყველა საძირკვლის ძირი დაფარული უნდა იქნეს მჭლე ბეტონით, ფორმირებული უნდა იქნეს ნახაზებზე ნაჩვენები პროფილებისა და დონეების შესაბამისად, შემოწმებული უნდა იქნეს პროექტის მენეჯერის მიერ. რბილი ნიადაგის ან გამოფიტული ქანების მონაკვეთები ამოღებული უნდა იქნეს და შედეგად წარმოქმნილი ღიობები და ნებისმიერი ბუნებრივი ღიობი ამოიგხოს თხელი ბეტონით S 8500-2 -ის შესაბამისად. გამონაკლისია გოფრირებული ფოლადის მიწისქვეშა ნაგებობებისთვის განკუთნილი ჭრილები, რომელთათვისაც გამოყენებული უნდა იქნეს 6/1 ცხრილის შესაბამისი 6 კლასის საგების შემავსებელი მასალა.

ნახაზებზე ნაჩვენები ნებისმიერი გამასწორებელი ბეტონის განთავსების შემდეგ 24 საათის განმავლობაში ჭრილის გვერდითი ზედაპირი არ უნდა გაიწმინდოს.

2) კონტრაქტორმა:

- 1) საძირკვლის ძირის ზემოთ ჭრილის ნებისმიერი ზედმეტი გვერდითი ამონათხარი, რომელიც აღემატება მუდმივი სამუშაოებისთვის საჭირო სუფთა მოცულობას, უნდა ამოაგხოს ზემოთ აღნიშნული ნაგებობების ბეტონის საძირკვლების შესავსებად გამოყენებული მასალის იდენტური კლასის მასალით 611-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად (იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც გოფრირებული ფოლადის მიწისქვეშა ნაგებობებისთვის გამოყენებული უნდა იქნეს 6 კლასის საგები მასალები) ან, იმ შემთხვევებში, როდესაც ჭრილი ზედმეტად ვიწროა მიწის სამუშაოებისას გამოსაყენებლად ვარგისი მასალების დასატკაპნად, თხელი ბეტონით S 8500-2 -ის შესაბამისად;
- 2) ნებისმიერი დამატებითი ჭრილი საძირკვლის ძირში ან მის ქვემოთ, მათ შორის, მასალის ამოღების შედეგად გაჩენილი ჭრილები, უნდა ამოაგხოს 2062-ე მუხლის შესაბამისი ST1 ბეტონით, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც გოფრირებული ფოლადის მიწისქვეშა ნაგებობებისთვის გამოყენებული უნდა იქნეს 6 კლასის საგები მასალები.
- 3) წინამდებარე მუხლში ნახსენები 6 კლასის საგები მასალები უნდა განთავსდეს და დაიტკეპნოს 608-ე და 612-ე მუხლებისა და 6/1 ცხრილის შესაბამისად.

605 არ გამოიყენება

- 1) არსებული წყალსადინარების გაწმენდა და მოდიფიკაცია და ახალი წყალსადინარების მშენებლობა, მათ შორის, არხების, ნაკადების, მდინარეების, ლაგუნებისა და წყალსატევების ჩათვლით, უნდა განხორციელდეს ნახაზების შესაბამისად ნებისმიერი დაცვის, გასწორების, შემოსვის ან სხვა სამუშაოების ჩათვლით, და უნდა აკმაყოფილებდეს წინამდებარე პუქტის მე-2 - მე-4 ქვემუხლებში განსაზღვრულ მოთხოვნებს.
- 2) არსებული წყალსადინარების გაწმენდა უნდა მოიცავდეს მცენარეულობის, მცენარეული ნივთიერებებისა და წყალსადინარის პროფილში არსებული სხვა დანალექების მოშორებას. გაწმენდის შედეგად წარმოქმნილი მასალები უნდა განიკარგოს როგორც დაუშვებელი მასალა.
- 3) ახალი წყალსადინარები და გაწმენდილი არსებული წყალსადინარები უნდა შენარჩუნდეს სუფთა მდგომარეობაში.
- 4) ჭარბი წყალსადინარები იქ სადაც მითითებულია საკონტრაქტო ნახაზებზე, ან მითითებულია პროექტის მენეჯერის მიერ უნდა დაუქვემდებაროს დრენირებას, გაიწინონ წინამდებარე მუხლის მე-2 ქვემუხლის შესაბამისად. წყალსადინარის პროფილის გარეთ არსებული მასალა უნდა ამოითხაროს და განიკარგოს როგორც დაუშვებელი მასალა. ჭრილები უნდა შეესაბამებოდეს კონტრაქტის მითითებულ ზომებს და მოლიახად ამოივსოს 6/1 ცხრილის შესაბამისი კლასის ზოგადი ან შერჩეული შემავსებლებით, რომლებიც უნდა განთავსდეს და დაიტკეპნოს 608-ე და 612-ე მუხლების შესაბამისად. დია ზედაპირი უნდა დაიფაროს ნიადაგის ზედა ფენით და დაითესოს ან დამუშავდეს სხვა საშუალებით.

607 ვეთშეგადი ნივთიერებები და ავეთშების სამუშაოები გათხრებისთვის

- 1) აფეთქების სამუშაოები გათხრებისთვის არ შეიძლება განხორციელდეს პროექტის მენეჯერის ნებართვის გარეშე. ასეთი აფეთქების სამუშაოები უნდა შემოიფარგლოს პროექტის მენეჯერის მითითების შესაბამისად, წინამდებარე სპეციფიკაციაში განსაზღვრული ადგილმდებარეობით და დროით.
- 2) კონტრაქტორმა:
  - i) არ უნდა აწარმოოს მასიური აფეთქების სამუშაოები;
  - ii) ყოველი იმ ადგილისთვის, სადაც უნდა განხორციელდეს აფეთქების სამუშაოები, პროექტის მენეჯერს უნდა მიაწოდოს წერილობითი შეტყობინება აფეთქების სამუშაოების, მათ შორის, საცდელი აფეთქებების პროგრამის შესახებ მათი დაწყებიდან, სულ მცირე, 10 დღით ადრე და გასცეს წერილობითი შეტყობინება ნებისმიერი აფეთქების შესახებ, ისე როგორც ეს აღწერილია წინამდებარე ქვემუხლის (v) ნაწილში, მის განხორციელებამდე, სულ მცირე, 12 საათით ადრე.
  - iii) უნდა განხორციელოს საცდელი აფეთქებები ფეთქებადი ნივთიერების შემცირებული რაოდენობით აფეთქების სამუშაოების ძირითადი ნაწილისთვის საჭირო ფეთქებადი ნივთიერების რაოდენობის და მისი განთავსების ადგილების განსასაზღვრავად, ისე რომ არ გადააჭარბოს წინამდებარე ქვემუხლის (vi) ნაწილში განსაზღვრულ გაბრაციის ამპლიტუდისა და ვიბრაციის პიკისას ნაწილაკების სიჩქარის

- iv) უნდა განსაზღვროს სახითათო ზონები, რომლებიც შეიძლება წარმოქმნას აფეთქების სამუშაოების, მათ შორის, საცდელი აფეთქებების შედეგად, რომელთა ფარგლებშიც შესაძლებელია აფეთქებული მასალის გაფანტვა და განახორციელოს შესაბამისი ღონისძიებები, მათ შორის, დროებითი სამუშაოები ასეთი გაფანტული მასალების შესანახად და ადამიანებისა და ქონების დაზიანებისგან დაცვის უზრუნველსაყოფად.
- v) უნდა შეზღუდოს აფეთქების სამუშაოები დღის განმავლობაში ნებადართულ საათებში განხორციელებული მცირე რაოდენობის სამუშაოებით, როდესაც ასეთი სამუშაო უნდა მოიცავდეს ერთ აფეთქებას ან აფეთქებათა სერიას, რომელთაგან თითოეული ერთიმეორისგან უნდა გამოიყოს დროის მცირე შუალედით. ასეთი აფეთქებათა სერია უნდა გაგრძელდეს ერთ წუთზე ნაკლები დროის განმავლობაში.
- vi) უნდა უზრუნველყოს, რომ:
- ა) სამუშაოების განხორციელების ადგილზე და მის გარეთ არსებულმა ან მშენებარე და მიწის ნაგებობებმა აფეთქების სამუშაოების, მათ შორის, საცდელი აფეთქებების დროს ერთდროულად ან ცალ-ცალკე არ განიცადონ 0.2 მმ-ზე მეტი ვიბრაციის ამპლიტუდა და ნაწილაკთა პიკური სიჩქარე 50 მმ წამში, და
  - ბ) არ მოხდეს ისეთი სიძლიერის პიკური გადატვირთვა, რომელიც საფრთხეს შეუქმნის ფანჯრებსა და ნაგებობების შემინულ ნაწილებს.
- vii) იმ შემთხვევებში, როდესაც უნდა განხორციელდეს გაზომვები და მონიტორინგი:
- ა) მყარად უნდა მიამაგროს ნაგებობებს და ჩადგას წინამდებარე ქვემუხლის (vi)(a) ნაწილში აღწერილ მიწის ნაგებობებში შესაბამისი ხელსაწყოების აფეთქების სამუშაოების, მათ შორის, საცდელი აფეთქებების განმავლობაში ვიბრაციის ამპლიტუდისა და ვიბრაციის შედეგად ნაწილაკების პიკური სიჩქარისა და პიკური გადატვირთვების გასაზომად;
  - ბ) ხელმისაწვდომი უნდა გახადოს სამუშაოების განხორციელების ადგილზე ჩასატარებელი გაზომვების დეტალები;
  - გ) იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის განსაზღვრული, უნდა განახორციელოს საკუთარი ღონისძიებები სამუშაოების განხორციელების ადგილის გარეთ განლაგებულ ნაგებობებში ხელსაწყოების დასამონზაჟებლად, მათ შორის, მიწის მფლობელებთან და სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან მოლაპარაკებების წარმოების ჩათვლით;
  - დ) უნდა გაეცნოს ამ ხელსაწყოების მაჩვენებლებს და განახორციელოს გაზომვები აფეთქების სამუშაოების, მათ შორის, საცდელი აფეთქებების განმავლობაში;
  - ე) აფეთქებათა ყოველი დღის დასრულების შემდეგ უნდა შეატყობინოს პროექტის მენეჯერს სამუშაოების განხორციელების ადგილზე და, საჭიროების შემთხვევაში, სამუშაოების განხორციელების ადგილის

- viii) ვიბრაციის ამპლიტუდისა და ნაწილაკების პიკური სიჩქარის მაჩვენებლები უნდა აიღოს სამ ურთიერთპერპენდიკულარულ სიბრტყეზე და განსაზღვროს პიკური მაჩვენებელი, როგორც, შესაბამისად, ამპლიტუდისა და სიჩქარის სამი კომპონენტის კექტორების შეჯამებით გამოთვლილი მაქსიმალური რეზულტატი, გაზომილი იმდენად მყისიერად, რამდენადაც ამის საშუალებას იძლევა ჩამწერი ხელსაწყო;
- ix) უნდა უზრუნველყოს, რომ აფეთქების სამუშაოების შედეგად წარმოქმნილი ხმაური გაკონტროლდეს 112-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად;
- x) უნდა გამოიყენოს ფეთქებადი ნივთიერებები მწარმოებლის მიერ რეკომენდებული რაოდენობითა და წესით;
- xi) უნდა შეინახოს ფეთქებადი ნივთიერებები ლიცენზირებული საწყობის ან საცავის რეგისტრირებულ სათავსოებში, ამასთან, დეტონატორები შენახული უნდა იქნეს ცალკე ნაკვეთურებში;
- xii) უნდა გამოიყენოს და დამუშაოს მხოლოდ დაშვებული ფეთქებადი ნივთიერებები კომპეტენტური პირის უშუალო ზედამხედველობით;
- xiii) უნდა უზრუნველყოს, რომ სამუშაოების განხორციელების ადგილზე არ მოხდეს ფეთქებადი ნივთიერებების უნებართვო გაცემა ან არამიზნობრივი გამოყენება და მკაცრად აკონტროლოს გაცემული და მოხმარებული ოდენობები;
- xiv) შეასრულოს S 6657-ის მოთხოვნები სტატიკური და მოძრავი რადიოგადამცემების, მათ შორის, წვეულებრივი რადიო და ტელეგადამცემი სადგურებისა და თვითმფრინავების ფრენასთან დაკავშირებული რადარული დანადგარების, ელექტროგენერაციის ობიექტებისა და გადამცემი ხაზების სიახლოებეს ელექტროდეტონატორების გამოყენებასთან დაკავშირებით.

პროექტის მენეჯერის მითითების შემთხვევაში უნდა მოღვაწოს სამუშაოების ვიდეო გადაღება.

608 ყრილების მოზურბა

- I) ყველა ყრილი, გზის ყრილების ჩათვლით, უნდა მოგწყოს:
  - i) ნახაზებზე ნაჩვენებ ადგილებში მათში მითითებული პროფილებისა და დონეების შესაბამისად;
  - ii) იმ მოთხოვნილი ან პროექტის მენეჯერის მიერ ნებადართული კლასის მასალებისგან, რომლებიც აქმაყოფილებენ 6/1 ცხრილის მოთხოვნებს და იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის განსაზღვრულ კონტრაქტში, დია წყალში მხოლოდ 6 კლასის მასალის განთავსებით;
  - iii) ამოთხოვიდან შესაძლო უმოკლეს დროში ფენებად განთავსების საშუალებით, 6/1 ცხრილში მითითებული თითოეული კლასის მასალისთვის 612 მუხლში განსაზღვრული დატკეპნის მოთხოვნების შესაბამისად, შემდეგი გამონაკლისებით:

- ა) მასალა, რომელიც საჭიროა მზა ნაგებობის დასატკეპნად, უნდა განთავსდეს არა უმეტეს 250 მმ დაუტკეპნავი სისქის ფენებად;
- ბ) მასალა, რომელიც მოთავსებულია ღია წყალში, უნდა განთავსდეს თვითმცლელით დატკეპნის გარეშე;
- iv) წინამდებარე მუხლის მოთხოვნებისა და წინამდებარე სერიაში ყრილებთან დაკავშირებით განსაზღვრული ნებისმიერი სხვა მოთხოვნის შესაბამისად.
- 2) 6 , 6C ან 6 კლასის მასალის საწყისი ფენები უნდა განთავსდეს ყრილის პირველი ფენის ან ფენების სახით მიწის არსებული დონის ზევით ან, შესაბამის შემთხვევებში, მიწის დონის ნებისმიერი აუცილებელი მოდიფიკაციის ზევით, რაც მითითებულია ნახაზებში ან პროექტის მენეჯერის მიერ. 2 კლასის განატაცი ნაცრის შემავსებლის ქვედა საწყისი ფენები უნდა იყოს 6 კლასის მასალის. მექანიზმების მოძრაობა საწყისი ფენის მასალაზე უნდა შეიზღუდოს იმ მექანიზმებით, რომლებიც აუცილებელია მასალის განსათავსებლად, გასანაწილებლად და დასატკეპნად წინამდებარე მუხლისა და 612-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად და ნებისმიერი მექანიზმით, რომელიც საჭიროა მის ქვეშ მიწის დონის ნებისმიერი მოდიფიკაციის განსახორციელებლად 630-ე მუხლის შესაბამისად. კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს ყველა მიზანშეწონილი ღონისძიება საგები ფენის დაზიანების თავიდან ასაცილებლად, რაც შეიძლება მოიცავდეს შედარებით უფრო მსუბუქი გამანაწილებელი მექანიზმის გამოყენებას ან გამანაწილებელი მექანიზმის გავლის რაოდენობის შემცირებას.
- 3) 1C და 6 კლასის მსხვილმარცვლოვანი მასალა დატკეპნამდე უნდა განაწილდეს ფენებად არანაკლებ 15 ტონა სრული მასის მქონე მუხლუხეობიანი ტრაქტორით. დატკეპნის შემდეგ თითოეული ფენა, ღიობების დარჩენის შემთხვევაში, უნდა შეივსოს 6/1 ცხრილის შესაბამისი კლასის მარცვლოვანი მასალით, ისე რომ ყველა ზედაპირული ღიობი ამოიგვსოს შემდეგი ფენისა და ნებისმიერი საფარის ან საფუძვლის დაგებამდე.
- 4) მიწაყრილები და სხვა ყრილები, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას სხვაგარად მიუთითებს პროექტის მენეჯერი, უნდა აიგოს თანაბარზომიერად მათ სრულ სიგანესა და, შეძლებისდაბარად, სივრცეზე კონტრაქტორმა უნდა გააკონტროლოს და მიმართოს სამშენებლო მექანიზმებისა და ავტოსატრანსპორტო საშუალებების თანაბარზომიერი მოძრაობა. სამშენებლო მექანიზმებისა და სხვა ავტოსატრანსპორტო საშუალებების მოძრაობით გამოწვეული ზიანი უნდა გამოსწორდეს კონტრაქტორის მიერ იმავე მახასიათებლებისა და სიმყარის მქონე მასალის გამოყენებით, როგორიც ჰქონდა ამგვარად დაზიანებულ მასალას.
- 5) მიწაყრილები და სხვა უსაყრდენო ყრილები არ უნდა აიგოს უფრო ციცაბო ქანობებით ან უფრო დიდი სიგანის, ვიდრე ეს ნაჩვენებია ტიპიურ ნახაზებზე, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს აუცილებელია კიდეების სათანადო დატკეპნისთვის ან საბოლოო პროფილის მისაღებად ყრილისა და საგები მასალის ნებისმიერი დაწოლის შემდეგ. ზემოთ აღნიშნულის მიუხედავად, ქანობის ნებისმიერი ზედმეტი დაქანება ან სიგანის გაზრდა არ უნდა აღემატებოდეს ნახაზებში განსაზღვრულ ნებისმიერ ზღვრულ მაჩვენებელს და უნდა იარსებოს მხოლოდ მინიმალური დროით, რომელიც აუცილებლად შესაბამისობაში უნდა იყოს მუდმივი სამუშაოების უსაფრთხოებასთან.

ზოგადი სპეციფიკური

- 6) ყრილები ეტაპობრივად უნდა აიგოს და შევსების ნებისმიერი კონტროლირებადი სიჩქარეები გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ კონტრაქტით განსაზღვრული ნებისმიერი მოთხოვნის შესაბამისად.
- 7) ნახაზების ან პროექტის მენეჯერის მხრიდან მითითების შემთხვევაში, კონტრაქტორმა უნდა გადატვირთოს მიწაყრილები და სხვა ყრილები ისე, როგორც ეს აღწერილია წინამდებარე სპეციფიკაციაში, დროის მითითებული პერიოდების განმავლობაში. თუ გადატვირთული ყრილის დაწოლა გამოიწვევს ფორმაციის ან, საფარის არსებობის შემთხვევაში, სუბფორმაციის ქვეშ ნებისმიერი იმ გადამტვირთველი მასალის მოხვედრას, რომლის გამოყენებაც გადატვირთულ ყრილში დაუშვებელია, კონტრაქტორმა უნდა მოაშოროს ეს დაუშვებელი მასალა და განკარგოს ის 602-ე მუხლის შესაბამისად. ამის შემდეგ მან წარმოქმნილი დონე უნდა დაიყვანოს ფორმაციამდე ან სუბფორმაციამდე დაშვებული მასალით.
- 8) თუ ნახაზების ან პროექტის მენეჯერის მითითებით, მიწაყრილებში ან სხვა ყრილებში მიღსადენების დამონტაჟება დაშვებულია ჭრილების გარეშე, მიღამდე და მიღის ზემოთ ყრილი უნდა აიგოს თანაბრად ორიგე მხარეზე. ყრილი უნდა განთავსებული თანაბარზომიერი ფენებით და არ დაიყაროს მიღის ზემოთ. განაწილება და დატკეპნა უნდა განხორციელდეს თანაბარზომიერად მიღის გადაადგილების, დეფორმაციის ან დაზიანების გარეშე. ხელით დიზელური დატკეპნა არ უნდა იქნეს გამოყენებული მიღის ან შეერთების ნებისმიერი ნაწილიდან 300 მმ-ის ფარგლებში.
- 9) სუბფორმაციის ან, შესაბამის შემთხვევაში, ფორმაციის დონემდე ყრილის უპარასკნელი 600 მმ-ის სიღრმე, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგარად არის განსაზღვრული კონტრაქტში, მიწაყრილის სრულ სიგანეზე ან, სხვა ყრილების ადგილებში, კიდეების გარე დაბოლოებებს შორის უნდა აიგოს უწყვეტი ოპერაციით. ამის შემდეგ კონტრაქტორმა დაუყოვნებლივ უნდა განახორციელოს ერთ-ერთი შემდეგი სამუშაოთაგანი:
- i) ააგოს სუბფორმაცია ან ფორმაცია 613-ე და 616-ე მუხლების შესაბამისად, რასაც დაუყოვნებლივ უნდა მოჰყვეს:
    - ა) საფარის ან, შესაბამის შემთხვევებში, საფუძვლის სრული სისქის მშენებლობა; ან
    - ბ) პროექტის მენეჯერის ნებართვის შემთხვევაში, წინამდებარე სპეციფიკაციაში განსაზღვრული ნაკლები სისქის საფარის ან საფუძვლის მშენებლობა, რომელიც უნდა დაიგოს ატმოსფერული მოვლენებისგან დამცავი ფენის სახით;
  - ii) სუბფორმაციის ან, შესაბამის შემთხვევებში, ფორმაციის დონის ზემოთ ყრილის სრულ სიგანეზე განათავსოს დამატებით 300 მმ მინიმალური დატკეპნილი სისქის მასალა ატმოსფერული მოვლენებისგან დამცავი ფენის სახით. ეს დამცავი ფენი უნდა შედგებოდეს იმავე მასალისგან, რომლისგანაც შედგება სუბფორმაცია ან ფორმაცია და დაიტკეპნოს 6/1 ცხრილის შესაბამისად. მასალა უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს კონტრაქტორის საკუთარი რესურსებიდან და დამცავი ფენი აიგოს უწყვეტი ოპერაციით. სტაბილიზებული საფარის შემთხვევაში დამცავი ფენი უნდა შედგებოდეს არასტაბილიზებული მასალისგან.
- 10) მიწაყრილებისა და სხვა ყრილების მშენებლობისას, 2 და 7 კლასის განატაცი ნაცრის მასალის დია გვერდები დაცული უნდა იქნეს ნებისმიერი მიზეზით გამოწველი გამორეცხვის ან ეროზისგან.

სოგადი სპეციფიკაციები

- 11) 2 და 7 კლასის შემავსებელი მასალისგან აგებული დასრულებული ფერდობები დაუყოვნებლად უნდა დაიფაროს მე-5 კლასის ნიადაგის ზედა ფენით ან ტორფით, როგორც ნაჩვენები იქნება ნახაზე.
- 12) უოველთვის, როდესაც ყრილი უნდა განთავსდეს ბუნებრივი ფერდობის ან დაქანებული მიწის ნაგებობების, მათ შორის, მიწაყრილების, ორმოების, სხვა ყრილების ან ჭრილების წინ, უშუალოდ შემდგომი ყრილის განთავსებამდე ასეთი ზედაპირები უნდა დასაფეხურდეს ან სხვაგვარად იქნეს ფორმირებული, როგორც ნაჩვენები იქნება ნახაზებში.
- 13) მე-2 ან მე-7 კლასის მასალებით (განატაცი ნაცრის გარდა) ფორმირებული მიწაყრილებისა და სხვა ყრილების ციცაბო ქანობების ყველა მუდმივი ზედაპირი ნებისმიერი მოპირეობების შემდეგ ხელახლა უნდა დამუშავდეს და შემჭიდროვდეს ფერდობზე მუხლუხოებიანი ავტომანქანის გადატარებით ან სხვა შესაბამისი მეთოდით.

609 მიწის სამუშაოებისთვის განკუთხილი მასალების განსაკალებების გამოსაყენებელი გეოტექსტილები

- 1) მუდმივი სამუშაოების ნაწილის სახით საკონტრაქტო დოკუმენტაციაში მითითებულ ადგილებში მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი ცალკეული მასალის განსაცალკევებლად საჭირო გეოტექსტილები უნდა დამზადდეს სინთეტიკური ან სხვა ბოჭკოებისგან, ისე როგორც ეს განსაზღვრულია წინამდებარე სპეციფიკაციაში, და ჰქონდეს თხელი წყალგაუმტარი მემბრანის ფორმა.
- 2) მუდმივ სამუშაოებში გეოტექსტილის გამოყენებამდე კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა წარუდგინოს მტკიცებულება, რომლის მიხედვითაც გეოტექსტილი იქნება საკმარისად ხანგამძლე განსაცალკევებელ მასალებთან კონტაქტში დაგებისას და შეინარჩუნებს მთლიანობას, სულ მცირე, კონტრაქტით განსაზღვრული გამოსადეგობის ვადის განმავლობაში.
- 3) გეოტექსტილები მუდმივად დაცული უნდა იყოს მექანიკური ან ქიმიური დაზიანებისგან. ის გეოტექსტილი, რომელიც შეიძლება დაზიანდეს სინათლის ზემოქმედებისგან, არ უნდა დარჩეს საფარის გარეშე წარმოებიდან მუდმივ სამუშაოებში გამოყენებამდე დროის პერიოდში. ეს მასალა საფარის გარეშე უნდა იყოს, არა უმეტეს, 5 საათის განმავლობაში.
- 4) შერჩევის მეთოდი და ნიმუშების საჭირო რაოდენობა მითითებული იქნება S 6906-ში. ნიმუშები აღებული უნდა იქნესმუდმივ სამუშაოებში გამოსაყენებელი გეოტექსტილის პარტიიდან. ამ პარტიიდან მოჭრილი და საცდელი ნიმუშები უნდა აკმაყოფილებდეს წინამდებარე მუხლის მე-7 ქვემოთ მოთხოვნებს. საცდელი ნიმუშები უნდა გამოიცადოს ლაბორატორიაში, რათა განისაზღვროს, აკმაყოფილებს თუ არა გეოტექსტილი ქვემოთ მითითებულ კრიტერიუმებს:
- 1) გეოტექსტილი უნდა უძლებდეს შესაბამის დამჭიდ დატვირთვას, რაც განისაზღვრება „ფართო ზოლის“ დაჭიმვის გამოცდით, რომელიც უნდა განხორციელდეს S 6906-ის 1 ნაწილის შესაბამისად. ნორმატიული მედეგობა აღებული უნდა იქნეს მასალის მედეგობის მაჩვენებლად. ამ მაჩვენებელზე ნაკლები უნდა იყოს გამოცდის შედეგების არა უმეტეს 5%. ეს არის მედეგობა საშუალო მედეგობიდან 1.64 სტანდარტული გადახრისას.

- 2) გეოტექსტილის გავლით, მისი ძირითადი სიბრტყის მარჯვენა კუთხეებში, ნებისმიერი მიმართულებით შესაძლებელი უნდა იყოს წყლის დინება 100 მმ წყლის სტანდარტული წნევისას არანაკლებ 10 ლ/მ² სიჩქარით, რაც უნდა განისაზღვროს S 6906-ის მე-3 ნაწილის შესაბამისად. გამოცდისას განსაზღვრული დინების სიჩქარე კორექტირებული უნდა იქნეს ტემპერატურის მიხედვით წყლის სიბლანტის ცვლილების შესახებ გამოქვეყნებული მონაცემების გამოყენებით, ისე რომ ის მიესადაგებოდეს 15 C ტემპერატურას.
- 3) გეოტექსტილის ფორების განაწილება ზომების მიხედვით უნდა იყოს ისეთი, რომ S 6906-ის მე-2 ნაწილის შესაბამისად განისაზღვროს საშუალო მაჩვენებელი 090, 100 და 300 მიკრონს შორის.
- 5) გეოტექსტილი უნდა დაიგოს და გადაიფაროს ისე, როგორც ეს აღწერილია წინამდებარე მუხლებში. გადაფარვის დროს გეოტექსტილის მიმდებარე ფურცლების ან ზოლების გამოყენებისას უნდა გადაიფაროს, სულ მცირე, 300 მმ-ით.
- 6) იმ მასალის ფენას, რომელზეც უნდა განთავსდეს გეოტექსტილი, არ უნდა ჰქონდეს გამოშვერილი ან წვეტიანი ნაწილები, რომლებსაც შეუძლიათ გეოტექსტილის დაზიანება მონტაჟის ან ექსპლუატაციის დროს. დაგების მეთოდი უნდა უზრუნველყოფდეს გეოტექსტილის მუდმივ კონტაქტს იმ ზედაპირთან, რომელზეც განთავსდება, აგრეთვე ლიობებსა და ამობურცულობებზე გადაჭიმვის თავიდან აცილებას. სამშენებლო მექანიზმების უშუალოდ დაგებულ გეოტექსტილზე მუშაობა არ დაიშვება. ის შემავსებელი მასალით უნდა დაიფაროს დაუყოვნებლივ, დაგების შემდეგ.
- 7) გეოტექსტილიდან მოჭრილი ყველა ნიმუში და საცდელი ნიმუში შენახული უნდა იქნეს კონტრაქტორთან სუფთა და მშრალ მდგომარეობაში, გამოცდის დროს ჩვეულებრივი დაბინძურებისა და დასველების გაუთვალისწინებლად. ფორების ზომისა და გაჭიმვისადმი მედეგობის განსაზღვრამდე საცდელი ნიმუშები უნდა მოთავსდეს 20 2 C ტემპერატურაზე და ფარდობით ტენიანობაში 65 5%. გამოცდილი გეოტექსტილის მშრალი მასა მითითებული უნდა იქნეს გ/მ²-ში.

610 ყრილები ნაგებობისთვის

- 1) წინამდებარე მუხლი უნდა მიესადაგოს ნაგებობების ყრილებს, რომელიც არ წარმოადგენს:
- არმირებული მიწის ნაგებობების ყრილებს, მათ შორის, დაკავშირებული სადრენაჟე ფენების ჩათვლით;
  - დაფიქსირებული მიწის ნაგებობების ყრილებს, მათ შორის, დაკავშირებული სადრენაჟე ფენების ჩათვლით;
  - გოფრირებული ფოლადის მიწისქვეშა ნაგებობების გარშემოყრისა და საგების ყრილებს;
  - ბეტონის სტრუქტურული საძირკვლების ზედა ყრილებს, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის განსაზღვრული წინამდებარე სპეციფიკაციაში.

ზოგადი სპეციფიკაციები

- 2) ნაგებობების ყრილების სახით, ნახაზებში მითითებულ ადგილებზე გამოყენებული უნდა იქნეს 6 , 6 , 7 ან 7 კლასისა და 6/1 ცხრილის შესაბამისი, მასალები.
- 3) კონტრაქტორმა 612-ე მუხლის (მზა ნაგებობის დატკეპნა) შესაბამისად უნდა დატკეპნოს 6 , 6 , 7 და 7 კლასის მასალა 6/1 ცხრილში აღნიშნული კლასის მასალებისთვის განსაზღვრული მოთხოვნებისა და წინამდებარე მუხლის მე4 და მე5 ქვემუხლების შეზღუდვების გათვალისწინებით.
- 4) როდესაც ნაგებობის ყრილი უნდა იყოს ერთი და იმავე დონის სტრუქტურული ელემენტის ან მიწისქვეშა ნაგებობის ერთზე მეტ მხარეს (იმ შემთხვევების გარდა, რომლებსაც მიესადაგება 623-ე მუხლი), ის უნდა შენარჩუნდეს სიმაღლებზე, რომელთა ერთმანეთისგან განსხვავება სტრუქტურული ელემენტის საპირისპირო მხარეებზე დატკეპნის შემდეგ არ აღემატება 250 მმ-ს.
- 5) კონტრაქტორმა ნაგებობების ყრილების აგებისას გამოსაყენებელი სატკეპნი მექანიზმები ნაგებობებიდან 2 მეტრის ფარგლებში უნდა შეზღუდოს 612.10-ე ქვემუხლში მითითებული და 6/4 ცხრილში ჩამოთვლილი შემდეგი მექანიზმებით:
- გიბრაციული ვალციანი სატკეპნი, რომლის მასა ვალცის განივ მეტრზე, 612.10-ე ქვემუხლის შესაბამისად, არ აღემატება 1,300 კგ-ს, ხოლო საერთო მასა – 1,000 კგ-ს;
  - გიბრაციული სატკეპნი ფილა, რომლის მასა არ აღემატება 1,000 კგ-ს;
  - გიბრაციული მუშტებიანი სატკეპნი, რომლის მასა არ აღემატება 75 კგ-ს.
- ამ ზონაში ყრილის დატკეპნილი დონე მშენებლობის განმავლობაში მოსაზღვრე ნაგებობის ყრილის დანარჩენი ნაწილის დატკეპნილი დონისგან არ უნდა განსხვავდებოდეს 250 მმ-ზე მეტით.
- 6) წინამდებარე მუხლის შესაბამისად განთავსებული და დატკეპნილი 6 , 6 და 7 კლასის მასალა, არანაკლებ 20მ³ მასალის გამოყენებით განხორციელებული ცდის შედეგების მიხედვით, სტაბილური უნდა იყოს 1 ვერტიკალურ და 1/2 პორიზონტალურ დაქანებაზე ან ნახაზებზე ნაჩვენებ დაქანებაზე მოპირკეთებისას.

611 ყრილის გორგობა გეზონის ნაგებობის საჭუბელზე

- 1) ბეტონის ნაგებობის საძირკვლების თავზე განთავსებული ყრილები ნახაზების შესაბამისად უნდა იყოს:
- 6 , 6 , 7 ან 7 კლასის შერჩეული შემავსებელი მასალის, რომელიც აქმაყოფილებს 610-ე მუხლის მოთხოვნებს;
  - 6 კლასის შერჩეული შემავსებელი მასალის, რომელიც განთავსებული და დატკეპნილია 623-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად გოფრირებული ფოლადის მიწისქვეშა ნაგებობის თაღოვანი პროფილის საძირკვლის თავზე;
  - 6/1 ცხრილის შესაბამისი სხვა კლასის შერჩეული ან ბუნებრივი შემავსებელი მასალის, რომელიც განთავსებული და დატკეპნილია 608-ე

612 ყრილების დატვანა

ზოგადი

- 1) იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას სხვაგვარად მიუთითებს პროექტის მენეჯერი, კონტრაქტორმა დატკეპნის სამუშაოები უნდა განახორციელოს წინამდებარე მუხლის შესაბამისად, მასალის განთავსების შემდეგ შესაძლო უმოკლეს ვადებში, 6/1 ცხრილში მითითებული ქველა იმ კლასის ყრილისთვის, რომელიც საჭიროებს დატკეპნას.
- 2) დატკეპნა უნდა იყოს მეთოდური ან საბოლოო, როგორც ეს მოთხოვნილია 6/1 ცხრილში ყრილის კლასისთვის, და განხორციელდეს ყრილის კლასისა და ადგილზე არსებული პირობების შესაფერისი მექანიზმების გამოყენებით.
- 3) არასამუშაო საათებში სატკეპნი სამუშაოების განხორციელებამდე კონტრაქტორმა უნდა მიიღოს პროექტის მენეჯერის ნებართვა.

მეთოდური დატკეპნა

- 4) იმ შემთხვევებში, როდესაც საჭიროა მეთოდის მიღება, ის შესაბამისობაში უნდა იყოს წინამდებარე მუხლის მე-5 – მე-10 ქვემუხლებთან.
- 5) იმ შემთხვევების გარდა, რომლებიც მითითებულია წინამდებარე მუხლის მე-6 ქვემუხლში, მეთოდური დატკეპნა უნდა განხორციელდეს 6/4 ცხრილში მითითებული იმ მექანიზმებისა და მეთოდების გამოყენებით, რომლებიც შეესაბამება 6/1 ცხრილში დასატკეპნი მასალის კლასისთვის განსაზღვრულ დატკეპნის მოთხოვნებს.
- 6) ის მექანიზმები და მეთოდები, რომლებიც არ არის მითითებული 6/4 ცხრილში, შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ კონტრაქტორი სამუშაოების განხორციელების ადგილზე ჩატარებული ცდისას უზვენებს, რომ ალტერნატიული მეთოდით შესრულებული დატკეპნის შედეგი არის სპეციფიკაციაში განსაზღვრული მეთოდით შესრულებული დატკეპნის შედეგის უკვივალენტური.
- 7) სატკეპნი აღჭურვილობის სახით არ უნდა იქნეს დაშვებული მიწის სათხრელი მოწყობილობა და ნებისმიერი ფენისთვის საჭირო დატკეპნის მოცულობის შესაფასებლად არ იქნეს გათვალისწინებული მძიმე მექანიზმის დასახმარებლად ნებისმიერი სახის წინასწარი დატკეპნის განსახორციელებლად მსუბუქი პატეგორიის მექანიზმის გამოყენება.
- 8) იმ შემთხვევაში, თუ ერთზე მეტი კლასის მასალა გამოყენებულია ისე, რომ შეუძლებელია განისაზღვროს თითოეული კლასის განლაგების ადგილები, კონტრაქტორმა დატკეპნა უნდა განახორციელოს მექანიზმით, რომელიც იმუშავებს ისე, როგორც იმ შემთხვევაში, როდესაც იტკეპნება მხოლოდ ის მასალა, რომლის დასატკეპნად საჭიროა მეტი მცდელობა.

9) კონტრაქტორს და პროექტის მენეჯერს დატკეპნილ მასალაზე შეუძლიათ განახორციელონ მშრალ მდგომარეობაში სიმკვრივის განსასაზღვრავი საველე ცდები, რომლებიც აღწერილია წინამდებარე მუხლის მე-15 ქვემუხლში. თუ ცდის შედეგები უჩვენებს სიმკვრივეს, რომელიც ასახავს შეუსაბამო დატკეპნას და ამის მიზეზია კონტრაქტორის მიერ კონტრაქტის მოთხოვნების შეუსრულებლობა, კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს ისეთი დამატებითი სამუშაოები, რომლებიც საჭირო იქნება კონტრაქტთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.

10) 6/4 ცხრილის მიზნებისთვის:

- გავლის მინიმალური რაოდენობა წარმოადგენს დასატკეპნი ზედაპირის თითოეული წერტილის მუშა მდგომარეობაში მყოფი სატკეპნი მექანიზმის კომპონენტით გადაკვეთის ან მასზე ხელის დიზელ-სატკეპნის დარტყმის განახორციელების ან მასზე წონითი სატკეპნის დაცემის მინიმალურ რაოდენობას.
- #-ით დასათაურებულ სვეტში ნაჩვენები გავლების რაოდენობა უნდა გაორმაგდეს 1 , 1 , 2 , 2 , 2C და 2 კლასის მასალების შემთხვევაში და იმ შემთხვევებში, როდესაც ასეთი მასალები განლაგებულია სუბფორმაციის ან (საფარის საჭიროებისას) ფორმაციიდან 600 მმ-ში. ასეთი დამატებითი დატკეპნა, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას სხვაგვარად მიუთითებს პროექტის მენეჯერი, უნდა განახორციელდეს მიწაყრილის სრულ სიგანეზე ან, სხვა იმ ყრილების შემთხვევაში, რომლებსაც უნდა დაიგოს გზის საფარი გვერდების გარე ბოლოებს შორის.
- 6/4 ცხრილში მითითებული სატკეპნი მექანიზმები კლასიფიცირებულია სტატიკური მასის მიხედვით. მასა ვალცის განივ მეტრზე ვალცის მთლიანი მასაა, რომელიც გაყოფილია ვალცის საერთო სიგანეზე. იმ შემთხვევებში, როდესაც გლუვალციან სატკეპნს აქვს ერთზე მეტი ღერძი, მექანიზმის კატეგორია განისაზღვრება ღერძის საფუძველზე, განივ მეტრზე მასის უმაღლესი მაჩვენებლის გათვალისწინებით.
- ბადიანი სატკეპნი წარმოადგენს მექანიზმს, რომლის სატკეპნი ვალცი ან ვალცები დამზადებულია კვადრატული ფორმის მძიმე ფოლადის ბადისგან.
- თვითწონადი მუშტებიანი სატკეპნი არის ვალციანი ან ვალცებიანი მექანიზმი გამოშვერილი „ფეხით“. თითოეული ასეთი „ფეხის“ გამოშვერილი ბოლოს ფართობი აღემატება 0.01 მ2-ს, ხოლო ფეხის ფართობების ჯამი აღემატება ფეხების ბოლოებით გადაადგილებადი ცილინდრის ფართობის 15%-ს. მუშტებიან სატკეპნებთან დაკავშირებული მოთხოვნები მიესადაგება მექანიზმებს, რომლებსაც აქვს ორი შეწყვილებული ვალცი. თუ ერთი სატკეპნი ვალცი ფეხის ზედაპირის თითოეულ წერტილს კვეთს მექანიზმის ნებისმიერ გავლაზე, გავლების მინიმალური რაოდენობა არის 6/4 ცხრილში მითითებული რაოდენობის ორზე ნამრავლს დამატებული წინამდებარე ქვემუხლის (ii) ნაწილის მოთხოვნების შესაბამისი ნებისმიერი შემდგომი გაორმაგება.
- პნევმობორბლებიანი სატკეპნის შემთხვევაში, მასა ერთ ბორბალზე არის სატკეპნის საერთო მასა, რომელიც გაყოფილია ბორბლების რაოდენობაზე. პნევმობორბლებიანი სატკეპნის გავლების რაოდენობის დასაწერი მუხლად, სამუშაო სიგანეს უნდა წარმოადგენდეს ცალკეული ბორბლების ლიანდების სიგანეების ჯამი ბორბლების ლიანდებს შორის მანძილების ჯამთან ერთად, იმ პირობით, რომ თითოეული ასეთი

მანძილი არ უნდა აღემატებოდეს 230 მმ-ს. იმ შემთხვევებში, როდესაც მანძილი აღემატება 230 მმ-ს, სამუშაო სიგანე უნდა წარმოადგენდეს მხოლოდ ცალკეული ბორბლების ლიანდების სიგანეთა ჯამს.

vii) ვიბრაციული მუშტებიანი სატკეპნი, რომელიც შეიძლება იყოს თვითმავალი ან მისაბმელი, წარმოადგენს მექანიზმს, რომელსაც აქვთ ერთ ან მეტ ვალცხე მექანიკური ვიბრაციის მისადაგების საშუალებები. ვალცხს ან ვალცებს აქვთ გამოშვერილი ფეხი, რომლის სიმაღლე აღემატება ვალცის დოლის რადიუსის 10%-ს. თითოეული ფეხის გამოშვერილი ბოლოს ფართობი აღემატება ვალცის დოლის ზედაპირის ფართობის 0.1%-ს, ხოლო ფეხების ფართობების ჯამი აღემატება ფეხების ბოლოებით გადაადგილებადი ცილინდრის ფართობის 10%-ს.

ვიბრაციული მუშტებიანი სატკეპნის მუშაობის მოთხოვნები არის ისეთივე, როგორც ვიბრაციული სატკეპნებისადმი მისასადაგებელი მოთხოვნები, რომლებიც განსაზღვრულია (viii) ქვემოთ შემთხვევაში, იმ გამონაკლისით, რომ მეტ მეთოდისთვის გამოსაყენებელი ვიბრაციული სატკეპნები უნდა იყოს ერთგალციანი ტიპის. ვიბრაციის გარეშე მომუშავე ვიბრაციული მუშტებიანი სატკეპნები კლასიფიცირდება, როგორც თვითწონადი მუშტებიანი სატკეპნები.

viii) ვიბრაციული სატკეპნები წარმოადგენს თვითმავალ ან მისაბმელ გლუვლილვაკებიან სატკეპნებს, რომელთაც აქვთ ერთ ან მეტ ვალცხე მექანიკური ვიბრაციის მისადაგების საშუალებები, იმ გამონაკლისით, რომ მეტ მეთოდისთვის გამოსაყენებელი ვიბრაციული სატკეპნები უნდა იყოს ერთგალციანი ტიპის. ვიბრაციის გარეშე მომუშავე ვიბრაციული მუშტებიანი სატკეპნები კლასიფიცირდება, როგორც გლუვლილვაკებიანი სატკეპნები.

ვიბრაციული სატკეპნებისადმი მისასადაგებელი მოთხოვნები ეფუძნება მექანიკური ტრანსმისიის მქონე თვითმავალ მანქანაზე უმცირესი გადაცემისა და მისაბმელი მანქანის ან ჰიდროსტატიკური ტრანსმისიის მქონე თვითმავალი მანქანისთვის 1.5-დან 2.5 კგ/სთ სიჩქარის გამოყენებას. უფრო მაღალი გადაცემების ან სიჩქარეების გამოყენებისას, მოძრაობის სიჩქარის გაზრდის პროპორციულად უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს გაზრდილი რაოდენობის გავლები.

იმ შემთხვევებში, როდესაც მექანიკური ვიბრაცია მიესადაგება ორ შეწყვილებულ ვალცხს, გავლების მინიმალური რაოდენობა უნდა იყოს 6/4 ცხრილში ერთი ვიბრირებადი ვალცის განივ მეტრზე შესაბამისი მასისთვის მითითებული რაოდენობის ნახევარი, თუმცა იმ შემთხვევაში, თუ ერთი ვალცის მასა განივ მეტრზე განსხვავდება მეორე ვალცის ამავე მასისგან, გავლების რაოდენობა უნდა იყოს უმცირესი მაჩვენებლის მქონე ვალცისთვის მითითებულის შესაბამისი. ალტერნატივის სახით, გავლების მინიმალური რაოდენობა უნდა განისაზღვროს ერთი ვიბრირებადი ვალცის მქონე მანქანის საშუალებით, რომლის განივ მეტრზე მასა უმაღლესი მაჩვენებლის მქონე ვალცის აღნიშნული მასის თანაბარია.

ვიბრაციული სატკეპნები გამოყენებული უნდა იქნეს ისე, რომ მათმა სავიბრაციო მექანიზმები იმუშაოს მხოლოდ მწარმოებლის მიერ რეკომენდებული ვიბრაციის სისშირით. თუ ხელმისაწვდომია ერთზე მეტი ამპლიტუდა და/ან რეკომენდებულია სხვადასხვა სიჩქარეები, მანქანამ უნდა იმუშაოს აღნიშნული მაქსიმალური ამპლიტუდით და ამ ამპლიტუდისთვის რეკომენდებული მაქსიმალური სისშირით.

ვიბრაციული სატკეპნები აღჭურვილი ან უზრუნველყოფილი უნდა იყოს მოწყობილობებით, რომლებიც უჩვენებენ აღნიშნული მექანიზმების

სამუშაო სიხშირეს და მოძრაობის სიჩქარეს. ორივე მოწყობილობის წაკითხვა უნდა შეეძლოს მანქანის გვერდზე მყოფ ინსპექტორს.

- ix) ვიბრაციული ფილის მქონე სატკეპნები წარმოადგენს მანქანებს, რომელთაც აქვთ საყრდენი ფილა, რომელსაც დაერთვის ერთი ან ორი არასიმეტრიულად დამძიმებული ლილვი და:

  - ა) იბრაციული ფილის მქონე სატკეპნის საყრდენი ფილის მასა ერთ კვადრატულ მეტრზე გამოითვლება მუშა მდგომარეობაში მყოფი მანქანის მოლიანი მასის დატკეპნილ მასალასთან კონტაქტში მყოფ ფართობზე გაყოფით;
  - ბ) იბრაციული ფილის მქონე სატკეპნი გამოყენებული უნდა იქნეს მწარმოებლის მიერ რეკომენდებული ვიბრაციის სიხშირით. ჩვეულებრივ, მათ უნდა იმუშაონ 1 კმ/სთზე ნაკლები მოძრაობის სიჩქარით, თუმცა, იმ შემთხვევებში, როდესაც აუცილებელია უფრო მაღალი სიჩქარები, გავლების რაოდენობა უნდა გაიზარდოს მოძრაობის სიჩქარის ზრდის პროპორციულად.

- x) ვიბროსატკეპნები წარმოადგენს მანქანებს, რომლებშიც ძრავიდან ამძრავი დგუშიანი მექანიზმი ზემოქმედებს ზამბარის სისტემაზე, რომლითაც ხორციელდება საყრდენი ფილის ვიბრაცია.
- xi) ხელის დიზელური სატკეპნები წარმოადგენს მანქანებს, რომლებიც ამოქმედება აფეთქებებით შიდაწვის ცილინდრში, რომელთაგან თითოეულს ხელით აკონტროლებს ოპერატორი.
- xii) ვარდნადი წონით სატკეპნები წარმოადგენს მანქანებს, რომელთა საკუთარი წონა ვარდება კონტროლირებადი სიმაღლიდან ამწე მექანიზმის გამოყენებით. ისინი მოიცავენ თვითმავალ მანქანებს მექანიკურად მოძრავი მექანიზმებით, რომლებსაც შეუძლიათ ნიადაგის დატკეპნა ჭრილებზე და ნაგებობების სიახლოვეს.
- xiii) ხელის დიზელ სატკეპნებისა და ვარდნადი წონით სატკეპნების შემთხვევაში, ერთ გავლად ითვლება სატკეპნი ფილის მიერ შესაბამის ადგილზე ერთი დარტყმის განხორციელება.
- xiv) 6/4 ცხრილში მე-3 მეთოდის სეგმენტი * აღნიშნული კომპონენტებისთვის სატკეპნი მიბმული უნდა იყოს მუხლებიან ტრაქტორებზე. თვითმავალი სატკეპნების გამოყენება დაუშვებელია.
- xv) სხვადასხვა ტიპის ან კატეგორიის მექანიზმების კომბინაციის გამოყენებისას დაცული უნდა იქნეს შემდეგი მოთხოვნები:

  - ა) ფენის სიღრმე უნდა იყოს ისეთი, როგორიც განსაზღვრულია იმ ტიპის მექანიზმისთვის, რომელსაც ესაჭიროება უმცირესი სიღრმის ფენა;
  - ბ) გავლების რაოდენობა იყოს ისეთი, როგორიც განსაზღვრულია იმ ტიპის მექანიზმისთვის, რომელსაც ესაჭიროება გავლების უმეტესი რაოდენობა.

საბოლოო დატკეპნა

- 11) საბოლოო დატკეპნა უნდა განხორციელდეს წინამდებარე მუხლის მე-12 – მე-15 ქვემუხლების მოთხოვნების შესაბამისად.

ზოგადი სპეციფიკაციები

12) საბოლოო დატკეპნის დაწყებამდე, სულ მცირე, შვიდი დღით ადრე კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა გადასცეს:

- i) მშრალ მდგომარეობაში მაქსიმალური სიმკვრივისა და ტენის ოპტიმალური შემცველობის მაჩვენებლები, რომლებიც მიღებული უნდა იქნეს S 1377-ის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, 2.5 კგ ხელის დიზელ-სატკეპნის მეთოდის ან, შესაბამის შემთხვევებში, ვიბრაციული სატკეპნის მეთოდით, დაშვებული კლასის ან კლასების მოთხოვნების დამაკმაყოფილებელი თითოეული იმ შემავსებლისთვის, რომლის გამოყენებასაც ის გეგმავს (როდესაც მასალის ნებისმიერ კლასში შემავსებელი შეიცავს მასალებს, რომელთაც აქვთ სხვადასხვაგვარი მაქსიმალური სიმკვრივე მშრალ მდგომარეობაში და სხვადასხვაგვარი ტენის ოპტიმალური შემცველობა, დატკეპნილი მასალის სიმკვრივის კონტროლის მიზნით კლასი უნდა დაექვემდებაროს შემდგომ დაყოფას, საიდენტიფიკაციო სისტემის გაფართოებით);
  - ii) სიმკვრივისა და ტენის შემცველობის შეფარდების გრაფიკი, რომლიდანაც უნდა განისაზღვროს (i) ქვემუხელში მითითებული მშრალ მდგომარეობაში მაქსიმალური სიმკვრივისა და ტენის ოპტიმალური შემცველობის მაჩვენებლები და, 7 კლასის მასალებისთვის, 5% საპარტო ლიობების გრაფიკული დიაგრამა თითოეული ქვენაწილისთვის.
- 13) მას შემდეგ, რაც წინამდებარე მუხლის მე-12 ქვემუხელში გათვალისწინებული ინფორმაცია ხელმისაწვდომი გახდება პროექტის მენეჯერისთვის, ის უნდა გახდეს დატკეპნის სამუშაოების საფუძველი.
- 14) წინამდებარე მუხლის მე-15 ქვემუხელის შესაბამისად საბოლოო პროცესისადმი მისასადაგებელ მოთხოვნებამდე დატკეპნილი შემავსებლის საველე პირობებში მშრალ მდგომარეობაში გაზომილი სიმკვრივის მაჩვენებელი უნდა იყოს 6/1 ცხრილში შემავსებლის შესაბამისი კლასისთვის მითითებული და წინამდებარე მუხლის მე-12 ქვემუხელის შესაბამისად პროექტის მენეჯერისთვის ადრე მიწოდებული მშრალ მდგომარეობაში მაქსიმალური სიმკვრივის პროცენტული მაჩვენებლის თანაბარი ან მასზე დიდი.
- 15) წინამდებარე მუხლის მე-14 ქვემუხელში მითითებული საველე პირობებში მშრალ მდგომარეობაში სიმკვრივე უნდა გაიზომოს S 1377-ის მე-9 ნაწილის შესაბამისად, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც მხოლოდ პროექტის მენეჯერის მოთხოვნით ან ნებართვით გამოიყენება მოლეკულური მეთოდი. მოლეკულური მეთოდის გამოყენებისას საზომი ხელსაწყო დაკალიბრებული უნდა იქნეს 1377-ის მე-9 ნაწილის შესაბამისად.
- 16) საველე პირობებში დატკეპნის ცდების მინიმალური რაოდენობა არის უმცეს 50 მეტრში თითოეულ ფენაზე ერთი ცდა.

613 სპეციფიკაცია და საბზაო საზუმცლის დამატებითი ვენა

- 1) დამატებითი ფენა მოწყობილი უნდა იქნეს კონტრაქტში მითითებულ ფარგლებში მხოლოდ იმ ადგილებში, რომლებიც უნდა აიგოს აღნიშნული ფენით. ის უნდა აკმაყოფილებდეს წინამდებარე მუხლის და, დამატებით, სტაბილიზებული დამატებითი ფენის მოწყობის შემთხვევაში, შესაბამისად, 614, მუხლის მოთხოვნებს.
- 2) დამატებითი ფენა უნდა მოეწყოს 6 1, 6 2, 6 3, 6 4, 6 5, 6S, 9 , 9 , 9C, 9 , 9 ან 9 კლასის მასალისგან 6/1 ცხრილის შესაბამისად.

- 3) იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას სხვაგვარად მიუთითებს პროექტის მენეჯერი, დამატებითი ფენა მთელ მის სიღრმეზე უნდა შედგებოდეს ერთი კლასის მასალისგან, რომელიც უნდა განთავსდეს 612-ე მუხლის შესაბამისი დატკეპნილი სისქის ერთ ან მეტ ფენად, ან ფორმირებული იქნეს სხვადასხვა მასალის არა უმეტეს ორი ელემენტით. თითოეული ელემენტი ფორმირებული უნდა იქნეს ერთი და იგივე მასალის ერთი ან ორი ფენით, რომელთაგან თითოეული უნდა იყოს 612-ე მუხლის შესაბამისი დატკეპნილი სისქის. 9 ან 9 კლასის სტანდარტებული მასალა არ უნდა განთავსდეს ან აიგოს 6 კლასის მარცვლოვანი მასალის ან 6S კლასის მარცვლოვანი საფილტრაციო ფენის მასალის თავზე.
- 4) დამატებითი ფენის მოწყობამდე, კონტრაქტორმა უნდა მოახდინოს იმ მეთოდების, აღჭურვილობისა და მასალების დემონსტრირება, რომელთა გამოყენებასაც ის გეგმავს ადგილზე ან, შესაბამის შემთხვევებში, ადგილებზე გრძელვადიანი სამუშაოებისთვის საჭირო სისქის ტიპურად მომზადებულ სუბფორმაციაზე დამატებითი ფენის მოწყობით. თითოეული სადემონსტრაციო ფართობი არ უნდა იყოს 700 მმ²-ზე ნაკლები.
- 5) ზემოთ აღნიშნული დემონსტრირებისას განთავსებული მასალები შეიძლება ქმნიდნენ გრძელვადიანი სამუშაოების ნაწილს, იმ პირობით, რომ ისინი აქმაყოფილებენ კონტრაქტში განსაზღვრულ პირობებს. თითოეული სადემონსტრაციო ადგილის დასრულების შემდეგ კონტრაქტორმა არა უმეტეს 5 დღის ვადაში და გრძელვადიანი სამუშაოებისას დამატებითი ფენის ძირითადი მშენებლობის დაწყების წინ, თითოეულ სადემონსტრაციო ადგილზე უნდა განახორციელოს გამოცდები და წარუდგინოს პროექტის მენეჯერს ამ გამოცდების ოქმები, რომლებშიც ნაჩვენები იქნება სპეციფიკაციაში განსაზღვრულ მოთხოვნებთან შესაბამისობა.
- 6) თუ სადემონსტრაციო ადგილი არ აქმაყოფილებს გრძელვადიანი სამუშაოებისთვის განსაზღვრულ მოთხოვნებს ან განლაგებულია შეუსაბამო ადგილზე, ის უნდა მოშორდეს და ადგილი უნდა აღდგეს.
- 7) მიღებული დემონსტრაციისას გამოყენებული მეთოდები და მასალები არ უნდა შეიცვალოს სამუშაოების მსვლელობისას შემდგომი დემონსტრაციის გარეშე იმ შემთხვევაში, თუ ამას მოითხოვს პროექტის მენეჯერი.
- 8) იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის ნაჩვენები ნახაზებზე, სუბფორმაციას უნდა ჰქონდეს ისეთივე გრძივი დახრა, განივი დახრა და ზედაპირის დონის დასაშვები გადახრები, როგორც ფორმაციას.
- 9) კონტრაქტორმა უნდა შემოფარგლოს სუბფორმაციის ნებისმიერი დაუცველი მონაკვეთი, რომელზეც უნდა განხორციელდეს დაფარვა, მექანიზმების მუშაობისა და დაფარვის განთავსების სიჩქარის შესაბამისად.
- 10) არც ერთი დაუცველი სუბფორმაცია, რომელზეც უნდა განხორციელდეს დაფარვა, არ იყოს მუდმივად დია წვიმის ზემოქმედებისთვის ან დატოვებულ იქნეს გადაუხურავი დამის საათებში.
- 11) ჭრილებში კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს ქვემოთ მითითებული ერთ-ერთი პროცედურათაგანი:
- i) 6 კლასის მარცვლოვანი დაფარვის მასალის ან 6S კლასის მარცვლოვანი საფილტრაციო ფენის მასალის შემთხვევაში, მიწის სამუშაოები უნდა განხორციელდეს ფორმაციის დონის ქვემოთ, დამატებითი ფენის მისაღებ სიღრმეზე. ზედაპირი უნდა მოპირკეთდეს სუბფორმაციის ფორმირებისთვის, დაუყოვნებლივ დაიტკეპნოს

- სატკეპნის ვალცის განივ მეტრზე არანაკლებ 2,100 კგ მასის მქონე გლუვვალციანი სატკეპნის ან ვალცის განივ მეტრზე არანაკლებ 700 კგ მასის მქონე ვიბრაციული სატკეპნის ან არანაკლებ 1,400 კგ მასის მქონე ვიბრაციული ფილის მქონე სატკეპნის ერთი გავლით, იმ გამონაკლისით, რომ მე-3 კლასის ცარცის მასალაზე გამოყენებული უნდა იქნეს მხოლოდ გლუვვალციანი სატკეპნიდა დაუყოვნებლივ განათავსოს და დატკეპნოს მის თავზე 6 კლასის მარცვლოვანი დამატებითი ფენის მასალა ან უზრუნველყოს 6S კლასის მარცვლოვანი საფილტრაციო ფენის მასალით დაფარვა.
- ii) 9 , 9 , 9C, 9 , 9 ან 9 კლასის დამატებითი ფენის მასალებისთვის ფენა უნდა მოწყოს დაუზიანებელი მასალის სტაბილიზაციით, იმ პირობით, რომ ის აკმაყოფილებს 6 , 6R, 7 , 7 , 7 ან 7I კლასის მასალისთვის განსაზღვრულ მოთხოვნებს, უშუალოდ ფორმაციის ქვეშ, შესაბამისად, 9 , 9 , 9C, 9 , 9 ან 9 კლასის მასალის ფორმირებისთვის; ან
- iii) ფორმაციის ქვეშ მიწის სამუშაოები უნდა განხორციელდეს საკმარის სიღრმეზე, რათა შესაძლებელი იყოს დაუზიანებელი 6 , 6R, 7 , 7 , 7 ან 7I კლასის მასალის სტაბილიზაცია, 9 , 9 , 9C, 9 , 9 ან 9 კლასის მასალის საწარმოებლად, დაფარვის ზედა ელემენტის ფორმირებისთვის (ამ ელემენტის სტაბილიზაციის შემდეგ დაფარვა უნდა დასრულდეს 6 , 6R 7 , 7 , 7 ან 7I კლასის მასალის შემდგომი ფენის ან ფენების განთავსებით და მათი სტაბილიზაციით 9 , 9 , 9C,
- 9 , 9 ან 9 კლასის დაფარვის ფორმირებისთვის ან 6 კლასის მარცვლოვანი სამატებითი ფენის მასალის განთავსებით და დატკეპნით სამატებითი ფენის ზედა ელემენტის ფორმირებისთვის); ან
- iv) მიწის სამუშაოების განხორციელება სუბფორმაციის დონემდე და 6 , 6R, 7 , 7 , 7 ან 7I კლასის შესაბამისი მასალების განთავსება, რომლებიც სტაბილიზებული უნდა იქნეს 9 , 9 , 9C, 9 , 9 ან 9 კლასის დამატებითი ფენების ფორმირებისთვის.
- თუ სტაბილიზებული ფენა უშუალოდ დაფარულია 6 კლასის მარცვლოვანი დასაფარი მასალით, სტაბილიზებული ფენია დატკეპნილი უნდა იქნეს, როგორც 11 (i) ქვემოთ მითითებული სუბფორმაცია.
- 12) მიწაყრილებსა და ყრილებზე კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს ქვემოთ მითითებული ერთ-ერთი პროცედურათაგანი:
- i) დაასრულოს მიწაყრილი სუბფორმაციის ფორმირებისთვის ან მოაშოროს ნებისმიერი დამცავი ფენა და მოაპირკეთოს ზედაპირი სუბფორმაციის ფორმირებისთვის. ორივე შემთხვევაში დატკეპნა უნდა განხორციელდეს არანაკლებ 2,100 კგ მასის მქონე გლუვვალციანი სატკეპნის ან ვალცის განივ მეტრზე არანაკლებ 700 კგ მასის მქონე ვიბრაციული სატკეპნის ან არანაკლებ 1,400 კგ მასის მქონე ვიბრაციული ფილის მქონე სატკეპნის ერთი გავლით (იმ გამონაკლისით, რომ მე-3 კლასის ცარცის მასალაზე გამოყენებული უნდა იქნეს მხოლოდ გლუვვალციანი სატკეპნი) და დაუყოვნებლივ განათავსოს და დატკეპნოს მის თავზე 6 კლასის მარცვლოვანი დამატებითი ფენის მასალა ან უზრუნველყოს 6S კლასის მარცვლოვანი საფილტრაციო ფენის მასალით დაფარვა; ან
- ii) ააგოს საკმარისი სიმაღლის მიწაყრილი და განახორციელოს სტაბილიზაცია 9 , 9 , 9C, 9 , 9 ან 9 კლასის მასალის ერთი ან მეტი

- iii) მრავალელემენტიანი დაფარვისთვის გამოიყენოს სტაბილიზებული მასალა, ააგოს საკმარისი სიმაღლის მიწაერილი 12(ii) ქვემუხლში აღწერილი სამუშაოს განსახორციელებლად და დაუყოვნებლივ ააგოს მის თავზე 6 კლასის მარცვლოვანი მასალის ერთი ან მეტი ფენა.

თუ სტაბილიზებული ფენა დაფარულია 6 კლასის მარცვლოვანი დამატებითი ფენის მასალით, სტაბილიზებული ფენა უნდა დაიტკეპნოს, როგორც 12 (i) ქვემუხლში მითითებული სუბფორმაცია.

- 13) 6 3 კლასის მასალისთვის ტენის ოპტიმალური შემცველობა უნდა განისაზღვროს S 1377-ის მე-4 ნაწილში განსაზღვრული მე-3.7 მეთოდის შესაბამისად (ვიძრაციული ჩაქუჩით გამოცდა). ტენის შემცველობის გაზომვა როგორც კონტროლის მიზნებისთვის, ისე ტენის ოპტიმალური შემცველობის განსასაზღვრავად, უნდა განხორციელდეს S 1377-ის მე-2 ნაწილში განსაზღვრული მე-3 მეთოდის (ლუმელში გაშრობის მეთოდი) შესაბამისად, თუმცა, 45-დან 50 C-მდე შემცირებული ტემპერატურის ლუმლის გამოყენებით.

- 14) 6S კლასის მარცვლოვანი საფილტრაციო ფენის მასალისგან აგებული საფილტრაციო ფენები დაცული უნდა იქნეს ავტოსტრანსპორტო საშუალებებისა და სამშენებლო მექანიზმების მოძრაობისგან. კონტრაქტორმა სამუშაოების ორგანიზება უნდა განახორციელოს ისე, რომ ადნიშნული ფენის ზედაპირზე გავლა შეეძლოს მხოლოდ საფილტრაციო ფენის განთავსებაში, განაწილებასა და დატკეპნაში უშუალოდ მონაწილე ავტოსატრანსპორტო საშუალებებს. კონტრაქტორმა არ უნდა დაუშვას, რომ საფილტრაციო ფენის წინა კიდე გრძელდებოდეს საფუძვლის წინამდებარე ფენის წინა კიდეზე 100 მეტრით მეტ მანძილზე.

614 დამატებითი ვენის ფორმირებისთვის ცემანტით სტაბილიზაცია

- 1) იქ, სადაც საგზაო საფუძვლის დამატებითი ფენა მთლიანად ან ნაწილობრივ უნდა შედგებოდეს 9 , 9 ან 9C კლასის ცემენტირებული მასალისგან, ცემენტირებული ნაწილების მშენებლობას უნდა მიესადაგოს წინამდებარე მუხლის მოთხოვნები.
- 2) მასალა, რომლის ცემენტაციაც უნდა განხორციელდეს, უნდა იყოს 6 , 7 და 7 კლასის მასალა, რომელიც აქმაყოფილებს 601-ე მუხლისა და 6/1 ცხრილის მოთხოვნებს. იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის განსაზღვრული, ცემენტს წარმოადგენს S 8500-2. შესაბამისიპორტლანდ-ცემენტი.
- 3) 6 , 7 ან 7 კლასის მასალას, რომელიც უნდა დაუქვემდებაროს სტაბილიზაციას, ნებისმიერ წერტილში უნდა დაემატოს ცემენტის ის რაოდენობა (რომელიც განისაზღვრება როგორც მშრალ მდგომარეობაში მისი წონის პროცენტი), რომელიც განსაზღვრულ იქნა სადემონსტრაციო ადგილზე, კალიფორნიული მზიდუნარიანობის 15%-ის მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად, იმ პირობით, რომ ცემენტი იქნება, სულ მცირე, 2%.
- 4) ცემენტის შესაბამისი რაოდენობა თანაბარზომიერად უნდა განაწილდეს დასამუშავებელი ფენის თავზე სათანადო გამანაწილებელი მექანიზმის

კონტრაქტორმა უნდა შეამოწმოს მანქანის გამანაწილებელი სიჩქარე განაწილებული ცემენტის ყოველ 500 კვადრატულ მეტრზე.

- 5) იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის მითითებული, 6 , 7 ან 7 კლასის მასალა სტაბილიზებული უნდა იქნეს ერთ ფენად, თუ მისი დატკეპნილი სისქე 250 მმ ან ნაკლებია. თუ დატკეპნილი სისქე უფრო დიდია, მასალა სტაბილიზებული უნდა იქნეს არანაკლებ 130 მმ-ის და არა უმეტეს 250 მმ-ის სისქის ფენებად, მათ შორის, წინამდებარე მუხლის მე-9 ქვემუხლში განსაზღვრული ნებისმიერი შეჭრის ჩათვლით.
- 6) კონტრაქტორმა ცემენტაცია არ უნდა განახორციელოს ჩრდილში 3 C - ზე ნაკლები ტემპერატურისას. ცემენტის სტაბილიზაცია არ უნდა განხორციელდეს წვიმიან პერიოდში ან მოსალოდნელი წვიმის წინ. როდესაც მასალაზე ცემენტის განთავსებას შეუძლია გამოიწვიოს ნაადრევი ჰიდრატაცია, დაუყოვნებლივ უნდა დამუშავდეს წინამდებარე მუხლის მე-7 ქვემუხლის შესაბამისად.
- 7) იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის მითითებული, 6 , 7 ა 6 7 კლასის მასალა, რომელიც ქმნის სტაბილიზაციისთვის განკუთნილ ფენას, უნდა დამუშავდეს ცემენტის გაფრქვევით და შერევით შესაბამისი მოძრავი მაცემენტებული მექანიზმის საკმარისი რაოდენობით გავლით მანამ, სანამ ლამისა და თიხის 95% არ შემცირდება მშრალ მდგომარეობაში S 28 მმ-იან საცერში გამავალ ნაწილაკებად ან ნაწილებად. გაცრა და გაფრქვევა უნდა განხორციელდეს 6/1 ცხრილის შესაბამისად.
- 8) დამუშავების დროს მასალაში წარმოდგენილი უნდა იყოს საკმარისი მოცულობის წყალი, რათა მოხდეს ცემენტის ჰიდრატაცია და შესაძლებელი გახდეს დამაკმაყოფილებელი შერევა და დატკეპნი. წყლის ნებისმიერი დამატება უნდა განხორციელდეს მაცემენტებული მექანიზმის საფრქვევით. ნებისმიერ დამატებულ წყალში სულფატის შემცველობა TR -ის 447-ე ანგარიშის № 1 ცდით გამოცდისას არ უნდა აღემატებოდეს 1400 მგ/ლ-ს.
- 9) მაცემენტებული მექანიზმი ალტურვილი უნდა იყოს დამუშავების სილრმის საკონტროლო ხელსაწყოთი, რომელზეც მუდმივად დაყენებული უნდა იყოს სწორი პარამეტრები. მაცემენტებული მექანიზმის გავლებს შორის გათვალისწინებული უნდა იქნეს 150 მმ გადაფარვები. თუ მასალის შემდგომი ფენა იგება ცემენტირებულ ფენაზე, მაცემენტებული მექანიზმის კბილანები ან დანები რეგულირებული უნდა იქნეს ისე, რომ შეიქრას ცემენტირებულ ფენაში, აულ მცირე, 20 მმ-ზე.
- 10) 9 , 9 ან 9C კლასის თითოეული ფენა უნდა დაიტკეპნოს მაცემენტებული მექანიზმის საბოლოო გავლიდან შესაძლო უმოკლეს ვადაში. დატკეპნი უნდა განხორციელებული სასტაბილიზაციო მასალაში შერევიდან ორი საათის განმავლობაში. უშუალოდ დატკეპნის წინ 9 კლასის დასამუშავებელი მასალის ტენის შემცველობისმაჩვენებელი (CV) არ უნდა აღემატებოდეს 12-ს და არ უნდა იყოს კონტრაქტორის მიერ 9 კლასის ცემენტირებული მასალისთვის მომზადებულდა პროექტის მენეჯერის მიერ დამტკიცებულნარევის პროექტში მითითებულ მაჩვენებელზე ნაკლები. აღნიშნული ზედა და ქვედა ზღვრები უნდა განისაზღვროს 632-ე მუხლის შესაბამისად. საჭიროების შემთხვევაში წყალი უნდა დაემატოს ერთგვაროვნად, აღნიშნულ CV მოთხოვნასთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად. ნებისმიერ დამატებულ წყალში სულფატის შემცველობა TR -ის 447-ე ანგარიშის № 1 ცდით გამოცდისას არ უნდა აღემატებოდეს 1400 მგ/ლ-ს.

ზოგადი სპეციფიკაციები

- 11) 9 ან 9 კლასის მასალის თითოეული ფენა უნდა დაიტკეპნოს 612-ე მუხლის, 6/4 ცხრილის მე-6 ან მე-7 მეთოდის შესაბამისად, იმ გამონაკლისით, რომ, როდესაც უნდა აიგოს 250 მმ-ზე მეტი სისქის 9 ან 9 კლასის მასალის ფენები, სატკეპნი მექანიზმის გავლების რაოდენობა უნდა განისაზღვროს წინამდებარე სპეციფიკაციაში მითითებულ სადემონსტრაციო ადგილზე მიღებული შედეგების საფუძველზე.
- 12) 9C კლასის მასალის დატკეპნა უნდა განხორციელდეს 612-ე მუხლის „საბოლოო დატკეპნა“ მიხედვით, წინამდებარე მუხლის 6/1 ცხრილში მითითებული დატკეპნის მოთხოვნების შესაბამისად.
- 13) 9 , 9 და 9C კლასის მასალები უნდა დაყოვნდეს 1035-ე მუხლის შესაბამისად. დროის იმ პერიოდებში, როდესაც მოსალოდნელია პაერის ტემპერატურის ვარდნა 3 C-ზე ქვემოთ ან ნიადაგის გაყინვა, 9 , 9 და 9C კლასის მასალები დაცული უნდა იქნეს გაყინვისგან დატკეპნის სამუშაოების დასრულებიდან 7 დღის განმავლობაში. ამგვარი დაცვა იზოლირებული უნდა იქნეს ტენის შედწევისგან.
- 14) 9 , 9 და 9C კლასის მასალებზე არ უნდა განთავსდეს და დაიტკეპნოს სხვა მასალები მანამ, სანამ არ მიიღწევა მოთხოვნილი სიმკვრივის მაჩვენებელი. ამ დრომდე არ უნდა იქნეს გამოყენებული 617.2-ე ქვემუხლში დაშვებული რელაქსაცია.

615 პრ გამოიყენება**616 უორმაციის მომზადება და ზედაპირული დამუშავება**

- i) ნებისმიერი საფუძვლის დრენაჟის დასრულების შემდეგ და უშეალოდ დასრულებული ფორმაციის ადგილებზე გზის სამოსის საფუძვლის დამატებითი ფენის დაგების წინ, ფორმაციის ზედაპირის დონის დასაშვები გადახრა უნდა იყოს +20 მმ და -30 მმ-ის ფარგლებში ქვემოთ მითითებული სამუშაოების დასრულების შემდეგ პროექტით გათვალისწინებულ დონესთან შედარებით:
- ii) ნებისმიერი დამცავი ფენა უნდა მოშორდეს და ნებისმიერი რბილი ან დაზიანებული ადგილი გამოსწორდეს მათი ამოთხრით და გარშემო მომდებარე მასალის იდენტური მახასიათებლებისა და სიმყარის მქონე დასაშვები მასალით შეცვლით. ფორმაციის ზედაპირი უნდა მოპირკეთდეს და დაუყოვნებლივ გაიწმინდოს ტალახისა და შლამისგან, რომელიც უნდა განიკარგოს დაუშვებელი მასალის სახით 601.2 ქვემუხლის შესაბამისად.
- 2) თუ წინამდებარე მუხლის 1 ქვემუხლში განსაზღვრულმა დასაშვებმა გადახრებმა მოსალოდნელს გადააჭარბა, კონტრაქტორმა სრულად უნდა განსაზღვროს ის ადგილი, რომელიც არ შეესაბამება დასაშვებ გადახრას და ფორმაცია შემდეგნაირად დაამუშაოს:

სოგადი სპეციფიკაციები

- i) თუ ზედაპირი ძალიან მაღალია, ის უნდა მოპირკეთდეს და დაიტკეპნოს თავიდან 612-ე მუხლისა და წინამდებარე მუხლის 1 ქვემუხლის შესაბამისად;
- ii) თუ ზედაპირი ძალიან დაბალია, ის უნდა შესწორდეს 6/1 ცხრილის შესაბამისი დასაშვები მასალით, რომელსაც ექნება ისეთივე მახასიათებლები და სიმყარე, როგორიც მის ქვემოთ განთავსებულ მასალას, რომელიც უნდა განთავსდეს და დაიტკეპნოს 608-ე და 612-ე მუხლებისა და წინამდებარე მუხლის 1 ქვემუხლის მოთხოვნების შესაბამისად. მე-2 და მე-7 კლასის წებადი მასალების შემთხვევაში, როდესაც დაბალი ზედაპირი მდებარეობს ფორმაციის ქვეშ, 150 მმ-ზე ნაკლებ მანძილზე, დამატებითი მასალის განთავსებამდე და დატკეპნამდე ეს მასალა ამოღებული უნდა იქნეს ფორმაციის ქვეშ, სულ მცირე, 150 მმ-ის სიღრმემდე.
- 3) მოპირკეთების ან, საჭიროების შემთხვევაში, ხელახალი მოპირკეთების შემდეგ ფორმაცია უნდა დაიტკეპნოს ვალცის განივ მეტრზე არანაკლებ 2100 კგ მასის მქონე გლუვალციანი სატკეპნით. დასატკეპნად გამოყენებული უნდა იქნეს ვალცის განივ მეტრზე არანაკლებ 700 კგ მასის მქონე ვიბრაციული სატკეპნი ან საყრდენი ფილის კვადრატულ მეტრზე არანაკლებ 1,400 კგ მასის მქონე ვიბრაციული ფილის მქონე სატკეპნი.
- 4) თუ ქვის ფორმაციის მომზადებისას შეუძლებელია წინამდებარე მუხლის 1 ქვემუხლში მითითებულ დასაშვებ გადახრასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა, დასაშვები გადახრის მისაღწევად უნდა განხორციელდეს ქვემოთ მითითებული ერთ-ერთი ღონისძიება:
- i) მასალა უნდა ამოითხაროს ფორმაციის ქვემოთ, ნახაზებზე ნაჩვენებ სიღრმემდე. ამოთხრილი მასლა უნდა დამუშავდეს წინამდებარე სპეციფიკაციის შესაბამისად, ხელახლა განთავსდეს და დაიტკეპნოს 608-ე და 612-ე მუხლებისა და 6/4 ცხრილში მითითებული მე-6 მეთოდის შესაბამისად იმ შემთხვევაში, თუ დატკეპნილი ფენების სისქე არ აღემატება 250 მმ-ს, ან
- ii) თუ ქვის ზედაპირი ბრტყელია, ის რეგულირებული უნდა იქნეს მაცემენტებელი მასალის განთავსებით და დატკეპნით, 810 მუხლის მიხედვით.
- 5) კონტრაქტორმა უნდა შემოფარგლოს დასრულებული ფორმაციის ნებისმიერი დაუცველი მონაკვეთი მექანიზმების მუშაობისა და გზის სამოსის საფუძვლის დამატებითი ფენის განთავსების სიჩქარის შესაბამისად. მე-2 და მე-7 კლასის მასალებისგან გაკეთებული ფორმაცია არ შეიძლება მუდმივად ღია იყოს წვიმის ზემოქმედებისთვის ან დატოვებულ იქნეს გადაუხერავი დამის საათებში.
- 6) არსებულ გზის სამოსის საფუძვლის დამატებით ფენაზე ფორმაციის მომზადება უნდა განხორციელდეს საკონტრაქტო ნახაზების მიხედვით.
- 7) დასრულებული სახით დატკეპნილ ფორმაციას უნდა ქონდეს მინიმალური ელასტიურობის მოდული – 45 მნ/გ²

617 სუბზორმაციის ან ფორმაციის გამოყენება სამშენებლო მეშანზმების მიზან

- 1) სამშენებლო მექანიზმებისა და სხვა ავტოსატრანსპორტო საშუალებების (იმ საშუალებების გარდა, რომლებიც საჭიროა დაფარვის ასაგებად)

მუშაობა სუბფორმაციაზე დაუშვებელია აუცილებლობის შემთხვევაში, კლიმატური პირობებისგან ნებისმიერ დაცვაზე დამატებით, სათანადო დაცვის უზრუნველყოფის გარეშე.

- 2) სამშენებლო მექანიზმებისა და სხვა ავტოსატრანსპორტო საშუალებების (იმ საშუალებების გარდა, რომლებიც საჭიროა ფორმაციის ასაგებად 616-ე მუხლის შესაბამისად) მუშაობა ფორმაციაზე დაუშვებელია აუცილებლობის შემთხვევაში, კლიმატური პირობებისგან ნებისმიერ დაცვაზე დამატებით, სათანადო დაცვის უზრუნველყოფის გარეშე.
- 3) წინამდებარე მუხლის პირველ და მე-2 ქვემუხლებში განსაზღვრულ მოთხოვნებზე დამატებით, კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა მიაწოდოს საკუთარი წინადადებები სუბფორმაციის ან ფორმაციის დაცვასთან დაკავშირებით იმ ადგილებში, სადაც ისინი განლაგებულია არსებული მიწის დონიდან 300 მმ-ის ფარგლებში, ნიადაგის ზედა ფენის აღების შემდეგ და სუბფორმაციაზე ან ფორმაციაზე ან მათ ზემოთ სამშენებლო მექანიზმების ან სხვა ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამოყენებამდე.

618 გრუნტის დაფარგა ნიადაგის ზედა უძილი

- 1) გრუნტის ნიადაგი ზედა ფენით უნდა დაიფაროს 6/1 ცხრილის შესაბამისი მე-5 კლასის მასალის გამოყენებით.
- 2) ნიადაგის ზედა ფენის, 5 კლასის მასალის, სამუშაოების განხორციელების ადგილის გარედან შემოტანა შესაძლებელია მხოლოდ პროექტის მენეჯერის შესაბამისი თანხმობით.
- 3) სამუშაოების განხორციელების ადგილზე ან მის ფარგლებს გარეთ არსებული რეზერვებიდან ნიადაგის ზედა ფენა არ უნდა ამოითხაროს იმ შემთხვევაში, თუ:
  - (i) წინა 28 დღის განმავლობაში ის დია იყო 100 მმ-ზე მეტი საერთო რაოდენობის ნალექებისთვის; ან
  - (ii) მოვიდა ძლიერი წვიმა; ან
  - (iii) ეს ხორციელდება მუხლუხიანი ავტოსატრანსპორტო საშუალებით; ან
  - (iv) ის დასვენებული იყო ორ წელზე მეტი წნის განმავლობაში; ან
  - (v) ის გაყინულია; ან
  - (vi) ის დასვენებულია 6 თვეზე მეტი წნის განმავლობაში და არ დამუშავდა უნარჩენო ჰერბიციდებით სეზონის უმოკლეს ვადებში (ამოთხოვამდე გასასვლელი მწარმოებლის მიერ რეკომენდებული დროის მონაკვეთის გათვალისწინებით).

4) ნიადაგის ზედა ფენა:

- i) უნდა განთავსდეს და განაწილდეს ადგილებზე ნახაზებზე ნაჩვენები სისქით არა უმეტეს 150 მმ ფენებად. თითოეული ფენა უნდა შემჭიდროვდეს შემდეგი ფენის განაწილებამდე. სისქე აუცილებლობის შემთხვევაში უნდა შემცირდეს ტორფით ნებისმიერი შემდგომი დაფარვის უზრუნველსაყოფად.

- ii) უნდა გათავისუფლდეს
- 100 მმ-ის ეკვივალენტურ დიამეტრზე უფრო დიდი ზომის; და
  - 50 მმ-ის ეკვივალენტურ დიამეტრზე უფრო დიდი ზომის ქედებისა და ქანების სხვა ნამტვრევებისგან, რომლებიც განლაგებულია ზედაპირიდან 50 მმ-ის ფარგლებში. ეს ქედი და ქანების ნამტვრევები გატანილი უნდა იქნეს სამუშაოების განხორციელების ადგილის გარეთ.
- iii) უნდა დამუშავდეს კონტურების სიგლუგის, ყველა ბორცვისა და წყლის შემკავებელი ღრმულის მოშორების უზრუნველსაყოფად.
- iv) არ უნდა შეიცავდეს ქვებსა და ქანების სხვა ნამტვრევებს, რომლებიც ამოშვერილია ზედაპირიდან 30 მმ-ზე მეტად.

619 ნაპირდამცავი ყრილები

- ნაპირდამცავი ყრილები უნდა აიგოს ნახაზებზე ნაჩვენებ ადგილებში წინამდებარე და 601-ე მუხლისა და 6/1 ცხრილის მოთხოვნების შესაბამისი შემავსებელი მასალებით. განთავსება უნდა განხორციელდეს 608-ე მუხლის შესაბამისად, ხოლო დატკეპნა – 6/1 ცხრილის ან წინამდებარე მუხლის მე-2 ან მე-3 ქვემუხლების მოთხოვნების შესაბამისად.
- იმ შემთხვევაში, როდესაც ეს მითითებულია კონტრაქტში, დამცავ დამბაზე უნდა განთავსდეს ნიადაგის ზედა ფენა 618-ე მუხლის შესაბამისად და დაითესოს ან დაიფაროს ტორფით.

620 – 622 არ გამოიყენება

623 მიწის სამუშაოები გოგონირებული ფოლადის ჩასაღებად

- მიწის სამუშაოები გოგონირებული ფოლადის ჩასაღებად, მათი გოგონენტების აწყობასთან და აგებასთან ერთად, უნდა განხორციელდეს წინამდებარე და 2501-ე მუხლების შესაბამისად.
- გათხრები უნდა განხორციელდეს 604-ე მუხლის შესაბამისად.
- გოგონირებული ფოლადის მიწისქვეშა ნაგებობები გამოიცადოს 637-ე მუხლის მიხედვით და უნდა შეივხოს 6/1 ცხრილის მოთხოვნების დამაქმაყოფილებელი ქვემოთ მითითებული ერთ-ერთი შერჩეული მარცვლოვანი მასალით:
  - საფუძვლის ქვედა ფენის 6 კლასის მასალა;
  - საფუძვლის ზედა ფენის 6 კლასის მასალა;
  - 6 კლასის გარშემოსაყრელი მასალა და დამფარავი შემავსებელი უნდა იყოს ქვემოთ მითითებული ერთ-ერთი:
    - წვრილმარცვლოვანი, ერთგვაროვანი მარცვლებიანი ან მსხილმარცვლოვანი 6 კლასის მასალა;

- ბ) 7 კლასის სველი, მშრალი, ქვიანი ან ლამიანი წებადი მასალა და ცარცი.
- 4) წინამდებარე მუხლის მე-5 – მე-14 ქვემუხლების მოთხოვნებზე დამატებით, 6, 6 და 6 კლასის მასალები უნდა განთავსდეს 608-ე მუხლის შესაბამისად და (6 კლასის საფუძვლის ზედა ფენის მასალის გარდა, რომელიც უნდა დარჩეს დაუტკეპნელი) საბოლოოდ დაიტკეპნოს 612-ე მუხლისა და 6/1 ცხრილის შესაბამისად, ოდონდ დატკეპნილი ფენების სისქე არ უნდა აღემატებოდეს 150 მმ-ს. 6 კლასის საფუძვლის ქვედა ფენა და 6 კლასის გარშემოსაყრელი მასალა უნდა დაიტკეპნოს ნახაზში მოცემული ნებისმიერი დამატებიტი მოთხოვნების გათვალისწინებით.
- 5) შესაძლებლობის ფარგლებში 6 კლასის საფუძვლის ქვედა ფენის მასალა ფორმირებული უნდა იქნეს ძირის შესავსებად, ისე რომ ის წარმოადგენდეს რკალური ნაგებობების წრებაზე 20%-ის ან მულტირადიუსული ნაგებობების საფუძვლის ფილებით დაბავებული მთლიანი წრეწირის საყრდენს. 3 მეტრზე ნაკლები მალების მქონე ნაგებობების შემთხვევაში, სადაც აღნიშნული მოთხოვნის დაცვა შეუძლებელია და ნაგებობა აგებულია ბრტყელ ან ნაწილობრივ წინასწარ ფორმირებულ საფუძველზე, უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს გვერდულის ქვეშ საფუძვლის ქვედა ფენის მასალის სათანადოდ განთავსება და დატკეპნა. დაუტკეპნელი კლასის საფუძვლის ზედა ფენის მასალის ერთგვაროვანი ფენა უნდა განთავსდეს ფოლადის სტრუქტურის ნებისმიერი ნაწილის განთავსებამდე, ფორმირებული საფუძვლის ქვედა ფენის მასალის მთელ სიგანეზე და საკმარისი იყოს სიღრმის სტრუქტურის ქვედა ნაწილის გოფრირებების შესავსებად.
- 6) 6 კლასის გარშემოსაყრელი მასალა გამოყენებული უნდა იქნეს საფუძვლის ზემოთ არსებული ქვედა თხრილის შესავსებად. გამონაკლისს წარმოადგენს მძიმე მასალის ის თხრილები, რომელთათვისაც გამოყენებული უნდა იქნეს 6 კლასის საფუძვლის ქვედა ფენის მასალა. დამატებითი მოცემულია 604-ე მუხლში.
- 7) 6 კლასის გარშემოსაყრელი მასალა უნდა განთავსდეს და დაიტკეპნოს ერთგვაროვნად ნაგებობის ნებისმიერ მხარეს. ნაგებობის საპირისპირ მხარეებზე შევსების დონეებს შორის მაქსიმალური განსხვავება მუდმივად არ უნდა აღემატებოდეს 250 მმ-ს, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას სხვაგვარად მიუთითებს პროექტის მენეჯერი.
- 8) 6 კლასის გარშემოსაყრელი მასალა უნდა განთავსდეს და დაიტკეპნოს წინამდებარე მუხლის მე-4 ქვემუხლის შესაბამისად, თაღოვანი პროფილის ფოლადის მიწისქვეშა ნაგებობების ბეტონის საძირკვლების თავზე.
- 9) 6 კლასის გარშემოსაყრელი მასალა ნაგებობის ქვეშ კარგად უნდა დაიტკეპნოს ხელით გოფრირებებს შორის შესაფერისი ზომის ბოძის ან შესაფერისი სიგრძის სწორგუთხა ფიცრის გამოყენებით ან სხვა მეთოდით.
- 10) 6 კლასის გარშემოსაყრელი მასალის დასატკეპნი მექანიზმები ნაგებობის ნებისმიერ მხარეს ერთი მეტრის ფარგლებში და თავიდან ერთი მეტრამდე სიმაღლის, ან მაღის ერთი მეხუთედის ფარგლებში, უნდა შეიზღუდოს 612.10 ქვემუხლში აღწერილი და 6/4 ცხრილში ჩამოთვლილი შემდეგი მექანიზმებით:
- a) გიბრაციული სატკეპნები, რომელთა მასა გალცის განივ მეტრზე არ აღემატება 750 კგ-ს;

სოგადი სპეციფიკაციები

b) ვიბრაციული ფილის მქონე სატკეპნები, რომელთა წონა არ აღემატება 750 კგ-ს;

c) ვიბროსატკეპნები.

- 11) ნაგებობის თავის დონის ზემოთ განთავსებული ყრილი, მათ შორის, 6 კლასის გარშემოსაყრელი შემავსებული მასალის ჩათვლით, უნდა განთავსდეს, განაწილდეს და დაიტკეპნოსისე, რომ წყალგამტარი ნაგებობისკენ გადაცემული ნებისმიერი არაგამატონასწორებელი ძალა დაყვანილი იქნეს მინიმუმამდე. ამ მიზნით უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს, რომ სამშენებლო მექანიზმების მოძრაობა არმიდინარეობდეს ერთი მიმართულებით და ყრილის დატკეპნილი ზედაპირი იყოს მაქსიმალურად პორიზონტალური.
- 12) შევსების, დატკეპნის, გზის საფარის დაგების ყველა სამუშაოს განმავლობაში და ავტოსატრანსპორტო საშუალებების ნებისმიერი სხვა ისეთი მოძრაობისას, რომელიც გავლენას ახდენს სტრუქტურის ფორმაზე, სტრუქტურის პორიზონტალური და ვერტიკალური დიამეტრების ცვლილებებმა არ უნდა გადააჭარბოს 5%-ს მრგვალი სტრუქტურების და 2%-ს სხვა პროფილის სტრუქტურებისთვის. სტრუქტურის ნებისმიერი 10 მეტრის სიგრძეზე გრძივი სისწორე არ უნდა გადაიხაროს 25 მმ-ზე მეტით, ხოლო სტრუქტურის ნებისმიერი 10 მეტრის სიგრძეზე მოსახვევი არ უნდა აღემატებოდეს 25 მმ-ს.
- 13) იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც 6 კლასის დატკეპნილი გარშემოსაყრელი მასალა განთავსებულია ნაგებობის თავიდან ერთ მეტრზე ან მალის ერთ მეტრულებზე უფრო მაღლა (იმის მიხედვით, თუ რომელია უფრო მეტი), ნაგებობის სიახლოეს შეიძლება გამოყენებული იქნეს მხოლოდ წინამდებარე მუხლის მე-10 ქვემუხლში აღწერილი სატკეპნი მექანიზმები. ნაგებობა არ შეიძლება დაექვემდებაროს კონტრაქტზე გათვალისწინებული ყრილის სიღრმეზე და ნებისმიერი დამცავი ფენის დაშვებულ სიღრმეზე უფრო მეტ დატვირთვას.
- 14) არანაირი მასალა არ შეიძლება განთავსდეს თვითმცლელებით, ნაგებობაზე ან ნაგებობის ნებისმიერი მხრიდან 2 მეტრის ან ნაგებობის მალის ნახევარ მანძილზე (იმის მიხედვით, თუ რომელი მანძილია უფრო მეტი).
- 15) მეთოდური დატკეპნა გამოყენებული უნდა იქნეს დამფარავი ყრილისთვის (6 და 7 კლასები 612-ე მუხლის შესაბამისად. გამოყენებული მეთოდი უნდა იყოს 6/1 ცხრილში შესაბამისი უნივერსალური შემავსებლისთვის განსაზღვრული მეთოდი).

624-625 არ გამოიყენება**626 გაბირება**

- 1) გაბიონები უნდა აიგოს წინამდებარე მუხლის მოთხოვნის შესაბამისად.
- 2) გაბიონის კომპონენტები უნდა აიწყოს მწარმოებლის ინსტრუქციების შესაბამისად და საკმარისად შეივსოს 6/1 ცხრილის შესაბამისი 6 კლასის მასალით, მშენებლობის დროს დეფორმაციის მინიმალიზაციისთვის შევსების კონსოლიდაციის საჭიროების გათვალისწინებით. გაბიონის კომპონენტები შევსებისას შესაბამის შემთხვევებში უნდა დარჩეს კვადრატული და ვერტიკალური გვერდების მქონე. შიდაშემკვრელი მავრულები უნდა ჩაიდგას დაკომპონენტები დაიჭიროს მწარმოებლის რეკომენდაციების შესაბამისად. გაბიონის

კომპონენტები უნდა აიგოს ისე, რომ შენარჩუნებულ იქნეს არმატურული ბადის კომპაქტურობა და სათანადოდ შემოიჭიმოს მავთულით წინამდებარე მუხლის მე-3 ქვემუხლის შესაბამისად.

3) გაბიონის ბადე უნდა იყოს ერთი ქვემოთ ჩამოთვლილთაგანი:

- ა) დამზადებული S 1052-ის შესაბამისი მავთულისგან, რომლის გულარის მინიმალური დიამეტრი 2.0 მმ-ია;
  - ბ) გეო ქსოვილი, პლასტიკური მასალისგან, მიწის სამუშაოებისთვის გამოსადეგი, რომელსაც კონტრაქტში აღწერილი მასალიათებლები აქვს.
- 4) ყველა მავთული მოთუთიებული უნდა იქნეს S 10244-2-ის შესაბამისად და შეიმოსოს 0.55 მმ მინიმალური სისქის პოლივინილქლორიდით ექსტრუდირებული შემოსვისთვის და 0.25 მმ მინიმალური სისქის პოლივინილქლორიდით შემკვრელი შემოსვისთვის. პოლივინილქლორიდი მედეგი უნდა იყოს ზღვის წყლის, ულტრააიისფერი გამოსხივებისა და აბრაზიის მიმართ, არანაკლებ 3000 საათის განმავლობაში S 2782-ის მე-5 ნაწილის 540 მეთოდის (IS 4892) შესაბამისად გამოცდისას.
- 5) არმატურული ბადის დიობების ზომა უნდა იყოს 6X8 სმ და შემავსებლის ზომა 100-200 მმ, ოუმცა შემავსებული მასალის მაქსიმალური ზომა არ უნდა აღემატებოდეს გაბიონის ნაკვეთურის მინიმალური ზომის ორ მესამედს ან 250 მმ-ს (იმის მიხედვით, რომელია უფრო მცირე) და შემავსებლის მინიმალური ზომა, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას სხვაგვარად მიუთითებს პროექტის მენეჯერი, არ უნდა იყოს არმატურული ბადის დიობის ზომაზე ნაკლები.
- 6) მექანიკური აღჭურვილობის გამოყენება შესაძლებელია მხოლოდ გაბიონების კომპონენტების შესავსებად, იმ პირობით, რომ შედეგები უნდა იყოს ხელით განხორციელებული შევსების ეკვივალენტური.

627 ჩასაღინარები და გუნდების უარმოშობის სხვა ღრმულები

- 1) ავსებული ჩასაღინარები და ბუნებრივი წარმოშობის სხვა ღრმულები იქ, სადაც ეს საჭიროა, უნდა გაითხაროს, შეივსოს და დაიფაროს კონტრაქტის პირობების ან პროექტის მენეჯერის მითითების შესაბამისად.
- 2) ღია ჩასაღინარები და სხვა მცირე სიღრმის ღრმულები იქ, სადაც ეს საჭიროა, უნდა გამოირეცხოს წყლის ჭავლით, გაიწმინდოს ნარჩენებისგან, შეივსოს და დაიფაროს კონტრაქტის პირობების ან პროექტის მენეჯერის მითითების შესაბამისად.

628 – 630 არ გამოიყენება

631 მიწის სამუშაოებისთვის განკუთნილი მასაღების გამოცდა

- 1) მიწის სამუშაოებისთვის განკუთნილი მასაღების ნიმუშების აღება უნდა განხორციელდეს S 1377-ის 1 - მე-9 ნაწილების (ჩათვლით) შესაბამისად.

**632 მიწის სამუშაოებისთვის განვითარების მასალების
ტენიანობის მაჩვენებლის (MCV) განსაზღვრა**

- 1) იმ შემთხვევებში, როდესაც უნდა განისაზღვროს ტენიანობის მაჩვენებელი (CV), განსაზღვრა უნდა განხორციელდეს S 1377-ის მე-4 ნაწილის შესაბამისად.
- 2) CV/ტენის შემცველობის შეფარდების განსაზღვრა S 1377-ის მე-4 ნაწილის შესაბამისად უნდა განხორციელდეს პროექტის მენეჯერის მხრიდან მოთხოვნისას.
- 3) პროექტის მენეჯერის ნებართვის შემთხვევაში შესაძლებელია განხორციელდეს მასალის დაშვების სწრაფი შეფასების პროცედურა, რომელიც აგრეთვე მითითებულია S 1377-ის მე-4 ნაწილში.

**633 ფორმირებული წებადი მასალის ძვრისაღმი წინაღობის
განსაზღვრა ბაჟმშრალ მდგრმარეობაში**

- 1) იმ შემთხვევებში, როდესაც ამას მოითხოვს პროექტის მენეჯერი და ასევე გაბიონის კედლის მიდამოებში, უნდა განისაზღვროს გაუმშრალ მდგრმარეობაში წებადი ნიადაგის ძვრისადმი წინადობა ჯამური დატვირთვის პირობებში ფორმირებულ ნიმუშებზე განხორციელებული სამგანზომილებიანი შეკუმშვის გამოცდით და შემოწმდეს გვერდითი დატვირთვის მუდმივად შენარჩუნებისა და ნიმუშებში წყლის მთლიანი შემცველობის ცვლილების არარსებობის პირობებში. გამოცდები უნდა ჩატარდეს S 1377-ის მე-7 ნაწილისა და წინამდებარე მუხლის მე-2 – მე-4 ქვემუხსელების დამატებითი მოთხოვნების შესაბამისად.
- 2) ნიმუშები უნდა მომზადდეს S 1377-ის მე-7 ნაწილის შესაბამისად 100 მმ ნომინალური დიამეტრისა და 200 მმ ნომინალური სიმაღლის პრეს-ფორმაში დატკეპნილი ფორმირებული მასალის გამოყენებით. ნიადაგში ტენის შემცველობა უნდა იყოს ბუნებრივი დონის და ის დატკეპნილი უნდა იყოს S 1377-ის პირველი ნაწილის შესაბამისად S 1377-ის მე-4 ნაწილში აღწერილი 2.5 კგ დატკეპნის მეთოდის გამოყენებით.
- 3) ნიმუშები უნდა გამოიცადოს 200 10 k /m სამუშაო დატვირთვით და გრძივი დეფორმაციის კოეფიციენტით 1% წუთში.
- 4) პროექტის მენეჯერის მხრიდან მოთხოვნის შემთხვევაში, ამ გამოცდასთან ერთად, დამატებით უნდა განხორციელდეს სხვა ცდებიც, იმ პრობით, რომ შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით მოხდეს ყველა გამოცდის შედეგის კორელაცია.

634 არ გამოიყენება

635 ნაწილაკების სიმტკიცის დასაღმენი ლოს-ანულების ცდა

ფრაგმენტაციისადმი მედეგობა – ლოს-ანულების კოეფიციენტი (LA)

- 1) ლოს-ანულების კოეფიციენტის მაჩვენებელი უნდა განისაზღვროს S 1097-2-ის შესაბამისად.

ზოგადი სპეციფიკაციები
**636 მიწის სამუშაოებისას გამოსაყენებელი მასალების შიდა
 ხახუნის ეფექტური კუთხისა (φ') და ეფექტური შეჭიდულობის
 განსაზღვრა**

- 1) შიდა ხახუნის ეფექტური კუთხე (φ') და ეფექტური შეჭიდულობა (c') უნდა განისაზღვროს საჭრელი ყუთის ან სამგანზომილებიანი გამოცდის საშუალებით 6/1 ცხრილის მოთხოვნების შესაბამისად. იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას სხვაგვარად მოითხოვს პროექტის მენეჯერი, გამოცდები უნდა განხორციელდეს წინამდებარე მუხლის მე-2 – მე-6 ქვემუხლების შესაბამისად.

საჭრელი ყუთით განსახორციელებელი ცდები

- 2) 6 , 6 , 6I და 6J კლასის მარცვლოვანი მასალებისთვის ცდები უნდა ჩატარდეს S 1377-ის მე-7 ნაწილის შესაბამისად და შემდეგნაირად:
  - 1) საჭრელი ყუთის ნომინალური საპროექტო ზომა უნდა იყოს 300 მმ².
  - 2) უნდა გამოიცადოს სამი ნიმუში. თითოეულმა ნიმუშმა უნდა დაიკავოს საჭრელი ყუთის სრული სიღრმე და დაიტკეპნოს მშრალ მკვრივ მდგომარეობაში ტენის ოპტიმალური შემცველობისას 92% 2%. მშრალ მდგომარეობაში მაქსიმალური სიმკვრივე უნდა განისაზღვროს S 1377-ის მე-4 ნაწილის შესაბამისად ვიბრაციული ჩაქუჩის მეთოდის გამოყენებით. ნიმუშები არ უნდა ჩაიძიროს წყალში.
  - 3) თითოეული ნიმუში უნდა დაექვემდებაროს სხვადასხვაგვარ ნორმალურ დატვირთვას, რომელიც შეესაბამება ყრილში არსებულ მაქსიმალურ ვერტიკალურ წნევას ნაგებობის საფუძველში, მეოთხედ სიმაღლესა და შუაში. თითოეული ნიმუში უნდა ჩამოიკრას ერთეტაპიანი გამოცდისას დატკეპნიდან ერთი საათის განმავლობაში. ჭრის სიჩქარე უნდა იყოს ისეთი, რომ არ მოხდეს წყლის ფორული წნევის გენერირება.
  - 4) მიღებული d და q_l მაჩვენებლები უნდა იყოს ისინი, რომლებიც შეესაბამებიან გარსის მაქსიმალურ სიმყარეს.
  - 5) 7 , 7C და 7 კლასის წებადი მასალებისთვის ცდები უნდა ჩატარდეს S 1377-ის მე-7 ნაწილის შესაბამისად და შემდეგნაირად:
    - 1) საჭრელი ყუთების ნომინალური ზომები უნდა იყოს 300 მმ² და 60 მმ².
    - 2) შემავსებლის მახასიათებლების საწყისი განსაზღვრისთვის თითოეული ზომის საჭრელ ყუთში უნდა გამოიცადოს სამი ნიმუში. ამ ნიმუშებმა უნდა დაიკავონ საჭრელი ყუთის სრული სიღრმე და დაიტკეპნოს მშრალ მკვრივ მდგომარეობაში ტენის ოპტიმალური შემცველობისას 92% 2%. მშრალ მდგომარეობაში მაქსიმალური სიმკვრივე უნდა განისაზღვროს S 1377-ის მე-4 ნაწილის შესაბამისად 4.5 კგ სატკეპნის მეთოდის გამოყენებით. ნიმუშების დასარბილებლად საჭრელი ყუთი უნდა ჩაიძიროს წყალში, სულ მცირე, 24 საათის განმავლობაში.
    - 3) საცდელი ნიმუშების პარტიაში შემაგალი სამი ნიმუშიდან თითოეული უნდა დაექვემდებაროს სხვადასხვაგვარ ნორმალურ დატვირთვას, რომელიც შეესაბამება ყრილში არსებულ მაქსიმალურ ვერტიკალურ წნევას ნაგებობის საფუძველში, მეოთხედ სიმაღლესა და შუაში. ნორმალური დატკეპნირთვა დარბილებულ ნიმუშს უნდა მიესადაგოს ერთეტაპიანი გამოცდისას ჩამოჭრამდე, სულ მცირე, 24 საათის

განმავლობაში. ჭრის სიჩქარე უნდა იყოს ისეთი, რომ არ მოხდეს წყლის ფორული წნევის გენერირება.

- 4) მიღებული c/ და <p მაჩვენებლები უნდა იყოს ისინი, რომლებიც შეესაბამებიან გარსის მაქსიმალურ სიმყარეს.
- 5) 300 მმ² ყუთის გამოყენებით მიღებული გამოცდის შედეგები აღებული უნდა იქნეს შემავსებლის მახასიათებლებად. საწყისი გამოცდის შედეგები, რომლებიც მიღებული იქნება 60 მმ² ყუთის საშუალებით, გამოყენებული უნდა იქნეს შემავსებლის შემდგომი ხარისხის კონტროლისთვის.

სიგრცული გამოცდები

- 4) იმ შემთხვევებში, როდესაც 7 კლასის წებადი მასალა უნდა გამოიცადოს მშრალ მდგომარეობაში კონსოლიდირებული სამგანზომილებიანი გამოცდის საშუალებით. გამოცდა უნდა ჩატარდეს S 1377-ის მე-8 ნაწილის შესაბამისად, 633-ე მუხლში განსაზღვრული ზომის ნიმუშისა და მომზადების პროცედურის გამოყენებით.

637 კუთრი ღინაღობის (r) განსაზღვრა ნიაღაგის, ძანის ან გირის სამუშაოებისთვის განკუთხილი მასალების პოროზიული აქტივობის შესავასებლად

გამოცდის მეთოდი

- 1) იმ შემთხვევებში, როდესაც უნდა განისაზღვროს მუდმივ სამუშაოებში გამოსაყენებელი გრუნტის ან მასალის კუთრი წინაღობა, მისი მაჩვენებელი მიღებული უნდა იქნეს წინამდებარე მუხლის მე-2 ქვემუხლში აღწერილი ადგილზე განსახორციელებელი გამოცდების საშუალებით ან, პროექტის მენეჯერის მხრიდან მოთხოვნის შემთხვევაში, S 1377-ის მე-3 ნაწილის შესაბამისად ნიმუშების ლაბორატორიული ცდებით.

ადგილზე განსახორციელებელი კუთრი წინაღობის გამოცდები

- 2) ადგილზე კუთრი წინაღობა შესაძლებელია განისაზღვროს ნაგებობის, ჭრილის ან შემოთავაზებული კარიერის ან რეზერვის განლაგების ადგილზე, S 1377-ის მე-9 ნაწილის შესაბამისად.
- 3) გამოსაცდელი მასალის ფართობისა და მოცულობის დეტალები პროექტის მენეჯერს უნდა მიეწოდოს თითოეულ გამოცდაში ელექტროდების განთავსების შემდეგ. პროექტის მენეჯერს უნდა ეცნობოს თითოეული გამოცდის თარიღი, დრო და ადგილი.
- 4) გამოცდის განხორციელების ნებისმიერ ადგილზე, თითოეულ შერჩეულ სიღრმეზე უნდა ჩატარდეს ორი გაზომვა, ისე რომ ელექტროდის ცენტრირება მეორე გაზომვისთვის განხორციელდეს პირველი გაზომვის ელექტროდის ცენტრირებასთან მაქსიმალურად სწორი კუთხეებით.
- 5) ცდის განხორციელების ნებისმიერ ადგილზე პირველი შერჩეული სიღრმე არ უნდა აღემატებოდეს მიწის ზედაპირიდან 1.5 მეტრს ან, შესაბამის შემთხვევებში, გამოსაცდელი მასალის ზედა ზედაპირიდან 1.5 მეტრს. პირველ შერჩეულ სიღრმეზე გაზომვების შემდეგ მომდევნო გაზომვები უნდა განხორციელდეს შერჩეულ სიღრმეებზე, რომლებიც ყოველ ჯერზე

უნდა გაიზარდოს დაახლოებით 2 მეტრით მანამ, სანამ გამოსაცდელი გრუნტი ან მასალა სრულ სიღრმეზე არ გაიზომება.

- 6) იმ შემთხვევებში, როდესაც ზედაპირიდან ძალზე ღრმაა გამოსაცდელი მასალის ადგილი, კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს ყველა აუცილებელი დონისძიება ამგვარი მასალის გამოსაცდელად, მათ შორის, იმ შემდგომი გამოცდების ჩათვლით, რომლებიც შეიძლება საჭირო გახდეს ჭრილის ქვედა დონეზე. კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა მიაწოდოს ინფორმაცია მის მიერ ჩატარებული დონისძიებების შესახებ.

638 – 641 არ გამოიყენება

642 პროექტებული ვოლადის ჩასაღებად განკუთვნილი მიზის სამუშაოების მასაღების ნიაღაბის დაზორმაციის კომპრესიული მოდულის (M*) განსაზღვრა

ზოგადი

- 1) პროექტის მენეჯერის მხრიდან შესაბამისი მოთხოვნის შემთხვევაში, ნიადაგის დეფორმაციის კომპრესიული მოდულები უნდა განისაზღვროს ქვემოთ მითითებული ერთ-ერთი მეთოდით:
- i) ფირფიტის დატვირთვით გამოცდებით S 1377-ის მე-9 ნაწილის შესაბამისად.
  - ii) არაკოჟეზიურ მასალებზე S 1377-ის მე-9 ნაწილის შესაბამისად განხორციელებული პენეტრაციისადმი მედეგობის სტანდარტული ცდების (S T) შედეგებიდან.
  - iii) წებადი მასალებისგან შემდგარი ნიადაგის დაუზიანებელ ნიმუშებზე S 1377-ის მე-5 ნაწილის შესაბამისად განხორციელებული კონსოლიდაციის ერთგანზომილებიანი ცდის შედეგად მიღებული მოცულობრივი შეკუმშვის კოეფიციენტის მაჩვენებლებიდან.

ფირფიტის დატვირთვით გამოცდა

- 2) დატკეპნილი მარცვლოვანი შემავსებელი მასალების გამოცდისას საცდელი ნიმუშის ზედაპირი უნდა მომზადდეს:
- i) ზედაპირული ფენის ფრთხილად მოშორებით ხელის ინსტრუმენტების გამოყენებით, ცდის ზედაპირის დონიდან 100 მმ-ის სიღრმეზე განსახორციელებლად; ან
  - ii) საჭირო დატკეპნის შემდეგ, ზედაპირის დატკეპნით ვიბრაციის გარეშე ორი დამატებითი გავლით ზედაპირულ ფენაზე არსებული გადატვირთვის მოსაშორებლად

აუცილებლობის შემთხვევაში ფირფიტა უნდა დაეყრდნოს ყრილს მცირე რაოდენობის მშრალი ქვიშის გამოყენებით ყრილის ზედაპირიდან ნებისმიერი უმნიშვნელო უსწორმასწორობის მოსაშორებლად. საველე პირობებში მშრალ მდგომარეობაში სიმკვრივე და ტენის შემცველობა უნდა განისაზღვროს თითოეული ფირფიტის დატვირთვით გამოცდის პოზიციაზე 612-ე მუხლისა და S 1377-ის მე-2 ნაწილის ან მისი ეკვივალენტის შესაბამისად.

სოგადი სპეციფიკიები

- 3) ადგილზე არსებული მასალის $* = \frac{1}{m_v}$ განსაზღვრის მიზნით ფირფიტის დატვირთვით გამოცდის გამოყენებისას, გლუვი ზედაპირი უნდა მომზადდეს ხელით ფრთხილი გათხრებით და ფირფიტის უნდა დაუკრძნოს ნიადაგზე ქვიშის ან სწრაფად გამყარებადი თაბაშირით იმის მიხედვით, თუ რამდენად გრანულირებული ან წებადია ნიადაგი.
- 4) დატვირთვით გამოცდა უნდა განხორციელდეს შენარჩუნებული დატვირთვების სერიის სახით. მაქსიმალური დატვირთვა უნდა იყოს ისეთი, რომ ფირფიტაზე მისადაგებული საშუალო წნევა აღემატებოდეს 350 kN/m
- ს. დრეგადობის მოდული უნდა განისაზღვროს კვეთის წინააღმდების მომენტის სახით ფირფიტაზე დატვირთვის პირველ ციკლში მისადაგებული 150 kN/m და 350kN/m საშუალო წნევების შორის. პუასონის კოეფიციენტის მაჩვენებელი უნდა შეადგენდეს $0.3-ს$. უნდა განხორციელდეს აგრეთვე დატვირთვის მეორე ციკლით გამოცდა და ამ ცდის შედეგები შედარდეს დატვირთვის პირველი ციკლის შედეგებთან, რათა შემოწმდეს სათანადოდ იყო თუ არა განთავსებული ფირფიტა დატვირთვის პირველი ციკლის დროს. თუ დატვირთვის პირველი ციკლის შედეგების მიხედვით, სავარაუდოდ, ფირფიტა სათანადოდ არ იყო განთავსებული, პროცედურა უნდა განმეორდეს ახალ ადგილზე. დატვირთვის მეორე ციკლის შედეგები არ უნდა იქნეს გამოყენებული გამოცდილი მასალის შესაბამისობის საჩვენებლად.
- 5) ნიადაგის დეფორმაციის კომპრესიული მოდული ($*$) უნდა განისაზღვროს დრეგადობის მოდულიდან შემდეგი განტოლების გამოყენებით:

$$* = \frac{(1 - v)}{\gamma_m (1 + v)(1 - 2v)}$$

სადაც $v = \frac{\text{პუასონის კოეფიციენტ}}{\text{რომელიც შეადგენს 0.3-ს}} \text{ და } s = \text{ნიადაგის დრეგადობის მოდულს} (\text{ /mm}^2).$

პენეტრაციისადმი მედეგობის სტანდარტული ცდა

- 6) ადგილზე არსებული არაწებადი მასალების ნიადაგის დეფორმაციის კომპრესიული მოდული ($*$) უნდა განისაზღვროს შემდეგი შეფარდების გამოყენებით:

$$* = \frac{0.39}{\gamma_m}^{1.4} (\text{ /mm}^2)$$

სადაც $= \text{არაკორექტირებულ } S \text{ T } \text{ მაჩვენებელს და } \gamma_m = 1.3$

კონსოლიდაციის ერთგანზომილებიანი ცდა

- 7) ადგილზე არსებული გაუმშრალი წებადი მასალების ნიადაგის დეფორმაციის კომპრესიული მოდული ($*$) უნდა განისაზღვროს შემდეგი ფორმულის გამოყენებით:

$$* = \frac{1}{m_v} (\text{ /mm}^2)$$

სადაც $m_v (\text{mm}^2) = \text{წარმოადგენს მოცულობითი შეკუმშვის კოეფიციენტს}$

სოგადი სპეციფიკაციები
 ფორმულაში გამოსაყენებელი თუ მაჩვენებელი წარმოადგენს
 კონსოლიდაციის ცდისას დატვირთვების ზრდის შედეგების საფუძველზე
 გამოთვლილ მაჩვენებელს, რომელიც შეესაბამება ადგილზე ნაგებობის თავის
 დონეზე არსებულ ეფექტურ პლასტურ წნევას.

ცდების რაოდენობა

- 8) *-ისთვის უნდა ჩატარდეს სამი ცდა ნაგებობის ყოველ მხარეს არსებულ
 ნიადაგზე, რომელთაგან ერთი, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას
 სხვაგვარად მიუთითებს პროექტის მენეჯერი, უნდა განხორციელდეს
 მაქსიმალური მაღის დონეზე.

643 არ გამოიყენება

644 სულფატის შემცველობის განსაზღვრა

- 1) წყალში ხსნადი სულფატის, ჟანგვადი სულფიდებისა და სულფატის სრული
 პოტენციური შემცველობის ზემოქმედება უნდა შეფასდეს TR -ის 447-
 ე ანგარიშის, №№ 1 – 5 ცდების შესაბამისად.
- 2) ცდის შედეგები და სულფატის შემცველობის ზღვრული მაჩვენებლები
 წარმოდგენილია S 4-ის სახით.
- 3) თითოეული მასალის, სულ მცირე, ხუთი ნიმუში უნდა გამოიცადოს წყალში
 ხსნადი სულფატის, ჟანგვადი სულფიდებისა და სულფატის სრული
 პოტენციური შემცველობის გამოსავლენად. ორი უმაღლესი მაჩვენებლის
 საშუალო მაჩვენებელი გამოყენებული უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან
 შესადარებლად. ეს მოთხოვნა მიესადაგება აგრეთვე შემთხვევებს, როდესაც
 ხელმისაწვდომია ექვსიდან ცხრამდე შედეგი. ოუ ხელმისაწვდომია ათი ან მეტი
 შედეგი, შედეგების უმაღლესი 20%-ის საშუალო მაჩვენებელი გამოყენებული
 უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესადარებლად.

ცხრილი 6/1: მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი დასაშვები მასალები:

კლასიფიკაცია და დატკეპნის მოთხოვნები (იხ. შენიშვნები)

ქლასი			მასალის ზოგადი დახასახათება	ტიპური გამოყენება	დასაშვები კომპონენტები (ყოველი შათვაზი 601-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშვებისთვის აუცილებელი მასალის მახსაიათებლები (601-ე მუხლში განსაზღვრული შემაგსებელი მასალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნქტში განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებით)	612-ე მუხლში განსაზღვრული დატკეპნის მოთხოვნები	ქლასი			
1	A	წვრილმარცვლო განი მასალა	უნივერსალური შემაგსებელი	ნებისმიერი მასალა ან მასალათა კომბინაცია, კონტრაქტში მე-3 კლასის მასალად განსაზღვრული მასალის გარდა (შეძლევი სვეტის (i), (ii) და (iv) მასასიათებელი, არ უნდა მიესადაგოს ცარცს). გადამუშავებული შემაგსებელი	მახსაიათებელი (იხ. წინა სექტემბრი მითითებული გამონაკლისები)	განსაზღვრული და გამოცდილია შემდგენი მოთხოვნების შესაბამისად:	დასაშვები ზღვრული მაჩვენებლები:	ქვედა	ზედა		
					(i) ხარისხი S 1377: ნაწილი 2	ცხრ. 6/2	ცხრ. 6/2	ცხრ. 6/4 მეთოდი 2	1		
1	B	ერთგვაროვნად დახარისხებული მარცვლოვანი მასალა	უნივერსალური შემაგსებელი	ნებისმიერი მასალა ან მასალათა კომბინაცია ცარცის გარდა. გადამუშავებული შემაგსებელი	(ii) ერთგვაროვნების კოეფიციენტი	იხ. მე-5 შენიშვნა	10	-	ცხრ. 6/4 მეთოდი 3	1	
					(iii) ტემპერატურული ბენზინი (mc)	S 1377: ნაწილი 2	ტემპერატურული ბენზინი (mc)	მაქს მშრ სიმკერ 95%	ცხრ. 6/4 მეთოდი 5	1	C
1	C	მსხვილმარცვლოვანი მასალა	უნივერსალური შემაგსებელი	ნებისმიერი მასალა ან მასალათა კომბინაცია, კონტრაქტში მე-3 კლასის მასალად განსაზღვრული მასალის გარდა (შეძლევი სვეტის (i) და (ii) მასასიათებელი, არ უნდა მიესადაგოს ცარცს). გადამუშავებული შემაგსებელი	(i) ხარისხი S 1377: ნაწილი 2	ცხრ. 6/2	ცხრ. 6/2	ცხრ. 6/4 მეთოდი 2	1		
					(ii) ერთგვაროვნების კოეფიციენტი	იხ. მე-5 შენიშვნა	-	10	ცხრ. 6/4 მეთოდი 3	1	
					(iii) ტემპერატურული ბენზინი (mc)	S 1377: ნაწილი 2	ტემპერატურული ბენზინი (mc)	მაქს მშრ სიმკერ 95%	ცხრ. 6/4 მეთოდი 5	1	C
					(iv) ტემპერატურული ბენზინი (CV)	მუხლი 632	8	14	ცხრ. 6/4 მეთოდი 5	1	C

კლასი			მასალის ზოგადი დახასიათება	ტიპური გამოყენება	დასაშები ქომპონენტები (ყოველი მათგანი 601-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშებისოფლის აუცილებელი მასალის მასასით უძრავი 601-ე მუხლის შემთხვევაში 631-ე კუნტშემაგრულ მოთხოვნების და 631-ე კუნტშემაგრულ განსაზღვრულ გამოყენებით) მოთხოვნების დამტკიცით)	612-ე მუხლში განსაზღვრული დატეკინის მოთხოვნები	კლასი			
ბ ი რ ი ო თ ა წ ა ა ვ ა მ ა მ ა ვ ა კ ა ვ ა ს ა მ ა ლ ა	2		სველი წებადი მასალა	უნივერსალური შემაგრებელი	ნებისმიერი მასალა ან მასალათა კომბინაცია ცარცის გარდა.	(i) ხარისხი S 1377: ნაწილი 2	ცხრ. 6/2	ცხრ. 6/2	ცხრ. 6/2 მეთოდი 1 S 1377 გე-2 ნაწილის საჭუალებით განსაზღვრული 50-ზე უფრო დიდი ოხეადობის ზღვრის მქონე მასალების გარდა, გამოყენებული უნდა იქნეს მხლოდ თვითმიმადი მუშტებიანი ან ვიბრაციული მუშტებიანი სატეკნიკო ან ბადიანი სატეკნიკო.	2	
						(ii) პლასტიკურობის ზღვარი ( ) S 1377: ნაწილი 2	-	25			
						(iii) ტემპერატურულობა (mc) S 1377: ნაწილი 2	-4%	-8%			
						(iv) ტენსიონულობის ხილი მუხლი 632	8	14			
						(v) ფორმირებული გაუმშრალი მასალის გადაადგილებისა და მედვეგობა მუხლი 632	30	-			
	2		მშრალი წებადი მასალა	უნივერსალური შემაგრებელი	ნებისმიერი მასალა ან მასალათა კომბინაცია ცარცის გარდა.	(i) ხარისხი S 1377: ნაწილი 2	ცხრ. 6/2	ცხრ. 6/2	ცხრ. 6/2 მეთოდი 2	2	
						(ii) პლასტიკურობის ზღვარი ( ) S 1377: ნაწილი 2	-	25			
						(iii) ტემპერატურულობა S 1377: ნაწილი 2	-	-4%			
						(iv) ტენსიონულობის ხილი მუხლი 632	14	16			
						(v) ფორმირებული გაუმშრალი მასალის გადაადგილებისა და მედვეგობა მუხლი 632	30	-			

ცხრილი 6/1: მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი დასაშვები მასალები: კლასიფიკაცია და დატკეპნის მოთხოვნები (იხ. შენიშვნები) (გაგრძელება)

კლასი				მასალის ზოგადი დახასიათება	ტიპური გამოყენება	დასაშვები ქომპონენტები (ყოველი მათგანი 601-ე შუბლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშვებისთვის აუცილებელი მასალის მახასიათებლები (601-ე შუბლში განსაზღვრული შემთხვევებით მასალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნგში განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებით)	612-ე შუბლში განსაზღვრული დატკაპნის მოთხოვნები	კლასი				
შე აფ ებ ის სი ლი	4			სხვადასხვა	ლანდშაფტური ზონების შემაგრებელი	ნებისმიერი მასალა ან მასალების კომბინაცია	მახასიათებელი (იხ. წინა სექტში მითითებული გამონაპლისები)	განსაზღვრული და გამოცდილია შემდეგი მოთხოვნების შესაბამისად:	დასაშვები ზღვრული მაჩვენებლები:	ქვედა	ზედა		
							(i) ხარისხი	S 1377: ნაწილი 2	ცხრ. 6/2	ცხრ. 6/2			
ნია და ის	5	A		ადგილზე არსებული ნიადაგის ზედა ვენა ან ტორფი	ნიადაგის ზედა ფენით დაფარვა	კონტრაქტში 5 კლასიდ განსაზღვრული ნიადაგის ზედა ვენა	(i) ხარისხი	მუხლი 618		მუხლი 618	o. მუხლი 620	4	
ზე და უ ნა	5	B		სხვა ადგილიდან მოტანილი ნიადაგის ზედა ვენა	ნიადაგის ზედა ფენით დაფარვა	S 3882 შესაბამისი უნივერსალური ხარისხი					5		

ქლასი			მასალის ზოგადი დახასიათება	ტიპური გამოყენება	დასაშვები კომპონენტები (ყოველი მათგანი 601-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშვებისთვის აუცილებელი მასალის მასასიათებლები (601-ე მუხლში განსაზღვრული შემავსებელი მასალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნქტში განსაზღვრულ გამოყენების მოთხოვნებზე დამატებით)	612-ე მუხლში განსაზღვრული დატკეპნის მოთხოვნები	ქლასი				
ქ	ე	ე	შენიშვნის მიზანის მიხედვით	შემთხვევაში მიმდინარეობის მიზანის მიხედვით	მასასიათებლები (იხ. წინა სექტში მითითებული გამონაპლისები)	განსაზღვრული და გამოცდილია შემდეგი მოთხოვნების შესაბამისად:	ქვედა	ზედა				
შ	6	E	შერჩეული მარცვლოვანი მასალა (9 ქლასი)	ცემენტთან ერთად სტაბილიზაციისთვის დაფარვის ფორმირების მიზნით	ნებისმიერი მასალა ან მასალათა კომბინაცია გამოუწვევი ნახშირის საბაზოს ყრილისა და თიხოვანი ქანების გარდა (შემდეგი სკემის (i), (ii) და (iii) მახასიათებლები არ მიესადაგება (ცარცები) გადამუშავებული შემავსებელი.	(i) ხარისხი	S 1377: ნაწილი 2 (ადგილობრივი)	ცხრ. 6/2	ცხრ. 6/2	არ გამოიყენება	6	E
ე						S 933-2 (ადგილის გარეთ)	ცხრ. 6/5	ცხრ. 6/5				
რ						(ii) mc	S 1377: ნაწილი 2	-	10			
ჩ						(iii) თხევადობის ზღვარი	S 1377: ნაწილი 2	-	45			
მ						(iv) პლასტიკურობის ინდექსი	S 1377: ნაწილი 2	-	20			
ე						(v) ორგანული ნივთიერება	S 1377 : ნაწილი 3	-	2%			
ბ						(vi) წყალში ხსნადი სულფიტის (WS) შემცველობა	TR ანგარიში 447, ცდა 0.1	-	3000 mg/l S 4-ის სახით			
ა						(vii) ქანგადი სულფიდების (S) შემცველობა	TR ანგარიში 447, ცდა 0.2 და 4	-	0.6% S 4-ის სახით			
რ						(viii) სულფატის სრული პოტენციური შემცველობა (T S)	TR ანგარიში 447, ცდა 0.4	-	1.2% S 4-ის სახით			
ვ						(ix) ცარცის S C		-				

ცხრილი 6/1: მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი დასაშვები

მასალები: კლასიფიკაცია და დატკეპნის

მოთხოვნები (იხ. შენიშვნები) (გაგრძელება)

კლასი				მასალის ზოგადი დახასიათება	ტიპური გამოყენება	დასაშვები კომპონენტები (ყოველი მათგანი 601-ე შუბლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშვებისთვის აუცილებელი მასალის მახასიათებლები (601-ე შუბლის განსაზღვრული შემსებელი მსალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნქტი განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებით)	მახასიათებელი (იხ. წინა სექტემბრის მოთხოვნების გამონაკლისები)	განსაზღვრული და გამოცდილია შემდგენ მოთხოვნების შესაბამისად:	დასაშვები ზღვრული მაჩვენებლები:	612-ე შუბლში განსაზღვრული დატემპნის მოთხოვნები	კლასი		
ჰ	მ	რ	ჩ						ქვედა	ზედა				
ჰ	6	F	4	შერჩეული მარცვლოვანი მასალა (წვრილმარცვლოვანი) - ადგილზე იმპორტირებული	დაფარვა	S 13285-ის შესაბამისი თავისუფალი ნარევები	ზომის განსაზღვრისა და ზოგადი დახარისხების კატეგორიები	S 13285 - 0/31.5 და	ცხრ 6/5	ცხრ 6/5	ცხრ 6/4 მეთოდი 6	6	4	
მ						ნებისმიერი მასალა ან მასალათა კომბინაცია - გადამუშავებული შემავსებლის ჩათვლით, ოუმცა გამოიტანი ქანას შემოსავის მაღაროს ნაყარის, თიხოვანი ქანების, ცარცის, გადამუშავებული ბიტუმინოზერი რანდისა და გრანულირებული ასფალტის გარდა	წრილი მარცვლებისა და ზემდებრი ზომის მარცვლების მაქსიმალური რაოდენობის კტევითობი	S 13285 - UF _{I5} და OC ₇₅	ცხრ 6/5	ცხრ 6/5				
რ						ლოსანერებელის კოეფიციენტი	S 13242 -	-	60					
ჩ						დუმლის წილის სტაბილურობის დონე	S 13242 - დიპალციუმის სილიკატის ანდირონული დეზინტეგრაციის გარეშე							
ა						ფოლადის ( ) და წილის ( ) სტაბილურობის დონე	S 13242 -	-	-					
ნ						სხვა მოთხოვნები	S 13242 - კატეგორია (მოთხოვნის გარეშე)	-	-					
გ						ლაბორატორიულ მშრალ მდგომარეობაში სიმკვრივე და წყლის ოპტიმალური შემცველობა	S 13285, მუხლი 5.3 - განცხადებული მაჩვენებლები							
ვ						წყლის შემცველობა	S 1097-5	ოპტიმალური WC - 2 %	ოპტიმალური WC					

ქლასი					მასალის ზეგადი დახასიათება	ტიპური გამოყენება	დასაშვები კომპონენტები (ყოველი მათგანი 601-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშვებისთვის აუცილებელი მასალის მასალის მასალების 601-ე მუხლის განსაზღვრული შემაგრებელი მასალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუტში განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებით)	მასალის მასალები (იხ. წინა სფერზე მოთხოვნების გამონაკლისები)	განსაზღვრული და გამოცდილია შემდგენ მოთხოვნების შესაბამისობაზე	დასაშვები ზღვრული მაჩვენებლები:	612-ე მუხლში განსაზღვრული დატკეპნის მოთხოვნები	ქლასი					
შ	ე	რ	ჩ	ქ	6	F	5											
შ	ე	რ	ჩ	ქ	6	F	5	შემცირებული მარცვლოვანი მასალა (წვრილმარცვლოვანი) - ადგილზე იმპორტირებული	დაფარვა	S 13285-ის შესაბამისი თავისუფალი ნარევები	ზომის განსაზღვრისა და ზოგადი დახარისხების კატეგორიები	S 13285 - 0/80 და	ცხრ 6/5	ცხრ 6/5	Tab 6/4 მეთოდი 6	6		5
ა	ბ	ა	გ	ა	6	F	5	ნებისმიერი მასალა ან მასალათა კომბინაცია - გადამუშავებული შემავსებლის ჩათვლით, ოუმცა გამოიყენებოდეს ქანას მიზნის მაღარის ნაეარის, თიხოვანი ქანების, ცარცის, გადამუშავებული ბიტუმინზერი რანდისა და გრანულირებული ასფალტის გარდა	წვრილი მარცვლებისა და ზედმეტი ზომის მარცვლების მაქსიმალური რაოდენობის კატეგორიები	S 13285 - UF ₂ და OC ₅	ცხრ 6/5	ცხრ 6/5						
ა	ბ	ა	გ	ა	6	F	5	ლოს-ანჯელესის კოეფიციენტი	S 13242 - 50	-	50							
ა	ბ	ა	გ	ა	6	F	5	დუმილის წილის სტაბილურობის დონე	S 13242 - დიპალციუმის სილიკატის ანდირონული დეზინტეგრაციის გარეშე									
ა	ბ	ა	გ	ა	6	F	5	ფოლადის ( ) და წილის ( ) სტაბილურობის დონე	S 13242 - V ₅	-	-							
ა	ბ	ა	გ	ა	6	F	5	სხვა მოთხოვნები	S 13242 - კატეგორია (მოთხოვნის გარეშე)	-	-							
ა	ბ	ა	გ	ა	6	F	5	ლაბორატორიულ მურალ მდგომარეობაში სიმკვრივე და წყლის ოპტიმალური შემცველობა	S 13285, მუხლი 5.3 – განცხადებული მაჩვენებლები		12							
ა	ბ	ა	გ	ა	6	F	5	წყლის შემცველობა	S 1097-5	ოპტიმალური WC -- 2%	ოპტიმალური WC							

ცხრილი 6/1: მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი დასაშეგები მასალები: კლასიფიკაცია და დატკეპნის მოთხოვნები (იხ. შენიშვნები) (გაგრძელება)

კლასი			მასალის ზოგადი დახასიათება	ტიპური გამოყენება	დასაშეგძი კომპონენტები (ყოველი მათგანი 601-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშეგძისთვის აუცილებელი მასალის მახასიათებლები (601-ე მუხლის განსაზღვრული შემაგრებელი მასალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნქტიში განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებით)	612-ე მუხლში განსაზღვრული დატების მოთხოვნები	კლასი					
შე რჩ ები მა რც ვლ ოვ ანი	შემ არს ებე ბი	6	შერჩეული ერთგაროვანი მარცვლოვანი მასალა	საფუძვლის ზედა უქნა გოტრიტებული ფოლადის მიწისკვეშა ნაგებობებისთვის	ბუნებრივი სრუში, ბუნებრივი ქვიშა, ღორღი, მსხვრეული ქა, მსხვრეული ბეტონი, გამომწვარი ნახშირის საბადოს ნაგარი ან მათი ნებისმიერი კომბინაცია. არც ერთი ალნიშნული მასალა არ უნდა შეიცავდეს თიხოვან ქანებს. გადამუშავებული შემცვებელი გადამუშავებული ასვალტის გარდა	მახასიათებელი (იხ. წინა სკემაში მითითებული გამონაკლისები)	განსაზღვრული და გამოცდილია შემდეგი მოთხოვნების შესაბამისად:	დასაშეგძი ზღვრული მაჩვენებლები:	კვედა	ზედა			
						(i) ხარისხი	S 1377: ნაწილი 2 (სფეროს ხელი)	ცხრ 6/2	ცხრ 6/2	არა	6		
						(ii) კუთრი წინაღობა	S 933-2 (ადგილის გარეო)	ცხრ 6/5	ცხრ 6/5				
						(iii) წყალში სხნადი სულფატის (WS)	TR ანგარიში 447, ცდა o. 1	-	300mg/l S +o b სახით				
						(iv) ჟანგადი სულფიდების (S)	TR ანგარიში 447 ცდები №№ 2 და 4	-	0.06% SO4 -ის სახით				
						(v) ქლორის օნის შემცველობა	S 1744-1	-	0.025%				
						(vi) p მაჩვენებელი	S 1377: ნაწილი 3	6	9				
						(vii) სულფიდი და პიდროგენური სულფიდი	არაორგანული ხარისხობრივი ანალიზის სტანდარტული სახელმძღვანელო		ტექის რგაქტი- ული ქადალდის სწრაფი გამვება				

ცხრილი 6/1: მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი დასაშეგძი მასალები: კლასიფიკაცია და დატების მოთხოვნები (იხ. შენიშვნები)
(გაგრძელება)

კლასი	მასალის ზოგადი დახასიათება	ტიპური გამოყენება	დასაშეგძი კომპონენტები (ყოველი მათგანი 601-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშეგძისთვის აუცილებელი მასალის მახასიათებლები (601-ე მუხლის განსაზღვრული შემაგრებელი მასალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნქტიში განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებით)	612-ე მუხლში განსაზღვრული დატების მოთხოვნები	კლასი
-------	----------------------------------	----------------------	--	---	---	-------

მასაბმბის მიმღები მასაბმბის მიმღები	მასაბმბის მიმღები მასაბმბის მიმღები	მასაბმბის მიმღები მასაბმბის მიმღები	მასაბმბის მიმღები მასაბმბის მიმღები	მასაბმბის მიმღები მასაბმბის მიმღები	მასაბმბის მიმღები მასაბმბის მიმღები	მასაბმბის მიმღები მასაბმბის მიმღები		
შემუშავი მარცვლოვანი მასაბმბის მიმღები	გარშემოქმნა გოფრირებული ფოლადის მიწისქედის ნაგებობებისთვის	ბუნებრივი ხრეში, ბუნებრივი ქვიშა, ლორდი, მსხვრეული ქვა, მსხვრეული ბეტონი, გამომწვარი ნახშირის საბადოს ნაყარი ან მათი ნებისმიერი კომბინაცია. არც ერთ ადნიშნული მასაბმბი არ უნდა შეიცავდეს თიხოვანი ქანებს. გადამუშავებული შემავსებელი გადამუშავებული ასვალტის გარდა	(i) ხარისხი S 1377: ნაწილი 2 (ადგილური) S 933-2 (ადგილის გარეთ) (ii) ერთგვაროვნობის კოეფიციენტი (iii) პლასტიკურობის ინდუქცია S 1377: ნაწილი 2 (iv) ოპტიმალური mc S 1377: ნაწილი 4 (ვიზუალული ჩაქვის მეთოდი) (v) mc S 1377: ნაწილი 2 ოპტიმა ლური mc -2% (vi) CV მუხლი 632 - - (vii) დოს- ანელექტოს კოეფიციენტი მუხლი 635 - 40 (viii) კუთრი წინადობა მუხლი 637 2000 ohm cm (ix) წყალში ხსნადი სულფატის (WS) შემცველობა TR ანგარიში 447, ცდა 0.1 - 300 mg/l S 4-ols სახით (x) ჭანგვადი სულფიდების (S) შემცველობა TR ანგარიში 447 ცდები NEN 2 და 4 -	ცხრილი 6/2 ცხრილი 6/5 5 - 6 10 ოპტიმა ლური mc +1% - - 40 -	ცხრილი 6/2 ცხრილი 6/5 5 - 6 10 ოპტიმა ლური mc +1% - - 40 -	საბოლოო პროდუქტის მშრალ მდგრძლერეობაში ძალისძლური სიმკვრივე 90% S1377 : ნაწილი 4 (ვიზუალული ჩაქვის მეთოდი)	6	

ცხრილი 6/1: მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი დასაშვები მასაბმბი: კლასიფიკაცია და დატკეპნის მოთხოვნები (ი.ხ.
შენიშვნები) (გაგრძელება)

კლასი		მასალის ზოგადი დახასიათება	ტიპური გამოყენება	დასაშვები ქომპონენტები (ყოველი მათგანი 601-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშვებისთვის აუცილებელი მასალის მასასიათებლები (601-ე მუხლში განსაზღვრული შემაგრებელი მასალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნქტში განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებითი)	612-ე მუხლში განსაზღვრული დატეკპნის მოთხოვნები	კლასი					
ჭ ე რ ჩ მ უ ა რ ც ვ ა ნ ი შ ე მ ა გ ს ა ნ დ ი ო	6	- შერჩევები კრიულმარცვლოვანი მასალა	ნაგებობის შევსება	ბუნებრივი ხრეში, ბუნებრივი ქვეშა, ლირდი, მსხვერეული ქა, მსხვერეული ბეტონი, წილა, გამომწვარი ნახშირის საბადოს ნაყრი ან მათი ნებისმიერი კომბინაცია. არჯორთი აღნიშნული მასალა არ უნდა შეიცავდეს თიხოვან ქსებები. გადამუშავებელი შემავსებელი გადამუშავებელი ასფალტის გარდა	მახასიათებელი (იხ. წინა სექტემბერი მითითებული გამონაკლისები)	განსაზღვრული და გამოცდილია შემდგენ მოთხოვნების	დასაშვები ზღვრული მაჩვენებლები: შედეგი მოთხოვნების	შედეგი ზედა	შედეგი ზედა	საბოლოო პროდუქტის მშრალ მდგრადრეობაში მაქსიმალური სიმცირიც 95% S1377: ნაწილი 4 (ვიბრაციული ჩაქტის შეთვედი	6	-
					©ხარისხი	S 1377: ნაწილი 2 (ადგილზე)	ცხრ 6/2	ცხრ 6/2	ცხრ 6/5	ცხრ 6/5	საბოლოო პროდუქტის მშრალ მდგრადრეობაში მაქსიმალური სიმცირიც 95% S1377: ნაწილი 4 (ვიბრაციული ჩაქტის შეთვედი	
					(ii)	S 933-2 (ადგილის გარეთ)	ცხრ 6/5	ცხრ 6/5				
					(iii) ლოს- ანელექსის კოუფიციენტი	მუხლი 635			10	-		
					(iv) გაუმშრალ მდგრადრეობაში ხახუნის პარამეტრები (c)და (p)	მუხლი 633				40		
					(v) ჰიდა ხახუნის ეფექტური ეფოხე (q) და ეფექტური კოეფიციენტი (c)	მუხლი 636	c=0	30				
					(vi) გამტარობა	მუხლი 640		10				
					(vii) mc	S 1377: ნაწილი 2	ოპტიმ ტექ შემ - 2%		ოპტიმ ტექ შემ +1%			
					(viii) CV	მუხლი 632						
					(ix) ქანიძის სტაბილურობის კლა	მუხლი 610				1:1.5		

ცხრილი 6/1: მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი დასაშვები მასალები: კლასიფიკაცია და დატექნის მოთხოვნები (იხ. შენიშვნები) (გაგრძელება)

ქლასი	მასალის ზოგადი დახასიათება	ტიპური გამოყენება	დასაშეგძლი კომპიუტერული ციფრული მოწყვეტილები (კომპიუტერული მოწყვეტილების შესაბამისად)	დაშვების მოწყვეტილები (601-ე მუხლში განსაზღვრული შემსახუებების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნქტში განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებით)	612-ე მუხლში განსაზღვრული დატერმინის მოთხოვნები				
					<table border="1"> <tr> <td>მასასიათებელი (იხ. წინა სეკციში მითითებული)</td><td>განსაზღვრული და გამოცდილი ა შემდგარი</td><td>დასაშეგძლი ზღვრული მაჩვენებლები:</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td>ქვედა</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td>ზედა</td></tr> </table>	მასასიათებელი (იხ. წინა სეკციში მითითებული)	განსაზღვრული და გამოცდილი ა შემდგარი	დასაშეგძლი ზღვრული მაჩვენებლები:	
მასასიათებელი (იხ. წინა სეკციში მითითებული)	განსაზღვრული და გამოცდილი ა შემდგარი	დასაშეგძლი ზღვრული მაჩვენებლები:							
		ქვედა							
		ზედა							

ქ რ ჩ ი უ მ ა რ ც ა ნ ო	6		შერჩევები გრძელებაზე, ერთგვარული და სხეილმარტელოვანი მასალა	დამტარავი ყრილი გოგირისტერებული ფოლადის მიწისქვეშა ნაგებობებისთვის	ისევთვე როგორც 1, 1 ან 1C კლასის მარცვლოვანი შემაგისტრებული მასალებისთვის, თუმცა თიხოვანი ქანების, ცარცის ან -ის ნებისმიერი შეფარდებით შემცველობის გარეშე. გადამუშავებული შემაგებებული გადამუშავებული ასფალტის გარდა	გამონაბრლისები)	მოთხოვნების შესაბამისად:																																														
						ისევთვე როგორც 1, 1 ან 1C კლასისთვის, შემდეგი დამატებებით:	(i) წელში TR ანგარიში 447, ცდა o. 1	-	300 mg/l S კის სახით	(ii) წანგვადი სულფოდების (S) TR ანგარიში 447, ცდები №№ 2 და 4	-	0.06% SO4-ის სახით	(iii) ქლორის იონის შემცველობა S 1744-1	-	0.025%	(iv) p მარცვებული S 1377: ნაწილი 3	6	9	(v) სულფადი და ჰიდროგნური სულფადი არაორგანული ხარისხის მიერ განვითარებული სახლმდგრადი ნაწილის გაშენება	ბენზინის რეაქტორი ული ქარატი სულფადი ნაწილის გაშენება																																	
ქ რ ჩ ი უ მ ა რ ც ა ნ ო	6	R	შერჩევები მარცვლოვანი მასალა	კირით და ცემენტით სტაბილიზაციით დაფარვის ფორმირების მიზნით (9 კლასი)	ნებისმიერი მასალა ან მასალების ერთმინაცია, დაუწევით ქანას შირის საბადოს ნეკარისა და თიხოვანი ქანების გარდა (შემდეგი სვატის (i), (ii) და (iii) მასასიათებლები არ უნდა მიესადაგონ ცარცის)	(i) ხარისხი	S 1377: ნაწილი 2 (ადგილებ)	(ვერ 6/2)	(ვერ 6/2)	(i) ხარისხი	S 1377: ნაწილი 2 (ადგილებ)	(ვერ 6/2)	(ვერ 6/2)	არ მიესადაგება	6	R	(ii) mc	S 1377: ნაწილი 2	10	(ii) mc	S 933-2 (ადგილის გარეთ)	(ვერ 6/5)	(ii) mc	S 1377: ნაწილი 2	45	(ii) mc	S 1377: ნაწილი 2	-	(ii) mc	S 1377: ნაწილი 2	20	(ii) mc	S 1377: ნაწილი 3	2%	(ii) mc	TR ანგარიში 447, ცდა o. 1	-	(ii) mc	TR ანგარიში 447, ცდები №№ 2 და 4	3000 mg/l S კის სახით	(ii) mc	TR ანგარიში 447, ცდა o. 4	0.6% SO4-ის სახით	(ii) mc	TR ანგარიში 447, ცდა o. 4	1.2% NO4-ის სახით	(ii) mc	TR ანგარიში I	მუხლი 634	-	(ii) mc	TR ანგარიში I	1.2% NO4-ის სახით

კლასი				მასალის ზოგადი დახასიათება	ტიპური გამოყენება	დასაშვები კომპონენტები (ყოველი მათგანი 601-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშვებისთვის აუცილებელი მასალის მახასიათებლები (601-ე მუხლში განსაზღვრული შემაგრებელი მასალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნქტის განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებით)	612-ე მუხლში განსაზღვრული დატკეპნის მოთხოვნები	კლასი			
შე რჩ ებ უნი კუ ნი	6	S		შერჩეული კრიომარცვლობაზე მასალა	საფლიტაციო დრენაჟი საფუძვლის დამატებითი ფქნის ქვეშ	დორდი ან ქვაშა	მასალის მახასიათებელი (იხ. წინა სექტემბრის მითითებული გამონაკლისები)	განსაზღვრული და გამოცდილია შემდეგი მოთხოვნების შესაბამისად:	დასაშვები ზღვრული მაჩვნებლები:	ქვედა	ზედა	
შე რჩ ებ უნი კუ ნი	6	S		შერჩეული კრიომარცვლობაზე მასალა	საფლიტაციო დრენაჟი საფუძვლის დამატებითი ფქნის ქვეშ	დორდი ან ქვაშა	(i) ხარისხი	S 1377: ნაწილი 2 (ადგილზე)	ცხრ 6/2	ცხრ 6/2		
შე რჩ ებ უნი კუ ნი								S 933-2 (ადგილის გარეთ)	ცხრ 6/5	ცხრ 6/5		
შე რჩ ებ უნი კუ ნი							(ii) პლასტიკურობის ინდექსი	S 1377: ნაწილი 2		არაპლასტიკური		

ქლასი			მასალის ზოგადი დახასათვება	ტიპური გამოყენება	დასაშეები კომპონენტები (ყოველი მათვანი 601-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშეგებისთვის აუცილებელი მასალის მახასიათებლები (601-ე მუხლში განსაზღვრული შემაგებელი მასალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნქტში განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებით)				612-ე მუხლში განსაზღვრული დატკანის მოთხოვნები	ქლასი
შე რჩე ულ ი წე ადი შე ავს ებე ლი	7		შერჩეული წებადი მასალა	ნაგებობების შევსება	ნებისმიერი მასალა ან მასალების კომბინაცია თიხოვანი ქანებისა და კონტრაქტური მეტალურგიული მასალების სახით განსაზღვრულის გარდა. ცარცის გამოყენების შემთხვევაში მისი შემცველობა მასალაში უნდა შეადგინდეს 100%-ს (შემდგენ სევების (i), და (iii) მახასიათებლები არ უნდა მოჟაფაგოს (ცარცის) ((vii) და (viii) მასალის შეძლება შეიძლება გაიზარდოს შესაბამისდ 54% და 31%- მდე მხოლოდ დევიასური თიხისთვის)	მახასიათებელი (იხ. წინა სევები მითითებული გამონაკლისები)	განსაზღვრული და გამოცდილია შემდგენ მოთხოვნების შესაბამისად:	დასაშეები ზღვრული მაჩვნეობა: ქვედა ზედა	საბოლოო პროდუქტის მშრალ მდგომარეობაში მაქსიმალური სიმკვივე 100 % S 1377:ნაწილი 4 (2.5 კბ სატენის მეორდით) ან მშრალ მდგომარეობაში სიმკვივე საპარტ ლიტერის 5%, იმის მიხედვით, თუ რომელია უფრო მცირე	7	
					(i) ხარისხი	S 1377: ნაწილი 2	ცხრ 6/2	ცხრ 6/2			
					(ii) mc	S 1377: ნაწილი 2					
					(iii) CV	მუხლი 632	8	14			
					(iv) გაუმნიალ მდგომარეობაში ხახუნის აარამყირები (c)და (p)	მუხლი 633	7	-			
					(v) შიდა ხახუნის ეფექტური ეფთხე (q) და ეფექტური კოჰეზია (c)	მუხლი 636	27.5	c>15			
					(vi) ცარცის I						
					(vii) თხევადობის ზღვარი	S 1377: ნაწილი 2	-	45			
					(viii) პლასტიკურობის ინდექსი	S 1377: ნაწილი 2	-	25			

კლასი			მასალის ზოგადი დახასიათება	ტიპური გამოყენება	დასაშვები კომპონენტები (ყოველი მათგანი 601-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშვებისთვის აუცილებელი მასალის მახასიათებლები (601-ე მუხლში განსაზღვრული შემაგებელი მასალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნქტში განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებით)	612-ე მუხლში განსაზღვრული დატკეპის მოთხოვნები	კლასი	
შე რჩ ულ ი წე ადი შე ავს ებე ლი	7				მახასიათებელი (იხ. წინა სექტში მითითებული გამონაკლისები)	განსაზღვრული და გამოცდილია შემდეგი მოთხოვნების შესაბამისად:	კლასი		
შე რჩ ულ ი წე ადი შე ავს ებე ლი	7		შემოწმების სამიზარტული განვითარების ნაციონალური მასალა	ნაგებობებისა და არმირებული გრუნტის შეგსტაბირების მიზნის შემოწმების სისტემიდან, რომელსაც უნდა დაქამატოს წყლის კონტროლირებადი რაოდენობა	(i) mc	S 1377: ნაწილი 2	612-ე მუხლის მიხედვით დატკეპის უზრუნველყოფად	საბოლოო პროცესის მშრალ მდგრმარეობაში მაქსიმალური სიმკრივე 95% S 1377: ნაწილი 4 (2.5 კბ სატკეპის მეთოდით)	7
				არ იჭირება გამოყენებული	(ii) მოცულობითი წონა	S 1377: ნაწილი 9			
					(iii) გაუშმრალ მდგრმარეობაში ხახუნის პარამეტრები (c)და (n)	მუხლი 633		-	
					(iv) შიდა ხახუნის მფარველი კუთხე (q) და უფექტური	მუხლი 636			
					(v) ხახუნისა და შეკრულობის კოფიციენტი (შემაგებელები/ კლემბერები)				
					(vi) გამტარობა				
					(vii) ფერდოს სტაბილურობის გამოცდა (როდესაც ეს მოთხოვნილია დან.6/6)	მუხლი 610	საჭიროა (ცდები 610-ის მიხედვით		

ქლასი				მასალის ზოგადი დახასათვება	ტიპური გამოყენება	დასაშვები კომპონენტები (ყოველი მათგანი 601-ე შუბლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშვებისთვის აუცილებელი მასალის მახასათებლები (601-ე შუბლი განსაზღვრული შემავსებელი მასალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნგში განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებით)	612-ე მუხლში განსაზღვრული დატეკანის მოთხოვნები	ქლასი					
შ ე რ ჩ ბ ჰ ა ზ ი ვ ბ ა ზ ი ო	7	G		შემოწმებული სტანდარტული განატაცი ნაცრის წებადი მასალა	ცემენტთან ერთად სტაბილიზაცი- ისთვის დაფარვის ფორმირების მიზნით (9 ქლასის მასალა)	სტანდარტული მასალა უშეალოდ ყლექტროსაბადებურის მტკრის შეგროვების სისტემიდან, რომელსაც უნდა დაემატოს წყლის კონტროლირებადი რაოდენობა	მახასიათებელი (ის. წინა სკოტში მითითებული გამონაკლისები)	განსაზღვრული და გამოცდილია შემდეგი მოთხოვნების შესაბამისად:	დასაშვები ზღვრული მატიანისათა- ქედზე შემდეგ მოთხოვნების შესაბამისად:	შემდეგ შემდეგ შემდეგ	შემდეგ შემდეგ			
							(i)mc	S 1377: ნაწილი 2				არ მიესადაგება		
შ ე რ ჩ ბ ჰ ა ზ ი ვ ბ ა ზ ი ო	7	H		სველი, მშრალი, ქვიანი ან ქვიშიანი ან ლამიანი წებადი მასალა და ცარცი)	დამფარავი შევსება გოფრირებული ფოლადის მიწისქვეშა ნაგებობებისთვის	ისეთვე როგორც 2 , 2 , 2C,2 კლასის სტანდარტული წებადი შემავსებელი მასალების ან მე-3 კლასის ცარცის შემავსებელი მასალებისთვის, ოუმცა თიხოვანი ქანების, წილის ან -ის ან მათ ნებისმიერი კომბინაციის გამოყენების გარეშე. გადამუშავებული შემავსებელი გადამუშავებული ასფალტის გარდა	ისეთვე როგორც 2 , 2 , 2C,2 ან 3 კლასის მასალებისთვის, შემდეგი დამატებებით	(i) წყალში ხსნადი სულფატის (WS) შემცველობა	TR ანგარიში 447, ცდები N <small>o</small> 2 და 4	-	3000 mg/l S 4-ის სახით		7	H
შ ე რ ჩ ბ ჰ ა ზ ი ვ ბ ა ზ ი ო	7	H		სველი, მშრალი, ქვიანი ან ქვიშიანი ან ლამიანი წებადი მასალა და ცარცი)	დამფარავი შევსება გოფრირებული ფოლადის მიწისქვეშა ნაგებობებისთვის	ისეთვე როგორც 2 , 2 , 2C,2 ან 3 კლასის მასალებისთვის, შემდეგი დამატებებით	(ii) წყალში ხსნადი სულფატის (S) შემცველობა	TR ანგარიში 447, ცდები N <small>o</small> 2 და 4	-	0.6% S 4-ის სახით		7	H	
შ ე რ ჩ ბ ჰ ა ზ ი ვ ბ ა ზ ი ო	7	H		სველი, მშრალი, ქვიანი ან ქვიშიანი ან ლამიანი წებადი მასალა და ცარცი)	დამფარავი შევსება გოფრირებული ფოლადის მიწისქვეშა ნაგებობებისთვის	ისეთვე როგორც 2 , 2 , 2C,2 ან 3 კლასის მასალებისთვის, შემდეგი დამატებებით	(iii) ქლორის ოთხის შემცველობა	TR ანგარიში 447, ცდები N <small>o</small> 2 და 4	-	1.2% S 4-ის სახით		7	H	
შ ე რ ჩ ბ ჰ ა ზ ი ვ ბ ა ზ ი ო	7	H		სველი, მშრალი, ქვიანი ან ქვიშიანი ან ლამიანი წებადი მასალა და ცარცი)	დამფარავი შევსება გოფრირებული ფოლადის მიწისქვეშა ნაგებობებისთვის	ისეთვე როგორც 2 , 2 , 2C,2 ან 3 კლასის მასალებისთვის, შემდეგი დამატებებით	(iv) p მაჩვენებელი	S 1377: ნაწილი 3	6	9		7	H	

მოთხოვნები (იხ. შენიშვნები) (გაგრძელება)

კლასი			მასალის ზოგადი დახასიათება	ტიპური გამოყენება	დასაშვები კომპონენტები (ყოველი მათგანი 601-ე მუხლის მოთხოვნების შესაბამისად)	დაშვებისთვის აუცილებელი მასალის მახასიათებლები (601-ე მუხლში განსაზღვრული შემავსებელი მასალების გამოყენების მოთხოვნებზე და 631-ე პუნქტში განსაზღვრულ გამოცდის მოთხოვნებზე დამატებით)	მახასიათებელი (იხ. წინა სექტში მითითებული გამონაკლისები)	განსაზღვრული და გამოცდილია შემდეგი მოთხოვნების შესაბამისად:	დასაშვები ზღვრული მაჩვენებლები:	612-ე მუხლში განსაზღვრული დატკეპნის მოთხოვნები	კლასი	
სტანდარტი	მდგრადი მასალა	დაფარვა	7I კლასი კირისა და ცემენტის დამატებით 614-ე მუხლის შესაბამისად	(i) გაფრქვევა	S 1924: ნაწილი 2	30%	-	ცხრ. 6/4 მეთოდი 7	9			
სტანდარტი	9				(ii) CV უშადოოდ დარკვების წინ	მუხლი 632	8					
					(iii) სიმკვრივის მაჩვენებლი	S 1924: ნაწილი 2	15%	-				
					(iv) mc	S 1924: ნაწილი 2						
დიდი განვითარების ასოციაცია	9		კირითა და ცემენტით სტანდარტული წვრილმარცვლოვანი მასალა	დაფარვა	6R კლასი კირისა და ცემენტის დამატებით 614-ე მუხლის შესაბამისად	(i) გაფრქვევა	S 1924: ნაწილი 2	60%	-	ცხრ. 6/4 მეთოდი 6	9	
					(ii) გაფრქვევა	S 1924: ნაწილი 2	15%	-				
					(iii) mc	S 1924: ნაწილი 2	612 მუხლის შესაბამისად დასატკეპნად					

1. დან. = დანართი
2. ცხრ. = ცხრილი
3. mc – ტენშემცველობა
4. CV – ტენშენცველობის სიდიდე
5. – მაქსიმალური მშრალი სიმკვრივე
6. იმ შემთხვევებში, როდესაც დასაშვები ზღვრული მაჩვენებლების სვეტში მითითებულია დანართზე, გამოყენებული უნდა იქნეს მხოლოდ დანართში განსაზღვრული ზღვრული მაჩვენებლების მქონე მახასიათებლები. თუ დანართში მოცემულია ზღვრული მაჩვენებლები ხსენებულ ცხრილში მიუთითებული სხვა მახასიათებლებისთვის, გამოყენებული უნდა იქნეს აღნიშნული ზღვრული მაჩვენებლებიც.
4. თუ mc-ისთვის განსაზღვრულია S 1377: ნაწილი 2, ეს უნდა გულისხმობდეს S 1377-ის მე-2 ნაწილს, ან, შესაბამის შემთხვევებში, S 1097-5 -ს.
5. ერთგვაროვნობის კოეფიციენტი განისაზღვრება როგორც 10-დან 10-მდე დიამეტრის ნაწილაკების შეფარდება ნაწილაკების ზომის მიხედვით განაწილების დიაგრამაზე, სადაც $\omega = \frac{\text{ნაწილაკის დიამეტრი}}{\text{რომელშიც ნიადაგის წონის } 60\% \text{ არის წვრილმარცვლოვანი და } 10 = \frac{\text{ნაწილაკის დიამეტრი}}{\text{რომელშიც ნიადაგის წონის } 10\% \text{ არის წვრილმარცვლოვანი}}$.

ცხრილი 6/2: ხარისხის მოთხოვნები მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი დასაშვები მასალებისთვის, 6F4, 6F5 და 6S ქლასის მასალების გარდა

ნაჩვენები ზომის შესაბამისი მასის პროცენტი																					
ქლასი	ზომა (მმ)		ზომა (მმ) S სერია													ზომა (მიკრონები) S სერია				ზომა (მიკრონები)	ქლასი
	500	300	125	90	75	37.5	28	90	14	150	6.3	5	3.35	2	1.18	600	300	150	63		
1		100	95-100																	<15	
1			100																	<15	
1C	100		10-95													0-25				<15	1C
2 & 2			100												80-100				15-100		2 & 2
2C			100												15-80				15-80		2C
2			100																80-100	0-20	2
6	100									0-100		0-85				0-45				0-5	
6	100		0-10																		6
6C			100		0-100					0-100		0-35	0-10		0-2						6C
6										100		89-100		60-100	30-100	15-80	5-48	0-15 გარდა 0-20 დორდი სთვის			
6 & 6R		100	85-100						25-100							10-100				<15	6 & 2R
6 1				100	75-100				40-95		30-85					10-50				<15	6 1
6 2			100	80-100	65-100	45-100			15-60		10-45					0-25				0-12	6 2
6 3			100	80-100	65-100	45-100			15-60		10-45					0-25				0-12	6 3
6							100			60-100			15-45	0-25		0-5					6
6I & 6J		100	85-100				25-100				85-100		9-100								6I & 6J
6							100												0-10		
6								100		89-100		60-100	30-100	15-100	5-70	0-15 გარდა 0-20 დორდი სთვის					6

ცხრილი 6/2: სარისხის მოთხოვნები მიწის სამუშაოებისთვის განკუთვნილი დასაშვები მასალებისთვის (გაგრძელება)

ნაჩვენები ზომის შესაბამისი მასის პროცენტი																				
კლასი	ზომა (მმ)		ზომა (მმ) ს სერია														ზომა (მიკრონები) ს სერია			
	500	300	125	90	75	37.5	28	90	14	150	6.3	5	3.35	2	1.18	600	300	150	63	
6					100													0-10		
6 & 6					100													<15	6 & 6	
6S					100									60-100		30-90		4-45	0-16	6S
7					100													15-100		
7C			100		85-100				83-100					83-100		60-100		15-45	0-20	
7		100			85-100				40-90					15-79		15-79		15-45	0-20	
7					100		95-100											15-100		
7		100																15-100		
7I1					100		95-100											15-100	7I	

ცხრილი 6/3: არ გამოიყენება

ზოგადი სპეციალური კაციები ცხრილი 6/4: მეთოდური დატკეპნა მიწის სამუშაოებში გამოსაყენებელი მასალებისთვის: მექანიზმები და მეთოდები
(მეთოდები 1-6)

(წინამდებარე ცხრილი წაკითხული უნდა იქნეს 612.10-ე ქვემუხლოთან კავშირში)

სატკეპნი მექანიზმის ტიპი	მით No.	გატებორია	მეთოდი 1		მეთოდი 2		მეთოდი 3		მეთოდი 4		მეთოდი 5		მეთოდი 6		
			D	N#	D	#	D	#	D		Nfor D = 110 mm	Nfor D = 150 mm	Nfor D = 250 mm		
ალუმინიუმის სატკეპნი (ან ვიბრაციის გარეშე მომუშავე ვიბრაციული)	1	მასა ვალცის განივ მეტრზე 2100 კგ-დან 2700 კგ-მდე	125	8	125	10	125	10*	175	4	არასტაბილური	არასტაბილური	არასტაბილური		
	2	2700 კგ-დან 5400 კგ-მდე	125	6	125	8	125	8*	200	4	არასტაბილური	16	არასტაბილური		
	3	5400 კგ-ზე მეტი	150	4	150	8	არასტაბილური		300	4	არასტაბილური	8	16	არასტაბილური	
ბადიანი სატკეპნი	1	მასა ვალცის განივ მეტრზე 2700 კგ-დან 5400 კგ-მდე	150	10	არასტაბილური		150	10	250	4	არასტაბილური	არასტაბილური	არასტაბილური		
	2	5400 კგ-დან 8000 კგ-მდე	150	8	125	12	არასტაბილური		325	4	არასტაბილური	20	არასტაბილური	არასტაბილური	
	3	8000 კგ-ზე მეტი	150	4	150	12	არასტაბილური		400	4	არასტაბილური	12	12	არასტაბილური	
თვეოწონიანი სატკეპნი სატკეპნი	1	მასა ვალცის განივ მეტრზე 4000 კგ-დან 6000 კგ-მდე	225	4	150	12	350	4	350	4	არასტაბილური	12	20	არასტაბილური	
	2	6000 კგ-ზე მეტი	300	5	200	12	200	12	400	4	არასტაბილური	8	12	20	
პნეუმობორბლებიანი სატკეპნი	1	მასა ბორბალზე:	125	6	არასტაბილური		150	10*	240	4	არასტაბილური	არასტაბილური	არასტაბილური	არასტაბილური	
	2	1000 კგ-დან 1500 კგ-მდე	150	5	არასტაბილური		150	10*	300	4	არასტაბილური	არასტაბილური	არასტაბილური	არასტაბილური	
	3	1500 კგ-დან 2000 კგ-მდე	175	4	125	12	არასტაბილური		350	4	არასტაბილური	არასტაბილური	არასტაბილური	არასტაბილური	
	4	2000 კგ-დან 2500 კგ-მდე	225	4	125	10	არასტაბილური		350	4	არასტაბილური	არასტაბილური	არასტაბილური	არასტაბილური	
	5	2500 კგ-დან 4000 კგ-მდე	300	4	125	10	არასტაბილური		400	4	არასტაბილური	12	არასტაბილური	არასტაბილური	
	6	4000 კგ-დან 6000 კგ-მდე	350	4	150	8	არასტაბილური		400	4	არასტაბილური	12	12	არასტაბილური	
	7	6000 კგ-დან 8000 კგ-მდე	400	4	150	8	არასტაბილური		400	4	არასტაბილური	10	16	არასტაბილური	
	8	8000 კგ-დან 12000 კგ-მდე	450	4	175	6	არასტაბილური		450	4	არასტაბილური	8	12	არასტაბილური	
ვიბრაციული სატკეპნი	1	მასა ვიბრაციული ვალცის განივ მეტრზე 700 კგ-დან 1300 კგ-მდე	150	12	150	12	150	12	100	10	არასტაბილური	12	არასტაბილური	არასტაბილური	
	2	1300 კგ-დან 1800 კგ-მდე	12	12	12	12	175	12*	175	8	არასტაბილური	12	არასტაბილური	არასტაბილური	
	3	1800 კგ-დან 2300 კგ-მდე	150	12	150	12	200	12*	არასტაბილური		არასტაბილური	8	12	არასტაბილური	
	4	2300 კგ-დან 2900 კგ-მდე	150	9	150	9	250	12*	არასტაბილური		400	5	6	10	
	5	2900 კგ-დან 3600 კგ-მდე	200	9	200	9	275	12*	არასტაბილური		500	6	6	10	
	6	3600 კგ-დან 4300 კგ-მდე	225	9	225	9	300	12*	არასტაბილური		600	6	4	8	
	7	4300 კგ-დან 5000 კგ-მდე	250	9	250	9	300	9*	არასტაბილური		700	6	3	7	
	8	5000 კგ-ზე მეტი	275	9	275	9	300	7*	არასტაბილური		800	6	3	6	

(წინამდებარე ცხრილი წაკითხული უნდა იქნეს 612.10-ე ქვემუხლოთან კავშირში)

ცხრილი 6/4 მეთოდური დატკეპნა მიწის სამუშაოებში გამოსაყენებელი მასალებისთვის: მექანიზმები და მეთოდები (მეთოდი 7)

(წინამდებარე ცხრილი წაკითხული უნდა იქნეს 612.10-ე ქვემობლობაზე კავშირში)

სატკეპნი მექანიზმის ტიპი	მით No.	გატეგორია		მეოდი 7	
				Nfor = 150mm	Nfor = 250mm
გლუვვალციანი სატკეპნი (ახ. ვიბრაციის გარეშე მომუშავე ვიბრაციული სატკეპნი)	1	მასა ვალცის განივ მეტრზე:	2100 კგ-დან 2700 კგ-მდე	არასტაბილური არასტაბილური 12	არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური
	2	2700 კგ-დან 5400 კგ-მდე			
	3	5400 კგ-ზე მეტი			
ბადიანი სატკეპნი	1	მასა ვალცის განივ მეტრზე:	2700 კგ-დან 5400 კგ-მდე	არასტაბილური 16	არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური
	2	5400 კგ-დან 8000 კგ-მდე			
	3	8000 კგ-ზე მეტი			
თვითწონიანი სატკეპნი სატკეპნი	1	მასა ვალცის განივ მეტრზე:	4000 კგ-დან 6000 კგ-მდე	4	86
	2	6000 კგ-ზე მეტი			
პნეუმობორბლებიანი სატკეპნი	1	მასა ბორბალზე:		არასტაბილური 2	არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური 16
	2	1000 კგ-დან 1500 კგ-მდე			
	3	1500 კგ-დან 2000 კგ-მდე			
	4	2000 კგ-დან 2500 კგ-მდე			
	5	2500 კგ-დან 4000 კგ-მდე			
	6	4000 კგ-დან 6000 კგ-მდე			
	7	6000 კგ-დან 8000 კგ-მდე			
	8	8000 კგ-დან 12000 კგ-მდე 12000 კგ-ზე მეტი			
ვიბრაციული სატკეპნი	1	მასა ვალცის განივ მეტრზე:	700 კგ-დან 1300 კგ-მდე	არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური 16	არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური 16
	2	1300 კგ-დან 1800 კგ-მდე			
	3	1800 კგ-დან 2300 კგ-მდე			
	4	2300 კგ-დან 2900 კგ-მდე			
	5	2900 კგ-დან 3600 კგ-მდე			
	6	3600 კგ-დან 4300 კგ-მდე			
	7	4300 კგ-დან 5000 კგ-მდე			
	8	5000 კგ-ზე მეტი			
ვიბრაციული სატკეპნი	1	მასა ვალცის განივ მეტრზე:	270 კგ-დან 450 კგ-მდე	არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური 12	არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური 12
	2	450 კგ-დან 700 კგ-მდე			
	3	700 კგ-დან 1300 კგ-მდე			
	4	1300 კგ-დან 1800 კგ-მდე			
	5	1800 კგ-დან 2300 კგ-მდე			
	6	2300 კგ-დან 2900 კგ-მდე			
	7	2900 კგ-დან 3600 კგ-მდე			
	8	3600 კგ-დან 4300 კგ-მდე			
	9	4300 კგ-დან 5000 კგ-მდე			
	10	5000 კგ-დან			
ვიბრაციული ფილის მქონე სატკეპნი	1	მასა საფრდენი ფილის კვადრატულ მეტრზე:	880 კგ-დან 1100 კგ-მდე	არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური 6	არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური
	2	1100 კგ-დან 1200 კგ-მდე			
	3	1200 კგ-დან 1400 კგ-მდე			
	4	1400 კგ-დან 1800 კგ-მდე			
	5	1800 კგ-დან 2100 კგ-მდე			
	6	2100 კგ-ზე მეტი			
ვიბრო-სატკეპნი	1	მასა:	50 კგ-დან 65 კგ-მდე	არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური 8	არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური არასტაბილური
	2		65 კგ-დან 75 კგ-მდე		
	3		75 კგ-დან 100 კგ-მდე		
	4		100 კგ-ზე მეტი		
ხელის დიზენგ-სატკეპნი	1	მასა:		8	არასტაბილური 10
	2	100 კგ-დან 500 კგ-მდე			
გარდნადი წონით სატკეპნი	1	500 კგ სატკეპნის ვარდნის სიმაღლე:	1 მ-დან 2 მ-დე	არასტაბილური არასტაბილური	არასტაბილური არასტაბილური
	2	2 მ-ზე მეტი			

ნაჩვენები ზომის შესაბამისი მასის პროცენტი

კლასი	ზომა (მმ)															ზომა (მმ) BS EN 933-2 სერია				კლასი	
	500	300	125	80	63	40	31.5	250	16	10	8	6.3	4	2	1	500	250	125	63	0	
6A	100								0-100			0-85				0-45				0-5	6
6B	100		0-10																		6
6C		100			0-100						0-100	0-35	0-10		0-2						6C
6D									100			85-100	60-100	30-100	15-80	5-48	0-15 გარდა 0-20 ღორღისთვის				6
6E & 6R		100	85-100						25-100						10-100				<15	6 & 2R	
6 3		100	75-99		50-90		30-75		15-60			0-35							0-12	6 3	
6F4				100		75-99		50-90		30-75		15-60		0-35					<15	6 4	
6F5			100	75-99		5-9950		30-75		15-60			0-35						0-12	6 5	
6H							100			60-100			15-45	0-25		0-5				6	
6I & 6J		100	85-100					25-100				85-100		9-100					<15	6I & 6J	
6K							100												0-10	6	
6L									100			85-100	60-100	30-100	85-100	5-70	0-15 გარდა 0-20 ღორღისთვის				6
6M				100															0-10	6	
6N & 6P				100															<15	6 & 6	
6S				100									60-100		30-90		8-45		0-16	6S	

ცხრილი 6/6: დოკუმენტაცია და ანგარიშები – საჭირო ინფორმაცია

გრუნტის დამუშავება	ადგილზე განხორციელებადი ცდები
<p>თითოეული დამუშავებული სვეტისთვის / ადგილისთვის:</p> <p>თარიღი</p> <p>კონტრაქტის სახელწოდება ადგილის განსაზღვრა უნიკალური მდებარეობა მიწის დონე დაწყებისას გამოყენებული მასალა</p> <p>სვეტის დაახლოებითი დიამეტრი დატკეპნის თითოეულ წერტილში შედწევის სიღრმე</p> <p>ვიბრაციული ენერგიის მოხმარება სამუშაოების დროს</p> <p>ჭავლის წნევა (შესაბამის შემთხვევებში) შედწევის ხანგრძლივობა</p> <p>ტკეპნის ხანგრძლივობა დაბრკოლებები და დაყოვნებები განხორციელებული ცდების რაოდენობა და ტიპი</p>	<p>თითოეული გამოცდის ადგილისთვის:</p> <p>თარიღი</p> <p>კონტრაქტის სახელწოდება ადგილის განსაზღვრა ცდის ადგილი, კოორდინატები და დონე გამოყენებული ცდის მეთოდი გამოცდის შესაბამისი ბრიტანული პროცედურის თანახმად აუცილებელი მთელი ინფორმაცია</p>

სერია 700 საბზაო სამოსი – ზოგადი

701 საბზაო სამოსის მოწყობა

- 1) საგზაო სამოსი უნდა მოეწყოს ნახაზების, წინამდებარე სერიისა და 800 და 900 სერიების შესაბამისი მუხლების მიხედვით.
- 2) საგზაო სამოსის საფუძვლისა და საფუძვლის დამატებითი ფენისთვის განკუთვნილი მასალების შერჩევისას კონტრაქტორმა უნდა გაითვალისწინოს ამ მასალებისა და საგზაო სამოსის საფუძვლის დამატებითი ფენის ან ნებისმიერი ფენის ბუნება და წყლის შეღწევის, კლიმატური პირობების ზემოქმედებისა და სამშენებლო მქანიზმების გამოყენების შედეგად დაზიანებისგან მათი დაცვის საჭიროება. მან უნდა დაგეგმოს საგზაო სამოსის საფუძვლისა და შემდეგი ფენების დაგებისა და დატკეპნის სამუშაოები და განახორციელოს სხვა დონისძიებები, რომლებსაც აუცილებლად მიიჩნევს საგზაო სამოსის საფუძვლის, საფუძვლის დამატებითი ფენისა და გრუნტის დასაცავად.

702 პორიზონტალური მიმართულებანი, ზედაპირის დონები, სამოსის ზენების ზედაპირის სისწორე

პორიზონტალური მიმართულება

- 1) პორიზონტალური მიმართულება უნდა განისაზღვროს დერძის ხაზიდან, ისე როგორც ეს ნაჩვენებია გრძივი ჭრილის ნახაზებზე. დაგებული საგზაო სამოსის კიდე და უკელა სხვა პარალელური მიმართულება კორექტირებული უნდა იქნეს 25 მმ დასაშვები გადახრის ფარგლებში. გამონაკლისს წარმოადგენს ბორდიურები და არხის ბლოკები, რომლებიც უნდა დაიგოს სწორი პროექციით 13 მმ-ის დასაშვები გადახრით. გრძივი საგზაო აღნიშვნების დასაშვები გვერდითი გადახრა შესაბამისობაში უნდა იყოს 1212.20 მუხლთან.

საგზაო საფარის ფენების ზედაპირის დონეები

- 2) საგზაო სამოსის ფენების საპროექტო ნიშნულები უნდა გამოითვალოს ნახაზებზე ნაჩვენები გრძივი და განივი პროფილიდან და საგზაო სამოსის ფენის სისქეებიდან. საგზაო სამოსის ფენების დაგებული ზედაპირის ნებისმიერი წერტილი უნდა წარმოადგენდეს საპროექტო დონეს 7/1 ცხრილში განსაზღვრული შესაბამისი დასაშვები გადახრის გათვალისწინებით.
- ცხრილი 7/1 საგზაო სამოსის ფენების ზედაპირის ნიშნულების დასაშვები გადახრები

წვრილმარცვლოვანი ასფალტბეტონის ფენა – ძირითადი – სანიაღვრე არხის მიმდებარე *	6 მმ + 10-0 მმ
მსხვილმარცვლოვანი ასფალტბეტონის ფენა *	6 მმ
საფუძველის ფენა *	15 მმ
საგზაო საფარის ბეტონის ფილების ქვემოთ სრულ სისქეზე მქანიზმების ერთი ოპერაციით დაგებული საფუძვლის დამატებითი დატკეპნილი ფენა	10 მმ
ზემოთ აღნიშნულის გარდა სხვა საფუძვლის ფენა	+ 10-30 მმ

* როდესაც სანიაღვრე არხი მოწყობილია მის მიმდებარე საგზაო სამოსის ფენის დაგებამდე, სანიაღვრე არხის მიმდებარე კიდის თავიდან აზომილი აღნიშნული ფენის თავის დასაშვები გადახრა შესაბამისობაში უნდა იყოს 7/1 ცხრილთან.

- 3) საგზაო სამოსის ზედაპირის ნიშნულების დასაშვები გადახრების მიუხედავად, კუმულაციური გადახრა არ უნდა იწვევდეს საგზაო სამოსის (საფუძვლის ქვედა ფენის გარდა) სისქის შემცირებას განსაზღვრულ სისქეზე 15 მმ-ზე მეტით ან ასფალტის საფარის ფენის სისქის შემცირებას განსაზღვრულიდან 5 მმ-ზე მეტით.
- 4) წინამდებარე მუხლის მე-2 ქვემუხლოთან შესაბამისობის შესამოწმებლად უნდა გაიზომოს ყველა ფენის ნიშნული პროექტის მენეჯერის მიერ მითითებულ ადგილებში განლაგებული წერტილების ბადეზე. იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას სხვაგვარად მიუთითებს პროექტის მენეჯერი, ბადის შუალედები უნდა იყოს 10 მ. გრძივად და 2 მ. განივად. საგზაო სამოსის ნებისმიერ სიგრძეზე შესაბამისობა მიიღწევა ყველა ზედაპირისთვის (გზის საბოლოო ზედაპირის გარდა) იმ შემთხვევაში, თუ 7/1 ცხრილში განსაზღვრულ ზღვრულ გადახრებს გასცდება არა უმეტეს ერთი გრძივად განსხორციელებული ან ერთი განივად განსხორციელებული თანამიმდევრული გაზომვა, იმ პირისთვის, რომ გაზომვა არ უნდა სცდებოდეს 5 მმ-ზე მეტით შესაბამისი ფენის დასაშვებ გადახრას. გზის საბოლოო ზედაპირისთვის, 7/1 ცხრილში მოცემული დასაშვები გადახრა უნდა მიესადაგოს ზედაპირის ნებისმიერ წერტილს.

ზედაპირის სისწორე

- 5) წერილმარცვლოვანი და მსხვილმარცვლოვანი ასფალტბეტონის ფენების და ბეტონის ფილების ზედაპირის გრძივი სისწორე უნდა წარმოადგენდეს ზედაპირის უსწორმასწორობების იმ რაოდენობას, რომელიც შესაბამისობაშია 7/2 ცხრილში მითითებულ შესაბამის ზღვრულ მაჩვენებლებთან.

ნებისმიერი უსწორმასწორობა წარმოადგენს საგზაო ზედაპირის პროფილიდან არანაკლებ 4 მმ ან 7 მმ გადახრას, რომელიც გაზომილია ტრანსპორტისა და საგზაო კვლევითი ლაბორატორიის მიერ შემუშავებული გორგოლაჭიანი ტიპის სახაზავით, რომელიც დაყენებული უნდა იქნეს შესაბამისად 4 მმ ან 7 მმ-ზე, ან მისი ეკვივალენტური სხვა აპარატით, რომლითაც შესაძლებელია უსწორმასწორობების გაზომვა იმავე ზომების ფარგლებში 3 მ-ზე მეტ სიგრძეზე. დაუშვებელია 10 მმ-ზე უფრო დიდი უსწორმასწორობა.

- 6) ნიშნულის, სისწორის ან მაკროტექსტურის სიღრმის განსაზღვრის მიზნით გზის ნებისმიერი საბოლოო ზედაპირის, მსხვილმარცვლოვანი ასფალტბეტონის მქონე ან არმქონე სამოსში საფუძვლის ზედა ზედაპირის შემოწმებამდე ის უნდა გაიწმინდოს ფხვიერი ან გარეშე მასალებისგან. ეს სამუშაოები უნდა შესრულდეს საგზაო სამოსის ფენის ზედაპირის დაზიანების გარეშე შესაძლო უმოკლეს ვადებში და საგზაო საფარის მშენებლობიდან 3 დღის განმავლობაში.
  - 7) 7/2 ცხრილთან შესაბამისობა უნდა შემოწმდეს გორგოლაჭიანი სახაზავით საგზაო საფარის კიდის პარალელური ნებისმიერი ხაზის ან ხაზების გასწვრივ 300-მეტრიან სექციებზე პროექტის მენეჯერის მიერ მითითებული რეგულარული შუალედებით, იმის მიუხედავად, რომ ისინი შეიძლება აგებული იყოს უფრო მცირე სიგრძეზე. 300 მეტრზე უფრო მოკლე მონაკვეთები, რომლებიც წარმოადგენენ უფრო გრძელი საგზაო საფარის ნაწილს, უნდა შეფასდეს უსწორმასწორობების რაოდენობის გამოყენებით 300 მეტრის სიგრძისთვის უახლესი მთელი რიცხვის პროპორციულად.
- თუ საგზაო საფარის საერთო სიგრძე 300 მეტრზე ნაკლებია, გაზომვა უნდა განსხორციელდეს 75 მეტრის სიგრძეზე.
- 8) უსწორმასწორობების განსასაზღვრავად საგზაო საფარი უნდა გაიზომოს განივად, 25-მეტრიანი რეგულარული შუალედებით, S 8420-ის შესაბამისი 3 მეტრის სიგრძის

სახაზავის გამოყენებით, რომელიც უნდა განთავსდეს გზის ცენტრალური ზოლის სწორი კუთხით. საგზაო საფარის ზედაპირსა და სახაზავს შორის მაქსიმალურმა დასაშვებმა განსხვავებამ უნდა შეადგინოს 3 მმ.

- 9) 3 მეტრის სიგრძის სახაზავი გამოყენებული უნდა იქნეს გრძივი ზედაპირის უსწორმასწორობების შესამოწმებლად შემდეგ შემთხვევებში:
- 75 მეტრზე უფრო ნაკლები ზედაპირული და შუალედული ფენის და ბეტონის ფილების სიგრძისას;
  - იმ შემთხვევებში, როდესაც არაპრაქტიკულია გორგოლაჭიანი სახაზავის გამოყენება;
  - საგზაო საფარის ბეტონის ფილების ქვეშ სრულ სისქეზე მექანიზმის ერთი ოპერაციით დაგებული ყველა სიგრძის დატკეპნილზედაპირიანი საფუძვლის დამატებითი ფენისთვის;

მაქსიმალური დასაშვები განსხვავება ზედაპირსა და გზის ცენტრალური ზოლისადმი პარალელურად ან სწორი კუთხით განთავსებულ სახაზავის ქვედა ნაწილს შორის უნდა შეადგენდეს:

- საგზაო საფარის ზედაპირებისთვის 3 მმ-ს
- შუალედური ფენებისთვის 6 მმ-ს
- ბეტონის საფარის ქვეშ განლაგებული საფუძვლის დამატებითი 10 მმ სისქის ფენებისთვის ((iii) ქვემუხლის შესაბამისად)

ცხრილი 7/2: ზედაპირის უსწორმასწორობების მაქსიმალური დასაშვები რაოდენობა

	გზის სავალი ნაწილების, ასფალტირებული გვერდულების და გეერდულების ზედაპირი	გზისპირა გასაჩერებელი ადგილების, მომსახურების ზონებისა და ყველა ასფალტბეტონის ფენის ზედაპირი
უსწორმასწორობა	4მმ 7მმ	4მმ 7მმ
სიგრძე (მ)	300 75 300 75	300 75 300 75
* კატეგორიის გზები	20 9 2 1	40 18 4 2
* კატეგორიის გზები	40 18 4 2	60 27 6 3

* კატეგორია წარმოადგენს გზებს, რომელზეც მოძრაობა ნებადართულია დაბალი (50 კმ/სო-ზე ნაკლები) სიჩქარით

კორექცია

- 10) იმ შემთხვევებში, როდესაც საგზაო სამოსის ნებისმიერი მონაკვეთი არ აკმაყოფილებს სისწორის, ზედაპირის დასაშვები გადახრის, სისქის, მაკროტექსტურის სიღრმის, მასალის მახასიათებლების ან დატკეპნის სპეციფიკაციას, სპეციფიკაციის შეუსაბამო მონაკვეთი სრული მოცულობით უნდა დაექვემდებაროს კორექციას ქვემოთ მითითებული წესით:
- შეუძაგმირებელი და პიდრავლიკურად შეკავშირებული მასალები ზედა 75 მმ უნდა გაფხვიერდეს, დაემატოს შეცვლილი მასალა ან, აუცილებლობის შემთხვევაში, მოშორდეს და თავიდან დაიტკეპნოს.

დამუშავებული მონაკვეთი უნდა იყოს არანაკლებ 20 მეტრის სიგრძისა და 2 მეტრის სიგანის. პიდრავლიკურად შეკავშირებული მასალების შემთხვევაში, კორექცია უნდა დასრულდეს მასალაში შემკვრელის დამატებიდან 48 საათში.

ii) ცემენტით შეკავშირებული საფუძვლის და საფუძვლის ქვედა ფენები

კორექციის მეთოდი დამოკიდებულია დროზე, რომელიც გასულია მასალის შერევიდან შეცდომის გამოვლენამდე. თუ ეს დრო 4 საათზე ნაკლებია, ზედაპირი უნდა გაფხვიერდეს არანაკლებ 50 მმ-ის სიღრმეზე, მოშორდეს ჭარბი მასალა ან, აუცილებლობის შემთხვევაში, დაემატოს ახლად შერეული მასალა და თავიდან დაიტკეპნოს სპეციფიკაციის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ ზემოხსენებული დრო 4 საათი ან მეტია, საგზაო საფარიდან ფენა ამოღებული უნდა იქნეს სრულ სიღრმეზე და შეიცვალოს სპეციფიკაციის შესაბამისი მასალით. ნებისმიერი შემთხვევაში დამუშავებული მონაკვეთი უნდა იყოს, სულ მცირე, 5 მეტრის სიგრძისა და ერთი ოპერაციისას დაგებული საფარის სრული სიგანის. ალტენატიული ვარიანტის სახით, ბეტონის საფარის ქვედა საფუძვლის დამატებითი ფენებისთვის, კონტრაქტორს შეუძლია დაბალი მონაკვეთების წინამდებარე მუხლის დასაშვებ გადახრებთან შესაბამისობაში მოყვანა 1 : 4 ცემენტისა და ქვიშის დუღაბით ან S 4987-1-ის შესაბამისი 0/488 ზომის წვრილმარცვლოვანი ზედაპირული ფენით.

iii) ბიტუმით დამუშავებული საფუძვლის ფენები

ბიტუმით დამუშავებული დორდის ან ასფალტის საფუძვლის ფენა მთელ სირდმეზე უნდა იქნეს ამოღებული და შეიცვალოს ახალი მასალით, რომელიც უნდა დაიგოს და დაიტკეპნოს სპეციფიკაციის შესაბამისად. ამგვარად დამუშავებული ნებისმიერი მონაკვეთი უნდა იყოს, სულ მცირე, 5 მეტრის სიგრძის და ერთი ოპერაციით დაგებული საფარის სრული სიგანის. ალტერნატივის სახით, ბიტუმით დამუშავებული საფუძვლების დაბალ მონაკვეთებში, კონტრაქტორს დამატებითი მსხვილმარცვლოვანი ასფალტბეტონით შეუძლია ნიშნულის შესწორება.

iv) წვრილმარცვლოვანი და მსხვილმარცვლოვანი ასფალტის ფენები

ფენა სრულ სიღრმეზე უნდა იქნეს ამოღებული და შეიცვალოს ახალი მასალით, რომელიც უნდა დაიგოს და დაიტკეპნოს წინამდებარე სპეციფიკაციის შესაბამისად.

კორექტირებული მონაკვეთი უნდა იყოს ერთი ოპერაციით დაგებული საფარის სრული სიგანისა და, სულ მცირე, 5 მეტრის სიგრძის ბინდერის, ან 15 მეტრის სიგრძის ზედაპირული ფენის შემთხვევაში.

იმ შემთხვევებში, როდესაც ზედაპირის უსწორმასწორობების რაოდენობა სცდება 7/2 ცხრილში მითითებულ ზღვრულ მაჩვენებლებს, საკორექციო მონაკვეთი, უნდა იყოს 300 მეტრის ან 75 მეტრის სიგრძისა და დაზიანებული ზოლების სრული სიგანის, ან, აუცილებლობის შემთხვევაში, სხვა ისეთი უფრო მოკლე სიგრძის, რომელიც საჭიროა ზედაპირის უსწორმასწორობების რაოდენობის ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესაბამისობაში მოსაყვანად, და ამასთანავე - დაზიანებული ზოლების სრული სიგრძის.

ზედაპირული ფენის წინამდებარე მუხლის მოთხოვნებთან შესაბამისობა უნდა შემოწმდეს საგზაო საფარის დაგებიდან შესაძლო უმოკლეს ვადებში და საკორექციო სამუშაოები დასრულდეს საგზაო ავტორანსპორტის მოძრაობისთვის გახსნადე.

იმ შემთხვევებში, როდესაც მაკროტექსტურის სიღრმესთან დაკავშირებული მოთხოვნები არ არის დაცული:

- a) ზოლის სიგრძის 1000 მ.-ის მონაკვეთზე; ან
- b) 1000 მ.-ზე ნაკლები სიგრძის მონაკვეთზე, სხვა მონაკვეთების მიმართ სრული ტექსტურის ბალანსის სახით; ან
- c) 1000 მ.-ზე ნაკლები სიგრძის სტრუქტურის ზოლის სრულ სიგრძეზე:

უნდა შეიცვალოს 50 მეტრის საკმარისი სიგრძე და ასეთი შეცვლა დაიწყოს იმ სიგრძიდან, რომელსაც აქვს მაკროსტრუქტურის მინიმალური სიღრმე, მანამ, სანამ არ შესრულდება მონაკვეთის სიგრძის საშუალო მოთხოვნა.

სულ მცირე, 50 მეტრის სიგრძე და ზოლის მთელი სიგანე უნდა იქნეს ამოღებული და შეცვლილი:

- a) ზედაპირული ფენის სრულ სიღრმეზე; ან
- b) 20 მმ-ის სიღრმეზე, ხელახალი დაგების მეთოდით ამოღებისას 926-ე მუხლის შესაბამისად.

მოსაშორებელი მონაკვეთები მასალის ამოღებამდე უნდა დაიხაზოს როგორც გრძივად, ისე განივად საჭრელი მოწყობილობით. შეერთებების ფორმირება უნდა განხხორციელდეს განაჭერის ღია ზედაპირის დაფარვით ცხელი ბიტუმით ან შესაფერისი გაცხელებით. გამაცხელებელმა ტემპერატურა უნდა ასწიოს ფენის სრულ სიღრმეზე უშუალოდ ახალი მასალის დაგების წინ, დატკეპნის სამუშაოებისთვის განსაზღვრული მინიმალური ტემპერატურის ფარგლებში და მასალისთვის და არანაკლებ 75 მმ-ის სიგანისთვის განსაზღვრული ნებისმიერი ეტაპის მაქსიმალურ ტემპერატურამდე.

v) ბეტონის ფილები

ბეტონის ფილები კორექტირებული უნდა იქნეს გარანტით, გახეხვით ან დარტყმითი ჭრით. დიდი დაქანებები, რომელთა დამუშავება შეუძლებელია, კორექტირებული უნდა იქნეს ზედაპირის წაჭრით და თხელი შეკავშირებული ზედაპირის მასშორებლით, ბეტონის მისაღები სხნარით.

გამყარებული ბეტონისთვის ხელახალი ტექსტურის უნდა განხორციელდეს დარების გაჭრით სპეციფიკაციის შესაბამისად. იმ შემთხვევებში, როდესაც ბეტონის ფილის ზემოთ აღნიშნულის შესაბამისად კორექტირება შეუძლებელია, ფილი სრული სიღრმეზე უნდა იქნეს ამოღებული და შეცვლილი S 8500-2 შესაბამისად დამზადებული ფილით, სპეციფიკაციასთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად საჭირო მოცულობით. საკორექციო სამუშაოები, რომლებიც მოიცავს ახალი ბეტონის დაგებას, უნდა დასრულდეს საგზაო საფარის აღნიშნული მონაკვეთის ავტოტრანსპორტის მოძრაობისთვის გახსნამდე ბეტონის S 8500-2 თანახმად გასამყარებლად საჭირო დროით აღრე.

706 არსებული ზედაპირების გათხრა, მოპირკეთება და აღდგენა

ზოგადი

- 1) პრექტის მენეჯერის წინასწარი თანხმობის გარეშე კონტრაქტორმა არ უნდა გათხაროს ორმოები, თხრილები ან სხვა თხრილები ასფალტის საფარიან აღგილებში, რომლებიც აიგო გრძელვადიანი სამუშაოების ნაწილის სახით, ნაგებობათა სხვა ნაწილის, მათ შორის კომუნალური მომსახურების ნაგებობების ასაგებად.
- 2) იმ შემთხვევაში, როდესაც აუცილებელია გათხრებისა და მოპირკეთების სამუშაოების წარმოება არსებულ ასფალტირებულ მონაკვეთებსა და გზებზე, რომლებიც არ არის აგებული მუდმივი სამუშაოების ნაწილის სახით, ეს სამუშაოები უნდა განხორციელდეს და შემდგომში სენებული მონაკვეთები და გზები უნდა აღდგეს წინამდებარე მუხლისა და საგანგებო ტექნიკური პირობების II ნაწილში განსაზღვრული ნებისმიერი დამატებითი მოთხოვნის შესაბამისად. გათხრები უნდა განხორციელდეს იმ მინიმალურ მანძილებზე, რომლებიც, წინამდებარე მუხლის მე-3 ქვემუხლის შესაბამისად, აუცილებელია სამუშაოს შესასრულებლად.

გათხრები

- 3) არსებულ საგზაო საფარზე და სხვა ასფალტირებულ აღგილებში (მათ გარდა, რომლებიც აღწერილია წინამდებარე მუხლის მე-4 ქვემუხლში), მათ შორის, ზედაპირზე, საფუძველსა და საფუძვლის დამატებით ფენაში, გათხრები უნდა განხორციელდეს სწორ ხაზზე, თითოეულ მხარეს ფორმაციის დონის ქვედა ნებისმიერი შემდგომი თხრილის ზომებზე 75 მმ-ით უფრო მეტზე. დაფარვაში გათხრები უნდა განხორციელდეს ნებისმიერი ქვემოთა თხრილის ზომებზე, სულ მცირე, 75 მმ-ით მეტზე. საგზაო ბიტუმის მასალისგან დამზადებული საგზაო საფარი ორივე მხარეს უნდა ამოიჭრას ან გაირანდოს შემდგომი 75 მმ-ით. გარანდვა უნდა განხორციელდეს 709-ე მუხლის შესაბამისად. ბეტონის საფარი და ბეტონის საფუძვლები, ცემენტით შეკრულის გარდა, უნდა ამოიჭრას ნებისმიერი არმირებული ფილის ნებისმიერი არმირების დონიდან თითოეულ მხარეს, სულ მცირე, 300 მმ-ით და არაარმირებული ფილების სრულ სიღრმემდე.

იმ შემთხვევაში, თუ თხრილები საჭიროა ქვედა ფენების მდგომარეობის შესამოწმებლად, თითოეული ფენა უნდა ამოითხაროს დამოუკიდებლად და გაიწმინდოს სამშენებლო ნარჩენებისგან შემოწმების უზრუნველსაყოფად.

- 4) ბეტონის ბლოკები, თიხის საფარი მასალა და მზა ბეტონის ფილები, ბორდიურები და არხები უნდა აიწიოს ჭრის გარეშე უახლეს შეერთებამდე, წინამდებარე მუხლის მე-3 ქვემუხლის შესაბამისად, და სათანადო იქნეს შენახული ხელახლი გამოყენების ან წინამდებარე სპეციფიკაციის თანახმად განკარგვის მიზნით. სამუშაოების განხორციელების აღგილზე ბორდიურები და არხები უნდა დაიმტვრეს თხრილიდან, სულ მცირე, 150 მმ-ში.

ასფალტირებული აღგილების აღდგენა

- 5) არ გამოიყენება.
- 6) უშუალოდ ასფალტბეტონის ფენების აღდგენის წინ, არსებული მასალის კიდევები უნდა გაიწმინდოს მთელი ფხვიერი მასალისგან და დამუშავდეს ბიტუმით ან დაექვემდებაროს მის ეკვივალენტურ დამუშავებას. იმ შემთხვევებში, როდესაც გათხრების შედეგად ბეტონის ფილების შეერთებები ზიანდება, ისინი უნდა აღდგეს

განივი შეერთების თითოეულ მხარეს, სულ მცირე, 0.5 მ-ის ჩამოჭრითა და თხრილის ერთ მხარეს ტემპერატურული ნაკერის და მეორე მხარეს ტემპერატურულ-დასაწოლი ნაკერის ფორმირებით და აუცილებლობის შემთხვევაში აღდგენამდე არსებულ ადგილზე პროექტის მენეჯერისათვის მისაღები გრძივი შეერთებების უზრუნველყოფით.

სხვა ადგილების აღდგენა

- 7) იმ შემთხვევებში, როდესაც გათხრები მოიცავს გამწვანებულ მონაკვეთებს, არაასფალტირებულ ტროტუარებს, ტროტუარებს, გზისპირებსა და მხედრებისთვის განკუთვნილ გზებს, ისინი უნდა აღდგეს არსებული ზედაპირის შესაბამისად წინამდებარე სპეციფიკაციაში განსაზღვრული დასაშვები მასალით შევსების საშუალებით დასრულებული ზედაპირიდან არანაკლებ 150 მმ-ის სიღრმეშედე.

შეერთებები ახალ საგზაო საფარსა და არსებულ საგზაო საფარს ან სხვა ასფალტირებულ ადგილებს შორის

- 8) იმ შემთხვევებში, როდესაც ახალი საგზაო საფარის მშენებლობა ესაზღვრება არსებულ ასფალტის საფარს, რომელიც საჭიროებს ნიშნულის დაწევას შემცირებას ან გადაგებას, არსებული ზედაპირი მინიმალურად უნდა დამუშავდეს ცივად ფრეზირებით (გარანდვით) იმ სიღრმემდე, რომელიც უზრუნველყოფს დასაგები ახალი კონსტრუქციის განსაზღვრულ სისქეს, წინამდებარე მუხლის შესაბამისად. იმ შემთხვევებში, როდესაც ეს აუცილებელია დონეებში არსებული განსხვავების გამო, უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს ნახაზების შესაბამისი და 907-ე მუხლში განსაზღვრული მოთხოვნების დამაკმაყოფილებელი შემასწორებელი ფენა. გასარანდი ადგილების ადგილმდებარეობა ნაჩვენები უნდა იქნეს ნახაზებში.

ჰაერის ჭავლი

- 9) იმ შემთხვევებში, როდესაც არსებული ბეტონის ან ბუტუმის საფარის იმ მომზადებული ზედაპირებიდან, რომლებიც სხვაგვარად მზად არის აღსადგენად, მტკრის, ჭუჭყისა და ნარჩენების მოსაშორებლად გამოიყენება შეცუმშული პაერის ჭავლი, გამოყენებული უნდა იქნეს მხოლოდ უზეთო კომპრესორით შეკუმშული პაერი არა უმეტეს 0.5 ნ/მ² წნევით.

707 – 708 არ გამოიყენება

709 პირული გეპარშირებული დრეპარი საგზაო საფარის ცივად ვრცხილება

- 1) ბიტუმით შეგავშირებული დრეპარი საგზაო საფარის ცივად ფრეზირების საჭიროების შემთხვევაში საგზაო საგალი ნაწილის გასარანდი მონაკვეთი აღებული უნდა იქნეს შესაფერისი საფრეზი მექანიზმის საშუალებით. სამუშაოები უნდა განხორციელდეს ისე, რომ არ წარმოიქმნას ზედმეტი მტკერი, რომელიც მინიმალიზებული უნდა იქნეს წყლის გაფრქვევით.
- 2) ჩამოჭრილი გვერდები უნდა იყოს სწორი, ვერტიკალური და სწორხაზოვანი. კონტრაქტორმა მექანიკური საშუალებებით უნდა გაწმინდოს და დაგავოს საგზაო საფარის ფრეზირებული მონაკვეთი სუფთა და სწორი ზედაპირის მისაღებად დარის სიღრმით არა უმეტეს 10 მილიმეტრი და ერთგვაროვანი სტრუქტურით.
- 3) გზის საგალი ნაწილი უნდა გაირანდოს 6 მმ-ის დასაშვები გადახრით. წინამდებარე მუხლში მითითებული ზღვრული მაჩვენებლების გადაჭარბების შემთხვევაში, შეუსაბამო მონაკვეთის სრული ფართობი უნდა დაექვემდებაროს კორექციას

შემდგომი ფრეზირების ან 907-ე მუხლის შესაბამისი მასალებით რეგულირების საშუალებით.

- 4) არსებული ლითონის კონსტრუქციები არ უნდა დაზიანდეს ფრეზირებით. აუცილებლობის შემთხვევაში ლითონის ნაგებობების სიახლოვეს და მცირე ან არასტანდარტულ აღგილებაში გზის ზედაპირი უნდა დამუშავდეს პნევმატური ხელსაწყოებით ან სხვა შესაფერისი მეთოდებით.
- 5) თუ ფრეზირება ხორციელდება საგზაო მოძრაობისთვის გახსნილ სავალ ნაწილზე, ავტომანქანების უსაფრთხო მოძრაობისთვის უზრუნველყოფილი უნდა იქნეს დროებითი შემოღობვა.
- 6) თუ ფრეზირებული ზედაპირის პროფილის განსხვავება 3-მეტრიანი სახაზავის გამოყენებით სწორი კუთხით განივად ან გრძივად გაზომვისას არის 10 მმ-ზე მეტი, სამუშაოების გაგრძელებამდე საფრეზ მექანიზმს საჭრელი კბილანები უნდა დაურეგულირდეს ან შეეცვალოს. საფრეზი მექანიზმის ერთმანეთის მიმდებარე გავლებს შორის 10 მმ-ზე მეტი განსხვავება ბიტუმის მასალების დაგებამდე კორექტირებული უნდა იქნეს შემდგომი ფრეზირებით ან რეგულირებით.
- 7) თუ ფრეზირება აუცილებელია დიდ ფართობზე, კონტრაქტორმა სამუშაოები ისე უნდა დაგეგმოს, რომ შესაძლებელი იყოს ზოლის მთელი სიგანის აღება. სამუშაოების დაწყებამდე კონტრაქტორმა პროექტის მენეჯერს უნდა წარუდგინოს საფრეზი სამუშაოების გეგმა.
- 8) საფრეზი სამუშაოების დასრულების შემდეგ ჭარბი მასალები დაუყოვნებლივ გატანილი უნდა იქნეს შესაფერისი მანქანით და ფრეზირებული ზედაპირი გაიწმინდოს მტგრისა და ნარჩენებისგან.
- 9) იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ამას სხვაგვარად მიუთითებს პროექტის მენეჯერი, გზის სავალი ნაწილიდან მოშორებული მასალა გატანილი უნდა იქნეს სამშენებლო უბნიდან. შტაბელირება ნებადართული არ არის სამუშაოების განხორციელების აღგილზე იმ შემთხვევაში, თუ მასალა არ უნდა იქნეს გამოყენებული სამუშაოებში.
- 10) იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც ეს სხვაგვარად არის შეთანხმებული პროექტის მენეჯერთან, გზის სავალ ნაწილებზე, რომელიც ფრეზირების მიზნით დაკეტილია ავტოტრანსპორტის მოძრაობისთვის, ფრეზირების შემდეგ საგზაო მოძრაობის გახსნამდე უნდა დაიგოს ახალი საფარი.
- 11) ცივად ფრეზირებამდე 48 საათით ადრე კონტრაქტორმა უნდა განახორციელოს აღგილ(ების გამოკვლევა ცივად საფრეზი ფენის ფარგლებში ნებისმიერი მიწისქვეშა ლითონის ნაგებობის ადგილმდებარეობის განსასაზღვრავად. გამოკვლევა უნდა განხორციელდეს ზემოთ აღნიშნული მიზნისთვის შესაფერისი ელექტრონული აღჭურვილობით. ზედაპირზე გარკვევით უნდა აღინიშნოს ყველა ობიექტის აღგილმდებარეობა და მათი დადგენილი ზომები. ობიექტები უნდა აღინიშნოს და მათი აღგილმდებარეობა და სიღრმე პროექტის მენეჯერს ეცნობოს მათი გამოვლენიდან 6 საათის განმავლობაში. ასეთი ობიექტების სიახლოვეს საგზაო ზედაპირი უნდა ამოითხაროს პნევმატური ხელსაწყოებით ან სხვა მეთოდებით.

სერია 800 საგზაო სამოსი – შეუკავშირებელი, ცემენტით და სხვა ჰიდრაულიკურ შეკავშირებული ნარჩენები

შეუკავშირებელი ნარჩენები საგზაო სამოსის საფუძვლისთვის

801 ზოგადი მოთხოვნები შეუკავშირებული ნარჩენებისთვის

- 1) შეუკავშირებელი ნარჩენები უნდა მომზადდეს და გამოყენებულ იქნეს S 13285-ის, 8/1 ცხრილში განსაზღვრულ მოთხოვნათა კატეგორიებისა და 802 – 806 მუხლების შესაბამისად.

ცხრილი 8/1: შერევისა და დახარისხების მოთხოვნები შეუკავშირებელი ნარჩენებისთვის

შეუკავშირებელი ნარჩენი	1 ტიპი	2 ტიპი	3 ტიპი (ლიად დახარისხებული)	კატეგორია (დახურულად დახარისხებული)
მუხლი	803	804	805	806
სტანდარტი	S 13285 კატეგორიები შეუკავშირებელი ნარჩენის მახსინათებლებისთვის			
შერევის მოთხოვნების კატეგორია: - დანიშნულება - წვრილი ნაწილაკების მაქსიმალური შემცველობა - ნომინალურზე დიდი ზომის ნაწილაკები	0/31,5 9 C ₇₅	0/31,5 9 C ₇₅	0/40 5 C ₈₀	0/31,5 9 C ₈₀
დახარისხების მოთხოვნების კატეგორია - საერთო დახარისხება				

- 2) შეუკავშირებელი ნარჩენები არ უნდა განთავსდეს ბეტონის, ცემენტისა და სხვა მაცემენტებელი მასალებისგან ან მუდმივი სამუშაოების ნაწილის სახით არსებული სტანდიზებული დაფარვისგან 500 მილიმეტრის სიახლოვეს იმ შემთხვევებში, თუ TR -ის 447 ანგარიშის შესაბამისად გამოცდის შემდეგ:

- i) წყალში ხსნადი სულფატის (WS) შემცველობა აღემატება 1500 მგ სულფატს (S 4) ერთ ლიტრზე (გამოცდა №1); ან
- ii) ჟანგვადი სულფიდების (S) შემცველობა აღემატება 0.3% სულფატს (S 4) (გამოცდა №2); ან
- iii) სულფატის სრული პოტენციური შემცველობა (T S) აღემატება 0.6% სულფატს (S 4) (გამოცდა №4).

თითოეული მასალის, სულ მცირე, ხუთი ნიმუში უნდა გამოიცადოს წყალში ხსნადი სულფატის, ჟანგვადი სულფიდებისა და სულფატის სრული პოტენციური შემცველობის გამოსავლენად. ორი უმაღლესი მაჩვენებლის საშუალო მაჩვენებელი გამოყენებული უნდა იქნეს ზღვრულ მაჩვენებლებთან შესადარებლად. ეს